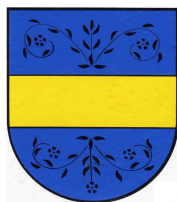

PROGNOZA

ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy
Węgorzyno**

Opracowanie:

dr Grzegorz Synowiec

Wrocław, lipiec 2020

SPIS TREŚCI:

I.	PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY	4
II.	ZAKRES MERYTORYCZNY ORAZ METODA PRZYJĘTA W OPRACOWANIU PROGNOZY	5
III.	ANALIZA I OCENA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA.....	7
	3.1. Uwarunkowania wynikające z położenia, rzeźby terenu i budowy geologicznej.....	7
	3.2. Uwarunkowania topoklimatyczne.....	10
	3.3. Uwarunkowania wynikające z obecności wód powierzchniowych i podziemnych	10
	3.4. Uwarunkowania glebowe	24
	3.5. Uwarunkowania wynikające z obecności gatunków chronionych roślin i zwierząt, obszarów chronionych, obszarów cennych przyrodniczo i walorów krajobrazowych ..	25
	3.6. Uwarunkowania wynikające z jakości powietrza atmosferycznego	45
	3.7. Uwarunkowania wynikające ze stanu klimatu akustycznego	46
	3.8. Uwarunkowania wynikające z obecności obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.....	49
IV.	EKOLOGICZNE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARU GMINY	51
V.	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH STUDIUM.....	54
	5.1 Główne cele Studium	54
	5.2 Kierunki polityki przestrzennej wyznaczone w Studium.....	56
VI.	OCENA WPŁYWU USTALEŃ STUDIUM NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA	75
	6.1 Analiza i ocena wpływu rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych na środowisko.....	75
	6.2 Wpływ ustaleń Studium na elementy środowiska we wzajemnym powiązaniu.....	84
VII.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, ZMNIEJSZANIE LUB KOMPENSOWANIE NEGATYWNYCH DZIAŁAŃ NA ŚRODOWISKO ORAZ PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	90
VIII.	ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	92
IX.	INFORMACJE O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU NA OBSZARY NATURA 2000 I OBSZARY CHRONIONE.....	95
X.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	103
XI.	METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM.....	104
XII.	PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM.....	106
	12.1 Przyjęte założenia.....	106
	12.2 Prognoza skutków wpływu ustaleń zmiany Studium na środowisko	106

12.3 Oddziaływanie ustaleń Studium poza obszarem opracowania	108
12.4 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	109
XIII. STRESZCZENIE	110

I. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY

Projekt zmiany studium opracowany został w efekcie podjęcia przez Radę Miejską w Węgorzynie uchwały nr XII/97/2015 z dnia 26 listopada 2015 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węgorzyno.

Podstawą prawną opracowania prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowią:

- ⇒ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283, 284, 322, 471);
- ⇒ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, (Dz. U. 2019 poz. 1396, 1403, 1495, 1501, 1527, 1579, 1680, 1712, 1815, 2087, 2166, z 2020 r. poz. 284, 695);
- ⇒ Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 293).

Opracowanie *Prognoza oddziaływania na środowisko dla Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węgorzyno* ma na celu dokonanie oceny skutków realizacji ustaleń Studium w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, wskazanie potencjalnie uciążliwych lub korzystnych dla środowiska ustaleń urbanistycznych i powinna stanowić integralną część opracowania zmiany Studium oraz podawać rozwiązanie poprawiające istniejący i planowany sposób zagospodarowania.

II. ZAKRES MERYTORYCZNY ORAZ METODA PRZYJĘTA W OPRACOWANIU PROGNOZY

Obowiązek sporządzenia Prognozy, a także jej ogólny zakres, wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (art. 46 - 53). Zgodnie z nim prognoza:

- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu, przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres merytoryczny prognozy jest bardzo szeroki i obejmuje kompleks zagadnień związanych z problematyką ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, ochroną zdrowia mieszkańców i zasobów naturalnych, kształtowaniem i ochroną walorów krajobrazowych.

W trakcie sporządzania prognozy przeanalizowano rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i pozostałe ustalenia projektu *Studium* pod kątem ich zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi. Analizie poddano również ustalenia projektu *Studium* dotyczące warunków zagospodarowania terenu.

Oddziaływanie na środowisko przyrodnicze i krajobraz zainwestowania przewidzianego projektem *Studium* oceniano, posługując się następującymi kryteriami:

- charakterem zmian (bardzo korzystne, korzystne, niekorzystne, niepożądane, bez znaczenia),
- intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne),

- bezpośredniości oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane),
- okresu trwania oddziaływania (długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe),
- częstotliwości oddziaływanie (stałe, okresowe, epizodyczne),
- zasięgu oddziaływania (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne),
- trwałości przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji).

Załącznikiem do tekstu Prognozy jest rysunek w skali *Studium* (1:10000).

III. ANALIZA I OCENA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA

3.1. Uwarunkowania wynikające z położenia, rzeźby terenu i budowy geologicznej

Gmina miejsko-wiejska Węgorzyno położona jest w centralnej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie łobeskim. Zajmuje powierzchnię 256,19 km² i obejmuje Węgorzyno, 16 miejscowości oraz 16 sołectw.

Pod względem geograficznym większa część gminy znajduje się w granicach mezoregionu Pojezierze Ińskie, natomiast północne fragmenty gminy leżą w mezoregionie Wysoczyzna Łobeska, a niewielkie wschodnie fragmenty gminy leżą w obrębie mezoregionu Pojezierze Drawskie.

Geologia i rzeźba terenu

Budowa geologiczna

Obszar gminy położony jest na pograniczu dwóch jednostek tektonicznych pierwszego rzędu: wału pomorskiego będącego częścią wału środkowopolskiego i niecki szczecińskiej, wchodzącej w skład niecki szczecińsko-łódzko-miechowskiej (Pożaryski, 1974). Jednostki te oddziela strefa dyslokacyjna Świnoujście – Drawsko. W obrębie wału pomorskiego wyodrębniono jednostkę niższego rzędu: blok Drawska. Blok Drawska zdyslokowany jest uskokiem Świdwina oraz innymi, prostopadłymi do niego, uskokami w okolicy Łobza. W głębszym podłożu występuje tutaj poduszka solna Łobza, której pokrywa mezozoiczna pocięta jest tymi uskokami.

Na powierzchni zalegają utwory jednego tylko okresu geologicznego - czwartorzędu, o różnej miąższości, dochodzącej we wschodniej części gminy do 150 m. Podłoże czwartorzędu w centralnej części gminy stanowią piaski i iły mioceny. Pod pozostałą częścią gminy zalegają iłowce i mułowce oligocenu. Utwory trzeciorzędowe występują w rozległym obniżeniu na linii Sątysz - Węgorzyno od 100 do 40 m poniżej poziomu morza, które od południa sąsiaduje z wyniesieniem (około 20 m poniżej poziomu morza) położonym w większości już w gminach Chociwel i Ińsko. W okolicy jez. Woświn głębokość zalegania tych utworów wynosi 30 m. Największy udział w profilu czwartorzędu mają osady zlodowacenia Warty i Wisły. Osady zlodowacenia Wisły występujące na całym obszarze zaliczono do stadiału górnego (faza leszczyńsko-poznańska i pomorska). Ze względu na występowanie osadów rozdzielających uznano fazę pomorską za transgresywną (Dobrcka, 2001). Dotychczas nie udokumentowano palinologiczne osadów interglacjalnych, chociaż wyróżniono osady rezydualne związane najprawdopodobniej z interglacjałem małopolskim oraz osady rzeczne ze szczątkami drewna korelowane z interglacjałem wielki. Stwierdzono występowanie w podłożu osadów jurajskich, w Lesięcinie. Na obszarze gminy budowa pokrywy osadów kenozoicznych wykazuje zależność od budowy strukturalnej głębszego podłoża. Na kierunkach stref dyslokacyjnych występuje zmienność rzeźby podłoża podkenozoicznego, zróżnicowanie miąższości osadów paleogenu, neogenu i czwartorzędu. Kierunki głównych dolin są zgodne z uskokami w podłożu: dolina Piaskowej-Brzeźnickiej Węgorzy ze strefą dyslokacyjną Świnoujście-Drawsko. Obszar bogaty jest również w torfy niskie, których znaczne ilości nagromadzone są w dolinie Brzeźnickiej Węgorzy.

Rzeźba terenu

Wpływ tektoniki wgłębnej na ukształtowanie powierzchni podczwartorzędowej jest wyraźny. Zarówno uskoki w okolicy Łobza, jak i uskoki strefy dyslokacyjnej zaznaczają się w równym stopniu w obrazie hipsometrycznym podłoża. Najwyraźniej zaznacza się uskok Świdwina przebiegający w kierunku NE-SW, prostopadle do strefy dyslokacyjnej

Świnoujście–Drawsko. Wzdłuż uskoku przebiega dolina, w której zachodzą gwałtowne zmiany rzeźby. Najniższe położenie podłoża podczwartorzędowego — 94,5 m n.p.m. — stwierdza się w rejonie doliny Brzeźnickiej Węgorzy. U zbiegu uskoku ze strefą dyslokacyjną Świnoujście–Drawsko, dolina rozszerza się w obszerne obniżenie, którego dno osiąga wysokość poniżej 40 m p.p.m. Uskoki skośne do uskoku Świdwina mają wyraźny wpływ na zróżnicowanie rzeźby poprzez dodatkowe zaburzenia warstw obu skrzydeł uskoku głównego. Na skrzydle zachodnim — zrzuconym, wskutek jego potrzaskania utworzył się wyraźny zrąb. Na wschodnim skrzydle, w rejonie Łobza, wzdłuż uskoku W–E zaznacza się wyraźnie krawędź osiągająca do 70 m wysokości względem dna doliny. W obrębie niecki szczecińskiej, podłożę czwartorzędu charakteryzuje się rzeźbą pagórkowato-falistą, co może mieć związek z modelującą rolą lądolodów. Prawdopodobnie glacitektoniczne wyciśnięcie osadów może mieć miejsce w rejonie Runowa Pomorskiego, gdzie strop osadów miocenu występuje na wysokości 3 m p.p.m. Wyniesienie to kontynuuje się równolegle do strefy dyslokacyjnej Świnoujście–Drawsko po okolice Węgorzyna, gdzie strop osadów paleogenu notowany jest na wysokości 9,2 m n.p.m. i jest to jego najwyższe położenie. W okolicy zrębu podłoża między Łobzem a Suliszewicami doszło do utworzenia fleksuralnego ugięcia warstw. Można więc przyjąć, że na ostateczny kształt rzeźby podłoża miały wpływ procesy tektoniczne, erozja i denudacja głównie plioceńska i plejstoceńska, egzaracja lodowcowa i ruchy glacizostatyczne.

Obszar gminy leży na wielkim skłębie strefy marginalnej Pojezierza Zachodniopomorskiego, obejmującego fragment wschodniego skrzydła łobu Odry. Różnorodność procesów morfogenetycznych spowodowała, że rzeźba gminy Węgorzyna jest urozmaicona. Wyróżniają się tu dwie zasadnicze jednostki morfologiczne:

- wzniesienia moreny czołowej w południowej części gminy,
- wysoczyzna moreny dennej obejmująca największą część powierzchni gminy.

Tereny położone wzdłuż wschodnich granic należą częściowo do kolejnej strefy morfologicznej - sandru. Strefa moreny czołowej przebiega na terenie gminy Węgorzyna w południowej części pasem od Dłuska przez Sulice, Węgorzynko, Mewiecko do Brzeźnicy. W tej strefie dominuje rzeźba falisto - pagórkowata o deniwelacjach 10-15 m i spadkach 7-10%. Dominujące nad otoczeniem wzgórza o wysokościach względnych przekraczających 20 m i spadkach powyżej 10% występują w postaci zgrupowań położonych:

- koło Dłuska (najwyższe wzniesienia o wysokości 149 i 146 m n.p.m.),
- w Sarnikierzu (krem Sarnikierz 169 m n.p.m., wzgórze 155 m n.p.m. na granicy z gminą Ińsko),
- w Małym Węgorzynku (Trawiec 164 m n.p.m.),
- nad jez. Brzeźniak (Góra Zamkowa 145 m n.p.m., Białka 128 m n.p.m.).

Strefa moreny czołowej porozcinana jest systemem rynien glacialnych. W gminie Węgorzyna wyróżnia się rynna jez. Dłuskiego, która przechodzi na północy w szeroką rynnę jez. Woświn już na terenie dennomorenowym. Rynna ta położona jest prostopadle do przebiegu moren czołowych. Wzdłuż wschodniej granicy gminy ciągnie się rynna Brzeźnickiej Węgorzy, do której dochodzą prostopadle od zachodu rynny boczne:

- jezior Węgorzyna i Zajezerze,
- jezior Dobrowo i Stopno,
- jeziora Dubie.

Nachylenie stoków rynien przekracza nierzadko 10%. Różnica wysokości pomiędzy dnem a szczytami wzgórz dochodzi do kilkudziesięciu metrów.

W strefie moren czołowych występują również kemy, formy szczelinowe w formie wzniesień o stromych stokach i rozległych falistych partiach wierzchołkowych. W gminie Węgorzyna w Sarnikierzu położone są dwa takie wzniesienia Sarnikierz 169 m n.p.m. i Rościśław

ok. 150 m n.p.m. Strefa moreny dennej obejmuje środkową i północno-zachodnią część gminy. Dominuje to rzeźba falista i lekko falista. Występują również równiny:

- nad jeziorem Woświn powyżej Świerzyna,
- w okolicach Sielska,
- pomiędzy Brzeźniakiem, Przytoniem a Rogówkiem.

Tereny o bardziej dynamicznej rzeźbie pagórkowatej i pagórkowato - wzgórzowej, gdzie deniwelacje mieszczą się w przedziale 10-30 m a spadki przekraczają 10% położone są wyspowo:

- nad jeziorem Woświn koło Mielna (Jeziorne Wzgórze 98 m n.p.m., Przednia Góra 99 m n.p.m., Sambórz 93 m n.p.m.), koło Trzebawia (Góra Piwniczna 91 m n.p.m.),
- pomiędzy Chwarstnem a Winnikami,
- na południowy-wschód od Runowa,
- pomiędzy Kraśnikiem a Przytoniem,
- między jeziorem Sambórz Duży a Zwągrówkiem.

Tereny sandrowe położone na południe od Ginawy charakteryzują się rzeźbą falista. Są to otwarte pola ciągnące się do granicy z gminą Ińsko.

Warunki geotechniczne

Na terenie gminy Węgorzyno większość terenów jest dogodna dla budownictwa. Obszarami o korzystnych warunkach geologiczno-inżynierskich jest wysoczyzna zbudowana z glin zwałowych lub piasków wodnolodowcowych, gdzie głębokość wód gruntowych przekracza 2 m.

Rejonami o warunkach geologiczno-inżynierskich utrudniających budownictwo są grunty organiczne występujące wzdłuż rynien jeziornych oraz wyspowo na całej powierzchni gminy (obszary występowania kotłów eworsyjnych, zagłębień wytopiskowych).

Surowce naturalne

Na obszarze gminy zlokalizowane są 3 złoża surowców naturalnych – kruszywa naturalnego (KN). Złoża znajdują się w miejscowościach Ginawa, Połchowo i Storkowo

Tab. 1. Surowce naturalne na terenie gminy Węgorzyno (źródło: Państwowy Instytut Geologiczny MIDAS).

Kod, ID złoża	Rodzaj kopaliny	Podtyp kopaliny	Nazwa złoża	Eksploatacja	Położenie	Powierzchnia złoża [ha]	Skreślone z bilansu zasobów
KN, 14090	kruszywa naturalne	piasek	Ginawa	01.08.2011 -	Ginawa	52,528	nie
KN, 4036	kruszywa naturalne	piasek	Połchowo	eksploatacja zaniechana	-	1,825	nie
KN, 1687	kruszywa naturalne	piasek	Storkowo	-	-	3,230	tak

Na terenie gminy zlokalizowane są dwa punkty niekoncesjonowanej eksploatacji kopaliny:

- punkt zlokalizowany jest na północ od miejscowości Podlipce, pozyskiwane są piaski ze żwirem, eksploatacja prowadzona jest na małą skalę, rodzaj wyrobiska stokowe. Wypełnienie wyrobiska odpadami: poniżej 30%,
- punkt zlokalizowany jest na północ od miejscowości Dłusko, pozyskiwany jest tu piasek ze żwirem, eksploatacja prowadzona jest na dużą skalę. Rodzaj wyrobiska stokowo-wgłębne. Wyrobisko nie jest wypełnione odpadami.

3.2. Uwarunkowania topoklimatyczne

Gmina Węgorzyna znajduje się w Środkowopomorskim regionie klimatycznym Polski (wg Wosia). Region VII - Środkowopomorski obejmuje środkową część Pojezierza Pomorskiego. Najwyraźniej zaznacza się północny odcinek jego granicy. Dość wyraźna granica oddziela ten region od regionu VIII (Wschodniopomorskiego). Charakter pozostałych granic wskazuje na znacznie inne związki stosunków klimatycznych tego regionu z regionem XIII (Dolnej Warty), XV (Środkowopomorski) oraz VI (Zachodniopomorski). Nie notuje się tu występowania skrajnych, w porównaniu z pozostałymi regionami, wartości średnich liczb dni z wyróżnionymi typami pogody. Do liczniejszych niż na wielu innych obszarach należą dni z pogodą umiarkowaną ciepłą z dużym zachmurzeniem oraz z pogodą chłodną i deszczową. Ponad 36 dni średnio w roku cechuje pogoda umiarkowana ciepła, z dużym zachmurzeniem i opadem. Do mniej licznych niż w innych regionach należą dni z pogodą bardzo ciepłą, słoneczną, bez opadu. Jest ich tutaj w roku tylko około 11.

Podstawowe wartości parametrów meteorologicznych tego obszaru, takie jak średnia ilość opadów, dominujące kierunki i siła wiatru czy średnie temperatury są reprezentatywne dla całego obszaru Pojezierza Zachodniopomorskiego. Średni okres wegetacyjny, trwa tu około 210 dni, średnia temperatura w roku waha się w przedziale od 6,5 do 7°C, wielkość opadów waha się pomiędzy 600 a 650 mm. Przeważa wiatr z kierunków południowo-zachodnich, o średnich prędkościach miesięcznych nie przekraczających 2 m/s. Istotną cechą lokalnego klimatu jest bardzo duża zmienność i nieregularność, związana z jednej strony z łatwym przemieszczaniem się dużych mas powietrza, z drugiej z urozmaiconą rzeźbą terenu.

Ze względu na zagospodarowanie i pokrycie terenu na obszarze gminy możemy wyróżnić następujące typy topoklimatów:

- Topoklimat terenów rolniczych – obejmuje tereny rolne, gdzie występują niewielkie wahania temperatury w obrębie całego obszaru. Obserwuje się zjawisko dobowych zmian temperatury o zauważalnej amplitudzie. Parowanie obniża wilgotność względną powietrza. Są to obszary otwarte, dobrze przewietrzane.
- Topoklimat terenów leśnych – obejmuje lasy, których największe kompleksy znajdują się w południowej i wschodniej części gminy. Tereny leśne wyróżniają się charakterystycznym profilem termicznym (wyższe minimum i niższe temperatury maksymalne). Powietrze jest też bardziej wilgotne, z większą zawartością olejków eterycznych i ozonu. Zadrzewienia zmniejszają możliwość przepływu mas powietrza.
- Topoklimat terenów podmokłych – obejmuje obszary podmokłe i w sąsiedztwie zbiorników wodnych. Cechami charakterystycznymi są wysoka wilgotność, niższe temperatury, możliwość mgieł, występowanie zastoisk zimnego powietrza oraz lokalnych przymrozków.
- Topoklimat terenów wód powierzchniowych – obejmuje obszary występowania wód powierzchniowych. Obecność wód zmniejsza amplitudę dobowych i rocznych temperatur. Częściej pojawiają się mgły.
- Topoklimat terenów zabudowanych – obejmuje obszary zurbanizowane głównie w Węgorzynie. Tereny zabudowane charakteryzują się występowaniem wysokich amplitud temperatur, ograniczeniami w występowaniu mgły, zmniejszoną prędkością wiatru, przez co również zwiększony jest poziom zanieczyszczenia powietrza (wynikły z procesów spalania i transportu).

3.3. Uwarunkowania wynikające z obecności wód powierzchniowych i podziemnych

Główną osią hydrograficzną gminy jest Ukleja, lewy dopływ Regi o długości 48 km, wypływająca z jeziora Dłusko, a uchodząca do zbiornika zaporowego na Redze w Lisowie

Oprócz niej układ hydrograficzny tego obszaru kształtuje pięć innych rzek oraz liczne mniejsze ciek wodne, wśród których wymienić należy:

- Brzeźnicę, ciek wodny o długości około 4 km, wypływający z okolic Jankowa, uchodzący do jeziora Brzeźniak;
- Brzeźnicką Węgorzę, która jest dopływem Regi o długości około 40 km, wypływająca z jeziora Studnica, (jest to druga co do wielkości rzeka w najbliższym otoczeniu gminy, jednak na jej terenie leży tylko część koryta tej rzeki);
- Golnicę, dopływ Reskiej Węgorzy o długości około 12 km; częściowo sztuczny przekop, łączy stawy rybne z Reską Węgorzą;
- Krzesnę, dopływ Reskiej Węgorzy o długości 5 km, wypływającej z jeziora Przytoń;
- Reską Węgorzę, lewy dopływ Brzeźnickiej Węgorzy o długości 21 km, wypływającą z jeziora Winnik, powierzchnia dorzecza wynosi 177,2 km².

Strukturę hydrograficzną dopełniają liczne rynnowe jeziora, pochodzenia postglacjalnego oraz sztuczne zbiorniki wodne. Znaczna grupa jezior zlokalizowana jest w zachodniej części gminy, i obejmują największe z jezior: Woświn o powierzchni 831 ha, pozostałe wchodzące w skład grupy to: Dłusko, Mielno, Okrzeja, Sambórz Duży i Sambórz Mały. Drugą znacznie większą pod względem ilości grupę tworzą jeziora położone w południowo-wschodniej części gminy, w skład w której wchodzi jeziora: Brzeźno, Czarne Dolne, Czarne Górne, Dobrowo, Dubie, Gardno, Okrągłe, Przytoń, Rogowo, Rogówko, Stęпно Duże, Stęпно Małe, Storkowskie Dolne, Storkowskie Górne, Sulcowe, Węgorzyno, Wolnowo, Wiewiecko, Zajezerze, Żabice.

Na terenie gminy i miasta Węgorzyno znajduje się łącznie 26 różnej wielkości jezior o łącznej powierzchni 1 545 ha. Stanowią bardzo ważny element lokalnych ekosystemów, są jednocześnie bardzo istotnym elementem krajobrazu gminy, decydującym o jej niepodważalnych walorach turystycznych i rekreacyjnych.

Tab. 2. Jeziora na terenie gminy Węgorzyno

Lp.	Nazwa jeziora	Powierzchnia [ha]	Długość linii brzegowej [m]	Głębokość max. [m]
1.	Woświn	831,00	25 800	28,10
2.	Okrzeja	101,00	3 800	4,40
3.	Mielno	74,00	b.d.	5,00
4.	Dłusko	56,80	7 200	12,30
5.	Sambórz Duży	46,12	b.d.	b.d.
6.	Sambórz Mały	13,30	b.d.	8,00
7.	Brzeźno	98,60	5 940	4,70
8.	Zajezerze	73,00	4 500	19,60
9.	Węgorzyno	68,30	4 325	7,70
10.	Żabice	67,30	3 500	4,60
11.	Przytoń	31,00	b.d.	b.d.
12.	Dubie	13,30	2 000	27,50
13.	Wolnowo	11,00	b.d.	b.d.
14.	Czarne Górne	8,00	b.d.	b.d.
15.	Stęпно Duże	7,00	b.d.	b.d.
16.	Rogowo	6,10	b.d.	b.d.
17.	Gardno	5,62	b.d.	b.d.
18.	Storkowskie Dolne	5,35	b.d.	b.d.
19.	Dobrowo	5,00	b.d.	b.d.
20.	Wiewiecko	5,00	b.d.	b.d.
21.	Storkowskie Górne	4,80	b.d.	b.d.

Lp.	Nazwa jeziora	Powierzchnia [ha]	Długość linii brzegowej [m]	Głębokość max. [m]
22.	Stepno Małe	4,00	b.d.	b.d.
23.	Sulcowe	3,00	b.d.	b.d.
24.	Rogówko	2,50	b.d.	b.d.
25.	Okragłe	1,20	b.d.	b.d.
26.	Czarne Dolne	1,10	b.d.	b.d.

Zgodnie z obowiązującym podziałem wód powierzchniowych na JCWP na obszarze gminy znajduje się 20 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych, wśród których 9 to wody jeziorne a pozostałe rzeczne.

Tab. 3. Jednolite Części Wód Powierzchniowych zlokalizowane w obrębie gminy Węgorzyno

Lp.	Kod	Nazwa	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Aktualny stan JCW	Status JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
1.	LW20834	Węgorzyńskie	-	-	-	SZCW	niezagrożona
2.	LW20837	Zajezerze	-	-	-	SZCW	niezagrożona
3.	LW20848	Brzeźnia	dobry	dobry	dobry	NAT	niezagrożona
4.	LW20849	Żabice	-	-	-	NAT	niezagrożona
5.	LW20853	Dłusko	-	-	-	NAT	niezagrożona
6.	LW20854	Woświn	-	-	-	NAT	zagrożona
7.	LW20855	Mielno	-	-	-	SZCW	zagrożona
8.	LW20856	Sambórz Duży	-	-	-	NAT	zagrożona
9.	LW20857	Okrzeja	-	-	-	NAT	zagrożona
10.	RW60001742349	Łoźnica	umiarkowany	dobry	zły	SZCW	zagrożona
11.	RW6000174244	Reska Węgorza do Gólnicy	co najmniej dobry	dobry	dobry	SZCW	zagrożona
12.	RW60001742452	Dopływ z jez. Przytoń	poniżej dobrego	dobry	zły	SZCW	zagrożona
13.	RW60001742454	Dopływ z jez. Konie	poniżej dobrego	dobry	zły	NAT	zagrożona
14.	RW6000174248	Dopływ z Bonina	co najmniej dobry	dobry	dobry	NAT	niezagrożona
15.	RW60001742669	Ukleja od wypływu z jez. Okrzeja do Dobrzenicy	poniżej dobrego	dobry	zły	NAT	zagrożona
16.	RW6000194249	Reska Węgorza od Gólnicy do ujścia	bardzo dobry	PSD_sr	zły	NAT	niezagrożona
17.	RW6000204259	Rega od Starej Regi do Uklei	umiarkowany	PSD_sr	zły	SZCW	zagrożona
18.	RW60002519829	Kanał Iny	co najmniej dobry	dobry	dobry	NAT	niezagrożona
19.	RW600025424699	Brzeźnicka Węgorza	dobry i powyżej dobrego	PSD	zły	SZCW	zagrożona

20.	RW60002542655	Ukleja do wypływu z jeziora Okrzeja	poniżej dobrego	PSD	zły	SZCW	zagrożona
-----	---------------	-------------------------------------	-----------------	-----	-----	------	-----------

Legenda:

SZCW – silnie zmieniona część wód, NAT – naturalna część wód, PSD_sr – poniżej stanu dobrego przekroczone stężenia średnioroczne, PSD – poniżej stanu dobrego przekroczone stężenia średnioroczne i maksymalne

Głównymi czynnikami sprawczymi rozproszonych i obszarowych źródeł zanieczyszczeń wód jeziornych jest rolnictwo z zabudową rozproszoną, turystyka i rekreacja. Głównymi czynnikami sprawczymi źródeł zanieczyszczeń wód rzecznych jest znacząca presja hydromorfologiczna oraz presja nierozpoznana.

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód ustalone zostały w „*Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*” (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967). Opracowanie planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wynika z ustaleń Ramowej Dyrektywy Wodnej. Plany są narzędziem polityki wodnej w Polsce i stanowią podstawę do podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz określają zasady gospodarowania wodami w trakcie 6-letniego cyklu planistycznego. Cele środowiskowe dla jednolitych części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Zagrożenie powodziowe

Obszar gminy Węgorzyno położony jest w zlewniach rzek będących dopływami Regi, która z kolei znajduje się w dorzeczu Odry. Dla dorzecza Odry wykonano, zgodnie z *Prawem wodnym*, mapy zagrożenia powodziowego, na których wskazano tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi z różnym prawdopodobieństwem.

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego przekazanymi w 2015 roku przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej jednostkom administracji samorządowej na obszarze gminy Węgorzyno nie wyznaczono obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Ponadto przy prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi Q0,2% (raz na 500 lat) nie istnieje ryzyko przerwania lub zniszczenia wału przeciwpowodziowego, które mogłoby zagrażać terenom położonym w obrębie gminy Węgorzyno.

Z uwagi na rzeźbę terenu oraz warunki klimatyczne na obszarze gminy przeważają wezbrania powodziowe będące wynikiem deszczy nawałnicowych w okresie wiosenno-letnim.

Stan czystości wód powierzchniowych

Źródła zanieczyszczeń rzek można podzielić na punktowe i powierzchniowe. Źródła punktowe obejmują ujęte w systemy ścieki komunalne i przemysłowe, w których na zanieczyszczenia znaczący wpływ mają ilość pobieranej wody i wielkość odprowadzanych ścieków bytowo-gospodarczych oraz przemysłowych. Istotnymi są również zanieczyszczenia obszarowe trafiające ze spływami wód opadowych i roztopowych do cieków

powierzchniowych - są to: nawozy mineralne i organiczne oraz środki ochrony roślin i ścieki bytowe z terenów nieskanalizowanych a także odcieki z dróg, placów manewrowo postojowych i parkingów.

W jednolitych częściach wód objętych monitoringiem diagnostycznym wykonano ocenę stanu/potencjału ekologicznego i chemicznego.

Tab. 4. Ocena stanu JCWP rzek w województwie zachodniopomorskim badanych w latach 2010-2015 (źródło: WIOŚ w Szczecinie).

Nazwa JCWP	Klasa elementów			Stan chemiczny	Stan/Potencjał ekologiczny	Stan ogólny
	biologicznych	hydro - morfologicznych	fizyko - chemicznych			
Łoźnica	II	II	II	-	Dobry i powyżej dobrego	-
Brzeźnicka Węgorza	II	II	I	dobry	Dobry i powyżej dobrego	dobry
Reska Węgorza od Golnicy do ujścia	I	I	I	-	Bardzo dobry	-
Rega od Starej Regi do Uklei	II	II	II	dobry	Dobry i powyżej dobrego	dobry

PPD – poniżej potencjału dobrego, IV, V – stan/potencjał słaby, stan potencjały zły, I, II – stan /potencjał bdb, stan /potencjał dobry.

Przeprowadzone oceny stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego oraz ocenę ogólną stanu JCWP wykonano w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1482) oraz wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Rozporządzenie to różnicuje wartości graniczne do przeprowadzenia oceny ekologicznej, w zależności od określonego typu abiotycznego.

Od wielu lat główną przyczyną niezadowalającej jakości wód jeziorowych w województwie zachodniopomorskim jest ich nadmierna żyzność, czyli eutrofia. Stan żyzności jest odzwierciedleniem koncentracji związków biogenych, spośród których główną rolę pełnią związki azotu i fosforu. Obfity rozwój fitoplanktonu, który powoduje obniżenie przezroczystości wód, to reakcja na wysoką zawartość związków biogenych.

Tab. 5. Badanie fitoplanktonu w jeziorze Okrzeja.

Nazwa jeziora	Wiosna			Lato			Widzialność krążka Secchiego (min-max) [m]
	Liczebność organizmów [mln/l]	Udział sinic [%]	Chlorofil a [µg/l]	Liczebność organizmów [mln/l]	Udział sinic [%]	Chlorofil a [µg/l]	
Okrzeja	3,1	24	29,3	90,2	90,0	94,8	0,7-1,7

źródło: Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2006-2007, WIOŚ Szczecin.

W badanym jeziorze stwierdzono udział sinic w liczebności ogólnej powyżej 50%. Jest to niezwykle istotną informacją z uwagi na potencjalną możliwość produkcji toksyn. Udział sinic latem jest przeważnie wyższy niż wiosną. Po zestawieniu wszystkich wyników badań Jezioro Okrzeja oceniono na III klasę czystości. We wcześniejszych badaniach przeprowadzonych w latach 90-tych klasę czystości również określono na III. Może to świadczyć o ustabilizowaniu się warunków panujących w jeziorze.

Tab. 6. Ocena stanu/potencjału ekologicznego JCWP jeziornych objętych monitoringiem w latach 2011 – 2015 (źródło: WIOŚ w Szczecinie)

Nazwa JCWP	Klasa elementów		Substancje syntetyczne i niesyntetyczne	Stan/Potencjał ekologiczny
	biologicznych	fizyko - chemicznych		
Brzeźniak	II	I/II	I/II	dobry
Woświn	III	Poniżej dobrego	I/II	umiarkowany

PPD – poniżej potencjału dobrego, IV, V – stan/potencjał słaby, stan potencjały zły, I, II – stan/potencjał bdb, stan/potencjał dobry.

W latach 2014-2015 monitoringiem objęto 23 jeziora, w tym jezioro Woświn w gminie Węgorzyno.

Jezioro Woświn

Powierzchnia:	809,7 ha	Rzędna lustra wody:	78,9 m n.p.m.
Średnia głębokość:	9,4 m	Kraina geograficzna:	Pojezierze Ińskie
Maksymalna głębokość:	28,1 m	Kategoria wód:	jezioro silnie zmienione
Objętość wód:	75,8 mln m ³	Typ abiotyczny:	2a
Powierzchnia zlewni całkowitej i bezpośrednio:	50,0 km ²	Kod JCWP jezior:	LW 20854
Obszar NATURA 2000:	Dyrektywa Ptasia	Wyniki analizy presji:	jezioro zagrożone
Inne obszary chronione:	tereny rekreacyjne	Potencjał ekologiczny 2015:	umiarkowany (III klasa)
		Stan chemiczny 2015:	poniżej dobrego
		Stan JCWP 2015:	zły

Jezioro Woświn położone jest w granicach obszaru PLB320008 – „Ostoja Ińska”, na obszarze przeznaczonym do rekreacji „Ukleja do wypływu z jeziora Okrzeja” [PL RW60002542655] oraz w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego. Jest to zbiornik rynnowy, wydłużony na kierunku północny zachód – południowy wschód. Kształt misy jeziornej jest nieregularny, zwężający się ku północy. Przebieg linii brzegowej jest urozmaicony. Występują zatoki, półwyspy, a także wyspa. Konfiguracja dna również jest urozmaicona. W rynn timernej zlokalizowano liczne przegłębienia. Przez jezioro przepływa rzeka Ukleja, pierwszorzędowy dopływ Regi. Na odpływie wód z jeziora znajduje się jaz, co zadecydowało o nadaniu temu akwenowi statusu silnie zmienionej JCWP. W zlewni jeziora około 35% zajmują lasy. Tereny rolne położone nieopodal brzegów jeziora zostały przekwalifikowane na działki pod zabudowę rekreacyjną. Obecnie jezioro nie jest odbiornikiem ścieków z punktowego zrzutu. W latach 70. i 80. ubiegłego wieku do południowej zatoki odprowadzano ścieki z gorzelnicy w Cieszynie. Na podstawie badań przeprowadzonych w 2015 roku jezioro Woświn zostało zakwalifikowane do III klasy potencjału ekologicznego. O wyniku klasyfikacji zadecydował indeks fitobentosowy IOJ. Pozostałe indeksy: makrofitowy ESMI i fitoplanktonowy PMPL wskazywały na II klasę. Stan natlenienia wód hypolimnionu nie spełniał wartości granicznych II klasy. Pozostałe wskaźniki fizykochemiczne (wspierające badania biologiczne) oraz stężenia substancji syntetycznych i niesyntetycznych spełniały standardy stanu dobrego. Badania stanu chemicznego JCWP Woświn zakwalifikowały to jezioro do stanu poniżej dobrego. Przekroczona została wartość graniczna dla sumy stężeń dwóch węglowodorów aromatycznych: benzo(g,h,i)perylenu i indeno(1,2,3-cd)pirenu. Stan

ogólny wód jeziora Woświn na podstawie oceny ekologicznej (potencjał umiarkowany) i oceny stanu chemicznego (poniżej stanu dobrego) to stan zły (*Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2013-2015, Szczecin, 2016*).

Wody podziemne

Na obszarze gminy zasadniczy poziom wodonośny występuje w obrębie warstwy osadów piaszczysto-żwirowych podścielających gliny najmłodszego zlodowacenia. Poziom wodonośny znajduje się na głębokościach od ok. 30 do 140 m. Wydajność tego poziomu waha się od 20 do 70 m³/h.

Tab. 7. Zasoby dyspozycyjne wód podziemnych w regionie Rega i przyległe Przymorze.

Nazwa regionu	Powierzchnia [km ²]	Zasoby dyspozycyjne [Q _d]		Rezerwy zasobów dyspozycyjnych [%]
		m ³ /d	m ³ /h	
Rega i przyległe Przymorze	2 860,0	499 920	20 830	87,0

Źródło: RZGW Szczecin

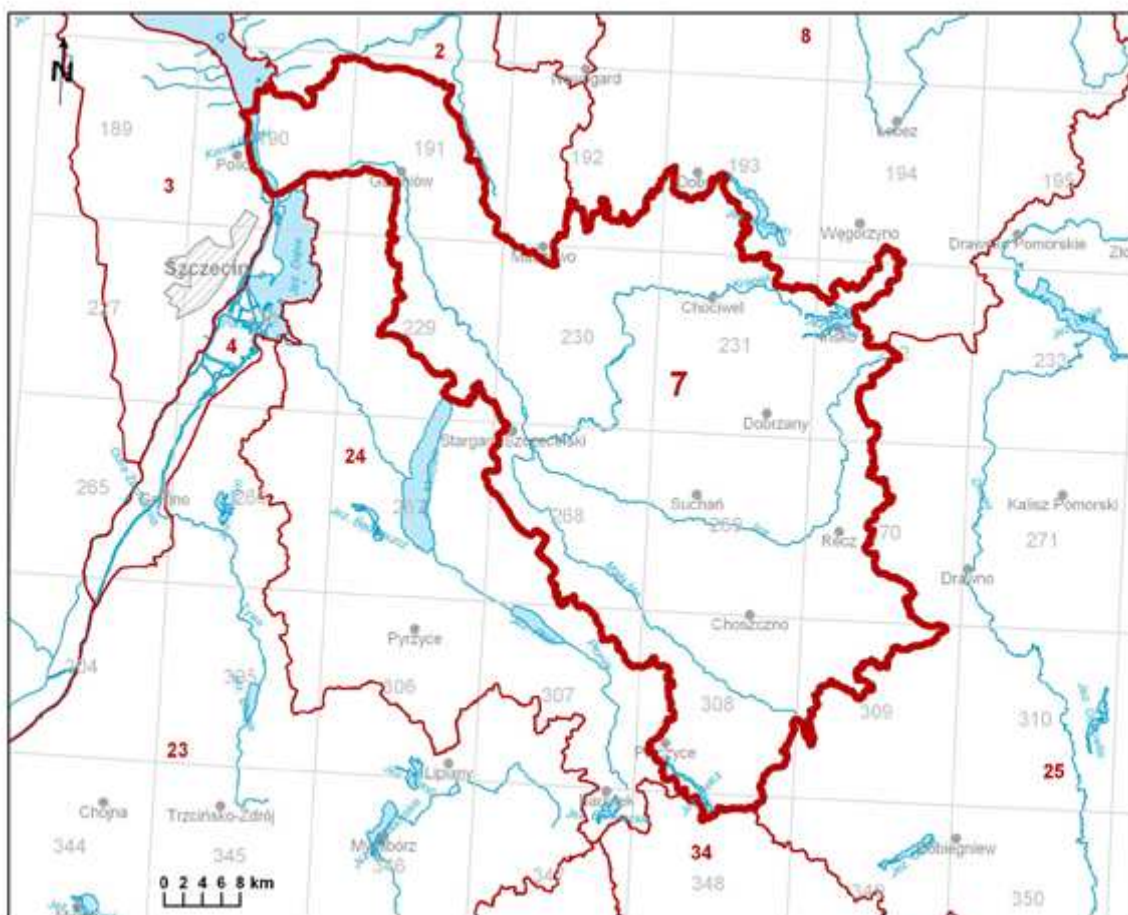
Zgodnie z podziałem na jednolite części wód podziemnych na obszarze gminy występuje JCWPd nr 7 i JCWPd nr 8. Poniżej zaprezentowano parametry hydrogeologiczne jednostek (na podstawie „*Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna zweryfikowanych JCWPd*”, PSH, 2015).

Tab. 8. Jednolite Części Wód Podziemnych zlokalizowane w obrębie gminy Węgorzyno.

Lp.	Kod	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Status JCWPd	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
1.	PLGW60007	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
2.	PLGW60008	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

Nr JCWPd: 7 - Powierzchnia: 2329 km², Region: Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego, Region hydrogeologiczny wg Atlasu hydrogeologicznego Polski 1995 r.: V – pomorski.

Ryc. 7. Lokalizacja i charakterystyka JCWPd 7

Cechą charakterystyczną modelu hydrogeologicznego JCWPd nr 7 jest wielopoziomowy, niezwykle złożony system wodonośny, który tworzą struktury hydrogeologiczne różnej genezy. Jest to system wielowarstwowy wód podziemnych w utworach kenozoicznych czwartorzędu i trzeciorzędu, ściśle powiązanych z wodami Iny i jej dopływów. Granicami systemu są działy wodne II - rzędu oraz rzeka Odra. Działy wód powierzchniowych, stanowiących granice omawianego systemu są w ogólnym zarysie zgodne z działami wód podziemnych, w przypadku płytszych poziomów Q_1 .

W przypadku poziomów głębszych, drenowanych w regionalnym ujęciu przez Odrę, wododziały powierzchniowe nie pokrywają się z działami wód podziemnych. Analiza systemu pod kątem obszarów alimentacji i drenażu poszczególnych poziomów wodonośnych pokazuje, że wody podziemne poziomu gruntowego i górnego międzyglinowego na obszarze JCWPd zasilane są praktycznie na obszarze wszystkich kulminacji obszaru wysoczyznowego, zlokalizowanego w południowej wschodniej części JCWPd. Zasilanie poziomu Q_2+Q_3 i Ng odbywa się często na obszarach wysoczyzn znacznie oddalonych od granic samej JCWPd. Drenaż wód z tych poziomów odbywa się wyłącznie w dolinie Odry.

Poziomy najpłytsze zasilane są przez infiltrację z powierzchni terenu, lokalnie poprzez dopływ boczny oraz przy odpowiedniej różnicy ciśnień mogącej pokonać opór warstw izolujących, przez infiltrację z niżej leżących struktur hydrogeologicznych.

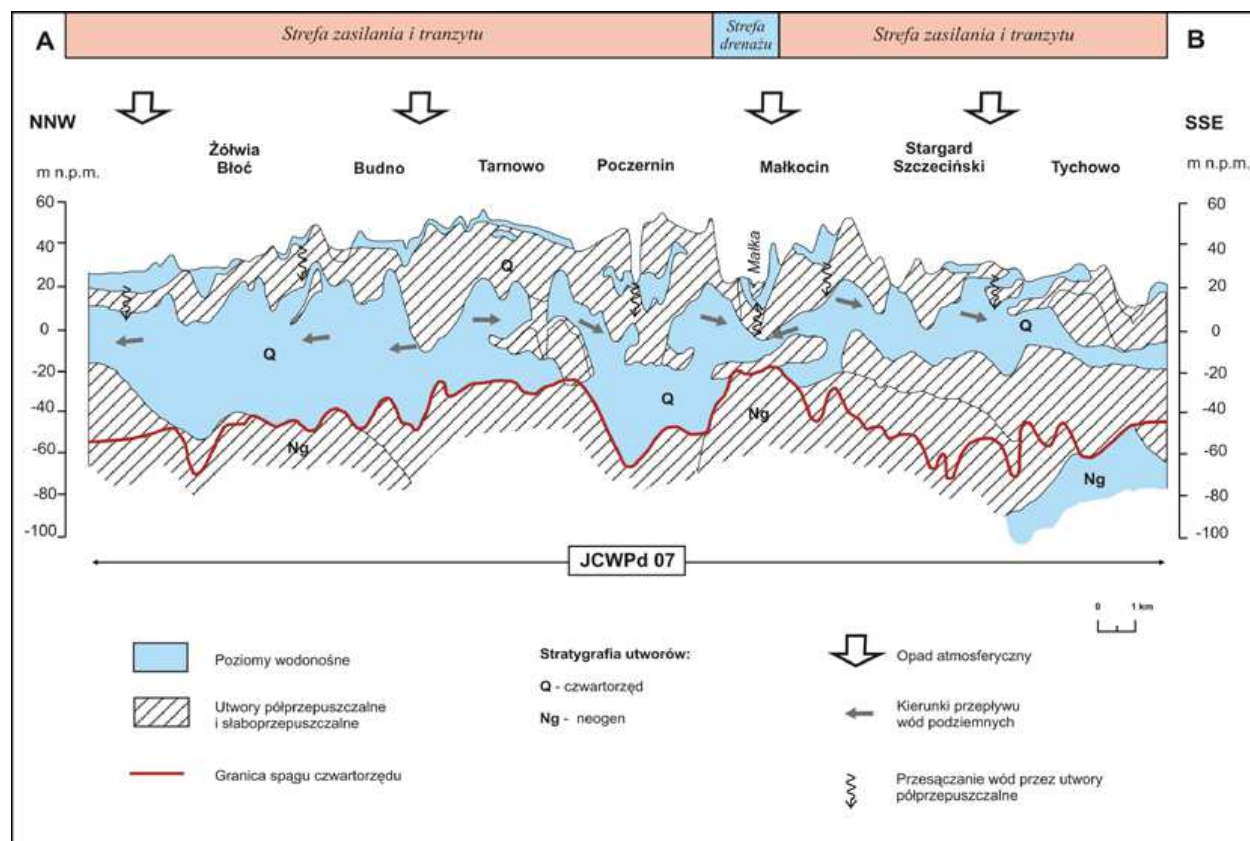
Zmiana granic przedmiotowego systemu może następować w przypadku lokalizacji dużych ujęć wód podziemnych w granicznych strefach wododziałowych. Z uwagi na istniejące

zagospodarowanie przestrzenne obszaru i związane z tym rozmieszczenie potrzeb na wodę, taka sytuacja jest mało prawdopodobna.

W przypadku JCWPd nr 7, na drodze agregacji, z uwzględnieniem wysokości stabilizacji zwierciadła wód:

- poziom gruntowy został połączony z międzyglinowym górnym i omówiony, jako Q_1 .
- międzyglinowy środkowy został połączony z podglinowym - Q_2+Q_3 ;
- neogeński - Ng

Ryc. 8. Schemat przepływu wód podziemnych w granicach JCWPd 7.

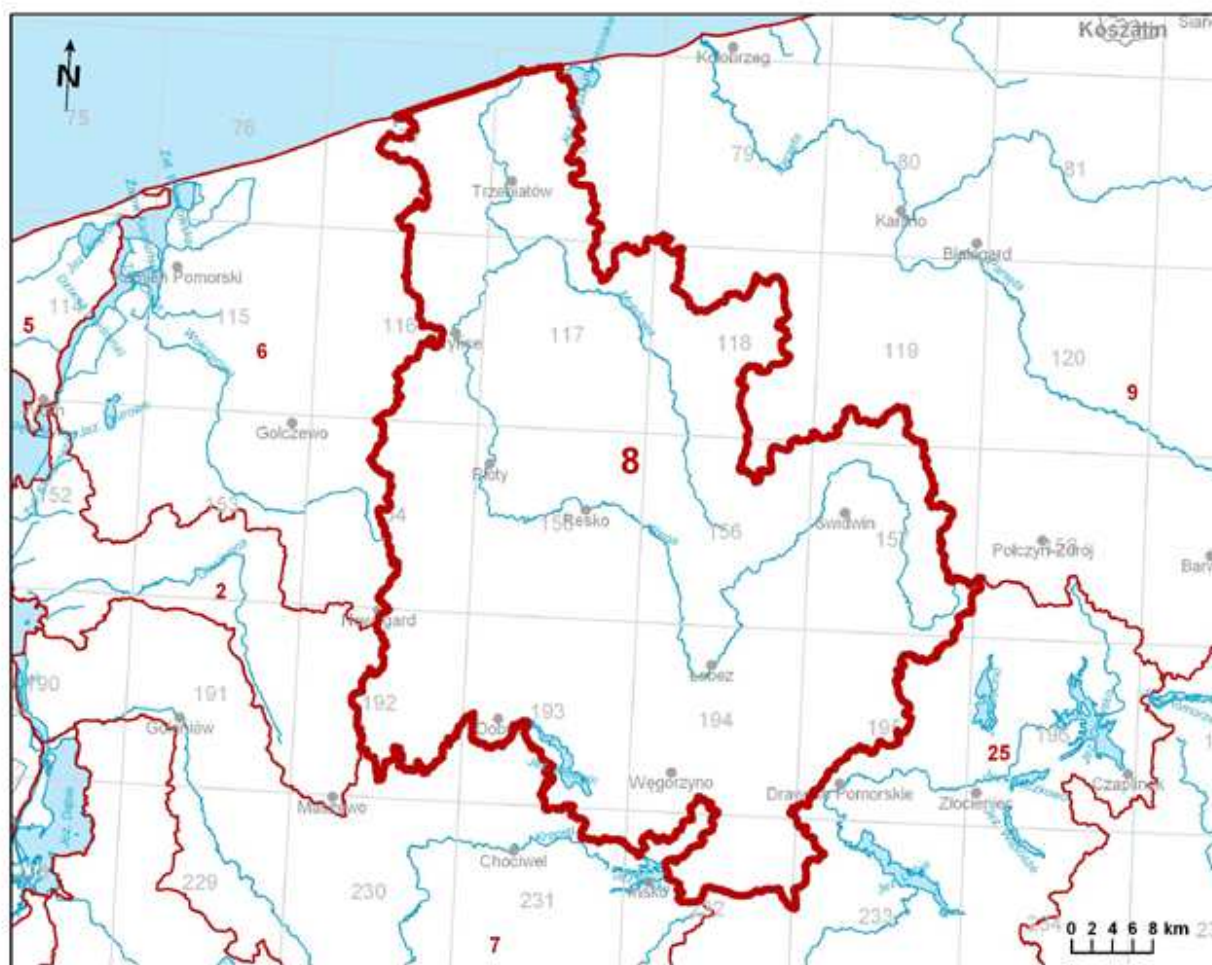
Ze względu na słabą izolację poziomu Q_1 , w centralnej i północno-zachodniej wody w nim występujące bardzo podatne i podatne na przenikanie zanieczyszczeń. W obszarze południowo-wschodnich wysoczyzn stopień wrażliwości podatności tego poziomu jest wysoki w dolinach oraz średni i niski w rejonach występowania miąższach poryw glinowych, stanowiących nadkład izolujący. Wody podziemne niżej leżących poziomów również potencjalnie narażone są na przenikanie zanieczyszczeń na drodze infiltracji z Q_1 .

Zasięgiem JCWPd 7 objęty jest obszar w znacznej części rolniczy i leśny, o średnim stopniu zurbanizowania i uprzemysłowienia. Kumulacja potencjalnych źródeł zanieczyszczeń następuje w rejonach największej aktywności gospodarczej związanej głównie z miejscowościami: Goleniów, Stargard Szczeciński i Choszczno.

Poza wcześniej wymienionymi obiektami powodującymi emisję zanieczyszczeń wymienionymi na obszarze jednostki zinwentaryzowano m.in. 31 ferm dużych hodowli zwierząt oraz 6 mogiłników.

Nr JCWPd: 8 - Powierzchnia: 2839 km², Region: Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego, Region hydrogeologiczny wg Atlasu hydrogeologicznego Polski 1995 r.: V – pomorski.

Ryc. 9. Lokalizacja i charakterystyka JCWPd 8.

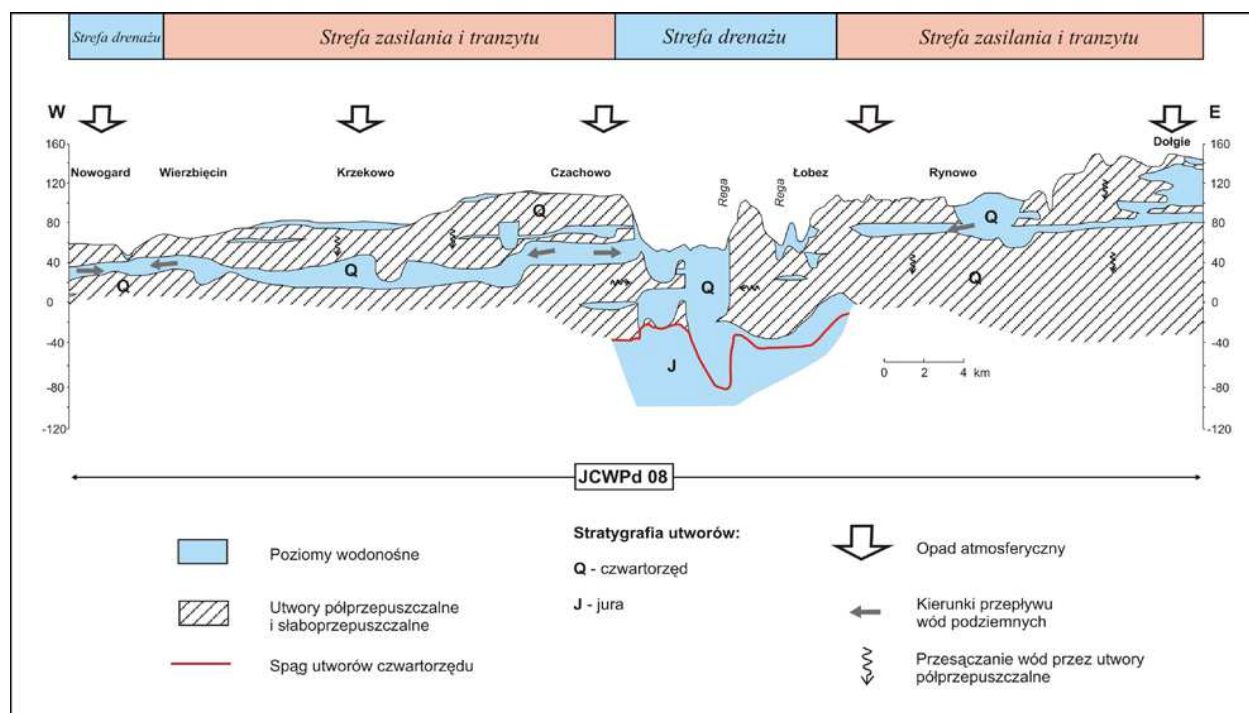
Cała JCWPd 8 związana jest z hydrologiczną zlewnią Regi. Przyjąć więc można, że granice jednostki stanowi dział wód powierzchniowych. Zasilanie atmosferyczne odbywa się wyłącznie poprzez poziom Q_1 , z którego jeśli wody opadowe nie trafią do cieków, jednego z dopływów Regi, to przesączają się do poziomu Q_2 . W ujęciu bardziej regionalnym i dotyczącym nie tylko powierzchni jednostki zasilanie głębszych warstw wodonośnych odbywa się również na drodze atmosferycznej ale wody infiltracyjne dopływają do jednostki już pod powierzchnią terenu głównie dzięki poziomowi Q_2 , którego obszarem alimentacji jest prawdopodobnie Równina Drawska. Generalnie przepływ odbywa się w kierunkach SE - NW i S - N. Bazę drenażu dla jednostki stanowi Rega, która jest największą samodzielną rzeką na Pomorzu Zachodnim i uchodzi bezpośrednio do Bałtyku, będącego ostateczną bazą drenażu w ujęciu globalnym. W skali lokalnej jednostka drenowana jest do poziomu pomniejszych cieków a zasilana na obszarach wododziałowych przy granicach jednostki oraz w mniejszym stopniu w partiach centralnych.

Zagregowane pietra wodonośne K i J nie mają bezpośredniego kontaktu z powierzchnią terenu. Wody występujące w tych piętach są efektem przesączania poprzez nadległe poziomy trudno przepuszczalne albo też skutkiem dopływu podziemnego spoza granic JCWPd, najprawdopodobniej z obszarów leżących na południe od opisywanej jednostki. Baza drenażową dla piętra jurajskiego jest dolina Regi i Bałtyk a dla piętra kredowego właściwie tylko Bałtyk. Należy zwrócić uwagę, że woda w tych piętach krąży głównie w systemach szczelin a zasięg głębokościowy występowania drożnych szczelin nie może być zbyt duży.

Bardziej szczegółowych badań wymaga też rozpoznanie współistnienia wód słodkich i słonych, szczególnie w warunkach wymuszonego przepływu. Znany z rejonów Pogorzelicy jest fakt dopływu wód słonych wymuszony eksploatacją poziomów wodonośnych a występujący też zapewne w mniejszym stopniu także i bez wspomaganie antropogenicznego. Nie można także wykluczyć dopływu do eksploatowanych otworów wód zasolonych w głębi jednostki, głównie w piętrze J.

Znaczną rolę w krążeniu wód podziemnych na terenie JCWPd 8 odgrywają okna hydrogeologiczne czyli miejsca, w których swobodnie mieszają się wody z różnych poziomów wodonośnych, co spowodowane jest brakiem warstw izolujących. Takie zjawisko obserwowane jest głównie pomiędzy poziomami Q1 i Q2 (dosyć często) ale zdarza się również pomiędzy zagregowanymi piętrami Q2 i J.

Ryc. 10. Schemat przepływu wód podziemnych w granicach JCWPd 8.

Główna presja o charakterze obszarowym związana jest z terenami o wykorzystaniu rolniczym, które stanowią około 70% powierzchni jednostki (powierzchnia gruntów ornych - około 55%). Brak lub słaba izolacja pierwszego poziomu wodonośnego sprawia, że wody te narażone są na zanieczyszczenie związkami azotu, siarki oraz organicznymi. W mniejszym stopniu presja o charakterze obszarowym dotyczy terenów zamieszkałych, zwłaszcza pozbawionych kanalizacji.

Do obszarów poddanych presji zaliczyć należy także czynne lotniska wraz z całą infrastrukturą znajdujące się na terenie JCWPd 8. Są to obiekty w: Świdwinie i Olesznie (wojskowe) oraz Poradzu i Makowicach (cywilne). Obszarem szczególnej presji na jakość wód podziemnych jest poligon położony na obszarze sandrowym w Olesznie koło Drawska Pomorskiego, którego duży fragment znajduje się w południowej części jednostki.

Na obszarze JCWPd 8 występują także presje o charakterze liniowym głównie w postaci dróg o znaczeniu krajowym (droga nr 6 pomiędzy Koszalinem a Szczecinem). Duże natężenie ruchu na wymienionych szlakach komunikacyjnych oraz w okresie zimowym czynności związane z utrzymaniem nawierzchni mogą potencjalnie zagrażać jakości wód pierwszego poziomu.

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód podziemnych również ustalone zostały w „*Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*” (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967). Dla wód podziemnych ustalono następujące cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Jakość wód podziemnych

Na terenie gminy Węgorzyno nie ma zlokalizowanych punktów monitoringu wód podziemnych. W powiecie łobeskim zlokalizowane są 3 punkty: w Łobzie (2 punkty) i w Resku. Wody podziemne zostały poddane monitoringowi krajowemu.

Tab. 9. Ocena jakości wód podziemnych w latach 2004-2005 (Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2006-2007, WIOŚ Szczecin)

Punkt monitoringu	Rodzaj wód	Jakość wód podziemnych	
		2004	2005
Łobez (nr 299)	Gruntowe	II klasa	b.d
Łobez (nr 302)	Gruntowe	IV klasa	b.d
Resko (nr 301)	Gruntowe	IV klasa	II klasa

Wody przeznaczone do spożycia

Z informacji uzyskanych od Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łobzie w 2010 r. odnośnie jakości wód przeznaczonych do spożycia wynika, że woda w 14 ujęciach wody zlokalizowanych w miejscowościach: Brzeźniak, Gardno, Dłusko, Rogówko, Winniki, Chwarstno, Mieszewo, Cieszyno, Kąkolewice, Przytoń, Sielsko, Wiewiecko i Podlipce spełnia wymagania jakościowe, zarówno pod kątem mikrobiologicznym jak i fizyko-chemicznym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi określone rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2007 r. Nr 41, poz. 417). Natomiast w ujęciu wody Węgorzyno woda pod względem mikrobiologicznym spełnia wymagania sanitarne w badanym zakresie, a pod względem fizyko-chemicznym jest warunkowo dopuszczona do spożycia ze względu na podwyższone stężenie związków manganu w stacji uzdatniania wody w Węgorzynie przy ulicy Drawskiej 6.

W 2014 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach monitoringu przeprowadził badania wód podziemnych w województwie zachodniopomorskiego. Badania nie były prowadzone na terenie gminy Węgorzyno ale obejmowały wody jcwpd 7 i 8, które występują na obszarze gminy.

Tab. 10. Jakość wód podziemnych w 2014 roku (Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim. Raport 2014, Szczecin, 2015)

JCWPd	8	8	7	7	7
Miejscowość	Lisowo - 1	Lisowo - 2	Dobrzany	Rogowo	Wardyń
Gmina	Płoty	Płoty	Dobrzany	Stargard Szczeciński	Choszczno
Stratygrafia	II	Q	Q	Q	Q
Głębokość stropu w m ppt	105	35	25	38	22
Typ wód	W	W	W	W	W
Klasy jakości wody	III	III	III	III	III
Wskaźniki w IV klasie	-	-	-	-	-
Wskaźniki w V klasie	-	-	-	-	-
Wskaźniki przekraczające normy dla wód przeznaczonych do spożycia dla ludzi	Fe, Mn	Fe, Mn	Mn	Fe, Mn	Fe, Mn
Ocena stanu chemicznego	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry

JCWPd	8	7	7	8	7
Miejscowość	Rogozina	Żółwia Błoc	Kania	Lisowo -3	Krępsko
Gmina	Trzebiatów	Goleniów	Chociwel	Płoty	Goleniów
Stratygrafia	K2	Q	Pg+Ng		Q
Głębokość stropu w m ppt	37	14	23		3,5
Typ wód	W	W	W		G
Klasy jakości wody	II	III	III		IV
Wskaźniki w IV klasie	-	-	-	-	Al.
Wskaźniki w V klasie	-	-	-	-	-
Wskaźniki przekraczające normy dla wód przeznaczonych do spożycia dla ludzi	Mn	NH ₄ , Fe, Mn	Fe, Mn		Fe, Mn
Ocena stanu chemicznego	dobry	dobry	dobry		słaby

System wodno - kanalizacyjny

Zaopatrzenie w wodę

Gmina Węgorzyno zaopatrywana jest w wodę poprzez sieć wodociągową obsługiwaną przez Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o.o. w Goleniowie. Stopień zwodociągowania gminy wynosi 98%. Na terenie miasta i gminy Węgorzyno znajduje się 17 ujęć wody, które zaopatrują ludność gminy w wodę do spożycia. Przeważająca większość ujęć posiada strefę ochrony bezpośredniej, wyjątek stanowi ujęcie wody Kowale.

Tab. 11. Ujęcia wody na terenie gminy Węgorzyno.

Ujęcia wody stacje uzdatniania	Miejscowości obsługiwane przez ujęcie	Liczba studni	Wydajność ujęcia [m ³ /h]	Długość sieci wodociągowej [km]	Długość przyłączy [km]
Węgorzyno	Węgorzyno, Węgorzynko, Runowo Pomorskie, Połchowo	2	60	11,7	5,2
Chwarstno	Chwarstno, Trzebawie	1	5	4,0	0,6
Sielsko	Sielsko, Runowo	2	11	19,0	3,6
Brzeźniak	Brzeźniak	2	1	1,7	0,5
Mieszewo	Mieszewo, Zwierzynek, Mielno	2	8	8,2	1,4
Podlipce	Podlipce	2	1,6	0,4	0,5
Kąkolewice	Kąkolewice, Kraśnik, Lesięcin	2	6,1	4,4	1,3
Cieszyno	Cieszyno	2	52	2,3	1,4
Gościsław	Gościsław	1	0,85	0,8	0,2
Przytoń	Przytoń	2	3	1,3	0,5
Gardno	Gardno	1	7	0,5	0,4
Dłusko	Dłusko	1	1	1,2	0,35
Rogówko	Rogówko	2	1	1,1	0,4
Winniki	Winniki	2	3	b.d	b.d
Włodawa	Włodawa	1	0,6	0,15	0,05
Wiewiecko (bez uzdatniania)	Wiewiecko, Wiewiecko PGR, Pilichówko, Ginawa	2	7,7	4,8	1,4
Kowale (bez uzdatniania)	Kowale	1	0,6	b.d	0,15

Źródło: Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o.o. Goleniów

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

W sieć kanalizacyjną uzbrojone jest tylko miasto Węgorzyno. Skanalizowane jest około 2/3 miasta. Za pośrednictwem sieci kanalizacyjnej nieczystości trafiają do miejskiej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Węgorzynie. Południowa część miasta jak również pozostałe miejscowości gminy nie posiadają zbiorowego systemu odprowadzania ścieków. Ponadto, jedyna miejska oczyszczalnia, do której przywożone są ścieki z całej gminy nie posiada systemu odwadniania osadów. Na terenie gminy występuje również sześć oczyszczalni ścieków zlokalizowanych przy dawnych gospodarstwach PGR. Ze względu na niską wydajność i zły stan techniczny oczyszczalnie te nie mają znaczenia w systemie odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Rozporządzeniem nr 15/2006 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 15 lutego 2006 r. na podstawie przepisów *Ustawy prawo wodne* wyznaczono aglomerację o równoważnej liczbie mieszkańców 3270 z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Węgorzyno. W skład aglomeracji wchodzi miejscowości: Węgorzyno, Runowo Pomorskie oraz Połchowo. Nieczystości z obszarów zainwestowanych i projektowanych do zainwestowania należy bezwzględnie odprowadzać do oczyszczalni ścieków w Węgorzynie.

Biologiczna oczyszczalnia ścieków w Węgorzynie o przepustowości Q 250 m³/d, wytwarzająca 53 Mg s.m/rok osadów ściekowych. Odbiornikiem ścieków jest rów melioracyjny. Oczyszczalnia eksploatowana jest przez Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o.o.z siedzibą w Goleniowie. Zlokalizowana jest pomiędzy trzema miejscowościami: Węgorzyno, Runowo Pomorskie i Połchowo. Do oczyszczalni dopływają ścieki z Węgorzyna

rurociągiem tłocznym z przepompowni sieciowej przy ul. Runowskiej. Proces oczyszczania ścieków oparty jest technologii osadu czynnego z wydzieloną denitryfikacją wstępną. Osad w komorach tlenowej stabilizacji osadu jest napowietrzany i zagęszczany grawitacyjnie. Z komór stabilizacji osad nadmierny odprowadzany jest na poletka osadowe, na których odwadnia się i suszy. Po wysuszeniu do wielkości 30-40% suchej masy osad przemieszczany jest na składowisko osadu na terenie oczyszczalni. Po okresie składowania od półtora roku do jednego roku, przekazywany jest uprawnionej firmie i wywożony na składowisko osadu w Kraśniku w celu przysypywania odpadów (tzw. rekultywacja pośrednia).

Na terenie gminy nie ma kolektorów kanalizacji deszczowej.

3.4. Uwarunkowania glebowe

Tereny gminy i miasta mają dość słabe gleby pod względem jakości i przydatności rolniczej, młode z geologicznego punktu widzenia. Są zróżnicowane pod względem bonitacyjnym, występują tu przede wszystkim gleby klas IVa, V, VI i VIz. Grunty III klasy stanowią dość niski odsetek powierzchni gminy i zalegają głównie w jej zachodniej części. Ich właściwości zależą od składu skał, które je tworzyły. Gleby najlepszych klas powstawały na piaskach i glinach terenów zajmowanych przez moreny denne, są to przede wszystkim gleby gliniaste klasy III. Występują tu też gleby rdzawe i płowe o gorszych właściwościach i przydatności rolniczej, klasy VI. Uzupełnieniem opisanych typów są bielice gliniaste i słabogliniaste oraz gleby hydromorficzne - torfy i mady, zalegające w dolinach rzek. Struktura i typy gleb mają znaczący wpływ na dominujące na terenie gminy typy upraw oraz ich rozkład przestrzenny i jakość. Zachodnie połacie gminy należą do najkorzystniejszych pod względem rolniczego wykorzystania gleb.

Stan czystości gleb

Degradacja środowiska glebowego jest wynikiem współdziałania czynników pochodzenia naturalnego i antropogenicznego. Na terenie gminy podstawowe znaczenie ma chemiczna i fizyczna degradacja gleb, związana z wprowadzaniem zanieczyszczeń, usuwaniem z gleb składników pokarmowych i substancji organicznych, zakwaszaniem, niszczeniem struktury gleby poprzez zagęszczanie i przesuszanie. Pewne znaczenie ma również erozja wodna gleb. Największy wpływ na fizyczną degradację gleb miały przekształcenia powierzchni terenu związane z działalnością przemysłową, wydobywaniem kopaliny – kruszywa naturalnych, budownictwem i komunikacją. Z reguły są to przekształcenia gleb nieodwracalne związane z całkowitą utratą obszaru. Poważnym zagrożeniem na obszarach o rozwiniętym intensywnym rolnictwie może być erozja wietrzna gleb zwłaszcza w warunkach występowania deficytu wody w profilu glebowym. Otwarte przestrzenie rolnicze pozbawione zadrzewień są przyczyną zmniejszania się szorstkości terenowej co prowadzi do wzrostu prędkości wiatrów na tym obszarze, przesuszania nadmiernego górnych warstw profilu i wynoszenia cząstek gleby.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone są badania gleb użytkowanych rolniczo pod kątem wpływu zanieczyszczeń ze źródeł rolniczych oraz źródeł pozarolniczych (antropopresji). W ramach monitoringu prowadzonego przez IUNG – Puławy, na terenie gminy nie ma zlokalizowanych punktów pomiarowych. Najbliżej zlokalizowanym punktem jest profil 47 zlokalizowany w gminie Drawsko Pomorskie w miejscowości Jankowo.

W punkcie pomiarowym nr 47 Jankowo nie stwierdzono przekroczeń zawartości zanieczyszczeń w gruntach ornych. Ważną cechą gleb ornych jest jej odczyn a także poziom przyswajalnych makroelementów (fosfor, potas, magnez) jak i mikroelementów. Odczyn pH jest decydującym czynnikiem w zakresie przyswajania ww. składników pokarmowych i decyduje w ten sposób o przydatności rolniczej gruntów. Poziom pH ma decydujący wpływ na

wielkości plonowania, koncentrację metali ciężkich jak i różnorodność biologiczną w glebie. W profilu poziom pH wynosił odpowiednio 5,0 w zawiesinie H₂O i 3,9 w zawiesinie KCl.

3.5. Uwarunkowania wynikające z obecności gatunków chronionych roślin i zwierząt, obszarów chronionych, obszarów cennych przyrodniczo i walorów krajobrazowych

Szata roślinna (opracowana na podstawie *Waloryzacji przyrodniczej gminy Węgorzyno, 1998*)

Naturalna roślinność potencjalna na obszarze gminy to siedliska łąk subatlantyckich (Stellario-Carpinemm). W dolinach rzek i potoków oraz wokół zbiorników wodnych znajdują się siedliska odpowiadające niżowym łągom olszowym i jesionowo-olszowym (Circae-A Inetum). Ols środkowoeuropejski (Ribo nigri-Alnetum, Sphagno squarrosi-Alnetum) zajmuje siedliska zabagnione. W bezodpływowych zagłębieniach w rozproszonych miejscach na wysoczyźnie dennomorenowej występują siedliska kontynentalnego boru bagiennego (Vaccinia uliginosi-Pinetum). Żyzne siedliska w południowej części gminy charakterystyczne są dla żyznej buczyny niżowej (Melim-Fagetum).

Roślinność wodna, przybrzeżna i bagienna

Znaczny obszar zajmowany przez sieć wodną na obszarze gminy (7% - ok. 18 km²) stwarza warunki siedliskowe dla wielu ciekawych zbiorowisk roślinnych i związanych z nimi gatunków roślin. Na obszarze gminy znajduje się siedem rzek oraz liczne małe potoki, a także znaczna liczba jezior oraz niewielkich oczek wodnych rozsianych na terenach leśnych i śródpolnych. Na otwartych wodach zbiorników wodnych wykształcają się zbiorowiska rzęs, strefy roślin podwodnych, a wokół zbiorników i wzdłuż cieków wodnych wykształca się roślinność szuwarowa.

Zbiorowiska rzęs

Zbiorowiska rzęs - roślin biernie unoszących się na powierzchni wody - spotykane są w większości zbiorników wodnych na terenie gminy. W szczególności występują w małych, płytkich zbiornikach rozsianych wśród pól i lasów oraz często również w wolno płynących ciekach wodnych (głównie rowy melioracyjne). Najczęściej spotykanym zbiorowiskiem jest zespół Lemno-Spirodeletum polyrrhizae, w którym charakterystycznymi gatunkami są rzęsa drobna oraz spirodela wielokorzeniowa. Ten zespół należy również do najbardziej rozpowszechnionych zbiorowisk wodnych na terenie Polski. Oprócz dwóch charakterystycznych gatunków występuje w nim także rzęsa trójrowkowa tworząca drugą podpowierzchniową warstwę oraz rogatek sztywny. Na obszarze gminy odnaleziono jedno stanowisko zespołu wolfii bezkorzeniowej Wofflo-Lenmeium gibbae. Znajduje się ono w okolicy Gardna PGR, w stawie (L-ctwo Węgorzyno). Jest to typowe zbiorowisko pleustonowe. Wolfia występuje tu razem z rzęsą garbatą. Oba te gatunki tworzą bardzo gęsty kożuch na powierzchni wody. Zbiorowisko to należy do rzadko spotykanych w Polsce. Bacieczko (1982) podaje liczbę 88 stanowisk tego zespołu na terenie całej Polski. W literaturze podawane jest jedno stanowisko gatunku na obszarze gminy Węgorzyno. Bacieczko (1988) stwierdza występowanie wolfii w stawie w miejscowości Ginawa, gdzie występuje w zbiorowisku rzęsy drobnej Lemno-Spirodeletum polyrrhizae.

Zbiorowiska roślin podwodnych, zakorzenionych na dnie

Zbiorowiska roślin zanurzonych w wodzie są stosunkowo częste na terenie gminy, występują w wielu zbiornikach wodnych. W ujęciu syntaksonomicznym są to przede wszystkim głównie jednogatunkowe skupienia roślin porastających dno i zanurzonych w wodzie lub też o liściach pływających na powierzchni wody. Stanowią one zwykle jeden z elementów całego kompleksu zbiorowisk higrofitów związanych ze zbiornikami wodnymi. Ze

zbiorowisk roślin zanurzonych należących do związku Potamogetonion najczęściej spotykany jest zespół rdestnicy grzebieniastej *Potamogetonum pectinatum*. Jest to zbiorowisko charakterystyczne dla eutroficznych wód o mulistym podłożu, spotykane zarówno w wodach stojących jak i wolno płynących. Ze względu na szeroką amplitudę ekologiczną zbiorowisko to występuje również w zbiornikach umiarkowanie zanieczyszczonych. Spotykany jest również stosunkowo często zespół rogotka sztywnego *Ceratophyllum demersum*. Rozwija się on w wodach stojących bardzo żyznych (np. w Przytoni, Sielsku, Węgorzynie). Zespół moczarki kanadyjskiej *Elodea canadensis* posiada szeroką amplitudę ekologiczną i jest stosunkowo często spotykany w zbiornikach i wodach płynących. Zbiorowiska higrofitów o liściach pływających należących do związku Nymphaeion reprezentowane są przez kilka zespołów. Są to głównie rośliny zakorzenione w dnie zbiornika, często stanowią pośredni pas roślinności między roślinami zanurzonymi całkowicie w wodzie a pasem szuwarów przybrzeżnych. Zbiorowiskiem o dużych walorach estetycznych jest zespół dwóch gatunków chronionych grążela żółtego i grzebieni białych *Nuphar-Nymphaeetum*. Jest on rozpowszechniony na terenie gminy, rozwija się w stawach i eutroficznych jeziorach. Często jednak w zespole tym brak grzybienia białego (np. jez. Dobrowo, jez. Stopno Duże). Zespół rdestnicy pływającej *Potamogetonum natans* występuje głównie dość płytkich mezotroficznych i eutroficznych zbiornikach na podłożu organicznym. Jest to głównie uboga, jednogatunkowa agregacja. Pospolitym zespołem o liściach pływających jest zespół rdestu ziemnowodnego *Polygonum natans*. Występuje on w wielu zbiornikach i wodach płynących. Zespół żabiścieku pływającego *Hydrocharitoidium morsus-ranae* rozwija się w nasłonecznionych silnie spłyconych eutroficznych wodach na podłożu organicznym. Stosunkowo często spotykany na terenie gminy również w zamulonych rowach melioracyjnych. Zespół okrężnicy bagiennej *Hottonia palustris* charakterystyczny jest dla zacienionych i okresowo wysychających małych zbiorników wodnych. Rozwija się głównie w małych śródlęśnych oczkach wodnych, często w kompleksie z olesami. Gatunkiem dominującym w tym zespole jest okrężnica bagienka.

Zbiorowiska roślinności mułkowej

Zbiorowiska namułkowe należące do klasy Isoeto-Nangjuncetea rozwijają się na brzegach zbiorników wodnych, w miejscach wilgotnych na drogach leśnych i polnych, a także w wilgotnych brzdach i zagłębieniach śródpolnych. Są to zbiorowiska małopowierzchniowe i efemerycznie wykształcane, trudne do uchwycenia poza okresem ich pełnego rozwoju. Najczęściej spotykane jest zbiorowisko z dominującym sitem dwudzielnym, które często wykształca się na zacienionych wilgotnych drogach leśnych. Zbiorowisko z bełkiem błotnym znaleziono w wilgotnym zagłębieniu śródpolnym w pobliżu Węgorzyna. W dwóch miejscach (Sielsko, Mieszewo) na polach znaleziono również zespół dziurawca rozesłanego i muchotrzewa polnego.

Szuwary właściwe

Zbiorowiska szuwarowe wykształcają się w strefie przybrzeżnej eutroficznych wód stojących i płynących. Szuwary właściwe należące do związku Phragmition są głównie ubogimi jednogatunkowymi agregacjami zajmującymi pośrednie stanowiska pomiędzy zbiorowiskami higrofitów a szuwarami wielkoturzycowymi. Ze względu na znaczną liczbę zbiorników wodnych na terenie gminy są one pospolite. Najczęściej spotykane są szuwary trzciny pospolitej *Phragmites communis* oraz pałki szerokolistnej *Typha latifolia*. Gatunki tworzące wymienione zespoły pełnią znaczącą rolę w ładowaniu zbiorników wodnych. Trzcina pospolita była również spotykana na osuszanych przez rowy melioracyjne torfowiskach. Zespół strzałki wodnej i jeżogłówki pojedynczej tworzy niskie szuwary w wodach wolno płynących. Na terenie gminy bardzo ładnie wykształcony zespół występuje w wodach rzeki Ukleja. Szuwar tatarakowy *Acetum calamitum* spotykany jest głównie na

obrzeżach zbiorników mezotroficznych, przede wszystkim wokół sadzawek wiejskich. Stosunkowo częsty jest szuwar kropidła wodnego i rzepichy ziemnowodnej *Oenanthe-Rorippetum*. Rozwija się on na brzegach żyznych wód i w płytkich miejscach.

Szuwary wielkoturzycowe

Szuwary wielkoturzycowe wykształcają się na brzegach zbiorników wodnych oraz wód płynących. Stanowią najczęściej pas roślinności sąsiadujący z szuwarami właściwymi. Często wykształcają się również w podtopionych lub wilgotnych obniżeniach terenu, zarówno śródlęśnych jak i śródpolnych. Podobnie jak w przypadku szuwarów właściwych - szuwary wielkoturzycowe są najczęściej jednogatunkowymi agregacjami gatunków z nielicznymi towarzyszącymi roślinami dwuliściennymi. Najbardziej interesującym zbiorowiskiem wśród szuwarów wielkoturzycowych jest szuwar kłoci wiechowatej *Cladietum marisci*. Na obszarze gminy znaleziono jedno stanowisko tego zespołu. Wykształca się on na brzegu jeziora znajdującego się w L-ctwie Węgorzyno (zapropozowanego do ochrony w formie użytku ekologicznego). Biochory tego zespołu występują w postaci wąskiego pasa szuwarów otaczających lustro wody. Najczęściej spotykanym szuwarem turzycowym jest szuwar turzycy błotnej *Caricetum acutornis* występujący w otoczeniu prawie każdego zbiornika wodnego, tworzy także enklawy w obrębie rozległych zbiorowisk olsowych. Na uwagę zasługuje mszarny wariant szuwaru turzycy dzióbkowatej *Caricetum rostratae* występujący często na torfowiskach. W zbiorowiskach tych występują żurawina, rosiczka okrągłolistna, wełnianki. Pozostałe zbiorowiska szuwarów turzycowych są mniej rozpowszechnione na badanym obszarze.

Roślinność źródlisk

Zbiorowiska źródliskowe na terenie gminy Węgorzyno nie są spotykane często. Są to najczęściej małe płaty roślinności występujące w kompleksach ze zbiorowiskami łągowymi i olesami. Najładniejsze tego typu zbiorowiska stwierdzono w kotłach źródliskowych w dolinie Brzeźnickiej Węgorzy, nad jez. Zabiec, w projektowanym rezerwacie Kołatka. Na terenie kotłów źródliskowych zbiorowisko *Cardamine amara-Chrysosplenietum alternifoliae* pokrywa znaczne powierzchnie. Występują tu przede wszystkim dwa gatunki charakterystyczne pokrywając łąkowo obszar, oraz gatunki przechodzące ze zbiorowisk sąsiadujących, zwykle olsów.

Roślinność torfowisk

Zbiorowiska torfowisk mszysto-turzycowych i mszarów

Obszar Pomorza Zachodniego należy do jednych z bardziej zatorfionych regionów Polski. Torfowiska na obszarze gminy są liczne choć najczęściej małopowierzchniowe. Typowe zespoły torfowiskowe są rzadko spotykane, co jest skutkiem powszechnej melioracji terenu. Typowe zespoły torfowisk niskich i przejściowych są rzadko spotykane na terenie gminy. Spotyka się zwykle kałużowe zbiorowiska z klasy *Scheuchzerio-Caricetea fuscae*. Występują one na okrajkach torfowisk mszarnych (np. L-ctwo Węgorzyno). Zwykle w tych zbiorowiskach występują *Sphagnum fallax*, mietlica psia, turzyca siwa, czermień błotna, siedmiopalecznik błotny, sit rozpięchły, turzyca nitkowata. Torfowiska przejściowe tworzą również pło wokół kilku oczek lub jezior dystroficznych (L-ctwo Węgorzyno). W pierwszym przypadku *Caricetum lasiocarpae* występuje w kompleksie z mszarami z kilkoma gatunkami *Sphagnum* sp, czermienią błotną, wełniankę wąskolistną. Typowo wykształcone torfowiska wysokie nie występują na terenie gminy. Fragmenty zbiorowisk charakterystycznych dla torfowisk wysokich występują w centralnych, najbardziej ubogich partiach torfowisk przejściowych. Są to niezwykle cenne miejsca zarówno ekologicznie jak florystycznie. Występuje tu szereg ciekawych, chronionych i rzadkich roślin naczyniowych: modrzewnica

zwyczajna, rosiczka okrągłolistna, wełnianka pochwowata i wąskolistna, żurawina błotna. Występują tu także torfowce o czerwonej barwie *Sphagnum ruhellum* i *S. magellanicum*.

Roślinność muraw, łąk i pozostałych użytków zielonych

Typowe zbiorowiska łąkowe i murawy nie są często spotykane na terenie gminy. Są one najczęściej intensywnie użytkowane, co odzwierciedla się w ubogim składzie gatunkowym. Ciekawsze fragmenty zbiorowisk łąkowych i muraw znajdują się na nielicznych skarpach przydrożnych. Na uwagę zasługują jedynie większe kompleksy łąk wilgotnych rozwijające się głównie wzdłuż cieków wodnych, w dolinach rzek, w obniżeniach wokół zbiorników wodnych.

Zbiorowiska łąkowe

Łąki wilgotne reprezentujące rząd Molinietalia często występują w kompleksach z innymi zbiorowiskami roślinnymi, głównie szuwarami wysokoturzycowymi. Rozwijają się również w lokalnych zagłębieniach terenu, dolinach rzecznych, w otoczeniu cieków wodnych. Najczęściej spotykanym zbiorowiskiem przedstawianej klasy jest zespół sitowia leśnego *S'cirpetutn sylvatici*. Są to głównie niewielkie jednogatunkowe kwiaty występujące w kompleksach z turzycowiskami na brzegach potoków lub też w podmokłych dolinach. Pozostałe wymienione typowo rozwinięte zespoły są rzadko spotykane na badanym terenie. Często wykształcają się zbiorowiska z roślinami charakterystycznymi dla wyższych jednostek. Ich jednoznaczna przynależność syntaksonomiczna jest trudna do określenia. W składzie gatunkowym łąk podmokłych uwidacznia się proces osuszania terenów. Zbiorowiska pierwotnie reprezentujące klasę zostają zdominowane przez śmiałka darniowego. Łąka rajgrasowa należąca do łąk świeżych wykształca się na żyznych glebach brunatnych. Zespół ten spotykany jest w wielu wariantach począwszy od ubogich gatunkowo łąk podsiewanych. Najcenniejsze przyrodniczo są łąki z udziałem barwnie kwitnących roślin. Skrawki takich zbiorowisk spotykano głównie na skarpach przydrożnych oraz na lokalnych wyniesieniach terenu. Ładne fragmenty odnaleziono w okolicy jez. Węgorzyno (w północno - wschodniej części), gdzie kolorowa łąka rajgrasowa występuje w kompleksie z fragmentami ciepłych muraw. Ładne fragmenty zbiorowiska notowano również na szerokich miedzach polnych (np. na północny zachód od Przytoni), na nasypach kolejowych. Zbiorowisko pastwisk jest stosunkowo często spotykane na obszarze gminy. Najczęściej panuje w nim życica trwała. Towarzyszą jej grzebienica pospolita oraz często w dużej ilości koniczyna biała. Wszystkie te gatunki są odporne na zgryzanie i wydeptywanie.

Murawy kserotermiczne (ciepłolubne) i psammofilne (napiaskowe)

Murawy ciepłolubne są bardzo cennymi zbiorowiskami ze względu na dużą różnorodność gatunków i obecność w nich wielu rzadkich i chronionych roślin. Mają również podstawowe znaczenie dla licznych gatunków bezkręgowców, przede wszystkim owadów (motyli). Zbiorowiska ciepłolubnych muraw wykształcają się fragmentarycznie na terenie gminy. Są to głównie nasłonecznione skarpy śródpolne oraz nasypy kolejowe. Bardzo interesujący fragment zbiorowiska odnaleziono w L-ctwie Węgorzyno. Jest to jedyne stanowisko chronionego gatunku sasanki łąkowej. Oprócz niej rosną tu inne gatunki ciepłolubne: pajęcznica gałęzista, goździk karuzek i kropkowany, kocanka piaskowa, *Herniaria glabra*, pięciornik piaskowy, driakiew gołębia, rozchodnik sześciorzędowy. Teren ten zaproponowano do ochrony jako użytek ekologiczny. W okolicy Wiewiecka na wysokich skarpach wzdłuż torów kolejowych rośnie kłosówka pierzasta, której towarzyszą gatunki ciepłolubne (np. turzyca wczesna). Warto tu zwrócić uwagę, że w przypadku stosowania środków do zwalczania roślin przez PKP to ciekawe stanowisko może ulec zagładzie. Fragmenty ciepłolubnych muraw są spotykane na skarpach przydrożnych, na miedzach polnych.

Zbiorowiska muraw szczotlichowych występują sporadycznie na niewielkich powierzchniach. Rozwijają się głównie w miejscach piaszczystych, na przydrożach śródleśnych w drzewostanach sosnowych. Charakteryzują się one dominacją szczotliczy siwej. Gatunkiem towarzyszącym są często kocanki piaszkowe. Zbiorowisko to występuje np. w okolicach Rogówka. Związek *Artnerion elongatae* reprezentowany jest przez murawę z zawciągami pospolitym. Jest to murawa piaszkowa, w której rosną trawy *Festuca* z grupy *ovina* i *ruhra* oraz *Koeleria glauca*. Pomiędzy kępkami traw rośnie wiele kolorowo kwitnących roślin: zawciągi, goździk kartuzek i kropkowany, kocanka piaszkowa, jastrzębiec kosmaczek i inne. Te barwne murawy rozwijają się na piaszczystych nasłonecznionych skarpach przydrożnych np. w okolicy Brzeźniaka.

Zbiorowiska okrajkowe

Zbiorowiska okrajkowe z klasy *Trifolio-Geranietae sanguinei* tworzą wąski zwykle pas roślinności ciepłolubnej na pograniczu lasu i zbiorowisk nieleśnych. Zbiorowiska należące do związku *Trtfolion med*; wytwarzają się w kompleksie żyznych lasów liściastych z rzędu *Fagetalia*. Te mezofilne zbiorowiska są zwykle bardzo bogate florystycznie. Najpospolitszym zespołem jest zespół koniczyny pogiętej i rzepiku pospolitego. Występuje tu szereg roślin barwnie kwitnących przechodzących z sąsiadujących łąk: chaber łąkowy i driakiewnik, złociień właściwy, przytulia pospolita. Zespół charakteryzujący się dużym udziałem wyki leśnej rozwija się głównie w przecinkach leśnych, na przydrożach leśnych i na zrębach np. na skraju lasu przy torach kolejowych koło stacji Wiewiecko.

Zespół *Pruno-Crataegetum* jest również zbiorowiskiem okrajkowym. W jego skład wchodzi głównie śliwa tarnina, różne gatunki głogów, róż, jeżyn. Jest to wielogatunkowe zbiorowisko, w którym można również spotkać gatunki lasów liściastych np. wiechlina gajowa, gwiazdnica wielkokwiatowa, fiołek leśny. Zbiorowiska te są bardzo częste na badanym terenie. Rozwijają się nie tylko w strefie kontaktowej lasu i zbiorowisk nieleśnych. Porastają także miedze, skarpy przydrożne. Często tworzą kompleksy ze zbiorowiskami ciepłych okrajków (np. skarpy w okolicach Trzebawia, Chwarstna, Rogówka, Kraśnika Łobeskiego).

Roślinność leśna i zaroślowa

Lasy w gminie Węgorzyno zajmują 24% powierzchni co stanowi ok. 61,5 km². Większość lasów należy do Nadl-ctwa Łobez i okręgu Węgorzyno. Są to następujące L-ctwa: Bonin, Ginawa, Rogówko, Storkowo, Węgorzyno. Północno-zachodnia część gminy należy do Nadlctwa Zwierzynek. Spora część lasów na terenie gminy jest wtórnego pochodzenia, powstała wskutek sztucznych nasadzeń świerka i sosny na siedliskach buczyn i grądów. Lasy te są zwykle ubogie pod względem bogactwa gatunkowego. Znaczna część to również lasy porolne, młode, z dużym udziałem lekkonasiennych drzew (brzoza, topola osika, wierzby). Wielokrotnie spotykano również zbiorowiska kadłubowe lasów liściastych jako następstwo nadmiernego wycinania drzew, wprowadzania gatunków obcych siedliskowo. Zbiorowiska leśne zgodne z siedliskiem to buczyny, grądy, łęgi i olesy. Najładniejsze kompleksy tych zbiorowisk znajdują się we wschodniej części gminy, w L-ctwie Ginawa, w dolinie Brzeźnickiej Węgorzy. Niewielkie fragmenty ładnych drzewostanów, bogate florystycznie, z udziałem gatunków rzadkich i chronionych są rozmieszczone głównie w dolinach rzek oraz rozrzucone w dużych kompleksach leśnych. Najciekawsze kompleksy, warte zachowania zaproponowano do ochrony w formach zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

Olsy i łożowiska

Występowanie lasów bagiennych związane jest z wysokim poziomem stagnującej wody gruntowej. Na terenie gminy najczęściej występują one w kompleksach z łęgami, łożowiskami, a także z szuwarami wielkoturzycowymi i właściwymi. Często otaczają zbiorniki wodne, wykształcają się w rozległych dolinach potoków i rzek, a także w obniżeniach śródpolnych i

śródleśnych. Na badanym terenie stwierdzono występowanie dwóch zespołów olsowych. Pierwszy z nich ols torfowcowi *Sphango squarrosi-Alnetum* to ubogie mezotroficzne zbiorowisko leśne z panującą olszą czarną. Obficie występują tu niekępkowe mchy torfowce głównie *Sphagnum squarrosum*. Bardzo ładnie wykształcone fitocenozy tego zespołu znajdują się w L-ctwie Zwierzynek. Zespół ten występuje tu w kompleksie z łożowiskami. Teren został zaproponowany do ochrony w formie Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego. Ols porzeczkowy *Ribo nigri-Alnetum* wykształca się na siedliskach mezotroficznych i eutroficznych. Zespół ten charakteryzuje się dominacją olszy czarnej w drzewostanie oraz kępkowo-mozaikową strukturą runa, w której dominują turzyca długokłosa i błotna. Cechą charakterystyczną jest stagnująca woda pomiędzy drzewami i kępami turzyc czasem i do późnego lata. Na terenie gminy występowanie bardzo ładnych fitocenoz olsowych stwierdzono w otulinie Ińskiego Parku Narodowego: okolice Dłuska, Wiewiecka, a także w okolicy Brzeźniaka, w dolinie Brzeźnickiej Węgorzy, w otoczeniu jez. Brzeźno, nad dopływem Reskiej Węgorzy. Łozowiska są dość rozpowszechnione na badanym terenie. Występują często w kompleksie z lasami bagiennymi lub z szuwarami wieloturzycowymi i właściwymi. Są rozproszone w dolinach potoków, wykształcają się również w otoczeniu zbiorników wodnych. Na terenie gminy zlokalizowano jedno zbiorowisko nawiązujące do zespołu brzeziny bagiennej *Betuletum pubescentis*. W przyjętej klasyfikacji syntaksonomicznej zespół ten należy do grupy borów bagiennych, a wykształca się na siedlisku boru mieszanego. Znalezione zbiorowisko to niewielki płat w śródpolnej wyspie leśnej w okolicy Sielska. Jest najprawdopodobniej forma zdegradowaną zespołu. Obecnie runo stanowi głównie trzęślica modra. Występowanie tego gatunku może świadczyć o zachodzących procesach osuszania terenu.

Łęgi

Zbiorowiska łągu jesionowo-olszowego są pospolite na badanym terenie. Charakteryzują się dominacją olszy czarnej w drzewostanie oraz udziałem gatunków olsowych oraz stałą domieszką gatunków szuwarowych w runie. Często są pośrednim pasem roślinności leśnej wykształcającym się w otoczeniu olesów na siedliskach lekko zabagnionych. Występują w płaskich dnach dolin potoków, w obszarach źródliskowych oraz w otoczeniu zbiorników wodnych. Najładniejsze fragmenty łągów o naturalnym charakterze występują w dolinie Brzeźnickiej Węgorzy i nad Ukleją.

Grądy

Dobrze wykształcone grądy mają niewielki udział wśród lasów liściastych spotykanych na terenie gminy. Grądy zajmują zwykle stosunkowo niewielkie powierzchnie najczęściej w kompleksach z buczynami. Wykształcają się na siedliskach świeżych, często na mało stromych zboczach potoków. Charakteryzują się wielogatunkowym drzewostanem z dominacją grabu. W warstwie podszytu znaczny udział mają podrosty drzew oraz kilka gatunków krzewów: leszczyna, głogi, dziki bez czarny. W runie często dominuje gwiazdnica wielkokwiatowa, której towarzyszą fiołek leśny i *Rivina*, bluszcz pospolity, gajowiec żółty. Ładnie wykształcone fitocenozy grądowe znajdują się np. w dolinie Uklei (teren proponowanego rezerwatu Żelazówka), w L-ctwie Ginawa (teren proponowanego ZPK Dolina Brzeźnickiej Węgorzy).

Buczyny

Siedliska buczyn dominują na terenie gminy Węgorzyno, jednakże ładnie wykształcone fitocenozy zespołów bukowych nie są często spotykane. Kwaśna buczyna niżowa *Luzulo pilosae-Fagetum*, zespół, którego centrum występowania znajduje się na Pomorzu, wykształca się głównie na wylugowanych i ubogich zboczach lub też na ubogich, kwaśnych terenach spłaszczonych. Charakteryzuje się on zdecydowaną dominacją buka w drzewostanie. Runo jest ubogie florystycznie. Tworzy je głównie kosmatka owłosiona oraz turzyca pigułkowa. Wyjątkowo bogate fitocenozy tego zespołu z wieloma rzadkimi gatunkami roślin występują na

skarpach nad jez. Okrzeja, gdzie w runie rosną m.in. bluszcz pospolity, skrzyp zimowy, paprotka zwyczajna. Na żyzniejszych siedliskach wykształca się żyzna buczyna niżowa Melico- Fagetum. Zespół ten jest z reguły znacznie bogatszy florystycznie od poprzedniego. W runie tego zbiorowiska spotkać można kostrzewę leśną i perłówkę jednokwiatową oraz przyłasczkę pospolitą, turzycę palczastą. Ładnie wykształcone fitocenozy tego zespołu znajdują się m.in. w proponowanym rezerwacie Kołatka, na skarpach nad jez. Długie, w dolinie rzeki Ukleja. Bardzo często można spotkać zbiorowiska zdegradowanej żyznej buczyny, głównie z powodu stosowania intensywnych zabiegów hodowlanych w drzewostanie.

Roślinność segetalna i ruderalna

Zbiorowiska ruderalne związane są bezpośrednio z obecnością i działalnością ludzką. Rozpowszechnione są na terenach zabudowanych, przychaciach, przydrożach. Najczęściej są to zbiorowiska małopowierzchniowe. Zbiorowiska segetalne związane z uprawami rolnymi są zróżnicowane na badanym terenie. Skład gatunkowy jest często uzależniony od ilości środków ochrony roślin stosowanych na polach przez właścicieli. Bardzo często gatunki charakterystyczne dla zbiorowisk chwastów polnych spotyka się na miedzach i przydrożach, na obrzeżach pól.

Zieleń urządzona

Istotne znaczenie zwłaszcza dla terenów zurbanizowanych ma zieleń urządzona. Zieleń urządzona to przede wszystkim obiekty przyrodnicze o formach naturalnych, półnaturalnych i przetworzonych oraz rozmaite założenia ogrodowe istniejące samoistnie lub towarzyszące budowlom. Tereny zieleni urządzonej pełnią funkcje rekreacyjne, ekologiczne i zdrowotne – wpływają na złagodzenie lub eliminację uciążliwości życia w miastach, kształtowanie układów urbanistycznych, wprowadzają ład przestrzenny oraz nadają specyficzny i indywidualny charakter miastu.

Do wartościowych elementów krajobrazu gminy należą parki, usytuowane są one w 19 zespołach parkowych:

- Brzeźniak - park w stylu naturalistycznym o pow. 3 ha, założony na początku XIX wieku (nr rej 1024),
- Brzeźnica - park krajobrazowy o pow. 0,9 ha z końca XIX wieku,
- Cieszyno - park krajobrazowy o pow. 14 ha, powstał na początku XIX wieku (nr rej 817),
- Gardno - park krajobrazowy o pow. 2,0 ha, założony w drugiej pół XIX wieku (nr rej 1023),
- Dłusko - park naturalistyczny o pow. 8,5 ha, założony pod koniec XIX wieku (nr rej 1022),
- Ginawa - park w stylu angielskim o pow. 3,5 ha, założony na początku XIX wieku (nr rej 852),
- Kąkolewice - park naturalistyczny o pow. 4,0 ha, powstał w XVIII wieku (nr rej 196),
- Kraśnik - park naturalistyczny o pow. 6,5 ha, założony w XIX wieku (nr rej 818),
- Lesięcin - park naturalistyczny o pow. 5,5 ha z drugiej pół XIX wieku (nr rej 823),
- Mieszewo - park naturalistyczny o pow. 3,8 ha z drugiej pół XIX wieku (nr rej 822),
- Podlipce - park naturalistyczny o pow. 3,8 ha z początku XIX wieku (nr rej 958),
- Przytoń - park naturalistyczny o pow. 2,1 ha z początku XIX wieku,
- Rogówko - park naturalistyczny z końca XVIII wieku (nr rej 824)
- Runowo - park naturalistyczny o pow. 5 ha (nr rej 195),
- Sielsko - park naturalistyczny z końca XIX wieku (nr rej 827),
- Stare Węgorzynko - park naturalistyczny z końca XIX wieku (nr rej 851),

- Wiewiecko - park o pow. 2,5 ha założony w XIX wieku (nr rej 957),
- Winniki - park w stylu angielskim o pow. 6,8 ha z XIX wieku (nr rej 825),
- Zwierzynek - park w stylu naturalistyczny z końca XIX wieku, aleja grabowa (nr rej 192).

Świat zwierzęcy

Przeprowadzona inwentaryzacja faunistyczna w gminie Węgorzyno pozwoliła na stwierdzenie bytowania tu co najmniej 2 gatunków bezkręgowców i 6 kręgowców z Europejskiej Czerwonej Listy Zwierząt oraz 13 gatunków bezkręgowców i 19 kręgowców z Polskiej Czerwonej Listy Zwierząt. Świadczy to o bardzo wysokich walorach biocenotycznych tego obszaru. Ogółem stwierdzono występowanie następującej ilości gatunków kręgowców: ryby - 20 gatunków, płazy - 12 gatunków, gady - 5 gatunków, ptaki - 163 gatunki, ssaki - 44 gatunki.

Na terenie gminy Węgorzyno większość terenów ważnych dla fauny została objęta proponowanymi formami ochrony:

1. Brzeg jeziora Woświn w obrębie gminy - ostoja ptaków wodnych - rolnicza przestrzeń produkcyjna z zakazem zabudowy na terenach polnych, okolica wsi Cieszyno, Trzebawie, Mielno oraz nieistniejąca osada Świerzyn zakwalifikowana jako teren, gdzie wykonanie planu zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe ze względu na istniejące uwarunkowania przyrodnicze, wprowadzenie lasów ochronnych w części leśnej.
2. Łąki pomiędzy Winnikami a kolonią Chwarstno - korytarz ekologiczny, żerowiska zwierzyny łownej i ptaków drapieżnych - rolnicza przestrzeń produkcyjna z zakazem zabudowy.
3. Kompleks leśny i pola pomiędzy Sulicami i Granicą - żerowiska i ostoje zwierzyny łownej i ptaków drapieżnych lasy ochronne - rolnicza przestrzeń produkcyjna z zakazem zabudowy.
4. Teren pomiędzy Węgorzynom, Węgorzynkiem, Sarnikierzem i Cieszynom - żerowiska i ostoje zwierzyny łownej i ptaków drapieżnych - rolnicza przestrzeń produkcyjna z zakazem zabudowy, lasy ochronne na terenie leśnym.
5. Pola nad Woświnem na północny—zachód od Mielna - żerowiska dużych grup gęsi, żurawi i innych ptaków wędrownych podczas przelotów wiosennych i jesiennych – rolnicza przestrzeń produkcyjna z zakazem zabudowy.
6. Pola między Rogówkiem a szosą Węgorzyno — Łobez - żerowiska dużych grup żurawi i innych ptaków wędrownych podczas przelotów wiosennych i jesiennych – rolnicza przestrzeń produkcyjna z zakazem zabudowy.

Obiekty i obszary chronione

W myśl ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku na terenie gminy Węgorzyno występują wielkoprzestrzenne formy ochrony przyrody: rezerwat przyrody „Źródłiskowe zbocza”, Iński Park Krajobrazowy, użytki ekologiczne, obszary Natura 2000. Ponadto na obszarze gminy znajdują się pomniki przyrody i użytki ekologiczne.

Rezerwat przyrody

Rezerwat przyrody „Źródłiskowe Zbocza” - powstał na mocy zarządzenia Nr 56/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w Szczecinie z dnia 15 września 2009 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Źródłiskowe Zbocza” (Dz. Urz. Woj. Zach.

Nr 68, poz. 1859 zm. z 2016 r. poz. 1861), zajmuje powierzchnię 51,82 ha. Powołany w celu zachowania krajobrazu o dużych deniwelacjach na Pojezierzu Ińskim wraz z licznymi źródłiskami i wysiękami oraz występujących na tym terenie olsów, zwłaszcza w odmianie źródliskowej oraz zespołów żyznej i kwaśnej buczyny niżowej. W celu ochrony rezerwatu niezbędne jest przeprowadzenie zabiegów z zakresu ochrony czynnej oraz przeciwdziałanie penetracji związanej z wydeptywaniem roślinności, kłusownictwem i zaśmiecaniem. Niezbędna jest również eliminacja gatunków obcych siedliskowo i inwazyjnych, które negatywnie oddziałują na biotopy i krajobraz obiektu, podniesie walory estetyczne rezerwatu. Dla rezerwatu obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2016 r. w sprawie ustanowienia ochronnych dla rezerwatu „Źródliskowe Zbocza”. Plan identyfikuje i ocenia istniejące i potencjalne zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków. Opisuje także sposoby ochrony czynnej ekosystemów.

Park krajobrazowy

Iński Park Krajobrazowy – utworzony Rozporządzeniem nr 14/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 27 lipca 2005 r. w sprawie Ińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego z 2005, nr 64, poz. 1377). Plan ochrony ustalony Rozporządzeniem nr 36/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 10 listopada 2005 r. w sprawie planu ochrony Ińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego z 2005, nr 92, poz. 1874). Zgodnie z podziałem fizyczno - geograficznym Polski przyjętym za Kondrackim (2000) Park położony jest w: prowincji: Niż Środkowoeuropejski, podprowincji: Pobrzeże Południowobałtyckie, makroregionie: Pojezierze Zachodniopomorskie, mezoregionie: Pojezierze Ińskie (314.43). Klimat panujący w rejonie Parku i otuliny zaliczany jest do typu klimatu pojeziernego z wpływem bałtyckim. Obszar ten należy do Krainy klimatycznej Gryficko - Nowogardzkiej; klimat tej krainy stanowi przejście od cieplejszego klimatu nadmorskiego do bardziej chłodnego i obfitszego w opady klimatu Pojezierza i jest bardziej surowy niż na Nizinie Szczecińskiej; istotną cechą lokalnego klimatu jest bardzo duża zmienność i nieregularność, związana ze skomplikowaną rzeźbą terenu i pokryciem roślinnością. Najważniejszą cechą rzeźby terenu jest młodoglacjalny charakter przejawiający się „świeżością” form i ich dynamiką, czyli znacznymi wysokościami względnymi oraz dużymi spadkami terenu; strefa wzgórz moreny czołowej i kemów na Pojezierzu Ińskim tworzy charakterystyczny łuk o szerokości 6-12 km wygięty w kierunku północno-zachodnim; na pozostałym obszarze dominuje wysoczyzna morenowa pagórkowata, przechodząca w tereny faliste. Przez obszar Parku przebiega dział wodny między dorzeczem Regi, a dorzeczem Iny, przy czym niemal cały obszar Parku leży w zlewni Iny. W Parku występują siedliska przyrodnicze wymienione w 14 kategoriach w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory. We florze Parku i otuliny znajduje się 89 gatunków roślin naczyniowych zagrożonych, w tym 12 gatunków zagrożonych w skali kraju (elisma wodna, jeziora giętka, kruszczyk błotny, rosiczka pośrednia, storczyk plamisty, storczyk Trausteinera, turzycza bagienna, buławnik wielkokwiatowy, dzwonek szerokolistny, jarząb brekinia, fiołek torfowy, rdestnica gęsta). Reszta zagrożona jest w skali regionalnej; We florze Parku znajduje się 80 gatunków roślin zagrożonych, przy czym 10 gatunków z tej grupy wymarło, a 5 prawdopodobnie wymarło; wśród gatunków zagrożonych 36 objętych jest ochroną prawną; w Parku i otulinie występują 73 gatunki roślin chronionych; 17 gatunków objętych jest ochroną częściową, 56 chronionych jest ściśle; 52 gatunki występują wciąż w Parku, 8 uznawanych jest za wymarłe z 6 za prawdopodobnie wymarłe; tylko 7 gatunków chronionych stwierdzono w otulinie. Fauna Parku reprezentowana jest przez: 202 gatunki zwierząt podlegające ochronie ścisłej, w tym kluczowe gatunki ptaków, dla których wprowadzono obszar specjalnej ochrony ptaków Ostoja Ińska:

bąk, bocian biały i czarny, bielik, orlik krzykliwy, kania ruda, derkacz, dzięcioł czarny, muchołówka mała oraz żuraw), 164 gatunki zwierząt podlegające ochronie częściowej, 8 gatunków zwierząt podlegających ochronie strefowej, 44 gatunki zwierząt zagrożonych ujętych w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt.

Użytki ekologiczne:

- Pełnikowe Łąki - został powołany na podstawie *rozporządzenia Nr 19/92 Wojewody Szczecińskiego z dnia 7 grudnia 1992 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne niektórych obszarów na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego*. Użytek o powierzchni 4,52 ha również położony jest na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego. Jest to podmokła łąka zarastająca od północy samosiewami olchy, od południa i wschodu otoczona zaroślami kruszyna. Użytek powstał w celu ochrony naturalnego stanowiska pełnika europejskiego (*Trollius europaeus*).
- Dłuskie Wzgórza - został utworzony na podstawie *rozporządzenia Nr 11/93 Wojewody Szczecińskiego z dnia 14 września 1993 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne niektórych obszarów na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego i otuliny*. „Dłuskie Wzgórza” obejmują wzgórza morenowe o powierzchni 23 ha z najwyższym punktem 149 m n.p.m., pastwiska i las. Użytek został powołany w celu ochrony krajobrazu Pojezierza Ińskiego. Teren tego użytku pełni rolę ważnego korytarza ekologicznego pomiędzy rozległymi kompleksami leśnymi nadleśnictw Łobez i Dobrzany.
- Płaskowyż nad Samotnikiem – został utworzony na podstawie *rozporządzenia Nr 19/92 Wojewody Szczecińskiego z dnia 7 grudnia 1992 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne niektórych obszarów na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego*. Użytek o powierzchni 36,95 ha znajduje się na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego. Został powołany w celu ochrony atrakcyjnego fragmentu krajobrazu - górującego nad okolicą wzniesienia - punktu widokowego oraz żerowiska fauny z pobliskich lasów.
- Węgorzyński Derkacz – powstał na podstawie *Uchwały Nr XLI/276/97 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 19 czerwca 1997 r. w sprawie: uznania za użytek ekologiczny obszaru położonego koło wsi Dłusko*. Celem utworzenia użytku była ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk. „Węgorzyński Derkacz” stanowi rozległa łąka o powierzchni 41,5 ha, na której chronione są siedliska łąkowe derkaczy i ptaków wodno-błotnych.

Natura 2000

PLB320008 „Ostoja Ińska”

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Ińska” o powierzchni 87 710,9 ha obejmuje znaczny fragment Pojezierza Ińskiego. Obejmuje obszar całej gminy Węgorzyno. Obszar typowy dla krajobrazu postglacjalnego Pojezierza Ińskiego. Rzeźba terenu została ukształtowana podczas stadiau pomorskiego ostatniego zlodowacenia i charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem form i wysokości względnych - można tu wyróżnić trzy zasadnicze jednostki geomorfologiczne i związane z nimi typy krajobrazu: wyniesienia moreny czołowej, sandry i wysoczyznę moreny dennej. Najwyższe wzniesienie - Głowacz osiąga 180 m n.p.m. Teren odwadniany jest przez rzekę Inę i jej dopływy, jedynie jego północna część odwadniana jest przez Regę. Cechy charakterystyczne ostoji to pofalowany teren, silnie rozczłonkowane lasy, liczne bagna i małe zbiorniki wodne. Największe jest jezioro Ińskie (6 km²), o głębokości 42 m, wypełniające system krzyżujących się rynien glacialnych. Bogatej morfologii odpowiada mozaikowe użytkowanie terenu. Lasy zajmują blisko 60 % powierzchni. Są to przeważnie świeże lasy liściaste z bukiem i dębem oraz bory mieszane. Znaczący udział mają również lasy siedlisk wilgotnych i bagiennych z olchą i jesionem oraz sosną i brzozą. Stosunkowo niewielką

część ostoi pokrywają zbiorowiska łąkowe oraz siedliska wilgotne: trzcinowiska, turzycowiska, roślinność szuwarowa, roślinność torfowisk niskich i przejściowych. Pozostała część to użytki rolne. Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną Polski (Kondracki 2000) należy do regionu Pojezierza Pomorskie (podprowincja Pojezierza Południowobałtyckie). Obejmuje obszar mezoregionów: Pojezierze Ińskie, Wysoczyzna Łobeska, Pojezierze Drawskie, Równina Drawska. Ostoja ptasia o randze europejskiej E 08. Występuje tu co najmniej 27 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W ostoi gniazduje ponad 140 gatunków ptaków. Bardzo ważna ostoja bielika i kilku innych gatunków drapieżnych, kilku gatunków kaczek i żurawia (>1% populacji krajowej). W okresie lęgowym obszar zasiedla około 10% populacji krajowej cyraneczki, gągoła i krakwy, co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: cyranka, gęgawa, nurogęś, perkoz rdzawoszyi, samotnik, bąk (PCK), bielik (PCK), błotniak stawowy, bocian czarny, kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), orlik krzykliwy (PCK), puchacz (PCK), rybitwa czarna, przepiórka, strumieniówka i zimorodek; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: bocian biały, derkacz, gąsiorek, lerka, muchołówka mała, trzmielojad, dzięcioł czarny, perkoz, zausznik, łąbędź niemy, płaskonos i srokosz. W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego następujących gatunków: bielik (40 osobników) i żuraw (1800-2000 osobników); w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: łąbędź krzykliwy (do 480 osobników), cyraneczka (1000 osobników), siewka złota (450-1100 osobników), łączak (do 800 osobników) i batalion (do 1200 osobników). Dobrze zachowane są zbiorowiska roślinne, zwłaszcza leśne, oprócz nich, duże znaczenie przyrodnicze ma roślinność wodna i terenów podmokłych. Występują tu też cenne zespoły roślinności łąkowej. Na terenie ostoi znajdują się stanowiska licznych storczykowatych. Jeziora: Ińsko, Wisola i Krzemień są jeziorami ramienicowymi, o bardzo dobrze wykształconych siedliskach, występują w nich rzadkie i zagrożone gatunki glonów. Obszar ma duże znaczenie dla fauny, w szczególności dla ptaków (patrz wyżej) oraz płazów (12 gatunków) i gadów (4 gatunki) ze względu na duży udział dobrze zachowanych siedlisk podmokłych. Występują tu 3 gatunki ryb z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Poza tym, w jeziorze Krzemień stwierdzono występowanie skójki gruboskorupowej *Unio crassus* a w jeziorze Ińsko pływaka szerokobrzeżka *Dytiscus latissimus*. Na tym terenie występują także silne populacje zalotki większej *Leucorrhinia pectoralis*. Na obszarze Ostoi introdukowano żubra *Bison bonasus*. Zachodni skraj swojego arealu w Polsce osiąga tu wilk. Stosunkowo niska gęstość zaludnienia, niski stopień urbanizacji i uprzemysłowienia oraz odśrodkowy układ hydrograficzny ostoi sprzyja zachowaniu i ochronie wartości przyrodniczych.

PLH320002 „Brzeźnicka Węgorza”

Proponowany obszar obejmuje dolinę Brzeźnickiej Węgorzy wraz z jeziorami Brzeźniak (99 ha), Żabice (67 ha) i Wierzno (1,5 ha). Brzeźnicka Węgorza stanowi lewy dopływ Regi o dł. 40 km, a swój początek bierze w jez. Studnica na Pojezierzu Drawskim. Na całej jej długości koncentruje się wiele wartości przyrodniczych i krajobrazowych. W górnym odcinku (Kołatka - jez. Brzeźniak) jest potokiem o dużym spadku, wartkim nurcie i kamienistym dnie. Poniżej jez. Żabice płynie szeroką i głęboką doliną, wzdłuż której występują bardzo bogate florystycznie łągi jesionowo-olszowe, bagienne olsy, żyzne i kwaśne buczyny oraz grądy. Jeziora ze zbiorowiskami roślin wodnych o pływających liściach ze związku *Nymphaeion* mają długą linią brzegową. Na zboczach dolin oraz nad jeziorami występują liczne, wspaniale wykształcone źródła. Występowanie słodkowodnego krasnorosta *Hildebrandtia rivularis* świadczy o wysokiej czystości potoku. Powyżej jez. Brzeźniak i na jego brzegach rozciągają się rozległe i niedostępne trzcinowiska, będące miejscem lęgów licznych ptaków. Na terenie obszaru występuje 5 siedlisk z Załącznika I (zajmujących łącznie ok. 78% powierzchni) i 4

gatunki z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W skali ponadlokalnej obszar stanowi ostoję dobrze zachowanych i zróżnicowanych lasów liściastych, kontrastujących z okolicznymi lasami, głównie monokulturami na gruntach porolnych lub silnie przekształconymi przez gospodarkę leśną. Nad rzeką gnieździ się para orlików krzykliwych *Aquila pomarina*. W okresie zimowym, niezamarzająca rzeka jest miejscem bytowania kaczek w ilości kilkuset osobników.

PLH 320049 Dorzecze Regi

Obszar o powierzchni 14827.82 ha obejmuje swymi granicami dolinę Regi od Trzebiatowa do jej obszarów źródłowych oraz szereg dolin dopływów: Starej Regi, Brzeźnickiej Węgorzy, Piaskowej, Sępólnej, Uklei, Rekowy i Mołstowej. Z łącznej długości 172 km, w obszarze znajduje się około 160 km długości Regi. Granice obejmują doliny rzeczne (dno wraz ze zboczami) z wyłączeniem terenów z zabudową, w obrębie których obszar ogranicza się w zasadzie do koryta rzeczno. W niektórych miejscach granice obszaru wychodzą poza dolinę rzeczno w celu włączenia przylegających do doliny wyjątkowo cennych kompleksów siedlisk przyrodniczych zwykle bagiennych (np. okolice jeziora Ołużna gm. Świdwin, torfowiska k. Międzyrzecza gm. Sławoborze) lub leśnych (np. kompleks leśny m. Rycerzewkiem i Jeleninem gm. Ostrowice). Dolina rzeczno jest w ogromnej większości mozaiką terenów leśnych i rolniczych, przerwana kilkoma zespołami zwartej zabudowy miejskiej: Świdwina, Łobza, Reska, Gryfic. Sama rzeka przegradzona jest w kilku miejscach zabudową hydrotechniczną, co powoduje, że na ponad 2/3 długości niedostępna jest dla ryb wędrownych. Rega jest jedną z najdłuższych rzek polskich wpadających bezpośrednio do Bałtyku, zachowując jednocześnie prawie w całej swej długości charakter cieku łososiowego. Charakterystyka morfologiczna tej rzeki sprawia, że znajdują tam dobre warunki bytowania ryby łososiowate i karpowate reofilne. W obszarze występuje w sumie 15 siedlisk przyrodniczych zajmujących ponad 30% powierzchni obszaru. Obszar jest ważną ostoją występującego w obrębie Polski, w zasadzie tylko w województwie zachodniopomorskim grądu subatlantyckiego. Jest tu ponad 1,3 ha tego siedliska - 8,4% obszaru, co stanowi około 16% grądów subatlantyckich chronionych w sieci Natura 2000 w Polsce i ponad 6% zasobów tego siedliska w kraju. Obszar jest także ważny dla osiągnięcia odpowiedniej reprezentatywności i regionalnej zmienności lasów łągowych (prawie 1,7 ha - 10,8% obszaru). Powierzchnie kluczowe w kontekście zmian dokonywanych w skali województwa ma ten obszar dla takich siedlisk jak: torfowiska przejściowe (95,8 ha), lasy bagienne (68,3 ha) i dąbrowy śródładowe (367,7 ha). Dolinę charakteryzuje również duże bogactwo florystyczne i faunistyczne. Mimo zabudowy hydrotechnicznej przegradzającej rzekę na przeważającej długości koryto rzeczno ma naturalny charakter podobnie jak cały krajobraz znacznej części doliny. Dolina stanowi korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, grąd subatlantycki, żyzne buczyny, pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy, starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, kwaśne buczyny, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), bory i lasy bagienne, nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranuncion fluitantis*, torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne, ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne

Pomniki przyrody

Na terenie gminy znajdują się 43 drzewa chronione jako pomniki przyrody (wg danych GUS na 2018 r.).

Tab. 1. Drzewa chronione jako pomniki przyrody¹

LP.	GATUNEK	OBWÓD PNIA [CM]	LOKALIZACJA
1.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	450	Winniki, działka 337/2
2.	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	320	Sarnikierz, działka 354/1
3.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	518	Wiewiecko, działka 303/1
4.	Platan klonolistny (<i>Platanus × hispanica</i>)	380	Ginawa, działka 233/2
5.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	540	Lesięcin, działka 23/1
6.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	520	Cieszyno, działka 170/14
7.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	455	Rogówko, działka 181
8.	Platan klonolistny (<i>Platanus × hispanica</i>)	480	Rogówko, działka 181
9.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	540	Rogówko, działka 181
10.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	487	Rogówko, działka 181
11.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	620	Rogówko, działka 181
12.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	670	Rogówko, działka 181
13.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	590	Rogówko, działka 181
14.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	363	Rogówko, działka 181
15.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	395	Rogówko, działka 181
16.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o nazwie „JULEK”	560	Mieszewo, działka 381/1
17.	Buk zwyczajny (odmiana czerwonolistna) (<i>Fagus atropurpurea</i>)	450	Winniki, działka 354
18.	Buk zwyczajny (odmiana czerwonolistna) (<i>Fagus atropurpurea</i>)	410	Winniki, działka 354
19.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	395	Winniki, działka 354
20.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	558	Rogówko - droga, działka 49/3
21.	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus minor</i> Mill.)	520	Runowo - park, działka 245/19
22.	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus minor</i> Mill.)	565	Runowo - park, działka 245/19
23.	Klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i>)	400	Runowo- park, działka 245/19
24.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	325	Sielsko - park, działka 445/2
25.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	450	Sielsko- park, działka 445/2
26.	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	330	Sielsko - park, działka 445/2
27.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	375	Sielsko – droga, działka 369/1
28.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	380	Zwierzynek - park, działka 180/1
29.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	720	Dłusko – droga, działka 56
30.	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	325	Wiewiecko - park, działka 131/20
31.	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	383	Wiewiecko - park, działka 131/20
32.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	480	Ginawa - park, działka 63/16
33.	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	390	Ginawa - droga, działka 67
34.	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	425	Ginawa - droga, działka 67
35.	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	390	Przytoń, działka 104/17

¹ opracowanie na podstawie: Uchwała Nr XXXIII/305/2014 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 30 stycznia 2014 r. zmieniająca uchwałę Nr XXXI/286/2013 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 28 listopada 2013 roku w sprawie uznania za pomniki przyrody.

36.	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	360	Przytoń, działka 104/17
37.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	390	Kąkolewice - park, działka 7/5
38.	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	367	Kąkolewice, działka 80
39.	Klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i>)	350	Kraśnik - park, działka 5/19
40.	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	391	Kraśnik - park, działka 5/19
41.	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus minor</i> Mill.)	420	Kraśnik - park, działka 5/19
42.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	392	Kraśnik - park, działka 5/19
43.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	435	Winniki, działka 11/22

Obszary i obiekty proponowane do objęcia ochroną prawną

Obszary chronione proponowane do utworzenia opracowane zostały na podstawie Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego z 2010 roku, Programu ochrony środowiska powiatu łobeskiego na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011, Strategii rozwoju gminy i miasta Węgorzyno oraz Rozporządzenia Nr 36/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 10 listopada 2005 r. w sprawie planu ochrony Ińskiego Parku Krajobrazowego oraz Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Węgorzyno z roku 1999. W programie ochrony środowiska dla powiatu łobeskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem lat 2017-2020 uwzględnia się objęcie ochroną prawną obszarów i obiektów najbardziej wartościowych przyrodniczo we wszystkich gminach powiatu.

Rezerwaty przyrody

Kołatka - jest to obszar leżący na granicy gmin Węgorzyno (90% powierzchni) i Drawsko Pomorskie, około 2 km od wsi Ginawa. Cel ochrony: zachowanie doliny rzeki o naturalnym charakterze, naturalnych zbiorowisk leśnych oraz licznych stanowisk roślin chronionych i zagrożonych. Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry. Zalecenia konserwatorskie: zakazy: wycinania drzew rosnących nad rzeką, usuwania drzew wyrwanych do rzeki i martwych, prowadzenia zrębów zupełnych na stokach doliny, regulowania rzeki, osuszania terenu.

Górna Ukleja - jest to obszar położony wzdłuż rzeki Uklei pomiędzy jeziorami Dłusko i Woświn na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego. Cel ochrony: zachowanie doliny rzeki o naturalnym górskim charakterze, naturalnych zbiorowisk leśnych, licznych roślin chronionych i zagrożonych. Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry. Zalecenia konserwatorskie: zakazy: wycinania drzew rosnących nad rzeką, usuwania drzew wyrwanych do rzeki i martwych, prowadzenia zrębów zupełnych na stokach doliny, regulowania rzeki, osuszania terenu.

Obszar Chronionego Krajobrazu²

Resko-Węgorzyński - jest to obszar położony w północno-wschodniej części gminy Węgorzyno i gmin ościennych (Łobez, Drawsko Pomorskie). Cel ochrony: zachowanie krajobrazu z licznymi stanowiskami chronionych i zagrożonych gatunków fauny i flory.

Zespoły Przyrodniczo – Krajobrazowe³

Brzeźnicka Węgorza - obszar położony jest we wschodniej części gminy nad rzeką Brzeźnicka Węgorza. Obejmuje jeziora Brzeźniak i Węgorza. Cel ochrony: zachowanie walorów potoku Brzeźnicka Węgorza, łągów i olsów nad potokiem, torfowisk i kotłów źródłiskowych. Na terenie powyższego obszaru proponowanego do utworzenia zespołu

² dane na podstawie Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Węgorzyno z roku 1999.

³ dane na podstawie Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Węgorzyno z roku 1999 oraz www.crfop.gdos.gov.pl.

przyrodniczo-krajobrazowego utworzono obszar Natura 2000 - Brzeźnicka Węgorza (PLH 320002).

Chwarstno - proponowany obszar obejmuje część gminy na północny-zachód od m. Chwarstno, w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego. Cel ochrony: ochrona torfowiska niskiego jako siedliska fauny, zachowanie różnorodnych zbiorowisk roślinnych.

Dolina Reskiej Węgorzy - obszar położony jest w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego na południowy-zachód od m. Winniki. Cel ochrony: zachowanie walorów doliny potoku wraz z otaczającą roślinnością.

Łąki nad Brzeźnicką i Reską Węgorzą - proponowany obszar położony jest w północno-wschodniej części gminy, około 1,5 km od m. Lesięcin. Cel ochrony: zachowanie walorów nieleśnych zbiorowisk w dolinie rzek wraz z ostoją wielu gatunków zwierząt i roślin.

Łąki nad Reską Węgorza - obszar położony jest w środkowej części gminy na wschód od m. Winniki, w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego. Cel ochrony: ochrona siedlisk awifauny, zachowanie walorów doliny potoku wraz z roślinnością.

Okrzeja - jest to obszar położony w północno-zachodniej części gminy wzdłuż rzeki Ukleja i jeziora Okrzeja, niedaleko m. Mieszewo. Cel ochrony: zachowanie walorów doliny potoku z charakterystyczną roślinnością.

Pławnica - obszar położony jest w południowo-zachodniej części gminy. Swoim zasięgiem obejmuje też gminy Ińsko i Chociwel oraz należy do Ińskiego Parku Krajobrazowego. Cel ochrony: zachowanie fragmentu najciekawszego krajobrazu Pojezierza Ińskiego o charakterze otwartym oraz kompleksu różnych zbiorowisk roślinnych; ochrona łągowisk i żerowisk rzadkich gatunków ptaków.

Reska Węgorza Pod Runowem - obszar obejmuje środkową część gminy wzdłuż Reskiej Węgorzy pomiędzy m. Runowo a torem kolejowym. Znajduje się w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego. Cel ochrony: zachowanie walorów potoku wraz z otaczającą go roślinnością.

Sarnikierz - proponowany obszar położony jest w środkowej części gminy na południowy wschód od m. Dłusko, na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego. Cel ochrony: zachowanie śródleśnych bagien wraz z ostoją płazów, ptaków wodno-błotnych i bobrów.

Torfowisko pod Trawcem - obszar położony jest w południowo-wschodniej części gminy na zachód od m. Wiewiecko na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego. Cel ochrony: zachowanie walorów śródleśnych torfowisk mszarnych z rzadką roślinnością, ochrona ostoi ptaków i herpetofauny oraz ochrona wnętrza krajobrazowego.

Ukleja - proponowany obszar położony jest wzdłuż rzeki Ukleja między miejscowościami Mielno i Zwierzynek, w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego. Cel ochrony: ochrona odcinka rzeki jako korytarza ekologicznego, zachowanie naturalnych walorów potoku wraz z roślinnością na jego brzegach.

Zwągrówek - jest to obszar położony w północno-zachodniej części gminy w Leśnictwie Zwierzynek. Cel ochrony: zachowanie kompleksów olsów i łązowisk na dawnych torfowiskach niskich.

Użytki ekologiczne

1) **Cieszyńskie Bagno** – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

Cel ochrony: zachowanie walorów jeziora wraz z otaczającą roślinnością.

Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.

Zalecenia konserwatorskie: zakaz wycinania drzew i krzewów także suchych, zmiany stosunków wodnych - osuszania terenu.

Na podstawie *Programu ochrony środowiska powiatu łobeskiego na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011* na tym terenie proponuje się utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego

- 2) **Dolina Krzeszny** – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów doliny potoku wraz ze skarpami porośniętymi lasem liściastym.
Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.
Zalecenia konserwatorskie: nie usuwać drzew nad rzeką, na stokach oraz z nurtu rzeki, nie regulować rzeki.
- 3) **Doły Torfowe** – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów torfowiska z gatunkami rzadkich roślin.
Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry
Zalecenia konserwatorskie: zakaz wycinania drzew i krzewów także suchych, zakaz zmiany stosunków wodnych - osuszania terenu, zakaz niszczenia roślinności wodnej i nadwodnej.
Na podstawie *Programu ochrony środowiska powiatu łobeskiego na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011* na tym terenie proponuje się utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.
- 4) **Gościśław** – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów torfowiska niskiego z cennymi, chronionymi i rzadkimi
Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.
Zalecenia konserwatorskie: zakaz wycinania drzew i krzewów, zakaz zmiany stosunków wodnych - osuszania terenu, zakaz wapnowania wody.
- 5) **Górne Torfowiska** – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów śródleśnego torfowiska ze stanowiskami gatunków chronionych i rzadkich.
Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.
Zalecenia konserwatorskie: zakaz prowadzenie w lasach zrębów zupełnych zakaz zmiany stosunków wodnych - osuszania terenu, zakaz prowadzenia prac leśnych na torfowisku.
Na podstawie *Programu ochrony środowiska powiatu łobeskiego na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011* na tym terenie proponuje się utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.
- 6) **Jaźwiny** – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów jeziora wraz z otaczającą roślinnością.
Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.
Zalecenia konserwatorskie: zakaz wycinania wydzielającego się na skutek wahań poziomu wody
posuszu, zakaz usuwania drzew nad brzegami zbiornika wodnego.
Na podstawie *Programu ochrony środowiska powiatu łobeskiego na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011* na tym terenie proponuje się utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.
- 7) **Jeziora pod Białką** – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów kompleksu jezior oraz otaczających je zbiorowisk roślinnych.
Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.
Zalecenia konserwatorskie: nie wycinać drzew i krzewów w otoczeniu jeziora, nie dopuścić do zmiany stosunków wodnych.
- 8) **Jezioro Dubie** – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów subeutroficznego jeziora z bogatą roślinnością przybrzeżną.

- Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.
Zalecenia konserwatorskie: nie wycinać drzew i krzewów w otoczeniu jeziora, nie dopuścić do zmiany stosunków wodnych.
- 9) **Jeziro Kłociowe** – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów kompleksu jeziora i otaczających go zbiorowisk roślinnych z cennymi gatunkami roślin, stanowisko kłoci wiechowatej.
Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.
Zalecenia konserwatorskie: nie wycinać drzew i krzewów w otoczeniu jeziora, nie dopuścić do zmiany stosunków wodnych, nie poławiać ryb.
- 10) **Jeziro Otok** – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów jeziora eutroficznego z pływającymi kępami łożowisk i fragmentami olesów.
Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.
Zalecenia konserwatorskie: nie usuwać drzew i krzewów także suchych, nie dopuścić do zmiany stosunków wodnych, nie wapnować wody.
- 11) **Jeziro Raczkowo** – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów dystroficznego jeziora otoczonego pyłem ze stanowiskami cennych, chronionych i rzadkich gatunków roślin.
Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.
Zalecenia konserwatorskie: nie usuwać drzew w otoczeniu jeziora, nie dopuścić do zmiany stosunków wodnych oraz zmian właściwości chemicznych wody.
- 12) **Kępa Sielska** – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów kompleksu pięknie wykształconych olesów i brzezin w śródpolnym krajobrazie, ostoja wielu gatunków roślin i zwierząt.
Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.
Zalecenia konserwatorskie: nie usuwać drzew i krzewów także suchych, nie dopuścić do zmiany stosunków wodnych.
- 13) **Łozowiska Runowskie** – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów kompleksu śródpolnych łożowisk, trzcinowisk, szuwarów, ostoja wielu cennych gatunków roślin i zwierząt.
Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.
Zalecenia konserwatorskie: nie usuwać drzew i krzewów także suchych, nie dopuścić do zmiany stosunków wodnych.
- 14) **Mielno** – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów kompleksu łożowisk, trzcinowisk, ziołorośli jako naturalne zbiorowiska roślinne i ostoja zwierząt.
Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.
Zalecenia konserwatorskie: zakaz wycinania drzew i krzewów w otoczeniu jeziora i rzeki, zakaz zmiany stosunków wodnych - osuszania terenu, zakaz koszenia trzciny, zakaz zalesiania łąk.
- 15) **Oczko z Wolfią** – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów oczka wodnego
Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.
Zalecenia konserwatorskie: nie usuwać zadrzewień i zakrzaczeń, nie dopuścić do zmiany stosunków wodnych, nie prowadzić gospodarki rybackiej.
- 16) **Sambórz Mały** – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów jeziora wraz z otaczającym je kompleksem trzcinowisk, łożowisk i łąg jako naturalne zbiorowiska roślinne i ostoja dla zwierząt.
Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.

- Zalecenia konserwatorskie: zakaz wycinania drzew i krzewów, w otoczeniu jeziora i rzeki, zakaz zmiany stosunków wodnych - osuszania terenu, zakaz koszenia trzciny, zakaz zalesiania łąk.
- Na podstawie *Programu ochrony środowiska powiatu łobeskiego na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011* na tym terenie proponuje się utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.
- 17) **Samotnik** – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie kompleks leśnych torfowisk i mokradeł z okalającym je drzewostanem.
Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.
Zalecenia konserwatorskie: zakaz wycinania drzew i krzewów także suchych, zakaz zmiany stosunków wodnych - osuszania terenu, zakaz niszczenia roślinności wodnej i nadwodnej.
- 18) **Świeże** – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów kompleksu różnych zbiorowisk roślinnych wzdłuż potoku.
Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.
Zalecenia konserwatorskie: zakaz koszenia trzciny, zakaz zmiany stosunków wodnych - osuszania terenu, zakaz zalesiania łąk, zakaz prowadzenie w lasach zrębów zupełnych na stokach doliny.
Na podstawie *Programu ochrony środowiska powiatu łobeskiego na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011* na tym terenie proponuje się utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.
- 19) **Torfowisko pod Trawcem** – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów śródleśnego torfowiska ze stanowiskami gatunków chronionych i rzadkich.
Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.
Zalecenia konserwatorskie: zakaz wykonywania zrębów zupełnych w sąsiedztwie mszarów, zakaz zmiany stosunków wodnych - osuszania terenu.
- 20) **Torfowisko Wiewiecko** – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów kompleksu torfowisk.
Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.
Zalecenia konserwatorskie: zakaz prowadzenia prac leśnych na torfowisku, zmiany stosunków wodnych - osuszania terenu, zalesiania torfowiska.
Na podstawie *Programu ochrony środowiska powiatu łobeskiego na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011* na tym terenie proponuje się utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.
- 21) **Trzciniowisko Krzeszny** – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów kompleksu z torfowiskiem z interesującymi gatunkami roślin.
Stan zachowania walorów przyrodniczych: dobry.
Zalecenia konserwatorskie: nie usuwać drzew leżących w nurcie rzeki, nie dopuścić do zmiany stosunków wodnych, nie pozyskiwać trzciny, nie dokonywać regulacji rzeki Krzeszny.
- 22) **Zduny** – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
Cel ochrony: zachowanie walorów torfowiska z rzadkimi gatunkami roślin.
Stan zachowania walorów przyrodniczych: średni.
Zalecenia konserwatorskie: zakaz prowadzenie w lasach na stokach doliny zrębów zupełnych, zakaz zmiany stosunków wodnych - osuszania terenu, zakaz zalesiania torfowiska.

Na podstawie *Programu ochrony środowiska powiatu łobeskiego na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011* na tym terenie proponuje się utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.

Pomniki przyrody

Obiekty proponowane do objęcia ochroną w formie pomników przyrody zostały opisane w Waloryzacji województwa zachodniopomorskiego.

Tab.2. Drzewa proponowane objęcia ochroną w formie pomników przyrody⁴

LP	GATUNEK	OBWÓD PNIA [CM]	LOKALIZACJA
1.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) - 6 sztuk	450	Rogówko, w połowie drogi między Brzeźniakiem i Rogówkiem, oddz.169a
2.	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	450	Cieszyno, leśnictwo Chociwel oddz.33 b
3.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	720	Dłusko, na skarpie przy drodze we wsi, przy starym kościele
4.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	485	Dłusko, przy skrzyżowaniu dróg w centrum wsi
5.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	600	Dłusko, obok wiejskiego stawu, w byłym parku
6.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	350	Dłusko, oddz. 344i, skraj lasu
7.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	460	Kąkolewice, na północnej stronie drogi z centrum wsi do przejazdu kolejowego, 200 m od parku
8.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	395	Kąkolewice, przy drodze we wsi, koło kościoła, od strony cmentarza
9.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	485	Lesięcin, 2,2 km na północ od wsi, Leśnictwo Bonin oddz. 23c
10.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	360	Podlipce, 0,9 km od wsi, przy drodze do Storkowa
11.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	430	Rogówko, 1 km na północny-zachód od wsi
12.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	510	Rogówko, kraniec wsi przy drodze do mostu na Brzeźnickiej Węgorzy
13.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	490	Rogówko, przy drodze na południowy-wschód od kościoła
14.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	420	Rogówko, przy drodze na południowy-wschód od kościoła
15.	Klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i>)	305	Rogówko, przy drodze na południowy-wschód od kościoła
16.	Lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>)	510	Runowo, we wsi, 200 m zachód od kościoła
17.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	516	Runowo, przy drodze w stronę Chwarstna
18.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	505	Sielsko, koło kościoła
19.	Klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i>)	355	Sielsko, w zadrzewieniu między kościołem i cmentarzem
20.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	395	Ginawa, na zachód od wsi

Powiązania przyrodnicze obszaru gminy Węgorzyno z otoczeniem

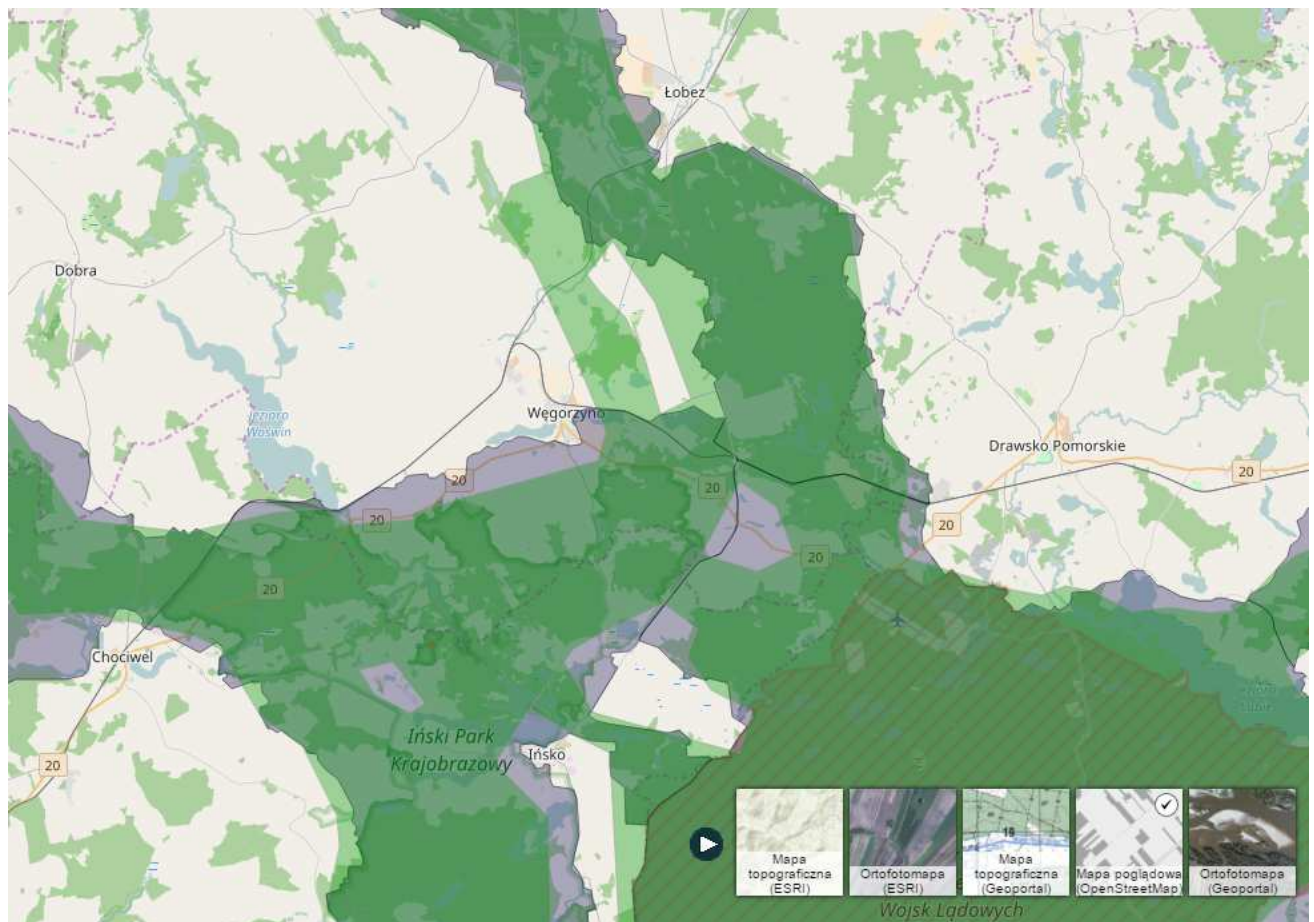
Obszar gminy zlokalizowany jest w granicach korytarzy ekologicznych wyznaczonych w ramach sieci korytarzy ekologicznych wg „*Projektu korytarzy ekologicznych łączących Europejska Sieć Natura 2000 w Polsce*” (Jędrzejewski i in. 2005), zaktualizowanych w latach 2010-2012 przez Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży, w ramach projektu „*Ochrona*

⁴ opracowanie na podstawie: Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego, 2010.

obszarów siedliskowych i korytarzy ekologicznych dzikiej fauny przy drogach szybkiego ruchu w Polsce”. Zgodnie z „Mapą przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce”, która opracowana została przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego, południowa, wschodnia i północna część gminy znajduje się w zasięgu korytarzy ekologicznych KPn-19 „Pojezierze Ińskie” i GKPN-15 „Dolina Drawy” (2005) oraz KPn-26C „Puszcza Goleniowska – Puszcza Drawska” – część południowa i GKPN-21A „Puszcza Goleniowska – Puszcza Koszalińska” – część wschodnia (2012) (Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011).

Głównym założeniem merytorycznym było opracowanie mapy korytarzy o charakterze multifunkcyjnym - przeznaczonych dla możliwie największej liczby gatunków i łączących różnorodne siedliska przyrodnicze, zwłaszcza podlegające ochronie w ramach sieci Natura2000. Podstawowym celem opracowania mapy było stworzenie praktycznego narzędzia dla ochrony siedlisk i gatunków zagrożonych fragmentacją środowiska, wykorzystywanego w planowaniu przestrzennym i projektowaniu inwestycji liniowych.

Ryc. 1. Zasięg korytarzy ekologicznych na obszarze gminy Węgorzyno (źródło: Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011).

Kolor zielony – 2005 r., kolor szary – 2012 r.

3.6. Uwarunkowania wynikające z jakości powietrza atmosferycznego

Dopuszczalne wartości stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. (Dz. U. poz. 1031) przedstawiono w tabeli poniżej (tab. 12).

Tab. 12. Wartości dopuszczalnych stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu, określone ze względu na ochronę zdrowia ludzi i roślin.

Nazwa substancji	Okres uśredniania wyników pomiarów	Poziom dopuszczalny substancji w powietrzu [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Margines tolerancji [%]				
			----- [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]				
			2010	2011	2012	2013	2014
Benzen	rok kalendarzowy	5 ^{c)}	-	-	-	-	-
Dwutlenek azotu	jedna godzina	200 ^{c)}	-	-	-	-	-
	rok kalendarzowy	40 ^{c)}	-	-	-	-	-
Tlenki azotu ^{d)}	rok kalendarzowy	30 ^{e)}	-	-	-	-	-
Dwutlenek siarki	jedna godzina	350 ^{c)}	-	-	-	-	-
	24 godziny	125 ^{c)}	-	-	-	-	-
	rok kalendarzowy i pora zimowa (okres od 01 X do 31 III)	20 ^{e)}	-	-	-	-	-
Ołów ^{f)}	rok kalendarzowy	0,5 ^{c)}	-	-	-	-	-
Pył zawieszony PM 2,5 ^{g)}	rok kalendarzowy	25 ^{c), j)}	4	3	2	1	1
		20 ^{c), k)}	-	-	-	-	-
Pył zawieszony PM 10 ^{h)}	24 godziny	50 ^{c)}	-	-	-	-	-
	rok kalendarzowy	40 ^{c)}	-	-	-	-	-
Tlenek węgla	osiem godzin ⁱ⁾	10.000 ^{c), i)}	-	-	-	-	-

c) Poziom dopuszczalny ze względu na ochronę zdrowia ludzi; d) Suma dwutlenku azotu i tlenku azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu; e) Poziom dopuszczalny ze względu na ochronę roślin; f) Suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM10; g) Stężenie pyłu o średnicy aerodynamicznej ziaren do 2,5 μm (PM2,5) mierzone metodą wagową z separacją frakcji lub metodami uznanymi za równorzędne; h) Stężenie pyłu o średnicy aerodynamicznej ziaren do 10 μm (PM10) mierzone metodą wagową z separacją frakcji lub metodami uznanymi za równorzędne; i) Maksymalna średnia ośmiogodzinna, spośród średnich kroczących, obliczanych co godzinę z ośmiu średnich jednogodzinnych w ciągu doby. Każdą tak obliczoną średnią ośmiogodzinną przypisuje się do doby, w której się ona kończy; pierwszym okresem obliczeniowym dla każdej doby jest okres od godziny 1700 dnia poprzedniego do godziny 100 danego dnia; ostatnim okresem obliczeniowym dla każdej doby jest okres od godziny 1600 do 2400 tego dnia czasu środkowoeuropejskiego CET; j) Poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszonego PM2,5 do osiągnięcia do dnia 1 stycznia 2015 r. (faza I); k) Poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszonego PM2,5 do osiągnięcia do dnia 1 stycznia 2020 r. (faza II).

Całe województwo zachodniopomorskie w tym i gmina Węgorzyno objęte jest monitoringiem powietrza prowadzonym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie. Gmina Węgorzyno podlega pod strefę zachodniopomorską. W Węgorzynie nie ma zlokalizowanej stacji pomiarowej.

Na terenie gminy dominują indywidualne kotłownie opalane węglem lub koksem i węglowe paleniska domowe. Występują także kotłownie opalane olejem opałowym i peletem z biomasy. Na terenie Gminy funkcjonują kotłownie wykorzystujące różne nośniki energii,

głównie węgiel i olej opałowy. Wiele kotłowni jest w złym stanie technicznym i charakteryzują się niską sprawnością kotłów. Większość kotłowni opalanych węglem wymaga modernizacji.

W celu kompleksowego rozwiązania problemu zaopatrzenia gminy Węgorzyno w energię cieplną oraz gaz dla celów bytowych powstał projekt budowy systemu gazyfikacji gminy. Zakłada się, że gazyfikacja obejmie około 1500 gospodarstw domowych co stanowi około 65% mieszkańców gminy. Gaz rozprowadzany będzie ze stacji redukcyjno-pomiarowej pierwszego stopnia w Węgorzynie. Odbiorcy gazu zasilani będą z sieci średniego ciśnienia poprzez zastosowania indywidualnych reduktorów domowych. W pozostałych miejscowościach i gospodarstwach indywidualnych, gdzie doprowadzenie sieci będzie nieopłacalne pod względem ekonomicznym, stosowany będzie gaz płynny lub olej opałowy. Długość sieci gazowej w gminie Węgorzyno wynosi 10,8 km i obsługuje ona 31 przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. Z sieci gazowej w gminie korzystało w 2013 r. 156 osób (co stanowi 2,2% ogólnej liczby ludności gminy) i dostarczała ona rocznie 101,0 tys. m³ gazu. W 2000 roku został opracowany Projekt gazyfikacji gminy Węgorzyno (*Plan gospodarki niskoemisyjnej gminy Węgorzyno, Węgorzyno, 2015*).

Zgodnie z podziałem Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (WIOŚ) gmina Węgorzyno w 2016 roku została zakwalifikowana do strefy zachodniopomorskiej. Całą strefę zachodniopomorską, do której należy gmina Węgorzyno, dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, kadmu, arsenu, niklu, ołowiu, benzenu i tlenku węgla zaliczono do klasy A. Mierzony poraż pierwszy poziom pyłu zawieszonego PM_{2,5} zgodnie z Dyrektywą CAFÉ w strefie zachodniopomorskiej nie został przekroczony i strefę zaliczono do klasy A. Do klasy C zaliczono strefę ze względu na poziom pyłu zawieszonego PM₁₀ i benzo(a)pirenu. Przypisanie całej dużej strefie zachodniopomorskiej klasy C dla pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu nie oznacza, że przekroczenia występują na całym obszarze.

Tab. 13. Klasyfikacja dla poszczególnych zanieczyszczeń z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia w 2016 roku dla strefy zachodniopomorskiej (*Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie zachodniopomorskim za rok 2016, WIOŚ Szczecin, 2017*)

Zanieczyszczenia	Strefa zachodniopomorska											
	NO ₂	SO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}	O ₃	CO	C ₆ H ₆	As	B(α)P	Cd	Ni	Pb
Klasa strefy	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A	A	A

3.7. Uwarunkowania wynikające ze stanu klimatu akustycznego

Wskaźniki dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku znajdują się w *Obwieszczeniu Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014, poz. 112). W przypadku planowania przestrzennego, które jest działaniem długookresowym zasadnym jest wykorzystywanie wskaźników długookresowych L_{DWN} i L_N, które odnoszą się do wszystkich dób w ciągu roku. Z kolei wskaźniki dobowe L_{AeqD} i L_{AeqN} wskazują hałas „chwilowy” odnotowany w danym miejscu w obrębie jednej konkretnej doby i są skutecznie stosowane w celach kontrolnych.

Tab. 14. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem - dla zainwestowania występującego w obrębie gminy.

Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{DWN}	L_N	L_{DWN}	L_N
	przedział czasu odniesienia równy wszystkim			
	dobom w roku	porom nocy	dobom w roku	porom nocy
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży) c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45

Tab. 15. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku wyrażone wskaźnikami L_{AeqD} i L_{AeqN} , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia pomiarów kontrolnych w odniesieniu do jednej doby - dla zainwestowania występującego w obrębie gminy.

Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{AeqD} przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	L_{AeqN} przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	L_{AeqD} przedział czasu odniesienia równy 8 najniższym korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następujących	L_{AeqN} przedział czasu odniesienia równy 1 najniższym korzystnej godzinie nocy
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży) c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45

Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{AeqD} przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	L_{AeqN} przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	L_{AeqD} przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następujących	L_{AeqN} przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe d) Tereny mieszkaniowo-usługowe				

Na klimat akustyczny wpływ ma głównie hałas komunikacyjny (drogowy, kolejowy). Hałas komunikacyjny można oceniać wg subiektywnej skali uciążliwości (opracowanej przez PZH). Dla niektórych terenów poziom dopuszczalny należy do kategorii o średniej, a nawet dużej uciążliwości.

Tab. 16. Skala subiektywnej uciążliwości hałasu komunikacyjnego

Uciążliwość	L_{Aeq} [dB]
mała	< 52
średnia	52...62
duża	63.....70
bardzo duża	> 70

Hałas należy do najbardziej dokuczliwych problemów środowiska, związanych z rozwojem cywilizacji. W polskim ustawodawstwie, hałasem jest każdy dźwięk o częstotliwości od 16 Hz do 16000 Hz, niezależnie od źródła jego pochodzenia ani czasu trwania. Jest to zatem modyfikacja powszechnego rozumienia hałasu jako niepożądanego lub szkodliwego dźwięku, spowodowanego ludzką działalnością.

Źródłem hałasu komunikacyjnego w gminie Węgorzyno jest sieć ulic i dróg przelotowych. Przez gminę przebiega: droga krajowa nr 20 (odcinek o długości 21,5 km) oraz drogi wojewódzkie nr 146 (odcinek o długości 7 km) i nr 151 (odcinek o długości 12,5 km). Wymienione drogi charakteryzują się znacznym natężeniem ruchu, dlatego też ich uciążliwość akustyczna jest duża. Jest to powodem, że na tym obszarze prowadzone są badania natężenia hałasu. W 2010 roku został wykonany Generalny Pomiar Ruchu przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Szczecinie. W czasie pomiaru rejestracji podlegały wszystkie pojazdy silnikowe korzystające z dróg publicznych. Na terenie gminy Węgorzyno wykonano pomiary w dwóch miejscach.

Tab. 17. Średni dobowy ruch (SDR) pojazdów

Rodzaj pojazdu	Średni dobowy ruch	
	Odcinek: Lisowo-Węgorzyno (droga nr 20, długość: 22,8 km)	Odcinek: Węgorzyno-Drawsko Pomorskie (droga nr 20, długość: 18,3 km)
Motocykle	41	54
Samochody osobowe,	2454	1998

mikrobusy		
Lekkie samochody ciężarowe	355	214
Samochody ciężarowe	361	368
Autobusy	20	22
Ciągniki rolnicze	4	11
SDR	3235	2668

źródło: GDDKiA 2010 rok

Na terenie gminy Węgorzyno nie prowadzono całodobowych pomiarów hałasu komunikacyjnego. Z pomiarów przeprowadzonych przez WIOŚ w Szczecinie wynika, że przy natężeniu ruchu około 5 tys. pojazdów na dobę w punkcie pomiarowym oddalonym 10 m od drogi równoważny poziom dźwięku w porze dziennej wynosi 67,2 dB, a w porze nocnej 60,6 dB. W punkcie oddalonym o 20 m od drogi równoważny poziom dźwięku w porze dziennej wynosi 63,3 dB, a w porze nocnej – 56,9 dB.

Hałas przemysłowy stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występujące głównie na terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowo-usługowymi. Na terenie gminy przypadki takie praktycznie nie występują. Należy jednak zwrócić uwagę aby rozszerzanie zabudowy mieszkaniowej nie zbliżało się zbyt do istniejących już zakładów usługowo-przemysłowych

3.8. Uwarunkowania wynikające z obecności obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne

Dopuszczalne poziomy elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego, dla pól stałych oraz zmiennych o częstotliwości 50 Hz i o częstotliwości od 0,001 do 300 000 MHz zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. W sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z dnia 14 listopada 2003 r.).

Linie wysokiego napięcia powyżej 110 kV są źródłami pola elektromagnetycznego mogącego powodować przekroczenie wartości dopuszczalnych na terenach zamieszkałych. Największa wartość natężenia pola elektrycznego, jaka może wystąpić pod linią lub w jej pobliżu, zgodnie z przepisami, nie powinna przekraczać składowej elektrycznej 1 kV/m i składowej magnetycznej 60A/m. Szacuje się na podstawie badań pomiarowych, że granica strefy, w obrębie, której nie dopuszcza się do lokalizowania budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzie wynosi, co najmniej 14 m od osi linii (mierząc na poziomie 2 m npt. lub 1,6 m od krawędzi balkonu, tarasu, dachu albo ściany budynku mieszkalnego). Ostatecznie o zachowaniu norm rozstrzygać powinny stosowne pomiary.

Prawo ochrony środowiska nie ustala obowiązku uzyskania pozwolenia na emitowanie pól elektromagnetycznych przez linie i stacje elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV lub wyższym, oraz przez instalacje radiokomunikacyjne (telefonii komórkowej), radionawigacyjne i radiolokacyjne, których równoważna moc promieniowana izotropowo jest równa lub przekracza 15W, generujące pola o częstotliwościach od 30kHz do 30 GHz.

Potencjalnym źródłem emisji promieniowania elektromagnetycznego mogą być stacje bazowe telefonii komórkowej. Rozkład pola w terenie wokół stacji bazowych był przedmiotem pomiarów wykonywanych w wielu krajach i w różnych warunkach. Wyniki tych badań wskazują, że intensywność promieniowania MF wokół stacji bazowych jest bardzo niewielka i wynosi zwykle poniżej 1 mW/m².

W ocenie specjalistów, stacje bazowe telefonii komórkowej nie przedstawiają problemu z punktu widzenia oddziaływania na stan zdrowia ludności i na środowisko.

Również w Polsce wykonano wiele pomiarów natężenia pól MF w otoczeniu stacji bazowych, zarówno zlokalizowanych na dachach budynków, jak i na specjalnych wieżach. Zmierzone wartości na zewnątrz budynków i w mieszkaniach wahały się w granicach 0,1 –

0,5 mW/m² (0.0001 – 0.0005 W/m²), a więc 200 – 1000 razy mniej niż dopuszczalna w Polsce norma. Nawet na balkonach w budynkach zlokalizowanych naprzeciw stacji bazowych na dachu sąsiedniego budynku natężenie pola nie przekraczało 1 mW/m² (0.001 W/m²).

Tab. 18. Natężenia pól mikrofalowych 900 MHz i 1800 MHz w okolicy anten stacji bazowych telefonii komórkowej (na podstawie 10 protokółów pomiarowych wykonanych w Polsce).

Lokalizacja punktu pomiarowego	Pole elektryczne (V/m)		Gęstość strumienia energii (W/m ²)	
	Srednia wartość zmierzona	Maksymalna wartość zmierzona	Srednia wartość zmierzona	Maksymalna wartość zmierzona
Na dachu, 5 m. od anten	0.60	1.0	0.0005	0.001
Na dachu, 10 m. od anten	0.30	0.80	0.0002	0.0006
Mieszkanie pod masztem antenowym	0.09	0.25	0.0001	0.0002
Mieszkanie w bloku naprzeciwko stacji bazowej	0.02	0.33	<0.0001	0.0003
Balkon mieszkania w bloku naprzeciwko stacji bazowej	0.30	0.60	0.0002	0.0005
Teren otwarty, 50 m. od anten stacji bazowej	0.03	0.30	0.0001	0.0002
Teren otwarty, 100 m. od anten stacji bazowej	0.01	0.12	< 0.0001	0.0001

Głównym elementem systemu zasilania gminy i miasta w energię elektryczną jest stacja transformatorowa 110/15 kV, usytuowana w północnej części miasta przy ulicy Kopernika. Stacja ta czerpie energię z linii wysokiego napięcia 110 kV Morzyczyn – Chociwel – Węgorzyno - Złocieniec. Druga linia wysokiego napięcia o tym samym napięciu przebiega w północnej części gminy. Energia jest rozprowadzana siecią linii średniego napięcia i stacji transformatorowych po terenie całej gminy. Na terenie gminy Węgorzyno są 3 operatorzy sieci komórkowych. W okolicy znajduje się także telewizyjna stacja retransmisyjna. W ramach prowadzonych przez WIOS pomiarów PEM w okolicy gminy Węgorzyno nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych (7 V/m).

IV. EKOFIZJOGRAFICZNE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARU GMINY

W celu ograniczenia uciążliwości dla środowiska zagospodarowania oraz ograniczenia lub eliminacji niekorzystnych dla środowiska działań zaleca się uwzględnienie następujących ograniczeń i uwarunkowań wynikających z walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenów gminy oraz obowiązujących przepisów odrębnych i szczegółowych:

Ochrona klimatu akustycznego

- w zakresie ochrony przed hałasem zaleca się stosowanie pasów zieleni izolacyjnej oraz ekranów akustycznych (tylko w uzasadnionych przypadkach) wzdłuż istniejących oraz planowanych dróg, sąsiadujących z terenami zabudowy mieszkaniowej, dla których stwierdzone zostanie przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu;
- zaleca się wskazanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów mieszkaniowych, usługowych i rekreacyjno – wypoczynkowych (edukacja, opieka społeczna, szpitale) objętych ochroną akustyczną, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- zaleca się wzmocnienie zieleni przyulicznej z możliwością realizacji nasadzeń alejowych. W przypadku realizacji nowych ulic lub dróg zaleca się nasadzenia o charakterze alejowym drzewami odpowiednimi dla warunków siedliskowych;
- w przypadku lokalizacji uciążliwych funkcji produkcyjnych lub usługowych zaleca się stosowanie zieleni izolacyjnej i ograniczenie uciążliwości do zajmowanych terenów;
- z uwagi na możliwy hałas od linii wysokiego napięcia (tzw. zjawisko ulotu) zaleca się przestrzegania stref technicznych od tych linii i nie wprowadzanie w ich zasięg zabudowy wrażliwej na hałas.

Ochrona środowiska gruntowo – wodnego

- zaleca się wprowadzenie zakazu lokalizacji składowisk i zakładów utylizacji odpadów z uwagi na niesprzyjające warunki geologiczno – gruntowe i hydrogeologiczne;
- w zakresie gospodarki ściekowej powinien obowiązywać zorganizowany sposób odprowadzania ścieków i pełnoprofilowe ich oczyszczanie z uwagi na wrażliwe cechy środowiska gruntowo - wodnego;
- w przypadku braku technicznych możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej dopuszcza się zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków;
- wody opadowe z nawierzchni terenów komunikacyjnych i utwardzonych (w tym stacji paliw i parkingów), zanieczyszczone substancjami ropopochodnymi lub zawiesinami, powinny być podczyszczone na terenie inwestora, przed odprowadzeniem ich do odbiornika;
- zaleca się retencjonowanie czystych wód opadowych na terenach mieszkaniowych i wykorzystywanie ich do nawodnień terenów zieleni;
- ze względu na położenie części obszaru gminy na terenach dolinnych zaleca się prowadzenie działań zmierzających do zwiększenia naturalnej retencji leśnej oraz glebowej;
- w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych zaleca się ochronę ujęć wodnych, wprowadzanie i pozostawienie zadrzewień i zakrzaczeń wzdłuż koryt rzek, pozostawienia na terenach dolinnych podmokłych obszarów łąkowych;
- w celu ograniczenia uciążliwości dla środowiska prowadzonej działalności rolnej zaleca się zmiany w hodowli zwierzęcej w kierunku eliminacji bezściołkowego systemu hodowli, wprowadzenie zakazu wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;

- konieczne jest także ograniczenie uciążliwych dla środowiska nawozów mineralnych i środków ochrony roślin oraz racjonalne dozowanie tych o niskiej uciążliwości.

Ochrona powietrza atmosferycznego

- wskazane jest wykorzystanie do ogrzewania budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej kotłowni działających na proekologiczne paliwa (olej, gaz, biomasa) oraz zastosowanie urządzeń o wysokiej sprawności i niskiej emisyjności, zaleca się także wykorzystanie źródeł energii odnawialnej (energia słoneczna, geotermalna, wody, wiatru);
- wszystkie przemysłowe źródła emisji zanieczyszczeń powietrza i hałasu na terenie gminy muszą posiadać aktualne decyzje „pozwolenie na emisję” lub „pozwolenie zintegrowane”;
- zaleca się nielocalizowanie na terenie gminy nowych przedsięwzięć znacząco oddziaływujących na środowisko oraz mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem niezbędnych elementów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, w tym infrastruktury komunalnej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- zaleca się wykorzystanie zieleni wysokiej przyulicznej do częściowego pochłaniania zanieczyszczeń komunikacyjnych;
- zaleca się ograniczenie emisji niskiej poprzez stopniowe przechodzenie na stosowanie proekologicznych źródeł energii oraz energii ze źródeł odnawialnych.

Ochrona walorów krajobrazowych, przyrodniczych i architektonicznych

- dla terenów zabudowy powinno się określić minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej dla terenów usługowych i mieszkaniowych;
- na terenach zurbanizowanych zaleca się tworzenie terenów zieleni publicznej z placami zabaw, małą architekturą i zielenią wysoką;
- kształtowanie układu funkcjonalno – przestrzennego gminy musi uwzględniać zachowanie lokalnego systemu powiązań przyrodniczych i jego zewnętrznych połączeń;
- w zakresie gospodarki rolnej zaleca się zabezpieczenie gruntów rolnych przed zmianą ich przeznaczenia na cele nierolnicze poprzez racjonalne gospodarowania przestrzenią oraz ochronę gruntów przed erozją wodną i wietrzną poprzez wykorzystanie zadrzewień śródpolnych oraz zadarniania wzdłuż cieków wodnych;
- w zakresie ochrony ekosystemów leśnych zaleca się zachowanie jak największej różnorodności ekosystemów leśnych, ograniczanie monokultur na rzecz prowadzenia gospodarki leśnej ukierunkowanej na budowę drzewostanów zgodną z potencjalną roślinnością naturalną;
- na terenach wartościowych przyrodniczo zaleca się wyznaczanie terenów użytków ekologicznych w celu zapewnienia trwałej ochrony najcenniejszym fragmentom ekosystemów leśnych i nieleśnych z populacjami rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt;
- w gospodarowaniu terenów nadrzecznych zaleca się czynne zabezpieczenie łąk i pastwisk poprzez zachowanie obecnych form użytkowania oraz prowadzenia regularnego koszenia lub wypasu;
- w celu zachowanie cennych walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszarów zaleca się kształtowanie struktury mozaikowej krajobrazu rolniczego, przez zachowanie w nim oczek wodnych i kępowych oraz pasmowych zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych;
- ewentualne nowe tereny inwestycyjne powinny być lokalizowane poza terenami o wysokich walorach przyrodniczych oraz w strefach ochronnych, ale także w niezbyt bliskiej odległości terenów mieszkaniowych;
- rozwój zabudowy mieszkaniowej powinien być ograniczony do sąsiedztwa terenów już

zainwestowanych jako uzupełnienie ich struktury przestrzennej i powinien być skorelowany z rozwojem infrastruktury technicznej, w tym głównie sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, zaleca się bezwzględne ograniczenie osadnictwa na terenach zagrożonych powodzią, planowana zabudowa powinna być dostosowana do charakterystyki architektonicznej istniejącej zabudowy w celu ochrony walorów krajobrazu kulturowego, na terenach wiejskich zaleca się tworzenie terenów zieleni publicznej.

V. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH STUDIUM

5.1 Główne cele Studium

Studium określa trzy główne kierunki rozwoju gminy:

Kierunek 1 - Podnoszenie standardu życia i atrakcyjności zamieszkiwania poprzez efektywne zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców gminy.

- rozwój infrastruktury społecznej i technicznej zapewniającej przyjazne warunki do zamieszkiwania oraz pracy,
- rozwój budownictwa mieszkaniowego - utrzymanie rezerwy terenów dla rozwoju atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty mieszkaniowej,
- kształtowanie obszarów mieszkaniowych w oparciu o zwartą strukturę funkcjonalno-przestrzenną,
- kreowanie lokalnych centrów usługowych,
- kształtowanie odpowiednich standardów mieszkaniowych - podnoszenie jakości obszarów mieszkaniowych, kształtowanie harmonijnych, skończonych całości urbanistycznych i układów kompozycyjnych, z dostępem do infrastruktury komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej,
- budowanie tożsamości lokalnej i więzi społecznych wśród mieszkańców poprzez podnoszenie jakości terenów przestrzeni publicznych w tym parków, zieleńców, skwerów, placów zabaw, terenów sportowych, plaż i kąpielisk miejskich, bulwarów oraz ciągów pieszo-rowerowych,
- poprawa jakości oraz dostępności komunikacji publicznej dla mieszkańców gminy w powiązaniu z obszarami zamieszkiwania.

Kierunek 2 - Rozwój turystyczny i gospodarczy służący podniesieniu rangi i znaczenia gminy Węgorzyna w regionie oraz zwiększeniu efektywności jej wszechstronnego rozwoju.

- wzmocnienie miasta Węgorzyna jako centralnego ośrodka usługowego - rozwój centrum miasta jako nowoczesnego, wielofunkcyjnego ośrodka turystyczno-usługowego z zabudową usługową i mieszkaniową o charakterze i skali nawiązujących do lokalnych tradycji architektonicznych,
- podnoszenie standardów oraz rozwój funkcjonowania bazy turystyczno-rekreacyjnej poprzez podnoszenie jakości usług hotelowych, gastronomicznych, kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych,
- wspieranie rozwoju turystyki poznawczej i wyspecjalizowanej poprzez realizację projektów badawczych w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego, także przy wsparciu instytucji naukowych i badawczych,
- promowanie walorów obszarów przyrodniczo cennych zlokalizowanych w obszarze gminy poprzez zwiększenie ich dostępności oraz budowa systemu informacji przestrzennej o tych obszarach,
- wzmocnienie i rozwinięcie bazy usług publicznych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych i handlowych oraz usług specjalistycznych opartych na lokalnych uwarunkowaniach,
- wspieranie lokalnego rzemiosła i usług w sektorze turystycznym, promowanie tradycji regionalnych w kształtowaniu wizerunku miasta,
- tworzenie warunków dla zbytu oraz przetwórstwa lokalnych produktów np. rolniczych, promowanie najlepszych lokalnych wyrobów,

- utrzymanie rezerwy terenów dla rozwoju nieuciążliwej działalności aktywności gospodarczej – produkcji, centrów logistycznych, baz, składów i magazynów oraz obiektów usługowo-biurowych,
- wspieranie działalności funkcjonujących w oparciu o wysokie technologie oraz stosujące proekologiczne rozwiązania w procesach produkcyjnych,
- modernizacja i wzmocnienie systemu transportu drogowego, poprawa wydajności i przepustowości komunikacji drogowej,
- rozbudowa i zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego oraz sieci tras rowerowych i pieszych,
- zapewnienie łatwego, szybkiego dostępu do sieci komunikacji kołowej i kolejowej terenom aktywności gospodarczej i usług,
- budowa planowanej obwodnicy miasta w ciągu drogi krajowej nr 20,
- rozbudowa i wzmocnienie atrakcyjności i funkcjonalności sieci komunikacji kolejowej na obszarze gminy.

Kierunek 3 - Ochrona i wzmocnienie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy oraz ich wykorzystanie przy budowaniu systemu powiązań przyrodniczych, tworzeniu bazy atrakcyjnych celów turystycznych, zagospodarowaniu terenów rekreacyjno-sportowych oraz tworzeniu wysokiej jakości przestrzeni publicznych oraz systemu ciągów pieszych i rowerowych.

- nasycenie zielenią terenów otwartych, budowanie nowych oraz wzmocnienie istniejących powiązań przyrodniczych zapewniających ciągłość i integralność ekosystemów w skali lokalnej i ponadlokalnej, pełniących funkcje klimatyczne, zdrowotne, biologiczne, krajobrazowe, a także rekreacyjne i turystyczne,
- utrwalenie istniejących oraz kształtowanie nowych terenów zieleni, urozmaicenie i zwiększenie intensywności terenów zieleni w gminie,
- wzmacnianie bioróżnorodności, zwłaszcza zbiorowisk roślinnych o naturalnym charakterze, łąk i remiz śródpolnych, towarzyszących ciekom i zbiornikom wodnym,
- wzmocnienie wizerunku gminy jako obszaru o unikatowych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych poprzez identyfikację i promocję walorów przyrodniczo-krajobrazowych,
- wykorzystanie zróżnicowanej fizjografii terenu dla kształtowania kompozycji struktur mieszkaniowych oraz lokalizowania elementów sportowo-rekreacyjnych,
- wykreowanie spójnego systemu ścieżek rowerowych, ciągów pieszych i tras turystycznych,
- kreowanie atrakcyjnych, wysokiej jakości przestrzeni publicznych umożliwiających nawiązywanie kontaktów społecznych,
- rozwijanie poczucia potrzeby i obowiązku ochrony środowiska naturalnego wśród mieszkańców i turystów,
- rozwój oraz podnoszenie jakości terenów rekreacyjno-sportowych, w tym poprawa dostępności brzegowej jezior,
- rozwój usług turystycznych, w tym oferty noclegowej oraz usług gastronomii w powiązaniu z terenami zlokalizowanymi nad brzegami jezior z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań,
- promowanie aktywności fizycznej wśród mieszkańców oraz turystów poprzez rozwój systemów ścieżek pieszych, rowerowych, szlaków turystycznych i ścieżek zdrowia wraz z elementami infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w tym wodnej,
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem,

- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz kształtowanie zabudowy zagrodowej w poszanowaniu jej zabytkowych układów charakterystycznych dla wielu wsi zlokalizowanych w obszarze gminy,
- w celu zachowanie cennych walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszarów - kształtowanie struktury mozaikowatej krajobrazu rolniczego, przez zachowanie w nim oczek wodnych i kępowych oraz pasmowych zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych,
- wspieranie działalności agroturystycznej.

5.2 Kierunki polityki przestrzennej wyznaczone w Studium

W Studium określa się podział na dwie strefy funkcjonalne: strefę inwestycyjną tożsamą z obszarem zabudowanym oraz strefę otwartą. Obie strefy zostały określone na podstawie istniejących uwarunkowań, w tym stopnia i rodzaju zagospodarowania terenów występujących w ich obszarach.

Strefa inwestycyjna, w której planuje się utrzymanie funkcji istniejącej zabudowy oraz rozwój nowych inwestycji. Strefę inwestycyjną współtworzą obszary zabudowy mieszkaniowej oraz zabudowy o innych funkcjach wraz z obsługującymi je terenami niezbędnej infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej. Głównymi działaniami wspomagającymi funkcjonowanie strefy zainwestowania są:

- utrzymanie zwartej struktury przestrzennej miasta oraz dążenie do wykreowania czytelnych i spójnych układów zabudowy na obszarach wiejskich gminy,
- wspieranie rozwoju bazy usług w centralnej części miasta, tworzenie różnorodnej oferty usługowej zarówno dla mieszkańców, inwestorów jak i turystów,
- dążenie do wykreowania lokalnych centrów usługowych na obszarach wiejskich,
- ograniczanie procesów osadniczych na obszarach położonych poza zasięgiem sieci infrastruktury technicznej oraz w oddaleniu od układu komunikacyjnego,
- ograniczanie uciążliwości terenów aktywności gospodarczej oraz usług w stosunku do zabudowy mieszkaniowej,
- rewitalizacja obszarów zdegradowanych,
- wzmocnienie powiązań wewnętrznych gminy t.j. obszarów wiejskich z miastem na poziomie podstawowego układu komunikacyjnego w tym sieci ciągów pieszych i systemu tras rowerowych,
- rozwój transportu zbiorowego,
- dążenie do wyposażenia istniejących i planowanych terenów inwestycyjnych we wszystkie niezbędne elementy oraz sieci infrastruktury technicznej w oparciu o proekologiczne rozwiązania,
- podnoszenie jakości istniejących i kreowanie nowych przestrzeni publicznych oraz wzajemne powiązanie ich systemem ciągów pieszych i rowerowych.

W strefie inwestycyjnej ustala się: obszary zabudowy: MU - obszary zabudowy śródmiejskiej, MW1 - obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na terenach miejskich, MN - obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, M - obszary wielofunkcyjne o dominującym udziale zabudowy zagrodowej oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, MR - obszary rozproszonej zabudowy zagrodowej na terenach wiejskich, MW2 - obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na terenach wiejskich, AR - obszary produkcji rolnej i obsługi rolnictwa, U - obszary zabudowy usługowej, UP - obszary wydzielonych usług publicznych, UT - obszary usług turystyki, USSR - obszary usług sportu i rekreacji, AG - obszary aktywności gospodarczej; obszary: infrastruktury technicznej, kolejowej oraz eksploatacji surowców: PG - obszary powierzchniowej eksploatacji surowców, KK - obszary

kolejowe, IT - obszary infrastruktury technicznej; obszary zieleni: ZC - obszary cmentarzy, ZD - obszary ogrodów działkowych, ZP - obszary zieleni urządzonej, ZH - obszary historycznych założeń parkowych;

Strefa otwarta związana jest bezpośrednio z obszarami krajobrazowymi oraz cennymi przyrodniczo: lasami, terenami produkcji rolnej, nieużytkami oraz obszarami wód powierzchniowych. Głównym celem w obszarze tej strefy jest utrzymanie istniejących powiązań ekologicznych oraz ochrona obszarów o wysokich wartościach przyrodniczych i krajobrazowych. Do głównych działań w obrębie strefy otwartej należą:

- zachowanie powiązań ekologicznych i ochrona bioróżnorodności obszarów przyrodniczo cennych,
- ochrona warunków siedliskowych na obszarach przyrodniczych oraz ograniczanie uciążliwości w ich sąsiedztwie,
- kształtowanie systemu szlaków turystycznych oraz krajobrazowych tras rowerowych z uwzględnieniem ochrony krajobrazu oraz lokalizacji poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego,
- dążenie do ograniczania intensywnego wykorzystywania terenów rolniczych oraz terenów aktywności gospodarczej w sąsiedztwie obszarów wód powierzchniowych.

W strefie otwartej ustala się: obszary rolnicze: R1 - obszary rolne, R2 - obszary rolne z ograniczeniami inwestycyjnymi, R3 - obszary rolno-krajobrazowe; obszary lasów oraz wody powierzchniowe: ZL - obszary lasów, W - obszary wód powierzchniowych.

W ramach stref wyznacza się obszary rozwoju. Obszary rozwoju zostały wyznaczone w oparciu o szereg czynników, m.in.: dominującą funkcję oraz zachodzące procesy inwestycyjne na danym obszarze, istniejący stan zagospodarowania oraz lokalne uwarunkowania. Podział na obszary rozwoju opiera się na istniejącym oraz planowanym układzie komunikacyjnym - drogowym i kolejowym. Na poszczególnych obszarach funkcjonalnych możliwe są do zrealizowania określone przeznaczenia - dominujące oraz uzupełniające. Obok ustalonego przeznaczenia, na każdym z wyznaczonych obszarów możliwe jest realizowanie infrastruktury technicznej - w tym budowli i urządzeń hydrotechnicznych i małej retencji oraz infrastruktury komunikacyjnej - w tym przepraw mostowych oraz kanałów wodnych, niezbędnej dla prawidłowego funkcjonowania terenów związanych z określonym przeznaczeniem lub w celu zachowania ciągłości elementów układu komunikacyjnego gminy, sieci infrastruktury technicznej oraz systemu hydrologicznego. Dopuszcza się również zagospodarowanie obszarów różnymi formami zieleni, a także lokalizowanie urządzeń sportowo-rekreacyjnych oraz zbiorników wodnych.

Na terenie gminy Węgorzyno wyróżniono następujące obszary rozwoju zawarte w strefie inwestycyjnej:

Obszary zabudowy śródmiejskiej MU - obejmują tereny zlokalizowane w centralnej części miasta Węgorzyno, w największej powierzchni zlokalizowane pomiędzy brzegiem zbiornika Połchowskiego, a drogą krajową nr 20 oraz w niewielkich obszarach rozlokowanych wzdłuż drogi krajowej nr 20 po obu jej stronach. Dominujące przeznaczenie terenów: zabudowa usługowa, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, drobna produkcja, a uzupełniające przeznaczenie terenów: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na terenach miejskich MW1 - obejmują tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Trzy największe istniejące osiedla mieszkaniowe wielorodzinne w mieście położone są pomiędzy ul. Runowską, a ul. 3 Maja oraz w rejonie ul. Kopernika. Dominujące przeznaczenie terenów: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, uzupełniające przeznaczenie terenów: usługi zapewniające obsługę

mieszkańców, usługi publiczne oraz inne usługi nieuciążliwe nie kolidujące z dominującym przeznaczeniem terenu.

Obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN - obejmują tereny istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zlokalizowane wyłącznie w obszarze miasta, w jego północnej i południowej części. Obszary o największej powierzchni wyznaczone są w po południowej stronie ulicy Strzeleckiej w rejonie ulicy Podgórnej (droga wojewódzka nr 151), a także w rejonie ulic: Kopernika, Mickiewicza oraz wzdłuż ulicy Runowskiej i Nowy Świat. Dominujące przeznaczenie terenów: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, uzupełniające przeznaczenie terenów: usługi zapewniające obsługę mieszkańców, usługi publiczne oraz inne usługi nieuciążliwe nie kolidujące z dominującym przeznaczeniem terenu.

Obszary wielofunkcyjne o dominującym udziale zabudowy zagrodowej oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej M - obejmują tereny istniejącej i planowanej zabudowy zagrodowej oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zlokalizowanej poza obszarem miasta. Obszary te występują we wszystkich miejscowościach w gminie. Dominujące przeznaczenie terenów: zabudowa zagrodowa, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, Uzupełniające przeznaczenie terenów: usługi zapewniające obsługę mieszkańców oraz inne usługi nieuciążliwe, a także istniejące w momencie uchwalenia niniejszego Studium tereny składów i produkcji nie kolidujące z dominującym przeznaczeniem terenu.

Obszary rozproszonej zabudowy zagrodowej na terenach wiejskich MR - są to tereny istniejących, pojedynczych gospodarstw rolnych lub niewielkie ich koncentracje, zlokalizowane często poza zasięgiem podstawowego układu komunikacyjnego. Obszary te są zlokalizowane głównie w miejscowościach: Sielsko, Chwarstno, Sarknierz, Węgorzynko, Wiewiecko, Przytoń, w mniejszej części w miejscowościach: Zwierzynek, Runowo, Połchowo, Lesięcin, Brzeźniak. Nie wskazuje się nowych obszarów rozwoju dla nowej zabudowy.

Obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na terenach wiejskich MW2 - są niewielkie tereny istniejącej zabudowy wielorodzinnej o niskiej intensywności, rozproszone po całym obszarze gminy w miejscowościach: Mieszewo, Zwierzynek, Sielsko, Mielno, Runowo, Kraśnik, Cieszyno, Lesięcin, Połchowo, Winniki, Sarnikierz, Przytoń, Węgorzynko, Wiewiecko. Dominujące przeznaczenie terenów: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna o niskiej intensywności, uzupełniające przeznaczenie terenów: usługi zapewniające obsługę mieszkańców oraz inne usługi nieuciążliwe nie kolidujące z dominującym przeznaczeniem terenu.

Obszary produkcji rolnej i obsługi rolnictwa AR - obejmuje tereny wielkopowierzchniowej zabudowy związanej z obsługą produkcji rolnej, zlokalizowane w miejscowościach: Mieszewo, Zwierzynek, Sielsko, Runowo, Kraśnik, Lesięcin, Cieszyno, Sarnikierz, Gardno, Przytoń, Winniki, Wiewiecko, Brzeźniak. Istniejąca zabudowa na tych obszarach w większości stanowi pozostałość po byłych zakładach PGR. Dominujące przeznaczenie terenów: zabudowa gospodarcza obsługi rolnictwa, uzupełniające przeznaczenie terenów: usługi publiczne, usługi handlu, administracji, kultury, sportu i rekreacji, parkingi terenowe, garaże jednopoziomowe, ogrody działkowe, produkcja nieuciążliwa.

Obszary zabudowy usługowej U - obejmują tereny istniejącej oraz planowanej zabudowy usługowej zlokalizowanej głównie w Węgorzynie. Na wyznaczonych obszarach możliwe jest lokalizowanie usług nieuciążliwych oraz nieuciążliwej produkcji. Dominujące przeznaczenie terenów: usługi nieuciążliwe, uzupełniające przeznaczenie terenów: produkcja nieuciążliwa.

Obszary wydzielonych usług publicznych UP - obejmują wydzielone tereny usług publicznych zlokalizowane w większości w granicach miasta Węgorzyno oraz w mniejszej

powierzchni w większości miejscowości na obszarze całej gminy. Na wyznaczonych obszarach priorytetem jest lokalizowanie usług celu publicznego z zakresu infrastruktury społecznej: oświaty, zdrowia, kultury, kultu religijnego, administracji, sportu i rekreacji, obsługi komunikacji. Dominujące przeznaczenie terenów: usługi publiczne, uzupełniające przeznaczenie terenów: usługi gastronomii oraz handlu detalicznego nie kolidujące z dominującym przeznaczeniem terenu.

Obszary usług turystyki UT - obejmują istniejące oraz planowane tereny usług turystycznych w tym sportu i rekreacji. Należą do nich m.in. tereny zlokalizowane w sąsiedztwie linii brzegowej jezior i zbiorników wodnych, w największej powierzchni w miejscowościach: Trzebawie i Cieszyno w sąsiedztwie Jeziora Woświn, Węgorzyno i Przytoń w powiązaniu z Jeziorami Węgorzyno i Sterkowskie Dolne oraz ze Zbiornikiem Połchowskim. W mniejszej powierzchni obszary usług turystyki zlokalizowane są w miejscowościach: Brzeźniak, Sarnikierz oraz Wiewiecko. Dominujące przeznaczenie terenów: zabudowa hotelowa, zabudowa letniskowa, terenowe oraz kryte obiekty usług sportu i rekreacji, mariny, przystanie oraz tereny zieleni urządzonej, place, promenady i bulwary, uzupełniające przeznaczenie terenów: usługi gastronomii, kultury, a także pozostałe usługi nieuciążliwe nie kolidujące z dominującym przeznaczeniem terenu, wspomagające funkcjonowanie usług turystyki.

Obszary wydzielonych usług sportu i rekreacji USR - obejmują istniejące oraz planowane tereny usług turystycznych, sportu i rekreacji. Należą do nich m.in. tereny zlokalizowane w sąsiedztwie wód płynących oraz jezior i zbiorników wodnych, stadion miejski oraz istniejące i planowane tereny rekreacyjne położone w największej powierzchni w miejscowościach: Mieszewo, Chwarstno, Sielsko, Winniki czy Sarnikierz. Dominujące przeznaczenie terenów: terenowe oraz kryte obiekty usług sportu i rekreacji, mariny oraz tereny zieleni urządzonej oraz place, promenady i bulwary, uzupełniające przeznaczenie terenów: usługi gastronomii, kultury, hotelowe, a także pozostałe usługi nieuciążliwe nie kolidujące z dominującym przeznaczeniem terenu, wspomagające funkcjonowanie usług sportu i rekreacji.

Obszary aktywności gospodarczej AG - obejmują istniejące oraz planowane tereny aktywności gospodarczej zlokalizowane w największej powierzchni w miejscowości Połchowo, oraz w mniejszej powierzchni w Węgorzynie, oraz miejscowościach: Gardno, Przytoń, Węgorzynko i Wiewiecko. Dominujące przeznaczenie terenów: produkcja, usługi, bazy, składy i magazyny, stacje paliw, uzupełniające przeznaczenie terenów: usługi gastronomii i kultury.

Obszar powierzchniowej eksploatacji surowców PG - obejmuje teren istniejącej, powierzchniowej eksploatacji surowców - złoża Ginawa. Dominujące przeznaczenie terenu - powierzchniowa eksploatacja surowców. Nie określa się uzupełniającego przeznaczenia terenów.

Obszary kolejowe KK - obejmują tereny rozlokowane wzdłuż istniejących linii kolejowych, przebiegających przez miejscowości: Brzeźnica, Wiewiecko, Sulice, Przytoń, Węgorzyno miasto, Gardno, Połchowo, Winniki, Cieszyno, Kraśnik Łobeski, Kąkolewice, Lesięcin.

Obszary infrastruktury technicznej IT - obejmują wydzielone tereny istniejących oraz planowanych obiektów lub urządzeń infrastruktury technicznej, rozproszonych po całym obszarze gminy w miejscowościach: Mieszewo, Zwierzynek, Sielsko, Runowo, Chwarstno, Cieszyno, Winniki, Połchowo, Dłusko, Podlipce, Węgorzyno miasto, Gościsław, Gardno, Przytoń, Rogówko, Wiewiecko, Brzeźniak. Dominujące przeznaczenie terenów - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej pełniące funkcję obsługi miasta oraz obszarów wiejskich w zakresie: ujmowania oraz uzdatniania wody, oczyszczania ścieków, obsługi sieci gazowej oraz elektroenergetycznej. Nie określa się uzupełniającego przeznaczenia terenów.

Obszary cmentarzy ZC - obejmują istniejące tereny cmentarzy położonych w miejscowościach: Mieszewo, Sielsko, Runowo, Kraśnik Łobeski, Cieszyno, Lesięcin, Połchowo, Ginawa oraz największy cmentarz zlokalizowany w mieście Węgorzyno przy ul. Strzeleckiej. Dominujące przeznaczenie terenów: cmentarze, uzupełniające przeznaczenie terenów: usługi handlu związane z funkcją cmentarza.

Obszary ogrodów działkowych ZD - obejmują istniejące tereny ogrodów działkowych, zlokalizowane w miejscowościach: Runowo, Połchowo Stare Węgorzynko oraz w mieście Węgorzyno w rejonie ul. 3 Maja i ul. Jagiellońskiej. Dominującym przeznaczeniem terenów są rekreacja oraz drobne uprawy. Nie określa się uzupełniającego przeznaczenia terenów. Nie planuje się nowych obszarów przeznaczonych pod ogrody działkowe.

Obszary zieleni urządzonej ZP - obejmują tereny istniejących parków, lasów miejskich oraz pozostałych, większych terenów zieleni urządzonej zlokalizowanej w największej powierzchni w obszarze miasta w dużej mierze w powiązaniu z linią brzegową Jeziora Przytońskiego, Jeziora Węgorzyno oraz Zbiornika Połchowo. Ponadto obszary zieleni urządzonej znajdują się w miejscowościach: Mieszewo, Sielsko, Runowo, Połchowo, Dłusko, Przytoń, Rogówko, Brzeźniak. Dominujące przeznaczenie terenów: zieleń urządzona, uzupełniające przeznaczenie terenów: drobne usługi kultury, gastronomii, turystyki i rekreacji nie kolidujące i nie ograniczające funkcji związanych z dominującym przeznaczeniem terenu. Należy dążyć do wyposażenia obszarów w elementy sportu i rekreacji oraz obiekty małej architektury, urządzenia ciągów pieszych oraz rowerowych z oparciem o lokalne uwarunkowania oraz do powiązania wewnętrznych, istniejących i projektowanych ciągów pieszych i rowerowych z miejskim systemem ciągów pieszych i rowerowych.

Obszary zieleni urządzonej z usługami ZP/U - obejmują planowane tereny zieleni urządzonej z usługami zlokalizowane w Węgorzynie w powiązaniu z linią brzegową Jeziora Węgorzyno oraz w miejscowości Trzebawia w otoczeniu Jeziora Woświn. Ustala się dominujące przeznaczenie terenów: zieleń urządzona oraz uzupełniające przeznaczenie terenów: usługi kultury, gastronomii, hotelowe, terenowe oraz kryte obiekty turystyki i rekreacji, zabudowa rekreacji indywidualnej, mariny, przystanie oraz place, promenady i bulwary. W obszarach nie dopuszcza się lokalizowania zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej, składów i magazynów. Należy dążyć do wyposażenia obszarów w wysokiej jakości elementy małej architektury oraz rozwiązania funkcjonalne przestrzeni publicznych zapewniające do nich łatwą dostępność i wygodne użytkowanie oraz do powiązania obszarów z systemem ciągów pieszych i rowerowych. W celu ochrony naturalnej biologicznej otuliny cieków i zbiorników wodnych, należy dążyć do wprowadzania w planach miejscowych zakazu zabudowy wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, w pasie terenu o szerokości nie mniejszej niż 10 m od brzegów koryta lub zbiornika, wyjątek stanowią: mariny, usługi kultury, sportu i rekreacji oraz istniejąca zabudowa zlokalizowana w mniejszej odległości od brzegu koryta lub zbiornika, dla której dopuszcza się jej utrzymanie, z zakazem jej rozbudowy w kierunku koryta cieku lub zbiornika wodnego.

Obszary historycznych założeń parkowych ZH - obejmują tereny położone w miejscowościach: Zwierzynek, Sielsko, Runowo, Winniki, Dłusko, Kraśnik Łobeski, Kąkolewice, Lesięcin, Podlipce, Stare Węgorzynko, Ginawa oraz największy obszar zlokalizowany w Rogówku. Dominujące przeznaczenie terenów: historyczne założenia parkowe wraz z historyczną zabudową, uzupełniające przeznaczenie terenów: usługi hotelowe, kultury i gastronomii lokalizowane wyłącznie w istniejących obiektach lub ich rozbudowywanych częściach.

Na obszarze gminy Węgorzyno wyróżniono następujące obszary rozwoju zawarte w strefie otwartej:

Obszary rolne R1 - obejmują zwarte powierzchnie terenów wykorzystywanych do celów produkcji rolnej oraz do celów hodowlanych z niewielkimi enklawami użytków zielonych, zlokalizowane na obszarach wiejskich. Dominujące przeznaczenie terenów: produkcja rolnicza, uzupełniające przeznaczenie terenów: lasy, ogrody działkowe, terenowe obiekty i urządzenia sportu i rekreacji.

Obszary rolne z ograniczeniami R2 - obejmują rozproszone po obszarze całej gminy tereny wykorzystywane do celów produkcji rolnej zlokalizowane na glebach o najwyższych wartościach występujących na obszarze gminy Węgorzyno - czyli III bonitacyjnej. Dominujące przeznaczenie terenów: produkcja rolnicza z zakazem zabudowy, uzupełniające przeznaczenie terenów: zabudowa zagrodowa na terenach dotychczas przez nią zajmowanych.

Obszary rolno-krajobrazowe R3 - obejmują tereny zlokalizowane na obszarze całej gminy Węgorzyno. Tereny znajdują się na obszarach o podwyższonych walorach przyrodniczo-krajobrazowych, współtworzących lokalne i regionalne korytarze ekologiczne. Na ich obszarach znajdują się niewielkie enklawy użytków rolnych, łąk oraz pastwisk. Dominujące przeznaczenie terenów: zielen krajobrazowa, uzupełniające przeznaczenie terenów: terenowe obiekty i urządzenia sportu i rekreacji.

Obszary lasów ZL - obejmują tereny istniejących lasów zlokalizowane na obszarze całej gminy. Największe obszary lasów znajdują się południowo- wschodniej części gminy. Dominującym przeznaczeniem są lasy. Nie określa się uzupełniającego przeznaczenia terenów.

Obszary wód powierzchniowych W - obejmują tereny wód powierzchniowych płynących (rzeki: Ukleja, Brzeźnicka Węgorza oraz inne większe ciek wodne) oraz wód stojących (m.in. jeziora: Woświn, Okrzeja, Mielno, Sielsko, Dłusko, Dolgie, Węgorzyno, Przytońskie, Żabice, Brzeźniak, Dubie oraz Zbiornik Połchowski). Dominującym przeznaczeniem są wody powierzchniowe. Nie określa się uzupełniającego przeznaczenia terenów.

Ustalenia szczegółowe dla poszczególnych terenów znajdujących się w strefie inwestycyjnej i otwartej (wskaźniki zabudowy, zagospodarowania oraz użytkowania terenów) znajdują się w tab. 1 w rozdziale 4.1.

Tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy

Obszary zurbanizowane, przewidziane dla realizacji i rozwoju zabudowy zajmują 1521,64 ha, co stanowi niecałe 6% powierzchni gminy i są to: obszary zabudowy śródmiejskiej (MU), obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na terenach miejskich oraz na terenach wiejskich (MW1 i MW2), obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), obszary wielofunkcyjne o dominującym udziale zabudowy zagrodowej oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (M1), obszary rozproszonej zabudowy zagrodowej na terenach wiejskich (MR), obszary produkcji rolnej i obsługi rolnictwa (AR), obszary zabudowy usługowej (U), obszary wydzielonych usług publicznych (UP), obszary usług turystyki (UT), obszary usług sportu i rekreacji (USR), obszary aktywności gospodarczej (AG), obszary powierzchniowej eksploatacji surowców (PG), obszary kolejowe (KK), obszary infrastruktury technicznej (IT), obszary cmentarzy (ZC), obszary ogrodów działkowych (ZD), obszary zieleni urządzonej (ZP), obszary zieleni urządzonej z usługami (ZP/U), obszary historycznych założeń parkowych (ZH).

Na obszary niezurbanizowane, wyłączone spod zabudowy (z wyjątkiem terenów zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń służących produkcji rolniczej, a także terenów zabudowy związanej z prowadzeniem gospodarki leśnej) składają się: obszary rolne (R1), obszary rolne z ograniczeniami inwestycyjnymi (R2), obszary rolno-krajobrazowe (R3), obszary lasów (ZL), obszary wód powierzchniowych (W). Ponadto spod nowej zabudowy wyłączone są następujące tereny:

- otwarte tereny rolnicze, z wyjątkiem zabudowy w obrębie dawnych siedlisk do czasu uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
- narażone na niebezpieczeństwo powodzi;
- położone w pasie szerokości 100 m od linii brzegów jezior z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej, z uwzględnieniem obszarów użytkowania określonych w Rozporządzeniu Nr 36/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 10 listopada 2005 roku w sprawie planu ochrony Ińskiego Parku Krajobrazowego;
- potencjalnie narażone na osuwanie się mas ziemnych;
- złóż prognostycznych i perspektywicznych surowców pospolitych.

Ograniczenia dla lokalizowania zabudowy występują na terenach::

- występowania gleb III klasy bonitacyjnej;
- o trudnych warunkach geoinżynierskich.

Zgodnie z ustaleniami Studium obszary niezurbanizowane należy chronić przed zabudową oraz przed ich degradacją. Są to tereny cenne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym. Decydują o równowadze przyrodniczo-biologicznej w skali miasta, gminy oraz całego regionu. W kształtowaniu zagospodarowania tych obszarów należy dążyć do stosowania zasady zrównoważonego rozwoju oraz harmonijnego komponowania terenów o różnych funkcjach, z troską o unikanie nowych i minimalizowanie istniejących konfliktów funkcjonalno-przestrzennych. Tereny niezurbanizowane należy rozwijać poprzez zachowanie i wzbogacenie zieleni krajobrazowej służącej także wypoczynku i rekreacji codziennej i weekendowej. Dopuszcza się realizację terenowych urządzeń sportu i rekreacji, wyposażenia terenów rekreacyjnych i sportowych oraz obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Sposób zagospodarowania i użytkowania obszarów niezurbanizowanych powinien służyć zachowaniu i wzmocnieniu wartościowych cech przyrodniczo-krajobrazowych tych terenów. Należy dążyć również do tworzenia powiązań przyrodniczych, które wzmocnią ciągłość, a tym samym wartość tego ekosystemu. Celem jest zachowanie istniejących i budowanie nowych powiązań ekologicznych w obszarze gminy. W strefach na styku z terenami zabudowy należy dążyć do zwiększania nasycenia zielenią oraz stosowania osłon w formie zieleni izolacyjnej, które ochronią przed ewentualnymi wzajemnymi uciążliwościami. Należy także kształtować wzajemne powiązania i zależności funkcjonalno-przestrzenne łączące tereny otwarte i zielone z terenami zabudowanymi. W szczególności dotyczy to realizacji ścieżek pieszych i rowerowych, placów, parków, skwerów, zieleńców oraz zielonych terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych. Powinny być one kształtowane jako elementy spajające obszary zurbanizowane i niezurbanizowane oraz budujące wzajemne korzyści i relacje pomiędzy nimi, co przyczyni się również podnoszeniu jakości przestrzeni oraz standardu życia w gminie.

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów

System terenów otwartych

Najważniejsza zasada polityki przestrzennej gminy w odniesieniu do środowiska przyrodniczego dotyczy ochrony ciągłości przestrzennej systemu terenów otwartych. System przyrodniczy gminy tworzą: kompleksy leśne położone w największej powierzchni w południowej i wschodniej części gminy, jeziora, m.in.: Woświn, Okrzeja, Mielno, Brzeźno, Zajezerze, Węgorzyno, Żabice, Dłusko, rzeki oraz cieki wodne, m.in.: Ukleja, Brzeźnicka Węgorza, reska Węgorza oraz inne otwarte obszary naturalne. Dodatkowymi elementami współtworzącymi są: tereny zieleni urządzonej, parki podworskie położone m.in. w: Cieszynie, Dłusku, Kraśniku, Lesięcinie, Runowie, Winnikach, cmentarze, tereny sportowo-rekreacyjne,

ogrody działkowe i letniska, tereny zieleni osiedlowej oraz pozostałe, takie jak: nasadzenia i kępy śródpolne, pasy zieleni przydrożnej i inne. System przyrodniczy współtworzą obszary rozwoju oznaczone następującymi symbolami: R1, R2, R3, ZL, W, ZC, ZD, ZP, ZH, USR.

W ramach polityki zagospodarowania przestrzennego gminy określonej w Studium postuluje się o:

- ochronę wód powierzchniowych oraz wód podziemnych;
- ochronę powietrza atmosferycznego;
- zapobieganie nadmiernemu przekształcaniu gleb;
- ochronę przed hałasem komunikacyjnym i przemysłowym;
- wdrożenie nowoczesnego systemu gospodarowania odpadami;
- ochronę walorów przyrody i krajobrazu.

W ramach przyjętych powyżej postulatów należy:

- utrzymać ciągłość przestrzenną obszarów o znaczących wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, które w strukturze gminy stanowią system przyrodniczy, obejmując także fragmenty korytarzy ekologicznych i obszarów węzłowych o randze ponadregionalnej;
- chronić istniejące oraz wprowadzać nowe tereny zieleni urządzonej i zadrzewień śródpolnych;
- zachować bioróżnorodność i trwałość biocenoz, zwłaszcza zbiorowisk roślinnych o naturalnym charakterze towarzyszących ciekom wodnym i jeziorom, a także łąk i remiz śródpolnych;
- wzbogacać struktury środowiska ubogich ekosystemów polnych i nieużytków poprzez wprowadzanie: zadrzewień, zakrzewień lub zbiorników wodnych;
- chronić rolniczy krajobraz kulturowy terenów otwartych.

Obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Na terenie gminy Węgorzyno występują następujące, prawnie ustanowione formy ochrony przyrody: obszary Natura 2000 (3), Iński Park Krajobrazowy, rezerwat przyrody „Źródłiskowe Zbocza”, użytki ekologiczne (4) oraz pomniki przyrody (43). Ponadto następujące obszary i obiekty proponuje się objąć ochroną prawną: Resko - Węgorzyński Obszar Chronionego Krajobrazu, rezerwat przyrody (3), użytki ekologiczne (19), zespoły przyrodniczo – krajobrazowe (13), pomniki przyrody (38).

W ramach ochrony przyrody należy prowadzić następujące działania:

- utrzymywać istniejącą ochronę prawną obszarów i obiektów o wysokich wartościach przyrodniczych;
- obejmować ochroną prawną najcenniejsze obszary i obiekty przyrodnicze;
- chronić tereny leśne przed zmianą przeznaczenia na cele nieleśne oraz zwiększać lesistość gminy poprzez zalesianie gruntów o małej przydatności dla produkcji rolniczej;
- chronić rolniczą przestrzeń produkcyjną;
- zachować roślinności łągową w dolinach rzecznych;
- zachować stanowiska roślin rzadkich i chronionych;
- kształtować struktury zieleni tworzące i wzmacniające powiązania ekologiczne obszarów,
- zachować drożność korytarzy ekologicznych;
- wprowadzać zieleń izolacyjną wzdłuż terenów mających lub mogących mieć negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze;

- zachować i chronić przed melioracjami odwadniającymi obszary torfowiskowe, doliny rzeczne i obniżenia terenowe;
- odtwarzać właściwe stosunki wodne i zwiększać zdolności retencyjne gminy;
- chronić wody powierzchniowe i podziemne oraz przeciwdziałać zagrożeniom powodziowym;
- eliminować bariery utrudniające migrację fauny i flory;
- stosować ekologiczne technologie i urządzenia infrastruktury technicznej;
- prowadzić politykę sprzyjającą ochronie środowiska przyrodniczego;
- łagodzić skutki niewłaściwego korzystania ze środowiska.

Postulaty w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego

W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego w Studium określa się następujące postulaty:

- wskazane jest wykorzystanie do ogrzewania budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej kotłowni działających na proekologiczne paliwa (olej, gaz, biomasa) oraz zastosowanie urządzeń o wysokiej sprawności i niskiej emisyjności, zaleca się także wykorzystanie źródeł energii odnawialnej;
- zaleca się nielocalizowanie na terenie gminy nowych przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko oraz mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem niezbędnych elementów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, w tym infrastruktury komunalnej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- zaleca się wykorzystanie zieleni wysokiej przyulicznej do częściowego pochłaniania zanieczyszczeń komunikacyjnych;
- zaleca się ograniczenie emisji niskiej poprzez stopniowe przechodzenie na stosowanie proekologicznych źródeł energii oraz energii ze źródeł odnawialnych;
- ograniczenie emisji substancji związanych z ruchem samochodowym na tereny mieszkaniowe poprzez budowę obwodnicy miasta;
- wdrażanie i stosowanie nowych technologii przyjaznych środowisku.

Postulaty w zakresie ochrony powierzchni ziemi

W zakresie ochrony powierzchni ziemi w Studium określa się następujące postulaty:

- w zakresie gospodarki ściekowej powinien obowiązywać zorganizowany sposób odprowadzania ścieków i pełnoprofilowe ich oczyszczanie z uwagi na wrażliwe cechy środowiska gruntowo - wodnego;
- konieczne jest także ograniczenie uciążliwych dla środowiska nawozów mineralnych i środków ochrony roślin oraz racjonalne dozowanie tych o niskiej uciążliwości;
- zaleca się zachowanie naturalnej rzeźby terenu;
- zaleca się zalesianie i zadarnianie terenów narażonych na erozję wodną;
- należy poddać rekultywacji tereny wyrobiska po zakończeniu eksploatacji złoża.

Postulaty w zakresie ochrony zasobów wód i ich jakości

W zakresie ochrony zasobów wód i ich jakości w Studium określa się następujące zasady i postulaty:

- nie należy odprowadzać nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych, wód gruntowych i gruntu;
- zaleca się retencjonowanie czystych wód opadowych na terenach mieszkaniowych i wykorzystywanie ich do nawodnień terenów zieleni;

- w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych zaleca się ochronę ujęć wodnych, wprowadzanie i pozostawienie zadrzewień i zakrzaczeń wzdłuż koryt rzek, pozostawienie na terenach dolinnych podmokłych obszarów łąkowych;
- zaleca się zachowanie jak największej powierzchni biologicznie czynnej na terenach przewidzianych do zabudowy;
- należy kompleksowo uporządkować gospodarkę wodno-ściekową na całym obszarze miasta i gminy;
- zaleca się wspomaganie naturalnych procesów retencji oraz samooczyszczania się rzek i mniejszych cieków wodnych;
- zaleca się rekultywację obszarów zdegradowanych, do których należą w szczególności: tereny mogielnika w miejscowości Wiewiecko oraz tereny dawnych PGR wraz z urządzeniami obsługi pojazdów rolniczych (warsztaty, stacje paliw);
- zaleca się podniesienie retencji wodnej jeziora Sambórz Mały, poprzez podpiętrzanie luster;
- budowa urządzeń inżynierskich piętrzących wodę na rzece Ukleja (Mieszewo), Kanale Mielno – Chwarstno (Jezioro Sambórz Mały) oraz na cieku Brzeźnicka Węgorza (Lesięcinek)

Postulaty w zakresie ochrony akustycznej

W zakresie ochrony akustycznej w Studium określa się następujące postulaty:

- stosowanie pasów zieleni izolacyjnej oraz ekranów akustycznych (tylko w uzasadnionych przypadkach oraz poza obszarem zabudowy śródmiejskiej) wzdłuż istniejących oraz planowanych dróg, sąsiadujących z terenami zabudowy mieszkaniowej, dla których stwierdzone zostanie przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu;
- zaleca się wzmocnienie zieleni przyulicznej z możliwością realizacji nasadzeń alejowych. W przypadku realizacji nowych ulic lub dróg zaleca się nasadzenia o charakterze alejowym drzewami odpowiednimi dla warunków siedliskowych;
- w przypadku lokalizacji uciążliwych funkcji produkcyjnych lub usługowych zaleca się stosowanie zieleni izolacyjnej i ograniczenie uciążliwości do zajmowanych terenów.

System transportowy

System transportowy w gminie składa się z układu podstawowego i układu obsługującego, najważniejszymi jego elementami są: droga krajowa nr 20, drogi wojewódzkie nr 151 i 146 oraz planowana w ciągu drogi krajowej obwodnica miasta.

Układ podstawowy tworzą drogi klasy głównej ruchu przyspieszonego, głównej i zbiorczej, będące drogami o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym o istotnym znaczeniu dla gminy - są to drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne. Głównym zadaniem układu podstawowego jest przenoszenie ruchu transportowego o znaczeniu krajowym, regionalnym, zewnętrznym i częściowo wewnątrzmijskim. Drogi wyznaczone w ramach tego układu mogą służyć obsłudze terenów w zakresie wynikającym z ich klasy technicznej i dopuszczonym przepisami dotyczącymi warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne.

W zakresie podstawowego układu drogowego przewiduje się:

- dokończenie budowy obwodnicy miasta w ciągu drogi krajowej nr 20;
- zapewnienie możliwości przestrzennych dla modernizacji i przebudowy w niezbędnym zakresie (np. przebudowa skrzyżowań, budowa chodników i ścieżek rowerowych)

istniejącej drogi krajowej nr 20, także na odcinku miejskim, do czasu dokończenia budowy obwodnicy;

- modernizację dróg nie spełniających kryteriów technicznych dla swoich klas.

Układ obsługujący tworzą drogi klasy lokalnej oraz dojazdowej o znaczeniu lokalnym - są to drogi powiatowe oraz gminne. Głównym zadaniem układu obsługującego jest zapewnienie bezpośredniego dojazdu i obsługa zagospodarowania terenów, wyprowadzenie ruchu na drogi układu podstawowego oraz zapewnienie powiązań zewnętrznych i wewnętrznych, nie obsługiwanych przez układ podstawowy.

W zakresie układu obsługującego przewiduje się:

- budowę niezbędnych dróg gminnych usprawniających ruch, poprawiających spójność sieci drogowej i obsługę zagospodarowania w Węgorzynie;
- rozbudowę i przebudowę istniejących dróg gminnych lokalnych i dojazdowych;
- modernizację dróg nie spełniających kryteriów technicznych dla swoich klas.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji kolejowej

Należy utrzymać oraz modernizować istniejącą sieć kolejową na terenie gminy zgodnie z przebiegami występujących w gminie: linii kolejowej nr 202 relacji Szczecin – Gdynia oraz linii kolejowej nr 210 relacji Runowo Pomorskie – Chojnice. W Studium określa się następujące postulaty w zakresie rozwoju transportu kolejowego:

- należy dążyć do czytelnych powiązań stacji i przystanków kolejowych ze strukturą funkcjonalno-przestrzenną miasta oraz gminy poprzez urządzenie wygodnych ciągów pieszych i rowerowych doprowadzających do miejsc centralnych, przestrzeni publicznych lub lokalnych ośrodków usługowych;
- należy zmodernizować w niezbędnym zakresie istniejące linie kolejowe oraz stacje i przystanki osobowe.

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

Planuje się rozwój sieci infrastruktury technicznej: sieci wodociągowych, kanalizacji sanitarnej i deszczowej, elektroenergetycznych, gazowych, ciepłowniczych, teletechnicznych i innych, które zagwarantują docelowo pełne pokrycie zapotrzebowania na wszystkie media niezbędne dla realizacji strategicznych celów w gminie oraz obsługi terenów mieszkaniowych i inwestycyjnych.

Zaopatrzenie w wodę

System zaopatrzenia w wodę miasta i gminy oparty jest na 17 ujęciach wody.

W zakresie zaopatrzenia w wodę przyjmuje się następujące zasady oraz postulaty:

- obowiązuje ochrona istniejących ujęć wody pitnej wraz z wewnętrznymi i zewnętrznymi strefami pośredniej ich ochrony;
- tereny przeznaczone pod studnie wody powinny być zarezerwowane tylko do tego celu i uporządkowane;
- nie zaleca się budowy obiektów kubaturowych z wyjątkiem służących pozyskiwaniu i uzdatnianiu wody;
- jakość wody, którą uzyskuje odbiorca z istniejących stacji uzdatniania wody musi spełniać warunki określone w obowiązujących przepisach, w związku z tym proces uzdatniania powinien podlegać ciągłej modernizacji, a jakość wody pobieranej na ujęciu nie powinna co najmniej ulegać pogorszeniu;
- należy dążyć do zapewnienia rezerwowych systemów zaopatrzenia w wodę pitną na wypadek awarii oraz sytuacji nadzwyczajnych, przy uwzględnieniu zapotrzebowania na wodę do gaszenia pożarów oraz do instalacji i urządzeń przeciwpożarowych;

- rozbudowę sieci wodociągowej należy w miarę możliwości prowadzić w liniach rozgraniczających dróg publicznych oraz wewnętrznych.

Gospodarka ściekowa

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.

Rozwój systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków, ze szczególnym uwzględnieniem sieci kanalizacji sanitarnej, pozwalającej na odprowadzenie ścieków do komunalnej oczyszczalni ścieków w Węgorzynie, jest zadaniem priorytetowym w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej na terenie gminy. Zakłada się, że zasięg obsługi istniejącej oczyszczalni ścieków obejmie cały obszar aglomeracji Węgorzyno.

W zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków planuje się następujące kierunki polityki gminy:

- kontynuacja realizacji rozbudowy i modernizacji sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w gminie;
- kanalizowanie obszarów, na których planuje się rozwój zabudowy;
- prowadzenie gospodarki ściekowej zapewniającej ochronę wód powierzchniowych, przestrzegającej zakazu wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód i do ziemi;
- zakaz rolniczego wykorzystania ścieków;
- nowe odcinki kanalizacji sanitarnej należy w miarę możliwości prowadzić w liniach rozgraniczających drogi;
- na terenach o zabudowie ekstensywnej należy, o ile pozwolą na to warunki gruntowo-wodne rozwijać lokalne sposoby oczyszczania ścieków poprzez budowę indywidualnych lub zbiorczych oczyszczalni przydomowych z odprowadzeniem oczyszczonych ścieków do gruntu;
- ścieki przemysłowe z działalności usługowej przed odprowadzaniem do sieci winny zostać podczyszczone do parametrów określonych w przepisach odrębnych.

Wody deszczowe i roztopowe.

Planuje się następujące kierunki polityki gminy:

- należy sukcesywnie wyposażać w sieć odprowadzania wód deszczowych i roztopowych tereny położone poza zasięgiem kanalizacji ogólnospławnej zlokalizowane na terenie miasta, a także na obszarach dogęszczającej się zabudowy podmiejskiej;
- zakazuje się odprowadzania wód opadowych na tereny kolejowe i korzystanie z kolejowych urządzeń odwadniających, a także wprowadzania nie oczyszczonych i oczyszczonych ścieków bytowych na tereny kolejowe;
- wody opadowe z terenów aktywności gospodarczej przed odprowadzeniem do sieci winny zostać podczyszczone do parametrów określonych w przepisach odrębnych.

Zaopatrzenie w energię elektryczną, ciepło i gaz

Zaopatrzenie w energię elektryczną.

Zasilanie gminy Węgorzyno w energię elektryczną odbywa się i odbywać się będzie w oparciu o istniejące linie WN 110 kV relacji Chociwel-Węgorzyno-Złocieniec oraz Łobez-Chociwel. Linie te odpowiadają bezpośrednio za zasilanie miasta i terenów wiejskich w energię elektryczną z krajowego systemu elektroenergetycznego poprzez GPZ zlokalizowany w Węgorzynie. Rozwinięta sieć elektroenergetyczna, ze względu na nadwyżkę mocy ma możliwość dostarczania energii na nowe tereny rozwojowe.

W zakresie rozwoju sieci i obiektów elektroenergetycznych, przyjmuje się następujące zasady oraz postulaty:

- rozwój systemów elektroenergetycznych miasta i obszarów wiejskich powinien zagwarantować dostarczenie odbiorcom komunalnym, instytucjonalnym, przemysłowym i rolnikom energii elektrycznej o odpowiednich parametrach ilościowych i jakościowych;
- zakłada się w obrębie miasta jednolity poziom napięcia średniego do poziomu 15 kV;
- w nowoprojektowanych i remontowanych układach energetycznych należy liczyć się z koniecznością wprowadzenia na szeroką skalę nowych materiałów i technologii pozwalających na: rozgęszczenie sieci, zmniejszenie uciążliwości w gospodarce terenami w pobliżu urządzeń i linii energetycznych, ograniczenie stref ochronnych i terenów przeznaczonych pod urządzenia energetyczne, poprawę bezpieczeństwa;
- zakłada się, że w miarę możliwości finansowych gestora sieci wszystkie nowo budowane oraz modernizowane linie energetyczne niskiego napięcia wykonywane będą jako linie kablowe podziemne;
- należy dążyć do rozwijania alternatywnych źródeł pozyskiwania energii, w szczególności małych elektrowni wodnych;
- dopuszcza się stosowanie indywidualnych rozwiązań proekologicznych (wysokowydajne kolektory słoneczne), również z zastosowaniem do oświetlania ulic;
- należy uwzględniać korzyści technologiczne istniejących sieci elektroenergetycznych średniego i wysokiego napięcia;
- należy dążyć do modernizacji i rozbudowy systemu oświetlenia ulicznego oraz wprowadzenia inteligentnych systemów zarządzania oświetleniem: ulic, przestrzeni publicznych, obiektów użyteczności publicznej, małej architektury, elewacji budynków oraz terenów zieleni i innych obszarów na których występuje takie oświetlenie.

Zaopatrzenie w ciepło

Priorytetowym kierunkiem rozwoju systemu zaopatrzenia w ciepło jest zastępowanie indywidualnych niskosprawnych kotłowni węglowych i pieców, wykorzystujących paliwa stałe, będących źródłem niskiej emisji zanieczyszczeń, na wysokosprawne systemy grzewcze oparte na tzw. czystych nośnikach energii lub na niskoemisyjne kotły na paliwa stałe. Rozwój ciepłownictwa na terenie gminy jest ściśle związany z planowaną budową sieci gazowej. W celu zaopatrzenia gminy w energię cieplną powstał projekt budowy systemu gazyfikacji gminy. W miejscowościach i gospodarstwach indywidualnych, gdzie doprowadzenie sieci będzie nieopłacalne pod względem ekonomicznym, stosowany będzie gaz płynny lub olej opałowy.

W zakresie rozwoju sieci i obiektów ciepłowniczych, przyjmuje się następujące zasady oraz postulaty:

- zakłada się sukcesywną rozbudowę sieci gazowej, która w miarę możliwości obsługiwać będzie cały teren gminy w zakresie ciepłownictwa;
- zakłada się, że budownictwo jednorodzinne, zakłady usługowe oraz przemysłowe położone poza zasięgiem sieci, ogrzewane będą z kotłowni indywidualnych gazem płynnym lub olejem opałowym;
- należy dążyć aby działania w zakresie wytwarzania i dystrybucji energii cieplnej na terenie miasta zmierzały do zmniejszenia kosztów jej wytwarzania oraz zmniejszenia strat na przesyłce;
- należy dążyć do ograniczania ilości zużywanej energii cieplnej między innymi poprzez termomodernizację budynków;
- należy dążyć aby źródła ciepła na terenie miasta i gminy Węgorzyno były systematycznie modernizowane.

Zaopatrzenie w gaz.

Priorytetowym działaniem w zakresie zaopatrzenia w gaz jest gazyfikacja całej gminy Węgorzyno. Projektowany system gazyfikacji zakłada, że odbiorcy gazu zasilani będą z sieci średniego ciśnienia poprzez zastosowanie indywidualnych reduktorów domowych. W miejscowościach i gospodarstwach indywidualnych, gdzie doprowadzenie sieci będzie nieopłacalne pod względem ekonomicznym, dopuszcza się stosowanie kotłowni indywidualnych na gaz płynny lub olej opałowy.

W zakresie rozwoju sieci i obiektów gazowniczych, przyjmuje się następujące zasady oraz postulaty:

- zakłada się sukcesywną rozbudowę sieci gazowej na terenie miasta i gminy;
- zakłada się, że wszystkie tereny mieszkaniowe o zwartej zabudowie oraz tereny aktywności gospodarczej i usług w mieście i na terenach wiejskich będą miały docelowo dostęp do rozbiorczej sieci gazowej średniego ciśnienia;
- dopuszcza się stosowanie indywidualnych rozwiązań proekologicznych.

Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Wyróżnia się obszary, na których rozmieszczone są i będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym. Do inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym należą:

w zakresie infrastruktury komunikacyjnej i transportowej:

- przebudowa i rozbudowa drogi powiatowej nr 4346 Węgorzyno - brzeźniak wraz z budową kanalizacji deszczowej (obręby 1 i 4 m. Węgorzyno, Gościśław, Przytoń),
- budowa drogi dojazdowej (obręb 2 m. Węgorzyno),
- rozbudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 151 z ul. Runowską (obręb 1 m. Węgorzyno),
- budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 4336Z Mieszewo - Sątysz (Cieszyno),
- przebudowa drogi wraz z budową odcinka kanalizacji deszczowej (Kąkolewice);

w zakresie infrastruktury technicznej:

- budowa stacji bazowej telefonii komórkowej (Kąkolewice, Brzeźniak),
- budowa sieci wodociągowej (obręby 2 i 3 m. Węgorzyno),
- rozbudowa sieci elektroenergetycznej (obręby 1, 2, 3 i 4 m. Węgorzyno, Sielsko, Kąkolewice, Runowo, Mieszewo, Zwierzynek, Cieszyno, Trzebawie, Brzeźniak, Sulice, Przytoń),
- budowa sieci gazowej średniego ciśnienia (obręby 1 i 3 m. Węgorzyno),
- uzbrojenie w energię elektryczną stacji paliw (obręb 3 m. Węgorzyno),
- budowa i przebudowa sieci kanalizacji ściekowej oraz sieci wodociągowej w Aglomeracji Węgorzyno (Połchowo, obręb 1 m. Węgorzyno),
- rozbudowa sieci oświetlenia ulicznego (Przytoń),
- budowa zbiorników magazynowych wody pitnej (obręb 4 m. Węgorzyno),
- budowa obiektu radiokomunikacyjnego dla modernizacji linii kolejowej (Cieszyno),
- budowa sieci kanalizacji deszczowej (obręby 3 i 4 m. Węgorzyno),
- przebudowa napowietrznej sieci elektroenergetycznej (Runowo);

w zakresie ochrony przyrody i zasobów środowiska:

- budowa niebieskiego korytarza ekologicznego wzdłuż rzeki Regi i jej dopływów - budowa przepławek dla ryb (Brzeźniak, Lesięcin, Mieszewo, Zwierzynek), z 2017, 2016, 2013,
- zagospodarowanie północnej części jeziora Węgorzyno (obręby 1 i 4 m. Węgorzyno);

w zakresie dóbr kultury, ochrony krajobrazu kulturowego oraz infrastruktury społecznej:

- budowa kościoła filialnego w Węgorzynku (Stare Węgorzynko),
- budowa przedszkola z pomieszczeniami opieki nad dziećmi do lat 3 (obręb 1 m. Węgorzyno),
- przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń budynku Urzędu Miejskiego (obręb 3 m. Węgorzyno),
- budowa budynku remizy strażackiej (obręb 1 m. Węgorzyno),
- budowa świetlicy wiejskiej wraz z pomieszczeniami remizy (Runowo).

Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Wyróżnia się obszary, na których realizowane są i będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym należą:

- likwidacja wąskiego gardła na drodze krajowej (DK nr 20) poprzez budowę obwodnicy Węgorzyna;
- budowa sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego: Trasa Pojezierna;
- rewitalizacja linii kolejowej nr 210 na odcinku Szczecinek-Runowo Pomorskie; modernizacja oczyszczalni ścieków (do 2015 r.);
- modernizacja linii kolejowej 202 Gdynia Główna - Słupsk - Koszalin - Stargard Szeciński z dobudową drugiego toru na odcinku Wejherowo - Runowo Pomorskie (do 2030 r.);
- przebudowa drogi wojewódzkiej nr 151 na odcinku Węgorzyno - Ińsko;
- rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów komunalnych w rejonie CZG-RXXI (do 2018 r.);
- remont mostu na drodze 0914 Z Resko – Węgorzyno 25+773 (2007 r.);
- przebudowa drogi powiatowej nr 0914 Z Węgorzyno – Resko na odcinku od 10+000-22+795 (2005-2006 r.);
- remont drogi Runowo – Winniki, odnowa nawierzchni (2009 r.);
- poprawa nawierzchni drogi Resko - Węgorzyno (2004-2015);
- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego - wykonanie chodników w miejscowościach wzdłuż drogi Resko - Węgorzyno.

Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym

W Studium wskazuje się obszary funkcjonalne tożsame z granicami administracyjnymi gminy Węgorzyno, określone na podstawie Projektu Zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego (kwiecień 2018 r.):

- o znaczeniu ponadregionalnym:

- Obszar Funkcjonalny Specjalnej Strefy Włączenia (OF SW) jako obszary wiejskie wymagające wsparcia procesów rozwojowych, kumulacji negatywnych zjawisk o charakterze społeczno-gospodarczym, konfliktów przestrzennych związanych ze sposobem wykorzystania ich potencjału przyrodniczego i kulturowego. Obszar swoim zasięgiem obejmuje większość terytorium województwa zachodniopomorskiego i niemal dokładnie pokrywa się z terenem ograniczonej dostępności do miast ponad stutysięcznych (Szczecin, Koszalin, Gorzów Wlkp.). Cel: niwelowanie deficytów występujących na obszarze, poprawa spójności i integralności (poprawa dostępności i budowa powiązań funkcjonalnych obszarów wiejskich z miejskimi ośrodkami wzrostu, przełamywanie barier rozwojowych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, podnoszenie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich).

- o znaczeniu regionalnym:

- Obszar Funkcjonalny subregionalnego zespołu miast Strefy Centralnej wraz ze strefą dalszego oddziaływania. Centralna Strefa Funkcjonalna wyznaczona została w oparciu o model potencjału ludnościowego i gospodarczego oraz 30-minutową izochronę dostępności do głównych ośrodków tworzących rdzeń strefy: Czaplinka, Drawska Pomorskiego, Łobza, Połczyna-Zdroju, Świdwina i Złocieńca. Gmina Węgorzyno należy do strefy dalszego oddziaływania obszaru funkcjonalnego. Strefa dalsza obejmuje gminy, które posiadają słabsze powiązania z miastami rdzeniowymi, ale stanowią obszar wymagający podejmowania wspólnych wyzwań strategicznych, wspólnej organizacji kształcenia oraz innych usług publicznych. Obszar posiada duży potencjał krajobrazowy, turystyczny i uzdrowiskowy. Cel: planowanie zintegrowane w całym obszarze funkcjonalnym, budowa oferty inwestycyjnej obszaru w oparciu o integrację komplementarnych zasobów i potencjałów.

Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym

W Studium wyznacza się następujące obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym:

- Obszar funkcjonalny Centrum miasta Węgorzyno. Obejmuje zasięgiem tereny położone w centrum miasta wraz z terenami rekreacyjnymi nad jeziorem Węgorzyno. Jest to obszar wymagający zintegrowanych działań mających na celu budowę wizerunku nowoczesnego, wielofunkcyjnego i wielowymiarowego centrum. Jednocześnie jest to przestrzeń, na której występują różnorodne funkcje działające obok siebie: usługowa, mieszkaniowa, rekreacyjno-sportowa, które należy harmonijnie, bezkonfliktowo powiązać ze sobą, budując atrakcyjną i przyjazną przestrzeń dla mieszkańców i turystów.
- Obszar funkcjonalny Cieszyno. Obszar obejmuje swoim zasięgiem miejscowość Cieszyno, która posiada duży potencjał do rozwoju turystyki. Potencjał ten związany jest zarówno z walorami kulturowymi, jak i przyrodniczymi. Miejscowość bogata jest w obiekty zabytkowe, przede wszystkim zespół podworski z parkiem krajobrazowym oraz kościół. Należy wspierać działania rewitalizacyjne związane z obiektami zabytkowymi oraz inwestycje poprawiające infrastrukturę komunikacyjną. Należy dążyć do wzmocnienia powiązań pieszych i rowerowych miejscowości ze stacją kolejową oraz terenami turystycznymi. Cieszyno ze względu na swoje położenie nad jeziorem Woświn posiada duży potencjał związany z turystyką wodną. W celu wsparcia rozwoju turystyki na rysunku Studium wyznaczono rozległe tereny turystyczne wzdłuż brzegów jeziora. Należy wspierać działalności związane z turystyką, przede wszystkim wodną, wzmacniać powiązania piesze oraz lokalizować nad jeziorem tereny sportowe i rekreacyjne. Wszelkie inwestycje należy realizować z poszanowaniem wartości kulturowych i przyrodniczych.
- Obszar funkcjonalny Lesięcin. Obejmuje teren miejscowości Lesięcin. Obszar został wyznaczony ze względu na wysokie walory kulturowe, które tworzą potencjał turystyczny. Dawna zabudowa wsi objęta jest strefą ochrony konserwatorskiej, a na szczególnie wzgląd zasługuje dawny dwór wraz z parkiem. W celu zachowania wartości kulturowych należy wspierać działania rewitalizacyjne obiektów zabytkowych. Przez miejscowość przebiega trasa rowerowa, która zapewnia połączenie z sąsiednimi miejscowościami. Należy wspierać rozwój infrastruktury komunikacyjnej, w szczególności rowerowej i pieszej oraz zapewnić dogodne połączenie komunikacyjne miejscowości ze stacją kolejową.
- Obszar funkcjonalny Mieszewo. Obejmuje teren miejscowości Mieszewo, która posiada duży potencjał do rozwoju turystyki. Miejscowość charakteryzuje się wysokimi wartościami kulturowymi, ze względu na obiekty i obszary zabytkowe, t. j. park dworski, pałac oraz kościół. Należy tutaj koncentrować działania rewitalizacyjne

założeń pałacowo-parkowych oraz innych elementów zabytkowych, zintegrowanych z inwestycjami poprawiającymi funkcjonowanie oraz jakość infrastruktury komunikacyjnej oraz technicznej. Przez miejscowość przepływa rzeka Ukleja, na której projektowany jest szlak kajakowy. Należy dążyć do rozwoju i wspierania działalności turystycznych związanych z obsługą szlaku wodnego, np. wypożyczalnie kajaków. Należy wspierać rozwój bazy noclegowej oraz działalności związane z gastronomią (gospodarstwa agroturystyczne, gospody, zajazdy). Planuje się również wzmocnienie rozwoju turystyki rowerowej.

Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW pochodzącą wyłącznie z promieniowania słonecznego.

Na rysunku *Studium* wyznacza się obszary na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kw pochodzącą wyłącznie z promieniowania słonecznego oraz granice ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

Obszar zlokalizowany jest w południowej części miasta przy projektowanej obwodnicy.

Kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Na rysunku *Studium* tereny produkcji rolnej zostały oznaczone symbolami „R1”, „R2”, i „R3”. Obejmują one kompleksy użytków rolnych oraz zadrzewienia śródpolne. Do obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej zalicza się również część terenów położonych w ramach obszarów oznaczonych na rysunku *Studium* symbolami „M”, „MR”, „MW2” planowanych jako tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej oraz wielorodzinnej. Należy dążyć do zachowania i ochrony terenów rolniczych. Rozwój tych terenów należy opierać na dążeniu do poprawy ich przydatności produkcyjnej oraz do ożywienia działalności rolniczej. Planuje się, że obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej rozwijane będą poprzez:

- prowadzenie zrównoważonej i ekologicznej gospodarki rolnej,
- utrzymanie łąk, pastwisk i zadrzewień,
- ochronę gleb i wód powierzchniowych oraz podziemnych,
- tworzenie ciągów zadrzewień śródpolnych,
- tworzenie stref buforowych na styku z terenami przeznaczonymi do zabudowy,
- nastawienie produkcji rolnej na surowce służące produkcji energii alternatywnej (biomasa).

Kierunki i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej

Tereny wszystkich użytków leśnych, znajdujące się na obszarze gminy zostały oznaczone na rysunku *Studium* symbolem ZL jako tereny lasów. Gospodarkę leśną w lasach pozostających w zarządzie PGL Lasy Państwowe, należy prowadzić w sposób w pełni uwzględniający „Wytoczne w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych” wprowadzone przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. Zasady określone w wymienionym dokumencie należy stosować również na terenie lasów, nie będących własnością Państwa. Planuje się, że obszary leśnej przestrzeni produkcyjnej rozwijane będą poprzez:

- prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej w kierunku ochrony i wzmocnienia ekosystemu leśnego, m.in. poprzez uzupełnianie drzewostanu - powiększanie zasobów leśnych i wzmaganie ich korzystnego wpływu na warunki życia człowieka i funkcjonowania całości przyrody,
- utrzymanie trwałości lasów i ciągłości wykorzystania ich wielostronnych funkcji,

- zapewnienia dojazdu koniecznego i niezbędnej obsługi komunikacyjnej wewnętrznej (drogi śródleśne),
- zapewnienie rekreacyjnych powiązań pieszych i rowerowych terenów lasów z innymi terenami zielonymi i rekreacyjnymi oraz wyznaczanie miejsc widokowych, odpoczynku i biwakowych,
- odpowiednie wyposażenie przejmowanych pod dolesienia obszarów w niezbędną infrastrukturę.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

Na obszarze gminy Węgorzyno nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Na obszarze gminy wyznaczono jednak obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, na podstawie wstępnej oceny ryzyka powodziowego służącej wyznaczeniu rzek, dla których zostaną sporządzone dokładne mapy zagrożenia.

Na obszarze gminy Węgorzyno nie występują udokumentowane obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych. Obszarami potencjalnie narażonymi na osuwanie się mas ziemnych, wyłączonymi spod lokalizacji nowej zabudowy są strome zbocza rynien jeziornych oraz dolin cieków.

Obszary zdegradowane oraz obszary problemowe

Obszary wyznaczone zostały na podstawie Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR) Gminy Węgorzyno na lata 2017-2023 (*Uchwała nr XXIX/240/2017 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 27.09.2017 r.*).

Obszary charakteryzujące się cechami obszarów rewitalizacji:

1. Lesięcin (Lesięcin i Kąkolewice);
2. Przytoń (Przytoń, Gościsław, Sulice i Rogówko);
3. Sarnikierz (Sarnikierz, Podlipce i Dłusko);
4. Wiewiecko (Wiewiecko i Ginawa).

Obszary charakteryzujące się cechami obszarów zdegradowanych:

1. Kraśnik;
2. Runowo;
3. Chwarstno;
4. Trzebawie;
5. Cieszyno;
6. Połchowo;
7. Węgorzynko.

W obszarach rewitalizacji oraz obszarach zdegradowanych wszelkie działania należy opierać na założeniach Lokalnego Planu Rewitalizacji przy uwzględnieniu pozostałych ustaleń Studium dla wyznaczonych obszarów.

Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Terenami zamkniętymi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych oraz w rozumieniu przepisów ustawy prawo geodezyjne i kartograficzne na terenie miasta i gminy Węgorzyno są tereny kolejowe obejmujące działki o numerach ewidencyjnych: 6/1 obręb Brzeźnica, 166, 202 obręb Cieszyno; 2, 65/6 obręb Gardno; 131/2, 132 obręb Kąkolewice; 20 obręb Kraśnik Łobeski; 431 obręb Lesięcin; 10/8, 10/45, 10/47, 108 obręb Połchowo; 21 obręb Przytoń; 248 obręb Runowo; 4/4 obręb Sulice;

78/4, 115, 117 obręb Wiewiecko; 52 obręb Winniki; 250/7 obręb Węgorzyno. Dla wskazanych terenów zamkniętych nie wyznaczono stref ochronnych.

VI. OCENA WPLYWU USTALEŃ STUDIUM NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

6.1 Analiza i ocena wpływu rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych na środowisko

Ustalenia Studium wskazują na zróżnicowanie zagospodarowania gminy. Obszary zurbanizowane koncentrują się w rejonie Węgorzyna, natomiast na pozostałym obszarze dominują tereny rolnicze i leśne. Jednostki osadnicze poza Węgorzynom mają charakter niewielkich miejscowości rozciągniętych wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Pod względem przyrodniczym do najcenniejszych obszarów należą obszary leśne oraz torfowiskowe, w obrębie gminy są obszary prawnie chronione (rezerwaty przyrody, park krajobrazowy, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne) oraz pomniki przyrody. Największa różnorodność siedliskowa i gatunkowa występuje na terenach leśnych oraz w dolinach rzecznych poza obszarami zurbanizowanymi. Sprawia to, że na rozległych obszarach, zwłaszcza leśnych towarzyszących młodglacialnym formom terenu (moreny, ozy, drumliny) ale także w otoczeniu licznych jezior czy w dolinach rzecznych, występują chronione gatunki roślin i zwierząt oraz wartościowe siedliska przyrodnicze. Istotnymi kierunkami rozwoju przestrzennego gminy, wskazanymi w Studium, są ochrona istniejących walorów środowiska przyrodniczego i utrzymanie funkcji rolniczej, ale także rozwój gospodarczy w oparciu o miejscowość Węgorzyna i tereny przylegające. Jako najważniejszy element rozwoju rolnictwa na terenie gminy wskazano racjonalne wykorzystywanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Wskazana jest także koncentracja zabudowy wsi poprzez lokalizowanie nowych inwestycji w wokół istniejących obszarów zurbanizowanych.

Obszar gminy Węgorzyna jest stosunkowo słabo zurbanizowany. Ośrodki urbanistyczne są niewielkie i skupiają głównie zabudowę zagrodową i związaną z produkcją rolną. W przypadku Węgorzyna obserwuje się systematyczne „rozlewanie się” zabudowy, głównie mieszkaniowej, ale także aktywności gospodarczej na sąsiadujące tereny rolnicze. Studium kontynuuje tendencje rozwoju przestrzennego Węgorzyna, jednocześnie umożliwiając rozwój zabudowy w pozostałych ośrodkach wiejskich. Ponadto umożliwia się rozwój zabudowy usług turystycznych. Taki rozwój przestrzenny odbywać się będzie poza terenami o najwyższych walorach przyrodniczych, w których istotnym ograniczeniem, poza czynnikami przyrodniczymi, jest niski poziom wód gruntowych uniemożliwiający lokalizację zabudowy. W Studium podkreśla się także konieczność rozwoju agroturystycznego gminy w oparciu o walory przyrodnicze. Ponadto w obrębie terenów rolnych oraz na terenach aktywności gospodarczej dopuszcza się lokalizację obiektów do pozyskiwania odnawialnych źródeł energii (ogniw fotowoltaicznych do pozyskiwania energii słonecznej).

Porównując aktualną strukturę użytkowania terenu gminy i strukturę wyznaczoną w kierunkach zagospodarowania przestrzennego Studium należy stwierdzić, że zwiększył się areal terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową i aktywność gospodarczą kosztem terenów rolnych. Najwięcej terenów zurbanizowanych przybędzie w bezpośrednim otoczeniu Węgorzyna. W pozostałych miejscowościach nie odnotowuje się znacznego zwiększenia ilości terenów pod zabudowę. Nadal rozległe obszary gminy pozostaną w użytkowaniu rolniczym oraz leśnym a w miejscowościach dominować będzie zabudowa zagrodowa, jednorodzinna i lokalnie obiekty związane z produkcją lub przetwórstwem rolnym. Zwiększy się także udział terenów usług turystyki zwłaszcza w rejonie brzegów jezior: Woświn, Węgorzyna i Przytońskie.

Oddziaływania na system przyrodniczy gminy

Środowisko geologiczne i geograficzne wyznacza bardzo wyraźnie strukturę zagospodarowania gminy jako całości i sposoby użytkowania poszczególnych terenów. Obszar gminy Węgorzyno położony jest w obrębie terenów o wysokich walorach krajobrazowych, głównie o charakterze leśno – rolnym. Z uwagi na znaczny udział krajobrazów leśnych oraz obecność atrakcyjnych form rzeźby terenu jest to obszar o wysokiej atrakcyjności turystycznej, w tym krajobrazowej. Na obszarze gminy występują złoża surowców mineralnych, zbiorniki wodne oraz planowana jest obwodnica miasta w klasie drogi głównej, które mają lub będą miały istotny wpływ na rzeźbę terenu w skali lokalnej. Wyrobiska powierzchniowe surowców mineralnych wymagają stałego monitoringu w celu minimalizacji degradacji środowiska w czasie eksploatacji i transportu kopaliny, ponieważ brak rekultywacji i pozostawienie nieczynnych wyrobisk sprzyja powstawaniu dzikich wysypisk śmieci

Duże powierzchnie gminy znajdują się w rolniczym użytkowaniu. Grunty te zostały zubożone intensywnym użytkowaniem w biogenne składniki mineralne. Zmiany te można odwrócić właściwym nawożeniem. Biorąc pod uwagę trwałość zarówno zasobów jak i produktywności gruntów rolnych można stwierdzić, że dotychczasowy, kulturowy, gospodarczy i planistyczny sposób ich ochrony jest skuteczny.

Najbardziej charakterystyczną, wartościową i wrażliwą częścią środowiska gminy są zasoby dzikich roślin i zwierząt. Ze względu na rolnicze użytkowanie gminy powierzchnia naturalnych ekosystemów uległa znacznemu ograniczeniu, a zachowane zbiorowiska należą zwykle do stosunkowo pospolitych (podmokłe łąki i lasy). Cenniejsze lub rzadsze uległy zauważalnemu zniekształceniu i zachowały się bardzo fragmentarycznie. Ponadto na obszarze gminy występują tereny leśne, w większym nagromadzeniu w części południowej i wschodniej. Ekosystemy leśne stale są powiększane i w perspektywie stopień lesistości gminy jeszcze bardziej wzrośnie. Do zalesienia przeznacza się grunty, które pod względem przydatności rolniczej posiadają najniższą wartość, a więc powierzchnie gruntów klasy V i VI przeznaczone do zalesienia podyktowane jest usytuowaniem i położeniem względem już istniejących kompleksów leśnych.

Ustalenia Studium wskazują, że tereny leśne i ich otoczenie pozostanie w stanie nie naruszonym natomiast ekspansja zabudowy odbywać się będzie na terenach rolnych. Wskazano także powierzchnie rolne do zalesienia.

Na obszarze gminy Węgorzyno znajdują się zarówno obiekty jak i obszary chronione zgodnie z *ustawą o ochronie przyrody*. Należą do nich rezerwaty przyrody, park krajobrazowy, pomniki przyrody, obszary Natura 2000 oraz użytki ekologiczne. Ponadto na obszarze gminy wyznaczono korytarze ekologiczne. Największa różnorodność siedliskowa i gatunkowa występuje na terenach leśnych oraz w dolinach rzecznych poza obszarami zurbanizowanymi.

Na terenach zabudowanych występuje zieleń wysoka, która stanowi o walorach krajobrazowych przestrzeni zurbanizowanej. Zieleń przyuliczna jest poddawana presji ze strony komunikacji i zanieczyszczeń gleb. Studium wskazuje na konieczność utrzymania istniejącej formy ochrony przyrody a także na pielęgnację i rewitalizację zieleni w obszarach zurbanizowanych. W ustaleniach Studium nie znalazły się zapisy prowadzące do uszczuplenia walorów przyrodniczych gminy.

Oddziaływania infrastruktury technicznej

Ustalenia dotyczące infrastruktury technicznej mają na celu poprawę jakości środowiska gruntowo – wodnego oraz zmniejszenie emisji do atmosfery i wód gruntowych i gruntu. Ustalenia *Studium* stwierdzają że należy dążyć do objęcia siecią kanalizacji sanitarnej obszaru gminy poprzez rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej wraz z podłączeniem do oczyszczalni ścieków oraz budowę kanalizacji deszczowej.

Wody opadowe i roztopowe z utwardzonych placów parkingowych, dróg i terenów gdzie mogło dojść do ich skażenia należy podczyścić. Zabrania się odprowadzania ścieków w

tym również zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych, ciekłych odchodów zwierzęcych bezpośrednio do wód powierzchniowych, wód stojących oraz ziemi. Każde postępowanie ze ściekami powinno spełniać przepisy określone w ustawach *Prawo wodne* i *Prawo ochrony środowiska*, dotyczy to w szczególności rolniczego wykorzystywania ścieków. Wszystkie te przepisy powinny zagwarantować właściwe funkcjonowanie środowiska gruntowo – wodnego oraz jego jakość na poziomie wartości dopuszczalnych zwartych w przepisach odrębnych. Realizacja ustaleń zmiany *Studium* powinna przyczynić się do ograniczenia uciążliwości planowanego zagospodarowania na terenie gminy. Zbiorniki bezodpływowe dopuszcza się również dla terenów nieskanalizowanych, lecz po realizacji sieci kanalizacyjnej zbiorniki bezodpływowe powinny ulec likwidacji. Wszystkie te działania będą korzystnie wpływać na poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy.

W zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą należy dążyć do przechodzenia na bardziej ekologiczne źródła ciepła. Do wytwarzania energii w celach grzewczych i technologicznych zaleca się stosowanie paliw charakteryzujących się niższymi wskaźnikami emisyjnymi: paliwa płynne, gazowe, stałe w postaci, drewna i inne. Ponadto zaleca się wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii. W budynkach należy przeprowadzić zabiegi termomodernizacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, zarządzanych przez gminę oraz modernizować układy technologicznych ciepłowni/elektrociepłowni, w tym wprowadzać nowoczesne techniki spalania paliw. Rozwój zabudowy mieszkaniowej oraz usługowo-produkcyjnej może lokalnie prowadzić do kumulacji zanieczyszczeń atmosfery. Jest to skutek występowania tzw. emisji niskiej z indywidualnych palenisk domowych. Ustalenia *Studium* wskazują kierunki rozwoju takich systemów w oparciu o bardziej przyjazne środowisku czynniki grzewcze jednak należy zauważyć, że głównie decydują o tym czynniki ekonomiczne pozostające poza materialem działania *Studium*. Polityka energetyczna Unii Europejskiej zgodnie, z którą będzie następowało stopniowe odchodzenie od kopalnych źródeł energii oraz rozpowszechniania rozproszonych źródeł energii będzie wymuszała coraz szersze stosowanie indywidualnych urządzeń do zaopatrzenia w ciepło i prąd opartych na energii odnawialnej wody, wiatru, słońca czy biomasy. Jako rozwiązania alternatywne dla tradycyjnych surowców kopalnych coraz częściej wskazuje się w opracowaniach specjalistycznych wykorzystanie lokalnych elektrowni wodnych, mikrowiatraków, instalacji ogniw fotowoltanicznych czy budowę mikrobiogazowni.

Oddziaływania farm fotowoltaicznych

Na terenie gminy dopuszcza się lokalizacje elektrowni fotowoltaicznych. Pozyskiwanie energii elektrycznej z energii słońca jest działaniem proekologicznym jednak nie jest pozbawione oddziaływania na środowisko. Ze względów środowiskowych wskazuje się na zalety ogniw fotowoltaicznych: energia elektryczna wytwarzana jest bezpośrednio, sprawność przetwarzania energii jest taka sama, niezależnie od skali, moc jest wytwarzana nawet w pochmurne dni przy wykorzystaniu światła rozproszonego, obsługa i konserwacja wymagają minimalnych nakładów, a w czasie produkcji energii elektrycznej nie powstają szkodliwe gazy cieplarniane. O ile małe przydomowe czy przemysłowe panele PV mają w zasadzie minimalne oddziaływanie na środowisko, o tyle duże połacie pokryte panelami słonecznymi, umieszczone wśród otwartego krajobrazu, mogą negatywnie oddziaływać na zasoby środowiska (przede wszystkim rośliny, zwierzęta, siedliska i krajobraz). Jednym z elementów oddziaływania na środowisko może być także oddziaływanie na ptaki, które są dobrymi wskaźnikami jakości stanu środowiska przyrodniczego. Panele na większych przestrzeniach, tworząc elektrownie słoneczne, budowane są przede wszystkim na otwartych terenach pól uprawnych. Wpływ paneli słonecznych na komponenty przyrodnicze, a przede wszystkim ptaki, zależy głównie od lokalizacji inwestycji. Wpływ ten może mieć charakter pośredni i bezpośredni:

- wpływ pośredni – panele słoneczne i ich eksploatacja mogą spowodować: bezpośrednią utratę siedlisk naturalnych, fragmentację siedlisk i/lub ich modyfikację, zaburzenia związane ze straszeniem przebywających tam gatunków ptaków, głównie poprzez prace przy budowie parku solarnego i utrzymaniu jego późniejszej działalności. Jednak przy dobrym projekcie parku solarnego, czego przykładem jest obiekt Gondorf Kobern w Niemczech, stworzono nie tylko miejsce atrakcyjne dla ptaków, ale obecnie chroni się go na prawach rezerwatu dla zagrożonych gatunków roślin i zwierząt. Podejrzewa się, że panele w olbrzymich układach mogą odstraszać ptaki (np. żurawie w Hiszpanii czy gęsi w Niemczech).
- wpływ bezpośredni – prawidłowa lokalizacja elektrowni słonecznej (na terenach nie wykorzystywanych intensywnie przez ptaki) może przyczynić się paradoksalnie do powstania alternatywnych miejsc żerowania, np. dla łuszczaków (fragmenty trawiaste i krzewy pomiędzy panelami i sektorami) oraz gniazdowania (panele są zakładane na specjalnych stojakach, które mogą być wykorzystywane przez niektóre gatunki do umieszczania gniazd). Nie ma naukowych dowodów na istnienie ryzyka śmiertelności dla ptaków związanych z panelami słonecznych ogniw fotowoltaicznych.

Ryzyko środowiskowe przy realizacji elektrowni fotowoltaicznej jest prawdopodobnie podobne do wielu innych wykonanych przez człowieka inwestycji, wykorzystujących płaskie, przeszklone przestrzenie (ekrany akustyczne, szyby wysokich budynków), ale panele słoneczne mogą być lokalizowane w bardziej newralgicznych miejscach dla ptaków. Dobra lokalizacja elektrowni słonecznych nie musi powodować negatywnego wpływu na populacje ptaków. Przy sprawnym zarządzaniu taką elektrownią jej zlokalizowanie – zwłaszcza w zubożonym krajobrazie rolniczym – może być korzystne dla ptaków, stanowiąc urozmaicenie krajobrazu. Do zasad mogących zminimalizować wpływ inwestycji, zwłaszcza tych zajmujących większe obszary krajobrazu należą:

- unikanie lokalizacji parków słonecznych na obszarach stanowiących miejsce rozrodu lub intensywnego wykorzystania przez gatunki rzadkie i średnioliczne (sikora),
- pomiędzy sektorami paneli warto sadzić niskopienne żywopłoty, co zmniejsza ryzyko kolizji ptactwa wodnego,
- przewody elektryczne odprowadzające energię z parku trzeba umieszczać pod ziemią,
- unikanie budowy w szczycie sezonu lęgowego (na terenach otwartych sezon ten rozpoczyna się trochę szybciej, np. w przypadku czajki już w marcu). Również naprawy eksploatacyjne o większej skali należy wykonywać poza tym okresem,
- fragmenty trawiaste pomiędzy ogniwami nie powinny być uprawiane z wykorzystaniem sztucznego nawożenia, herbicydów i pestycydów. Najlepiej je wykaszają ręcznie, bądź poprzez wypas np. owiec,
- zezwolenie na spontaniczną sukcesję roślinności pomiędzy pasami, np. ziół i chwastów. Stanowią one doskonałe miejsca żerowania ptaków.

Koszty środowiskowe potencjalnie związane z rozwojem energetyki opartej na wykorzystywaniu fotowoltaiki są niewielkie. Jednak nasza wiedza na ten temat jest ciągle niewystarczająca i niezbędne okazuje się przeprowadzenie krajowych badań tego zagadnienia. Warto jednak, by w dokumentach składanych przez inwestorów występujących o zezwolenia na budowę położonych w krajobrazie rolniczym zespołów paneli słonecznych był uwzględniany potencjalny wpływ na ptaki, a także aby organy uzgadniające (regionalne dyrekcje ochrony środowiska) i wydające decyzje środowiskowe zalecały choćby prosty monitoring porealizacyjny, dokumentujący wpływ na populacje ptaków w sezonie lęgowym (weryfikujący ocenę zawartą w raporcie oraz skuteczność zaproponowanych działań minimalizujących). (ocena wpływ na ptaki przygotowano na podstawie: *Wpływ elektrowni*

słonecznych na środowisko przyrodnicze, prof. dr hab. Piotr Tryjanowski, UAM, Poznań, Andrzej Łuczak, ENINA, „Czysta Energia” – nr 1/2013).

Na obszarze gminy tereny przeznaczone na lokalizację elektrowni fotowoltaicznej znajduje się poza granicami obszarów chronionych i cennych dla ptaków, w obrębie krajobrazu rolniczego, który potencjalnie przydatny jest do lokalizacji tego typu inwestycji.

Oddziaływanie układu komunikacyjnego

W celu eliminowania uciążliwości powodowanych przez transport samochodowy zaleca się odsuniecie na etapie planu miejscowego linii zabudowy tak aby zapewnić właściwe warunki akustyczne. Zaleca się także stosowanie w takich lokalizacjach do budowy materiałów o podwyższonej izolacyjności akustycznej lub stosowanie ekranowania przez zabudowę niewrażliwą na hałas (np. obiekty usługowe). Na terenie gminy liczba osób narażonych na hałas jest niewielka.

Oddziaływanie linii elektroenergetycznych

Znajdujące się na terenie gminy linie niskiego i średniego napięcia nie powodują zagrożenia dla ludzi i środowiska przyrodniczego. Oddziaływanie linii średniego i niskiego napięcia w zakresie promieniowania elektromagnetycznego jest na tyle niewielkie, że nie stanowi zagrożenia dla ludzi. Podobnie sprawa wygląda ze stacjami transformatorowymi. Wokół linii średnich napięć: 6, 15, 20, 30 kV hałas od ulotu praktycznie nie pojawia się, gdyż przekroje przewodów - dobierane do przesyłu prądów roboczych - są na tyle duże, że przy ww. napięciach wyładowania niezupełne nie występują. Jak wykazują pomiary wykonywane przez różne ośrodki badawcze, poziomy hałas, emitowanego przez krajowe linie przesyłowe wysokich i najwyższych napięć, nie przekraczają w odległości kilkunastu metrów od osi linii - nawet w najgorszych warunkach pogodowych - wartości: 35 dB dla linii 110 kV, 40 dB dla linii 220 kV i 48 dB dla linii 400 kV. Porównując powyższe poziomy hałas z wartościami dopuszczalnymi trzeba stwierdzić, że przekroczenia mogą występować tylko w niektórych miejscach pod liniami 400 kV. Dla linii 110 kV natężenie hałas, w żadnych warunkach, nie przekracza wartości dopuszczalnej. Praktyka pomiarowa wykazuje jednak, że dla wielu wrażliwych ludzi, zamieszkujących w pobliżu słupów linii napowietrznych, hałas na poziomie niższym niż 40 lub 45 dB potrafi być dokuczliwy - najbardziej w porze nocnej, przy dużej wilgotności powietrza. Można temu przeciwdziałać, przeprowadzając okresowe czyszczenie izolacji na słupach lub wymieniając izolatory na bardziej nowoczesne. Stacja telefonii komórkowej znajduje się na terenach rolniczych, a zasięg jej oddziaływania jest uzależniony od rodzaju zastosowanych anten oraz ich wysokości umieszczenia nad powierzchnią ziemi. Zgodnie z nowymi przepisami na terenie gminy dopuszcza się lokalizowanie elementów telekomunikacyjnych.

Gospodarka odpadami

Prawidłowa gospodarka odpadami może skutecznie minimalizować lub eliminować negatywne skutki niekontrolowanego wyrzucania odpadów. Zaleca się prowadzenie ciągłego nadzoru nad procesem zbiórki i wywozu odpadów przez organy gminy. Zbiórkę i wywóz odpadów dokonywać może wyłącznie uprawnione do tego celu przedsiębiorstwo. Zaleca się wprowadzenie na terenie gminy punktów selektywnego zbierania odpadów zlokalizowanych na obszarze każdego z sołectw. Odpady nie będące odpadami komunalnymi, pochodzące z terenów produkcyjnych i usługowych powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi lub unieszkodliwieniu w miejscu ich powstawania przy jednoczesnym zakazie postępowania z odpadami w sposób sprzeczny z przepisami ustawy o odpadach oraz o ochronie środowiska. Odpady, które nie mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwieniu w miejscu ich powstawania, powinny być przekazywane do miejsc gdzie mogą zostać poddane odzyskowi lub unieszkodliwieniu. Postępowania takie dotyczy również odpadów medycznych

i weterynaryjnych. Odnośnie odpadów niebezpiecznych zakazuje się ich mieszania z innymi odpadami niebezpiecznymi lub innymi niż niebezpieczne chyba, że mieszanie odpadów ma na celu poprawę bezpieczeństwa procesów odzysku bądź unieszkodliwienia odpadów i nie stwarza to niebezpieczeństwa dla ludzi i środowiska.

Oddziaływanie zabudowy

Obszar gminy to tereny w dużej części niezabudowane. Przeważają tereny leśne i upraw rolnych, w tym łąki, pastwiska oraz nieużytki. Środowisko przyrodnicze zostało w wielu miejscach zachowane w stanie niezmienionym lub zmienionym nieznacznie. Istniejąca i planowana zabudowa koncentruje się jedynie wzdłuż niektórych dróg i ma charakter zwarty o niskiej intensywności. Przeważają budynki jednorodzinne i zabudowa zagrodowa. Odmienny typ zagospodarowania reprezentuje Węgorzyno gdzie mamy do czynienia z bardziej skoncentrowaną zabudową obiektów mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych. Ustalenia *Studium* wprowadzają nową zabudowę mieszkaniową, usługową i produkcyjną w otoczeniu Węgorzyna pomiędzy istniejącą zabudową. Na pozostałych obszarach planowana zabudowa będzie stanowić, w większości przypadków, uzupełnienie już istniejących kompleksów zabudowy zagrodowej lub w znacznie mniejszej ilości – zabudowy jednorodzinnej. Pozostawia się także zabudowę związaną z produkcją i przetwórstwem rolnym. Wzrost powierzchni terenów zabudowanych w otoczeniu Węgorzyna będzie zauważalny. Zachowaniu walorów krajobrazowych i przyrodniczych tego obszaru będą służyły zapisy o dużym udziale zieleni na terenach mieszkaniowo – usługowych. Rozwój zabudowy spowoduje wzrost ilości mieszkańców gminy. Na terenach zabudowy mieszkaniowej i usługowej dopuszcza się jako uzupełniające zagospodarowanie na zieleni, co może kreować nowe formy przestrzeni publicznych. Rozwój zabudowy mieszkaniowej i usługowej dotyczy głównie terenów istniejących jednostek osadniczych. Są to obszary pól uprawnych i ich zagospodarowanie nie będzie wiązało się z znacznymi stratami w środowisku, w tym przekształceniami siedlisk roślinnych i zwierzęcych. Planowany rozwój terenów zurbanizowanych jest ograniczony przestrzennie i nie zmieni rolniczego i leśnego charakteru dużego obszaru gminy. Nadal większość powierzchni gminy będzie w użytkowaniu rolniczym bądź będzie stanowiło tereny lasów czy wód powierzchniowych. Rozwój zabudowy na terenach rolnych będzie wiązał się ze zmianą kwalifikacji gruntów i wyłączeniem ich z produkcji rolnej. Rozwój terenów zurbanizowanych nie powinien powodować jednak znaczących zmian w środowisku oraz krajobrazie rolnym, ze względu na to, że będzie dopuszczony jedynie poza rejonami najcenniejszymi krajobrazowo i przyrodniczo oraz obejmie powierzchnię w sąsiedztwie już istniejącej zabudowy.

W przypadku terenów przeznaczonych pod usługi a zwłaszcza aktywność gospodarczą przekształcenia środowiska glebowego i gruntowo-wodnego mogą być większe, dlatego w ustaleniach *Studium* znalazło się szereg zapisów ograniczających potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko tych inwestycji. Przyjęta w *Studium* koncepcja lokalizacji funkcji o większej uciążliwości w pobliżu realizowanych tras komunikacyjnych, poza terenami dolinnymi jest korzystna dla zachowania równowagi przyrodniczej na obszarze gminy. Nowe inwestycje obejmą tereny o stosunkowo najmniejszej różnorodności biologicznej i nie będą wywierały presji na tereny o większej wrażliwości na zmiany w zagospodarowaniu zlokalizowane w obszarach dolinnych czy w pobliżu terenów leśnych.

W *Studium* wskazuje się także obszary istniejącej i planowanej zabudowy śródmiejskiej nad brzegami zbiornika Połchowskiego oraz usług turystyki w sąsiedztwie niektórych jezior i zbiorników (np. Woświn, Węgorzyno, Przytońskie, Sterkowskie Górne i Dolne, Brzeźniak, Dłusko).

Nową zabudowę śródmiejską (MU) dopuszcza się w rejonie jezioro Połchowskiego bezpośrednio przy drodze krajowej nr 20 (ul. Strzelecka) i ulicy Łąkowej. W części przy tych

ulicach są obszary istniejącej zabudowy, a nowa planowana jest wzdłuż ul. Strzeleckiej (DK20) w rejonie cmentarza i skrzyżowania z obwodnicą Węgorzyna. Obszar ten jest częściowo zadrzewiony a częściowo pokryty niską lub średnią zielenią, w tym roślinnością towarzyszącą zbiornikowi wodnemu. Ponadto teren łagodnie opada w kierunku północnym do jeziora. Ze względu na rzeźbę terenu oraz prawdopodobnie mało sprzyjające warunki gruntowe nie jest to obszar najkorzystniejszy do lokalizowanie tego typu zabudowy. Zabudowa nie ingeruje jednak bezpośrednio w brzegi jeziora dlatego jest możliwa do realizacji, zwłaszcza jeśli będzie zlokalizowana wzdłuż istniejącej drogi.

Nową zabudowę usług turystyki (UT) dopuszcza się natomiast nad brzegami jezior: Węgorzyno, Woświn, Przytońskie, Sterkowskie Górne i Dolne, Brzeźniak, Dłusko.

W przypadku Jeziora Węgorzyno i Przytońskiego w pierwszej wersji projektu Studium planowany obszar usług turystyki (UT) obejmował prawie cały obszar pomiędzy tymi jeziorami oraz południowe i wschodnie brzegi Jeziora Węgorzyno i zachodnie, północne i w małej części południowe brzegi Jeziora Przytońskiego. Istniejące obszary usług turystycznych znajdują się na małych powierzchniach na północnych brzegach jezior (w rejonie miejscowości Węgorzyno i Przytoń). Tak rozległe obszary usług turystyki mogłyby spowodować ograniczenie lokalnych korytarzy ekologicznych oraz utratę przestrzeni produkcyjnej żyznych gleb. W przypadku zachowania zasięgu terenów usług turystyki pomiędzy jeziorami wskazane jest zachowanie drożności korytarzy ekologicznych w ramach terenów rolnych. Kwestie te można wyregulować w planach miejscowych wyznaczając obszary wolne od zabudowy lub o mniejszej intensywności zabudowy. Jednak na dalszych etapach prac na Studium zrezygnowano z tak szerokiego zasięgu tych usług pozostawiając jedynie obszar przylegający na krótkim odcinku do wschodniego brzegu Jeziora Węgorzyno oraz pewne obszary na północnym i południowym brzegu Jeziora Przytońskiego. Większość terenów pozostawiono jako rolne lub łąkowe natomiast część terenów nad południowym brzegiem Jeziora Węgorzyno przekształcono w tereny zieleni z usługami, stwarzając warunki do zachowania ich jako biologicznie czynne.

W przypadku Jeziora Woświn obszary usług turystyki (UT) zlokalizowane są i mają być lokalizowane na wschodnim brzegu jeziora od strony miejscowości Trzebawie i Cieszyno. Ponadto w północnej części jeziora, również na brzegu wschodnim, w rejonie miejscowości Zwierzynek, wprowadza się obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN). Lokalizacja tego typu zagospodarowanie w tym rejonie jest dopuszczalna ze względu na sprzyjające warunki geologiczne i rzeźbę terenu. W kolejnej wersji projektu Studium również w tym przypadku ograniczono zasięg terenów usług turystyki jedynie do rejonów miejscowości Cieszyno i Trzebawia, a pozostały teren zamieniając na obszary zieleni z usługami.

W przypadku Jeziora Wolnowo zabudowa usług turystyki (UT) została zlokalizowana na zachodnim brzegu jeziora od strony drogi wojewódzkiej 151. Jezioro Wolnowo to stosunkowo mały zbiornik wodny, dlatego lokalizacja tak rozległego obszaru usług turystyki może spowodować zbyt dużą presję na ten akwen. Z drugiej strony jest to obszar dostępny komunikacyjnie i o dobrych warunkach geologicznych i rzeźbie terenu. Brzeg jeziora jest wyraźnie zadrzewiony. Ponadto jest to obszar położony w granicach parku krajobrazowego. W tym przypadku w nowym projekcie Studium zrezygnowano całkowicie z lokalizacji usług turystyki w tym rejonie.

W rejonie Jeziora Sterkowskie Górne wskazano obszar usług turystyki na północ od drogi krajowej nr 20. Obszar ten nie przylega bezpośrednio do brzegów jeziora i wykorzystuje dogodnie położenie komunikacyjne. Jest to lokalizacja akceptowalna przyrodniczo z uwagi na obecność w sąsiedztwie rozległych terenów leśnych i otwartych terenów rolnych.

W przypadku jezior Brzeźniak i Dłusko planowane obszary usług turystyki zajmują bardzo niewielkie obszary nie przylegające bezpośrednio do brzegów jezior.

Należy ponadto podkreślić, że opisywane obszary usług turystyki, zabudowy śródmiejskiej i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej leżą w całości granicach otuliny Ińskiego Parku Krajobrazowego oraz ostoju ptasiej Natura 2000 Ostoja Ińska. Zresztą tymi formami ochrony przyrody objęta jest prawie cała powierzchnia gminy. Proponowane obszary usług turystyki w obecnym projekcie Studium są znacznie zmniejszone w stosunku do obowiązującego Studium. Dotyczy to zwłaszcza rejonu Jeziora Wosin i Jezior Węgorzyno i Przytońskiego.

Z punktu widzenia przyrodniczego planowane zagospodarowanie obejmować będzie obszary rolne gdzie nie występują cenne przyrodniczo siedliska. Jedynie wzdłuż samych brzegów jezior często występują zadrzewienia. Wszystkie obszary cenne przyrodniczo na obszarze gminy zostały w ramach Studium wskazane jako istniejące lub proponowane do ochrony. Dlatego lokalizacja analizowanych typów zabudowy nie będzie powodować zniszczenia cennych przyrodniczo siedlisk, pod warunkiem zachowania zadrzewień wzdłuż brzegów jezior. Z wymienionych obszarów park krajobrazowy obejmuje jedynie otoczenie Jeziora Wolnowo. Natomiast pozostałe obszary znajdują się w otulinie parku. Zgodnie z rozporządzeniem ustanawiającym park krajobrazowy w parku wprowadza się następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych oraz obszarów wodno-błotnych;
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 10) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 11) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 12) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 13) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Ustalenia Studium są zgodne z tymi zakazami. W celu realizacji zapisu o zakazie budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej,

gospodarce wodnej lub rybackiej, w Studium wprowadzono zapis, że z nowej zabudowy wyłączone są m. in. tereny położone w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, sportowo-rekreacyjnej, gospodarce wodnej lub rybackiej, z uwzględnieniem obszarów użytkowania określonych w Rozporządzeniu Nr 36/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 10 listopada 2005 roku w sprawie planu ochrony Ińskiego Parku Krajobrazowego. W ustaleniach Studium ustala że przy lokalizowaniu nowej zabudowy usług turystyki należy uwzględnić przebieg korytarzy ekologicznych w szczególności na obszarach pomiędzy Jeziorem Węgorzyńskim a Jeziorem Przytońskim.

Dla obszarów usług turystyki (UT), w Studium obowiązują m. in. zapisy, że *„w celu ochrony naturalnej biologicznej otuliny cieków i zbiorników wodnych, należy dążyć do wprowadzania w planach miejscowych zakazu zabudowy wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, w pasie terenu o szerokości nie mniejszej niż 10 m od brzegów koryta lub zbiornika, wyjątek stanowią: mariny, usługi kultury, sportu i rekreacji oraz istniejąca zabudowa zlokalizowana w mniejszej odległości od brzegu koryta lub zbiornika, dla której dopuszcza się jej utrzymanie, z zakazem jej rozbudowy w kierunku koryta cieku lub zbiornika wodnego”*. Ustala się także minimalny % powierzchni biologicznie czynnej działki – 50%. Ponadto należy dążyć do nasycenia otoczenia zabudowy zielenią urządzoną, w tym również w formie drzew wysokich.

Dla obszarów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), zgodnie z ustaleniami Studium, *„należy dążyć do nasycenia otoczenia zabudowy mieszkaniowej różnymi formami zieleni oraz do kształtowania nowych terenów zielonych dla rekreacji i wypoczynku mieszkańców, przeznaczonych do zaspokajania potrzeb mieszkańców w zakresie codziennego wypoczynku, powiązanych z wyznaczonymi terenami zieleni krajobrazowej za pomocą wskazanych powiązań przyrodniczych oraz siecią ścieżek pieszych i rowerowych, ze szczególnym uwzględnieniem wskazanych ważniejszych tras rowerowych”* oraz *„należy dążyć do zachowania istniejących terenów zieleni urządzonej oraz istniejącego starodrzewia w pasach drogowych oraz na działkach budowlanych”*.

W Studium wprowadzono także nowe obszary - obszary zieleni urządzonej z usługami ZP/U, które obejmują planowane tereny zieleni urządzonej z usługami zlokalizowane w Węgorzynie w powiązaniu z linią brzegową Jeziora Węgorzyno oraz w miejscowości Trzebawia w otoczeniu Jeziora Woświn. Ustala się dominujące przeznaczenie terenów: zieleni urządzonej oraz uzupełniające przeznaczenie terenów: usługi kultury, gastronomii, hotelowe, terenowe oraz kryte obiekty turystyki i rekreacji, zabudowa rekreacji indywidualnej, mariny, przystanie oraz place, promenady i bulwary. W obszarach nie dopuszcza się lokalizowania zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej, składów i magazynów. Należy dążyć do wyposażenia obszarów w wysokiej jakości elementy małej architektury oraz rozwiązania funkcjonalne przestrzeni publicznych zapewniające do nich łatwą dostępność i wygodne użytkowanie oraz do powiązania obszarów z systemem ciągów pieszych i rowerowych. W celu ochrony naturalnej biologicznej otuliny cieków i zbiorników wodnych, należy dążyć do wprowadzania w planach miejscowych zakazu zabudowy wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, w pasie terenu o szerokości nie mniejszej niż 10 m od brzegów koryta lub zbiornika, wyjątek stanowią: mariny, usługi kultury, sportu i rekreacji oraz istniejąca zabudowa zlokalizowana w mniejszej odległości od brzegu koryta lub zbiornika, dla której dopuszcza się jej utrzymanie, z zakazem jej rozbudowy w kierunku koryta cieku lub zbiornika wodnego. Przy lokalizowaniu nowej zabudowy należy uwzględnić przebieg korytarzy ekologicznych w szczególności na obszarach nad Jeziorem Węgorzyńskim. Zapisy te pozwolą zachować na tych obszarach tereny o walorach przyrodniczych.

Pośrednio realizuje to zapisy planu zadań ochronnych i uchwały ustanawiającej park krajobrazowy. Należy także podkreślić, że wskazanie obszaru usług turystyki nie oznacza, że obiekty budowlane będą lokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie brzegu jeziora.

Odpowiednią odległość można ustalić na etapie planu miejscowego lub będzie to wymuszone ukształtowaniem terenu lub budową geologiczną sprzyjającą bądź nie lokalizowaniu budynków. Na obszarach przeznaczonych na usługi turystyki oprócz terenów rolnych znajdują się tereny zadrzewione lub nawet leśne.

Ponadto wszystkie obszary usług turystyki i zabudowy śródmiejskiej znajdują się w granicach obszaru ptasiego Natura 2000 Ostoja Ińska. W planie zadań ochronnych jako zagrożenia wskazano m. in. zabudowę obrzeży zbiorników wodnych skutkującą degradacją i utratą terenów żerowiskowych, niepokojenie ptaków w wyniku działalności człowieka np. penetracji turystycznej skutkujące płoszeniem ptaków lub niszczeniem gniazd, powiększającą się antropopresję w strefie przybrzeżnej jezior skutkującą utratą żerowisk, powiększającą się antropopresję w strefie przybrzeżnej jezior i na wyspach jeziornych skutkującą utratą siedlisk oraz całkowite odlesianie brzegów rzek i jezior skutkujące utratą łągowisk. Jako działania ochronne wskazano m. in. kształtowanie stref ekotonowych przy jeziorach i rzekach o szerokości ok. 1-2 wysokości drzewostanu, nieużytkowanych cięciami zupełnymi, utrzymanie arealu i struktury siedlisk łągowych i żerowiskowych przedmiotów ochrony poprzez zachowanie w niepogorszonym stanie zbiorników wodnych oraz zachowanie niepofragmentowanych płatów roślinności szuwarowej. W przypadku lokalizacji usług turystyki w sąsiedztwie jezior mogą występować wskazane zagrożenia, dlatego jest istotne w miarę możliwości wprowadzenie w bezpośrednim sąsiedztwie brzegów jezior stref zieleni rolno - krajobrazowej lub leśnej tak, aby zachować korzystne dla ptaków ekosystemy. Ustalenia Studium wskazują odległość co najmniej 10 m od brzegów jezior. Ponadto ze względu na zadrzewienia brzegów jezior pozostaną one prawdopodobnie niezagospodarowane. W planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Ińska znajduje się wskazanie do zmiany w obowiązującym Studium: *"Wprowadzenie zapisu nie przeznaczania pod zabudowę nowych terenów zlokalizowanych bliżej niż 100 metrów od brzegów jezior poza obszarami zwartej zabudowy w rozumieniu Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Ustalenie nie dotyczy obszarów zwartej zabudowy miejscowości, działek, dla których przed dniem wejścia w życie zarządzenia w sprawie PZO wydane zostały pozwolenia na budowę oraz obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących przed dniem wejścia w życie zarządzenia w sprawie PZO. Ustalenie nie dotyczy również obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej w granicach Ińskiego Parku Krajobrazowego."* Należy jednak zauważyć, że w przypadku opisywanych obszarów usług turystyki są to albo obszary istniejące albo znajdujące się już w obowiązujących dokumentach planistycznych uchwalonych przed wprowadzeniem PZO. Ponadto po wprowadzonych korektach jedynie niewielkie obszary znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników wodnych co nie powinno negatywnie oddziaływać na środowisko w skali całej gminy i obszarów Natura 2000.

6.2 Wpływ ustaleń Studium na elementy środowiska we wzajemnym powiązaniu

Wpływ na gleby i powierzchnię ziemi

Tereny gminy, poza obszarem miejscowości Węgorzyna, są jedynie w niewielkiej części zabudowane. Na pewne obszary niezabudowane, upraw rolnych planuje się wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. Dotyczy to głównie obszarów w otoczeniu Węgorzyna. Rozwój zabudowy spowoduje ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych i zmniejszenie przestrzeni produkcyjnej gleb. Przekształceniu ulegnie rzeźba terenu w wyniku prowadzonych prac ziemnych przygotowujących tereny na posadowienie nowej zabudowy i dróg. Częściowo rekompensatą dla utraty gleb i powierzchni biologicznie czynnych jest zapis ustalający minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej

na działkach przeznaczonych pod zainwestowanie. Na terenach przeznaczonych pod zabudowę dopuszcza się także zadrzewienia i wprowadzenie zieleni urządzonej.

Analizując zapisy tekstu *Studium* należy mieć na uwadze to, że także wskutek zmniejszenia areału gruntów pozostających w rolniczym wykorzystaniu, zmniejszy się potencjalna baza żerowiskowa i siedliska rozrodu zwierząt specyficznych dla pól i użytków zielonych. Należy jednak podkreślić, że rozwój terenów zurbanizowanych odbywał się będzie poza granicami najcenniejszych przyrodniczo obszarów a tereny siedliskowe czy żerowiskowe dla ptaków czy nietoperzy znajdują się na leśnych, w których nie planuje się lokalizacji nowej zabudowy. Ponadto planowane zmiany użytkowania gruntów obejmą ograniczone powierzchnie gminy w stosunku do istniejących terenów rolnych i leśnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń Studium na gleby i powierzchnie ziemi. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały z czasem charakter zanikający.

Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne

Zapisy dotyczące ograniczeń w prowadzeniu gospodarki rolnej oraz gospodarki wodno – ściekowej i odpadami powinny wpłynąć na poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, dla których dotychczasowym źródłem zanieczyszczeń była gospodarka rolna oraz nieuregulowana gospodarka ściekowa. Ustalenia *Studium* wprowadzają pewną liczbę terenów, które mogą przyczynić się do wzrostu zanieczyszczeń odprowadzanych do odbiorników, jakimi są wody powierzchniowe lub gruntowe. Ustalenia *Studium* i przepisy odrębne dopuszczają odprowadzanie ścieków komunalnych i wód opadowych do sieci kanalizacyjnej i deszczowej. Na terenie gminy zgodnie z ustaleniami *Studium* tymczasowo dopuszcza się stosowania zbiorników na nieczystości płynne. Jest to rozwiązanie korzystne, jako rozwiązanie tymczasowe oraz na obszarach gdzie z punktu widzenia ekonomicznego nieopłacalne jest wybudowanie sieci kanalizacyjnej, choć niewłaściwie praktyki w eksploatacji tego typu zbiorników oraz ich wady konstrukcyjne mogą spowodować zanieczyszczenie środowiska gruntowo – wodnego.

Zabudowa i zabetonowanie części terenu ogranicza możliwość zasilania wód gruntowych, a jednocześnie przyczynia się do zwiększenia przepływu w okolicznych ciekach. Istniejąca i planowana zabudowa będzie wiązała się z przebywaniem na tym terenie pewnej liczby osób (zamieszkiwanie, obiekty usługowe, produkcyjne). Zabudowa mieszkaniowa, usługowa i aktywności gospodarczej będzie źródłem ścieków komunalnych. Ustalenia *Studium* określają sposób odprowadzania ścieków komunalnych - siecią kanalizacyjną, a ewentualna uciążliwość dla środowiska z tytułu odprowadzenia oczyszczonych ścieków może wystąpić w miejscu zrzutu z oczyszczalni do wód powierzchniowych. Problem może być tylko z wcześniejszą realizacją sieci kanalizacyjnej, przed realizacją zabudowy.

Nie prognozuje się negatywnego wpływu ustaleń Studium na wody gruntowe i podziemne w przypadku kompleksowej realizacji sieci wodno - kanalizacyjnej. Ewentualne dopuszczenie do lokalizacji zabudowy bez odpowiedniej infrastruktury może prowadzić do lokalnych uciążliwości w otoczeniu terenów zurbanizowanych. Nie powinny jednak one mieć wpływu na walory środowiska gruntowo – wodnego na terenie całej gminy.

Wpływ na powietrze atmosferyczne

Na obszarze gminy przewiduje się rozwój infrastruktury technicznej związanej z zaopatrzeniem z środki grzewcze (gaz, energia elektryczna) oraz dopuszcza się stosowanie odnawialnych źródeł energii. Powietrze atmosferyczne będzie chronione w ramach przepisów szczególnych, jednak rozwój zabudowy i nagromadzenie punktowych emitorów, bez redukcji zanieczyszczeń, może powodować okresowe przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w okresie grzewczym i w trakcie warunków

inwersyjnych. Lokalne źródła ciepła na gaz, węgiel czy koks emitują, oprócz zanieczyszczeń, duże ilości dwutlenku węgla, co ma wpływ na globalne zmiany klimatyczne. Ustalenia *Studium* nie wykluczają wykorzystania odnawialnych źródeł energii będących urządzeniami bezemisyjnymi. Z uwagi na stosunkowo niską intensywność zabudowy oraz jej rozproszenie w izolowanych ośrodkach wiejskich nie prognozuje się przekroczenia dopuszczalnych poziomów substancji w środowisku. Obszar gminy ze względu na swoje zagospodarowanie i duży udział terenów otwartych jest bardzo dobrze przewietrzany. W przypadku zabudowy w miejscowości Węgorzyno możliwe są okresowo przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń substancji w powietrzu, ale jedynie w okresie grzewczym i przy niesprzyjających warunkach meteorologicznych (np. inwersje).

Dodatkowym czynnikiem wpływającym na pogorszenie stanu atmosfery będzie ruch kołowy na istniejących trasach komunikacyjnych. Należy jednak podkreślić, że na ruch kołowy na terenie gminy koncentruje się wzdłuż drogi wojewódzkiej i tam ewentualne zanieczyszczenia są najwyższe. Ustalenia *Studium* potwierdzają zmiany w układzie komunikacyjnym oraz wskazują na konieczność jego zachowania i modernizacji oraz nie wprowadzania nowych dróg na tereny przyrodnicze.

Prognozowana emisja będzie związana z komunikacją oraz indywidualnymi systemami grzewczymi. Prognozowana emisja będzie miała charakter incydentalny i ograniczony i nie wpłynie negatywnie na stan powietrza atmosferycznego na obszarze gminy.

Wpływ na klimat akustyczny

Realizacja ustaleń *Studium*, czyli budowa a potem użytkowanie zabudowy o charakterze mieszkaniowym, usługowym, produkcyjnym będzie generować dodatkowy ruch samochodowy (również ruch pojazdów dostawczych), co związane jest ze zwiększoną emisją hałasu i pogorszeniem standardu klimatu akustycznego wzdłuż ulic dojazdowych i lokalnych. Należy jednak podkreślić, że planowany rozwój nowej zabudowy dotyczyć będzie otoczenia Węgorzyna a na pozostałych obszarach gminy nie będzie znaczący i nie wpłynie w sposób zauważalny na uciążliwość hałasową. Budowa obwodnicy w ciągu drogi krajowej wyprowadzi hałas poza tereny zamieszkiwania. W planach miejscowych dla obszarów przeznaczonych pod zabudowę w pobliżu dróg należy stosować strefowanie zabudowy lub odsuwać linie zabudowy tak aby ograniczyć ilości obiektów mieszkalnych narażonych na hałas. Źródłem hałasu dla mieszkańców mogą być także wydobywania surowców naturalnych.

W ustaleniach *Studium* nie wyznacza się standardów akustycznych dla zabudowy chronionej, ale koniecznie powinno to być wykonywane na etapie sporządzania planów miejscowych. W przypadku lokalizacji zabudowy w terenach zagrożonych hałasem należy stosować materiały budowlane o podwyższonej izolacyjności akustycznej oraz wykorzystywać obiekty niewrażliwe na hałas do ekranowania obiektów chronionych przed hałasem. Stosowanie barier akustycznych w postaci ekranów jest wskazane o miejscach przejścia dróg uciążliwych przez tereny mieszkaniowe i usług chronionych, choć ich aspekt krajobrazowy i skuteczność powinny być każdorazowo oceniane przed rozpoczęciem inwestycji. Z kolei wykorzystanie zieleni izolacyjnej będzie efektywne jedynie w przypadku zastosowania odpowiednio szerokich pasów zieleni o zróżnicowanej wysokości tak, aby zapewnić maksymalne wartości pochłaniania i odbijania fali akustycznej.

*Nie prognozuje się przekroczeń dopuszczalnych standardów akustycznych dla zabudowy mieszkaniowej i terenów rekreacyjnych. Nie prognozuje się znacząco negatywnego wpływu *Studium* na klimat akustyczny. Wyprowadzenie dróg krajowych z obszarów zabudowy miejskiej ograniczy ilość mieszkańców narażonych na hałas.*

Wpływ na krajobraz kulturowy

Oddziaływanie na zabytki będzie znikome. Większość zabytków w okolicznych miejscowościach oraz stanowisk archeologicznych, leży w oddaleniu od projektowanych terenów rozwoju zabudowy mieszkaniowej lub usługowej oraz głównych dróg. Strefy ochrony archeologicznej (stanowiska archeologiczne) zlokalizowane na obszarze opracowania, znajdujące się w obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę powinny być gruntownie przebadane pod względem archeologicznym zgodnie z przepisami odrębnymi. Rozwój zabudowy na terenach rolnych będzie się odbywał w otoczeniu terenów istniejących jednostek urbanistycznych, dlatego ich wpływ na krajobraz będzie ograniczony, a przy zastosowaniu zapisów *Studium* dotyczących jakości i wyglądu architektury powinno się uniknąć degradacji krajobrazu wiejskiego. Regulacjami planistycznymi niestety nie jest możliwe całkowite wyeliminowanie niepożądanych obiektów architektonicznych. O ich jakości i znaczeniu krajobrazowym decydują indywidualne upodobania architektoniczne i jakość materiałów budowlanych oraz wykonawstwa. Planowana zabudowa nie powinna być także dominantą krajobrazową dla istniejących obiektów historycznych.

Nie prognozuje się istotnego negatywnego wpływu Studium na zabytki i krajobraz kulturowy.

Wpływ na różnorodność biologiczną oraz świat roślinny i zwierzęcy

Ustalenia *Studium* zachowują wszystkie tereny o walorach przyrodniczych znajdujące się na terenie gminy. Planowany rozwój terenów zurbanizowanych będzie odbywał się generalnie poza zasięgiem terenów cennych przyrodniczo. Planowana zabudowa o różnej intensywności o charakterze zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej będzie znajdować się poza granicami obszarów chronionych. Należy także podkreślić, że na terenie gminy zachowuje się wszystkie istniejące korytarze ekologiczne, związane z terenami rolnymi i dolinnymi, w tym przechodzące przez obszary zurbanizowane. Dlatego prognozuje się, że planowany rozwój terenów zurbanizowanych i sieci infrastrukturalnych nie wpłynie w sposób znacząco negatywny na różnorodność florystyczną i faunistyczną na obszarze gminy. Nie oznacza to oczywiście, że nie pojawią się pewne uciążliwości dla świata zwierząt i roślin. Uciążliwości wynikające z zainwestowania będą przejawiać się wzrostem zanieczyszczeń atmosfery oraz możliwością skażenia środowiska gruntowo – wodnego substancjami ropopochodnymi. Nie da się również uniknąć potencjalnej utraty, głównie miejsc żerowiskowych, dla niektórych gatunków ptaków lub nietoperze potencjalnie występujących w pobliżu istniejących terenów zurbanizowanych, na których planuje się zabudowę. Może to spowodować lokalne pogorszenie jakości gleb, a także zanieczyszczeniem wód gruntowych i powierzchniowych, których stan sanitarny jest istotny dla występowania określonych gatunków roślin i zwierząt. Jednak tereny o szczególnej wartości pozostaną poza zasięgiem nowych inwestycji i powinny utrzymać swoje walory mimo rozwoju przestrzennego gminy. *Studium* przewiduje zwiększenie zasięgu terenów leśnych, co dodatkowo wzmocni korytarze ekologiczne na terenach rolnych. W przypadku lokalizacji terenów leśnych należy brać pod uwagę istniejące siedliska roślinne na tych obszarach. W przypadku gdy obszar pod zalesienie będzie miejscem występowania siedlisk łąkowych nie wskazanym jest wprowadzanie zalesień. Jeśli jednak mają one towarzyszyć istniejącym zadrzewieniom śródpolnym lub kępom drzew są jak najbardziej wskazane i mogą stać się siedliskami dla nowych lub występujących na terenie gminy gatunków zwierząt.

Również w odniesieniu do występujących na terenie gminy ptaków i nietoperzy nie stwierdzono potencjalnie negatywnego wpływu planowanego zagospodarowania. Zespół ptaków lęgowych na terenach rolnych gminy Węgorzyno jest typowy dla krajobrazu z dominacją upraw rolnych, z największą reprezentacją gatunków pospolitych i licznych w

naszym kraju. W przypadku nietoperzy obszar gminy charakteryzuje się ich zmiennym występowaniem z koncentracją w otoczeniu terenów leśnych oraz mniejszą intensywnością występowania na terenach rolnych czy w pobliżu zabudowy. Znaczna część dobowych i/lub sezonowych przemieszczeń nietoperzy może odbywać się wzdłuż elementów krajobrazu, jakimi są miejscowości, drogi, lasy i zadrzewienia. Ewentualny rozwój zabudowy nie będzie powodował istotnych zmian w siedliskach, zimowiskach, trasach przelotów i miejscach żerowania nietoperzy.

W przypadku rozwoju rolnictwa na obszarze gminy wskazuje się na konsekwentne zwiększanie arealów gospodarstw rolnych, ograniczenie dalszego rozdrabniania gospodarstw istniejących, rozwijanie działalności agroturystycznej i rolnictwa ekologicznego, rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, podnoszenie kwalifikacji osób prowadzących gospodarstwa rolne, w przypadku zainwestowania terenów zmeliorowanych należy przebudować system melioracji wodnej, w sposób umożliwiający jego prawidłowe funkcjonowanie oraz zapewniający zachowanie ciągłości układu i swobodny przepływ wód, na terenach rolnych dopuszcza się zabudowę zagrodową oraz obiekty i urządzenia służące obsłudze działów specjalnej produkcji rolnej, utrzymanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, jako elementów lokalnego układu powiązań ekologicznych oraz należy dążyć do ograniczenia nawożenia gruntów, zachowania niezadrzewionych łąk i pastwisk, szczególnie na terenach podmokłych. Przez wzgląd na korzystne warunki naturalne (stosunkowo dobre gleby, sprzyjające warunki klimatyczne) rolnictwo jest priorytetową działalnością w gminie i kluczowym kierunkiem jej rozwoju.

Ustalenia *Studium* określają minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej na terenach zurbanizowanych. Znaczną powierzchnię *Studium* stanowią tereny rolne i leśne, co sprawia, że powierzchnia biologicznie czynna na gruncie rodzimym jest duża w stosunku do powierzchni gminy. Udział terenów zabudowanych w całej powierzchni gminy jest stosunkowo niewielki, a planowane zmiany nie zmienią istotnie tej wartości. Planowana zabudowa nie będzie odbywać się w miejscach występowania siedlisk roślinnych i zwierzęcych istotnych dla walorów przyrodniczych gminy.

Tereny zieleni towarzyszącej zabudowie ukształtowane zostaną głównie w oparciu o gatunki roślin ozdobnych, co będzie miało negatywny wpływ na różnorodność biologiczną obszaru, tym bardziej, że wykorzystane zostaną też gatunki obce, często inwazyjne, które stanowią zagrożenie dla rodzimej flory. Tereny te nie będą pełnić funkcji przyrodniczych a jedynie rekreacyjne i ozdobne. Obecność terenów rolnych i leśnych będzie sprawiało, że obszar ten może być penetrowany przez drobne zwierzęta i gryzonie, ale także ptaki. Będą to jednak raczej ich tereny migracyjne niż siedliskowe czy żerowiskowe. Na terenach leśnych i w obrębie zbiorników wodnych można się spodziewać większego bogactwa roślin zielnych oraz siedlisk leśnych. Pozostawienie znacznych terenów leśnych pozwoli zachować istniejący stan gatunków zwierzęcych. Zwartość terenów leśnych oraz brak ingerencji zabudowy przyczyni się do zachowania różnorodności gatunkowej fauny oraz nie ograniczy przestrzeni życiowej i bazy żywieniowej zwierzyny. Na terenach leśnych i dolinnych występować będą ptaki, gryzonie, pospolite gatunki owadów, ale także większa zwierzyna korzystająca z korytarza ekologicznego.

Nie prognozuje się bezpośredniego wpływu na różnorodność biologiczną ustaleń Studium. Pośrednio będzie można zauważyć presję antropogeniczną na cenne przyrodniczo obszary na skutek pojawienia się większej liczby ludzi na tym obszarze. Nie prognozuje się negatywnego wpływu na zachowanie siedlisk roślinnych. Pośrednio może wystąpić presja antropogeniczna przebywających na terenie ludzi (wydeptywanie, niszczenie, zrywanie, etc.). Nie prognozuje się znacznego negatywnego wpływu ustaleń planu na faunę. Wprowadzenie zabudowy i presja antropogeniczna może wpływać na przemieszczenia

migracyjne zwierząt w inne rejony, choć ze względu na zachowanie korytarzy ekologicznych przez tereny zurbanizowane nie powinno to być zjawisko zbyt częste.

Wpływ na klimat lokalny

Rozwój zabudowy będzie miała niewielki wpływ na modyfikację klimatu lokalnego, szczególnie w odniesieniu do zaburzeń pola wiatru oraz emisji ciepła. Zabudowa mieszkaniowa i usługowa, a w szczególności produkcyjna, o kilku kondygnacjach może przyczynić się lokalnie do ograniczenia przewietrzania oraz doprowadzić do powstania prądów wstępujących i efektu tunelowego w otoczeniu budynków. Wzrost powierzchni utwardzonych i powierzchni zewnętrznych ścian budynków przyczynią się do podwyższenia średniej temperatury powietrza. Utrudnienia w przewietrzaniu mogą powodować okresowe podwyższenie stężenia zanieczyszczenia atmosfery. Pozytywnie na ograniczenie negatywnych zjawisk związanych z rozwojem zabudowy powinno wpływać przeznaczenie znacznych powierzchni na zieleń oraz bliskość terenów leśnych, dolinnych i otwartych. Na terenach zabudowy położonych w pobliżu terenów leśnych i dolinnych możliwe są inwersje temperatury i częstsze zamglenia. Planowany rozwój terenów zurbanizowanych nie będzie wpływał na modyfikację klimatu lokalnego i topoklimatu a opisane niedogodności mogą pojawiać się okresowo i lokalnie w obrębie bardziej zwartych kompleksów zabudowy w obrębie większych miejscowości (np. Węgorzyna).

Nie prognozuje się istotnego negatywnego wpływu Studium na klimat lokalny.

Wpływ na krajobraz i ludzi

Ustalenia zmiany *Studium* zachowują istniejące zagospodarowanie terenów leśnych, rolnych i dolinnych oraz wprowadzają podobną do istniejącej w sąsiedztwie, w rozmiarach zabudowę mieszkaniowo - usługową na tereny otwarte. W otoczeniu Węgorzyna ustala się rozwój bardziej intensywnej zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. Poza inwestycjami komunikacyjnymi, terenami aktywności gospodarczej i terenów wydobywania surowców nie przewiduje się wprowadzania uciążliwych dla krajobrazu budowli kubaturowych.

Dla zdegradowanych zespołów zabytkowych przewiduje się rehabilitację zabudowy. Powinno to pozytywnie wpływać na walory krajobrazowe. Planowane zagospodarowanie nie będzie znacząco wpływać na zmianę charakteru krajobrazu obszaru gminy. Wzrost ilości zabudowy nie jest znaczący w stosunku do całej powierzchni gminy i jest skoncentrowany w otoczeniu jednego ośrodka urbanistycznego, który obecnie pełni już funkcje mieszkaniowo – usługowe i produkcyjne. Ze względu na brak obszarów o funkcjach uciążliwych oraz położenie w oddaleniu od dużych ośrodków miejskich i przemysłowych obszar gminy pozostanie miejscem przyjaznym dla mieszkańców i nie będzie generował negatywnych skutków dla zdrowia ludzi.

Nie prognozuje się istotnego negatywnego wpływu Studium na krajobraz i zdrowie ludzi.

VII. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, ZMNIEJSZANIE LUB KOMPENSOWANIE NEGATYWNYCH DZIAŁAŃ NA ŚRODOWISKO ORAZ PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Głównym zagrożeniem dla jakości środowiska na obszarze gminy jest niekontrolowany rozwój terenów zurbanizowanych kosztem terenów rolniczych i cennych przyrodniczo oraz degradacja układów komunikacji powodująca wzrost zagrożenie dla jakości środowiska gruntowo – wodnego, klimatu akustycznego i powietrza atmosferycznego. Najpoważniejszym problemem środowiskowym jest emisja dolna z indywidualnych palenisk domowych, emisja komunikacyjna, prowadzona działalność rolnicza oraz rozwój jednostek urbanistycznych bez odpowiedniego zapewnienia infrastruktury kanalizacyjnej i zaopatrzenia w ciepło. Przez obszar gminy przebiegają także korytarze komunikacyjne tras o znaczeniu krajowym. Drogi i związana z nimi infrastruktura winny być tak wkomponowane w krajobraz, aby nie obniżały walorów wizualnych i estetycznych terenu, przez które przebiegają.

W gospodarce rolnej konieczne jest propagowanie i sukcesywne wdrażanie programów rolno-środowiskowych Unii Europejskiej, dostosowywanie chemizacji upraw (w tym nawożenia) do pojemności gleb, dostosowanie form użytkowania ziemi i upraw do istniejących warunków przyrodniczych, kształtowanie równoległych z rolnictwem funkcji obszarów wiejskich.

W zakresie ładu przestrzennego konieczny jest harmonijny rozwój poszczególnych jednostek urbanistycznych oraz ograniczenie rozproszenia zabudowy. Nowo powstająca zabudowa powinna być wyposażona w odpowiednią infrastrukturę techniczną, co zapobiegnie degradacji środowiska. Korzystanie z walorów środowiska przyrodniczego powinno zakładać zachowanie równowagi tak, aby zapobiegać negatywnej antropopresji. Ochronie powinny podlegać zarówno obszary cenne przyrodniczo, obszary leśne jak i obszary zagrożenia powodziowego. Działania inwestycyjne w tych obszarach powinny uwzględniać zachowanie walorów przyrodniczych wraz z ich bioróżnorodnością i georóżnorodnością.

W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń *Studium* na środowisko przedstawia się następujące wnioski i propozycje działań:

- wskazane jest stopniowe przeznaczanie obszarów pod zainwestowanie (w pierwszej kolejności obszary uzbrojone i dostępne komunikacyjne oraz łatwe do wyposażenia w infrastrukturę techniczną i drogową);
- realizacja zabudowy na obszarach wskazanych w Studium powinna być poprzedzona wyposażeniem terenów w infrastrukturę techniczną, a przede wszystkim skanalizowaniem terenów oraz zapewnieniem dojazdu;
- na styku terenów zainwestowanych i terenów potencjalnie cennych przyrodniczo konieczne jest wprowadzenie zabezpieczeń przed negatywnym oddziaływaniem na środowisko, stosując wszelkie dostępne techniki;
- zalesienie gruntów słabych klas oraz nieużytków oraz użytków zielonych powinno być poprzedzone przeprowadzeniem stosownej oceny oddziaływania, celem wyeliminowania możliwości zalesienia cennych siedlisk przyrodniczych.

W przypadku terenów usług turystyki lokalizowanych najczęściej w pobliżu jezior wskazane jest zachowanie strefy przybrzeżnej jezior oraz istniejących tam zadrzewień. Umożliwiają to zapisy Studium wskazujące na nielocalizowania zabudowy w odległości 100 m od brzegów jezior (z wyjątkiem służących rekreacji wodnej). Postuluje się także zachowanie lokalnych korytarzy ekologicznych na obszarach rolnych, w tym w szczególności pomiędzy Jeziorami Węgorzyno i Przytońskie. W projekcie Studium wskazano te korytarze oraz zrezygnowano z części obszarów przeznaczonych na usługi turystyki.

Ustalenia analizowanego *Studium* są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju urbanistycznego i społecznego gminy. Zaprezentowane rozwiązania są zgodne z ustawodawstwem odrębnym, dokumentami planistycznymi obowiązującymi na terenie powiatu i województwa i wykorzystują instrumenty planistyczne służące do zrównoważonego rozwoju terenów zurbanizowanych. Ustalenia *Studium* nie ingerują w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych i zawierają wiele rozwiązań korzystnych dla środowiska na obszarach zurbanizowanych, dlatego prognoza nie prezentuje rozwiązań alternatywnych do proponowanych w ustaleniach *Studium* uznając, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących uwarunkowań i kierunków rozwoju gminy. Należy też zwrócić uwagę, że dokument *Studium* stanowi jedynie ramy rozwoju przestrzennego gminy, precyzowane następnie bardziej szczegółowo na etapie planów miejscowych. Dlatego *Studium* dopuszcza na poszczególnych terenach różnorodne przeznaczenia np. zabudowę mieszkaniową, ale też rekreacyjną czy zieleni. Umożliwia to regulowanie, „wariantowanie” zagospodarowania na poszczególnych terenach oczywiście w ramach ustalonych w *Studium* ogólnych zasad. Należy wykorzystać tereny sąsiadujące z terenami chronionymi na tereny zieleni, stanowiącej obszary otuliny lub bufora od terenów cennych przyrodniczo.

VIII. ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Projekt *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węgorzyno* uwzględnia cele ochrony środowiska zawarte w wielu dokumentach strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym i regionalnym, a także zawarte w dyrektywach UE.

Dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącym podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, przyjęte przez stronę polską, m. n.:

- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo),
- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r. wraz Protokołem.,
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno – błotnych z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982 r.) i Regina (1987 r.),
- Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.).

Ponadto cele Studium uwzględniają zapisy dokumentów strategicznych o randze krajowej. Są to między innymi:

- II Polityka ekologiczna państwa, która nawiązuje do priorytetowych kierunków działań określonych w VI Programie działań Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska. Dokument ten wskazuje narzędzia ochrony środowiska, a także problemy związane ze współpracą międzynarodową ze szczególnym uwzględnieniem UE. Swoje cele i zakres działań wyznacza w trzech horyzontach czasowych: do roku 2002, do roku 2010 i do roku 2025.
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 przedstawia cele w zakresie rozwiązań systemowych, wśród których wyróżnia włączenie aspektów ekologicznych do polityk sektorowych, a przede wszystkim do energetyki, przemysłu, transportu, gospodarki komunalnej i budownictwa, rolnictwa, leśnictwa i turystyki, aktywizację rynku na rzecz ochrony środowiska, zarządzanie środowiskiem, udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowisk, rozwój badań i postęp techniczny oraz ponoszenie odpowiedzialności za szkody w środowisku. Dokument ten dostrzega ważną rolę w ekologizacji planowania przestrzennego i użytkowania terenu oraz w edukacji ekologicznej i dostępie do informacji.
- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań mówi o zachowaniu całej rodzimej przyrody, bez względu na jej formę użytkowania oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia.
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości, który jest instrumentem polityki leśnej w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju, zawiera ogólne wytyczne

sporządzania regionalnych planów przestrzennego zagospodarowania w dziedzinie zwiększania lesistości.

- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych.
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest programem inwestycji rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym. Program pozwoli na wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, będących potencjalnym źródłem poboru ujęć komunalnych. Zamierzeniem Programu jest również pobudzenie inicjatyw lokalnych (nowe miejsca pracy) oraz pełne dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej w zakresie wyposażenia w system oczyszczalni ścieków i kanalizacji.

Ponadto dla Studium istotne z punktu widzenia ochrony środowiska są priorytety wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej. Do najważniejszych dokumentów zaliczyć należy:

- Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do roku 2025,
- Wstępny Projekt Narodowego Planu Rozwoju 2007 – 2015,
- Narodową Strategię Rozwoju Regionalnego na lata 2007 – 2013,
- Dyrektywy Unii Europejskiej: 98/83/UE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi, Dyrektywy Ramowej UE dotyczącej wody, przyjętej w 1997 r., Dyrektywy 98/15/EC z 27 lutego 1998 r. dot. wprowadzania zanieczyszczeń do wód, Dyrektywy Ramowej w sprawie ogólnych zasad gospodarowania odpadami 75/442/EWG z 15 lipca 1975 r., Dyrektywy 9/31 WE w sprawie odpadów niebezpiecznych, Dyrektywy 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000.

Ustanowione na poziomach międzynarodowym i krajowym cele polityki ekologicznej znalazły swoje odzwierciedlenie w opracowanych na poziomie regionalnym dokumentach strategicznych, takich jak: „Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodnio - Pomorskiego” czy „Plan Gospodarki Odpadami Województwa Zachodnio - Pomorskiego”.

Z sześciu Programów Operacyjnych – jeden ma istotne znaczenie dla niniejszego Studium - PO Infrastruktura i Środowisko. Głównym celem Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia społeczeństwa, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. Cele szczegółowe PO Infrastruktura i Środowisko istotne dla województwa zachodnio - pomorskiego to:

- budowa infrastruktury zapewniającej, że rozwój gospodarczy Polski będzie dokonywał się przy równoczesnym zachowaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego,
- zwiększenie dostępności głównych ośrodków gospodarczych w Polsce poprzez powiązanie ich siecią autostrad i dróg ekspresowych oraz alternatywnych wobec transportu drogowego środków transportu,

- zapewnienie długookresowego bezpieczeństwa energetycznego Polski poprzez dywersyfikację dostaw, zmniejszenie energochłonności gospodarki i rozwój odnawialnych źródeł energii.

Ponadto Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodnio - Pomorskiego na lata 2014 - 2020 stawia sobie za cel poprawę stanu, zachowanie bioróżnorodności oraz zapobieganie degradacji środowiska naturalnego, wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie bioróżnorodności, gdzie wspierane będą działania mające na celu zachowanie zagrożonych wyginięciem gatunków oraz różnorodności genetycznej roślin, zwierząt i grzybów oraz przywracania drożności korytarzy ekologicznych, aby umożliwić prawidłowe funkcjonowanie sieci Natura 2000, a także kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska.

Studium realizuje również cele środowiskowe nakreślone w *Programie ochrony środowiska gminy Węgorzyno, Planie gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Węgorzyno*.

IX. INFORMACJE O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU NA OBSZARY NATURA 2000 I OBSZARY CHRONIONE

Na obszarze gminy Węgorzyno występują wielkoprzestrzenne formy ochrony przyrody: rezerwat przyrody „Źródłiskowe zbocza”, Iński Park Krajobrazowy, użytki ekologiczne, obszary Natura 2000. Ponadto na obszarze gminy znajdują się pomniki przyrody.

Na terenach rolnych i zagospodarowanych naturalne siedliska roślinne są rzadkie, dominuje szata roślinna, która jest odporna na degradację i posiada wysokie cechy adaptacji do trudnych warunków bytowania. Największej presji i degradacji podlegają drzewa na terenach przyulicznych. Gatunki drzew znajdujących się na obszarze opracowania są dość dobrze przystosowane do warunków siedliskowych. Degradacja klimatu akustycznego oraz lokalne i okresowe podwyższone zanieczyszczenie atmosfery jest skutkiem przebiegu arterii komunikacyjnych oraz stosowania wysokoemisyjnych źródeł energii grzewczej w indywidualnych paleniskach. Uciążliwości związane z emisją indywidualną mogą zostać skutecznie zredukowane poprzez stosowanie proekologicznych paliw oraz wykorzystanie energii odnawialnej.

Szata roślinna znajdująca na obszarze gminy w dużej mierze nie ma cech roślinności naturalnej i jest dostosowana do wymogów estetycznych lub stanowi agrocenozy. Na terenach zabudowanych występuje zieleń wysoka, która stanowi o walorach krajobrazowych przestrzeni zurbanizowanej. Zieleń przyuliczna jest poddawana presji ze strony komunikacji i zanieczyszczeń gleb. W obrębie gruntów rolnych znajdują się enklawy roślinności łąkowej lub zadrzewienia o cechach siedlisk naturalnych. Na obszarach rolnych i zurbanizowanych występuje także fauna, w tym ptaki i nietoperze, które nie odbiegają ilościowo i jakościowo od podobnych obszarów na terenie kraju. Planowane zagospodarowanie nie spowoduje znaczących zmian w chronionym krajobrazie. Dopuszczenie do rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej w rejonie Węgorzyna nie powinno zmienić charakteru krajobrazu gminy, w tym krajobrazu kulturowego, będącego przedmiotem ochrony. Ingerencja w tereny rolne będzie dopuszczalna, dlatego należy uznać, że presja na środowisko przyrodnicze na terenach chronionych i poza nimi będzie znikoma i nie będzie powodować pogorszenia stanu występowania siedlisk roślinnych i zwierzęcych.

Zasobem środowiska jest także krajobraz gminy, który został objęty ochroną w ramach parku krajobrazowego. Mimo prowadzonej gospodarki rolnej oraz urbanizacji na obszarze gminy występują obszary o cechach krajobrazu naturalnego podkreślone ukształtowaniem terenu oraz zagospodarowaniem (lasy, łąki pola uprawne). Kształtowanie krajobrazu i utrzymanie jego walorów może polegać na ograniczeniu powstawania zabudowy rozproszonej, starannego zagospodarowania terenów (w szczególności przeznaczonych pod rekreację), utrzymanie naturalnego charakteru terenów cennych przyrodniczo, terenów lasów i terenów dolin rzecznych oraz obszarów pojeziernych, zachowanie ciągłości połączeń pomiędzy obszarami pełniącymi funkcje przyrodnicze (korytarze ekologiczne), rekultywacja terenów wydobywczych.

Wpływ na rezerwat przyrody „Źródłiskowe zbocza”

Powołany w celu zachowania krajobrazu o dużych deniwelacjach na Pojezierzu Ińskim wraz z licznymi źródłiskami i wysiękami oraz występujących na tym terenie olsów, zwłaszcza w odmianie źródłiskowej oraz zespołów żyznej i kwaśnej buczyny niżowej. Zostaje zachowany w stanie niezmienionym w Studium. W otoczeniu rezerwatu nie wprowadza się nowego zagospodarowania, dlatego można uznać, że analizowany dokument nie będzie miał wpływu na cel i przedmiot ochrony rezerwatu.

Wpływ na Iński Park Krajobrazowy

Celem ochrony Parku jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie jego wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych oraz walorów krajobrazowych w warunkach zrównoważonego rozwoju, a w szczególności:

- 1) utrzymanie i odtwarzanie krajobrazu zbliżonego do naturalnego oraz harmonijnych krajobrazów kulturowych;
- 2) zachowanie różnorodności biologicznej ekosystemów;
- 3) zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, zwłaszcza dzikich ptaków i ich siedlisk na obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Ińska PLB 320008;
- 4) zachowanie naturalnej rzeźby terenu;
- 5) zachowanie i wprowadzanie powszechnej dostępności walorów przyrodniczych i krajobrazowych;
- 6) prowadzenie wszelkiej działalności gospodarczej w sposób minimalizujący negatywne oddziaływania na środowisko i krajobraz;
- 7) utrzymanie wszelkich powiązań ekologicznych w otulinie Parku

Cele realizowane są przez:

- 1) zachowanie, a wobec przyrodniczych elementów wymarłych lub zniszczonych odtwarzanie:
 - a) biocenoz o charakterze naturalnym i seminaturalnym,
 - b) populacji roślin, grzybów i zwierząt gatunków chronionych, zagrożonych wyginięciem, rzadko spotykanych i kluczowych dla funkcjonowania ekosystemów,
 - c) zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, oczek wodnych śródpolnych i śródleśnych,
 - d) innych elementów środowiska przyrodniczego warunkujących zachowanie różnorodności biologicznej i georóżnorodności obszaru Parku,
 - e) reliktywów osadnictwa prehistorycznego, średniowiecznej i nowożytnej struktury osadniczej, cennych układów ruralistycznych, zabytków architektury i budownictwa, techniki, zieleni zabytkowej i nekropolii, niematerialnych wartości historycznych i społecznych;
- 2) rozwój układów osadniczych w formie dopełniania istniejących struktur przy kontroli i ograniczaniu ich zasięgu przestrzennego oraz zapobieganiu rozpraszaniu zabudowy;
- 3) rozwój infrastruktury poprawiającej stan środowiska naturalnego i warunki życia ludności;
- 4) na terenie otuliny Parku:
 - a) zachowanie korytarzy ekologicznych i innych elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego, zapewniających skuteczną ochronę walorów Parku,
 - b) rozwój obszarów zabudowanych i prowadzenie działalności gospodarczej w sposób nie zagrażający ochronie walorów Parku,
 - c) rozwój infrastruktury poprawiającej stan środowiska naturalnego i warunki życia ludności na terenie Parku.

Plan zadań ochronnych identyfikuje oraz określa sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków. W planie zadań ochronnych wskazuje się na konieczność rewizji m. in. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Węgorzyno pod kątem proponowanych zalesień. Oznacza to wykluczenie zalesień w obrębie parku z wyjątkiem działań związanych z ochroną przyrody (wzmacnianie powiązań ekologicznych między kompleksami leśnymi) i

ochroną przed erozją (nie dotyczy lasów Państwowych). W Studium na obszarze parku krajobrazowego wskazano jeden obszar do zalesień w rejonie miejscowości Cieszyno, nad Jeziorem Woświn. Proponowane zalesienie znajduje się w sąsiedztwie linii kolejowej i brzegów jeziora oraz łączy się z większym kompleksem leśnym znajdującym się na południe od gminy Węgorzyno. W otulinie parku wskazano większe obszary pod zalesienia, które mają być realizowane zgodnie z ustaleniami Studium. Planuje się, że obszary leśnej przestrzeni produkcyjnej rozwijane będą poprzez:

- prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej w kierunku ochrony i wzmocnienia ekosystemu leśnego, m.in. poprzez uzupełnianie drzewostanu - powiększanie zasobów leśnych i wzmaganie ich korzystnego wpływu na warunki życia człowieka i funkcjonowania całości przyrody,
- utrzymanie trwałości lasów i ciągłości wykorzystania ich wielostronnych funkcji,
- zapewnienia dojazdu koniecznego i niezbędnej obsługi komunikacyjnej wewnętrznej (drogi śródlęsne),
- zapewnienie rekreacyjnych powiązań pieszych i rowerowych terenów lasów z innymi terenami zielonymi i rekreacyjnymi oraz wyznaczanie miejsc widokowych, odpoczynku i biwakowych,
- odpowiednie wyposażenie przejmowanych pod dolesienia obszarów w niezbędną infrastrukturę.

Ustalono ogólną zasadę, że rozdrobnione tereny leśne, o powierzchni mniejszej niż 10 ha powinny być w miarę możliwości łączone w większe kompleksy leśne, poprzez m.in. zmianę sposobu użytkowania terenów przyległych. W przypadku braku takich możliwości, dla niewielkich użytków leśnych należy ustalić zasady gospodarki leśnej w decyzjach wydanych zgodnie z ustawą o lasach. Drzewostany, które w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji, ze względu na skład gatunkowy lub inne przyczyny zostaną uznane za nie posiadające znaczenia dla gospodarki leśnej, a odznaczające się wartością przyrodniczą lub krajobrazową, należy wyodrębnić w miejscowych planach jako tereny zadrzewień, chronione przed zmianą przeznaczenia. Realizowanie zalesień zgodnie z ustaleniami Studium oraz w zgodzie z zapisami planu zadań ochronnych parku powinno poprawić strukturę przyrodniczą gminy.

Ponadto w planie zadań ochronnych nakazuje się przeciwdziałanie podziałom nieruchomości i w następstwie zabudowie otwartego krajobrazu rolniczego oraz stref nadbrzeżnych jezior oraz przeciwdziałanie podziałom nieruchomości w obrębie wsi prowadzących do rozlewania się struktur ruralistycznych w sposób chaotyczny i niekontrolowany. Oznacza to wyznaczenie w studium oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów z zakazem zabudowy, obejmujących atrakcyjne krajobrazowe tereny i wnętrza oraz maksymalnego zasięgu rozwoju jednostek osadniczych, w oparciu o ustalenia planu ochrony. W *Studium* wyznacza się obszary zurbanizowane przewidziane dla realizacji i rozwoju zabudowy, należące do strefy funkcjonalnej zainwestowania oraz obszary niezurbanizowane, chronione przed rozwojem zabudowy należące do strefy funkcjonalnej otwartej. Obszary zurbanizowane, przewidziane dla realizacji i rozwoju zabudowy zajmują 1521,64 ha, co stanowi niecałe 6% powierzchni gminy.

W § 7. 1. planu zadań ochronnych określa się sposoby udostępniania i korzystania z obszarów parku obowiązujące na całym terenie w odniesieniu do zabudowy i infrastruktury. Dotyczą one bardzo różnorodnych zagadnień, często nie związanych bezpośrednio z planowaniem przestrzennym lub materiały i stopniem szczegółowości Studium. Odniesienie do planowania przestrzennego znajdujemy m. in. w punkcie 10 gdzie wyklucza się wprowadzanie nowej zabudowy kubaturowej w pasie 100 m od brzegów jezior, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej oraz miejsc wskazanych jako

obszary użytkowania w planie zadań ochronnych. Zapis realizujący ten postulat znalazł się w ustaleniach Studium.

W planie zadań ochronnych określa się sposoby udostępniania i korzystania z obszarów parku obowiązujące na całym terenie w odniesieniu do gospodarki rolnej, m. in. wyklucza się zabudowę otwartych terenów rolniczych, z wyjątkiem zabudowy w obrębie dawnych siedlisk do czasu uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W Studium planuje się, że obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej rozwijane będą poprzez:

- prowadzenie zrównoważonej i ekologicznej gospodarki rolnej,
- utrzymanie łąk, pastwisk i zadrzewień,
- ochronę gleb i wód powierzchniowych oraz podziemnych,
- tworzenie ciągów zadrzewień śródpolnych,
- tworzenie stref buforowych na styku z terenami przeznaczonymi do zabudowy,
- nastawienie produkcji rolnej na surowce służące produkcji energii alternatywnej (biomasa).

Na terenach „R3” dopuszcza się utrzymanie i rozwój istniejących obszarów produkcji rolnej, przy szczególnym uwzględnieniu walorów i powiązań przyrodniczych. Dopuszcza się tworzenie nowych obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez powiększanie obszarów istniejących użytków rolnych, przy czym należy zachować i chronić wartościowe tereny przyrodnicze i krajobrazowe.

Na obszarach produkcji rolnej „R2”, wskazane jest zapewnienie trwałego utrzymania i ochrony funkcji rolniczej oraz wykluczenie nierolniczych sposobów użytkowania terenu, w tym nieuzasadnionego rozwoju zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Obszary te należy chronić przed nową zabudową mieszkaniową i zagrodową. Nie dopuszcza się realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, za wyjątkiem nowych obiektów na działkach istniejącej zabudowy, wyłącznie w sytuacjach uzasadnionych potrzebą poprawy jakości zamieszkiwania lub prowadzonej działalności gospodarczej. Sposób zagospodarowania i użytkowania terenów produkcji rolniczej powinien służyć zachowaniu i wzmocnieniu ich funkcji rolniczej. Planuje się, że na tych terenach rozwijała się będzie ekologiczna gospodarka rolna. Wskazane jest przyjmowanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń, które w sposób priorytetowy uwzględniają kontynuację rolniczej działalności produkcyjnej (wraz z możliwością zmiany profilu produkcyjnego w kierunku produkcji proekologicznej). W obrębie terenów produkcji rolnej, zaleca się sytuowanie półnaturalnych użytków zielonych i zadarnionych stref buforowych, ze względu na ich korzystny wpływ na sąsiadujące zbiorniki wodne, których stan ma istotne znaczenie w procesie ochrony ptaków. Półnaturalne użytki zielone i zadarnione strefy buforowe zalecane są również na terenach zalewowych, ponieważ w wyniku ewentualnego zalania straty powstałe na użytkach zielonych są znacznie mniejsze niż w przypadku zalania innych upraw.

Ponadto w planie zadań ochronnych wyklucza się likwidację zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych. Zapisy o takich działaniach w Studium pojawiają się w wielu miejscach i są elementem głównych kierunków Studium.

W planie zadań ochronnych określa się także sposoby udostępniania i korzystania z obszarów parku obowiązujące na całym terenie w odniesieniu do turystyki i rekreacji, w ramach których dopuszcza się turystyczne i rekreacyjne wykorzystanie akwenów, w szczególności uprawianie sportów wodnych i korzystanie z wyznaczonych plaż, pomostów, pól namiotowych i tras spacerowych na obszarach wskazanych w planie oraz wyklucza się lokalizację pomostów, kładek i plaż poza terenami wskazanymi. Ustalenia te są realizowane w Studium.

W kontekście przytoczonych zapisów planu zadań ochronnych oraz ustaleń Studium, które odnoszą się bezpośrednio lub pośrednio do tych zapisów należy stwierdzić, że Studium

realizuje postulaty wyrażone w planie zadań ochronnych na obszarach parku krajobrazowego oraz jego otuliny.

Wpływ na obszar Natura 2000 Ostoja Ińska

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 08. Występuje tu co najmniej 27 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W ostoi gniazduje ponad 140 gatunków ptaków. Obejmuje cały obszar gminy Węgorzyno. W planie zadań ochronnych jako zagrożenia wskazano m. in. zabudowę obrzeży zbiorników wodnych skutkującą degradacją i utratą terenów żerowiskowych, niepokojenie ptaków w wyniku działalności człowieka np. penetracji turystycznej skutkujące płoszeniem ptaków lub niszczeniem gniazd, powiększającą się antropopresję w strefie przybrzeżnej jezior skutkująca utratą żerowisk, powiększającą się antropopresję w strefie przybrzeżnej jezior i na wyspach jeziornych skutkującą utratą siedlisk oraz całkowite odlesianie brzegów rzek i jezior skutkujące utratą łągowisk. Jako działania ochronne wskazano m. in. kształtowanie stref ekotonowych przy jeziorach i rzekach o szerokości ok. 1-2 wysokości drzewostanu, nieużytkowanych cięciami zupełnymi, utrzymanie arealu i struktury siedlisk łągowych i żerowiskowych przedmiotów ochrony poprzez zachowanie w niepogorszonym stanie zbiorników wodnych oraz zachowanie niepofragmentowanych płatów roślinności szuwarowej. W przypadku lokalizacji usług turystyki w sąsiedztwie jezior mogą występować wskazane zagrożenia, dlatego jest istotne w miarę możliwości wprowadzenie w bezpośrednim sąsiedztwie brzegów jezior stref zieleni rolno krajobrazowej lub leśnej tak, aby zachować korzystne dla ptaków ekosystemy. Zgodnie z zapisami planu zadań ochronnych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węgorzyno uchwalone Uchwałą Nr XXI/183/2008 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 3 lipca 2008 r.- zmienione Uchwałą Nr XVII/163/2012 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 28 czerwca 2012 r. należy wprowadzić następujące zmiany:

- 1) Wprowadzenie zapisu nie przeznaczania pod zabudowę nowych terenów zlokalizowanych bliżej niż 100 metrów od brzegów jezior poza obszarami zwartej zabudowy w rozumieniu Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Ustalenie nie dotyczy obszarów zwartej zabudowy miejscowości, działek, dla których przed dniem wejścia w życie zarządzenia w sprawie PZO wydane zostały pozwolenia na budowę oraz obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących przed dniem wejścia w życie zarządzenia w sprawie PZO. Ustalenie nie dotyczy również obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej w granicach Ińskiego Parku Krajobrazowego – ustalenia to zostało zrealizowane w ustaleniach Studium;
- 2) Ze względu na znaczną mobilność i koncentrację ptaków oraz charakter ostoi, w studium należy umieścić ustalenia zapewniające utrzymanie dotychczasowej drożności tras migracji i przestrzeni powietrznej w zasięgach siedlisk łągowych i żerowiskowych oraz odpoczynkowych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, poprzez niedopuszczenie do zmiany przeznaczenia i zagospodarowania gruntów pod budowę farm wiatrowych – na obszarze gminy nie dopuszcza się lokalizacji farm wiatrowych;
- 3) Należy utrzymywać grunty obszaru Natura 2000 (tj. siedliska łągowe, żerowiskowe oraz miejsca odpoczynkowe przedmiotów ochrony) bez przeznaczania ich pod budowę ferm zwierząt futerkowych (w tym zwłaszcza norki amerykańskiej) w związku z bardzo wysokim ryzykiem znaczącego negatywnego oddziaływania tego typu przedsięwzięć na przedmioty ochrony – na obszarze gminy nie dopuszcza się ferm zwierząt futerkowych;
- 4) Z uwagi na kluczowe znaczenie terenów otwartych i podmokłych dla ptaków będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, konieczne jest umieszczenie w

Studium ustaleń, które zapewnią utrzymanie dotychczasowego zasięgu ich siedlisk łągowych i żerowiskowych, w szczególności poprzez utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia i sposobu użytkowania łąk, pastwisk, naturogenicznym nieużytków i gruntów ornych, dbając jednocześnie o zapewnienie prawidłowego, zbliżonego do warunków naturalnych, uwodnienia siedlisk hydrogenicznym i tym samym nie przeznaczanie tych gruntów na inne cele (m.in. na zabudowę, zalesianie, eksploatację kruszyw naturalnych). Ustalenie nie dotyczy: obszarów zwartej zabudowy miejscowości, działek, dla których przed dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia wydane zostały decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, pozwolenia na budowę, pozwolenia wodno prawne lub koncesje, obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących lub wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uzgodnionych przez RDOŚ w okresie od 30 kwietnia 2014 r. do dnia wejścia w życie niniejszego zarządzenia, inwestycji celu publicznego, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, terenów, na których występują udokumentowane złoża surowców mineralnych oraz terenów perspektywicznych ich występowania, gdy przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko lub na obszar Natura 2000 wykaże brak oddziaływania na przedmioty ochrony, działek, dla których przeprowadzono procedurę oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, podczas której stwierdzono brak negatywnego oddziaływania na ten obszar – ustalenie to jest realizowane w Studium.

Z informacji przekazanych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Szczecinie wynika że nad Jeziorem Płochowskim oraz Sterkowskim Górnym zlokalizowane są stanowiska błotniaka stawowego, nas Jeziorami Węgorzyno i Przytońskie stanowiska gągola, zimorodka, derkacza i żurawia. Natomiast na Jeziorem Wolnowo stanowisko zimorodka. W obecnym projekcie Studium zrezygnowano z lokalizacji obszarów turystyki nad Jeziorem Płochowskim i Jeziorem Wolnowo dlatego wyeliminowano zagrożenie dla wskazanych gatunków. W przypadku Jeziora Sterkowskiego Górnego obszar usług turystyki nie jest zlokalizowany bezpośrednio przy jeziorze a bliżej drogi krajowej. Błotniak stawowy zasiedla trzcinowiska wokół jezior i stawów rybnych, torfowiska z zaroślami wierzbowymi, oczka wodne wśród pól uprawnych, gęsto obrosnięte szuwarami tereny podmokłe, zbiorniki zaporowe, starorzecza, wiklinowe zarośla, a także glinianki i torfianki na otwartych przestrzeniach. Unika lasów. Ze względu na wzrost populacji zasiedla coraz mniej typowe siedliska, w tym mniej korzystne dla niego tereny rolnicze. Po okresie łągowym żeruje nad ścierniskami i polami uprawnymi. W rejonie Jeziora Sterkowskiego Górnego znajdują się rozległe tereny R3 i R2 a same brzegi jeziora będą wolne od zagospodarowania dlatego istnieją warunki do zachowania zidentyfikowanych stanowisk.

W przypadku Jezior Węgorzyno i Przytońskie znacznie ograniczono zasięg obszarów usług turystyki dlatego zdecydowanie zmniejszyło się ryzyko utraty stanowisk wskazanych gatunków ptaków.

Ustalenia Studium w większości utrzymują istniejące zagospodarowanie zachowując strukturę przyrodniczą i urbanistyczną gminy. Wzrost powierzchni zurbanizowanych spowoduje pewną presję na tereny żerowiskowe i migracyjne ptaków. W prognozie zaleca się pewne działania ochronne mogące utrzymać korzystny dla ptaków mozaikowy krajobraz rolniczo – leśny oraz tereny w otoczeniu zbiorników wodnych.

Wpływ na obszar Natura 2000 Dorzecze Regi

Obszar jest ważną ostoją występującego w obrębie Polski w zasadzie tylko w województwie zachodniopomorskim grądu subatlantyckiego. Jest tu ponad 1.300 ha tego siedliska - 8,4% obszaru, co stanowi ok. 16% grądów subatlantyckich chronionych w sieci N2000 w Polsce i ponad 6% zasobów tego siedliska w kraju). Obszar jest także ważny dla osiągnięcia odpowiedniej reprezentatywności i regionalnej zmienności lasów łągowych (prawie 1.700 ha - 10,8% obszaru). Mimo niewielkiego udziału procentowego, relatywnie duże powierzchnie, kluczowe w kontekście zmian dokonywanych w skali województwa ma ten obszar dla takich siedlisk jak: torfowiska przejściowe (95,8 ha), lasy bagiennie (68,3 ha) i dąbrowy śródlądowe (367,7 ha). Podkreślić też należy bogactwo florystyczne i faunistyczne doliny, co poświadczają długie listy gatunków ważnych (rzadkich i zagrożonych). Mimo zabudowy hydrotechnicznej przegradzającej rzekę na przeważającej długości koryto rzeczne ma naturalny charakter podobnie jak cały krajobraz znacznej części doliny. Dolina stanowi korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym.

Obszar znajduje się w północno – wschodniej części gminy i obejmuje w przeważającej części tereny leśne oraz tereny rolne. Ustalenia Studium zachowują istniejące zagospodarowanie. W rejonie Rogówka i Lesięcina wskazują tereny do zalesienia oraz nie wprowadzają nowej zabudowy na samym obszarze ani w jego sąsiedztwie. Dlatego można uznać, że ustalenia Studium nie będą oddziaływać na przedmioty ochrony i integralność obszaru.

Wpływ na obszar Natura 2000 Brzeźnicka Węgorza

Na terenie obszaru występuje 5 siedlisk z Załącznika I (zajmujących łącznie ok. 78% powierzchni) i 4 gatunki z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W skali ponadlokalnej obszar stanowi ostoję dobrze zachowanych i zróżnicowanych lasów liściastych, kontrastujących z okolicznymi lasami, głównie monokulturami na gruntach porolnych lub silnie przekształconymi przez gospodarkę leśną. Nad rzeką gnieździ się para orlików krzykliwych *Aquila pomarina*. W okresie zimowym, niezamarzająca rzeka jest miejscem bytowania kaczek w ilości kilkuset osobników.

Obszar znajduje się we wschodniej części gminy i obejmuje tereny leśne, jezioro i tereny rolne. Ustalenia Studium zachowują istniejące zagospodarowanie. Nie wprowadza się nowej zabudowy na samym obszarze ani w jego sąsiedztwie. Dlatego można uznać, że ustalenia Studium nie będą oddziaływać na przedmioty ochrony i integralność obszaru.

Wpływ na obszar Natura 2000 Pojezierze Ińskie

Cechą charakterystyczną ostoi są duże jeziora mezotroficzne (Ińsko, Wisola, Krzemień, Długie) z rozległymi łąkami ramienicowymi, rzadkimi i zagrożonymi gatunkami glonów oraz zbiorowiskami z klasy *Littorelletea* (zespół wywłócznika skrętoległego i brzeżycy jednokwiatowej). Rozległe przestrzenie zajmują lasy z dominacją dobrze zachowanych buczyn żywnych (płaty z perłówką jednokwiatową i żywcem cebulkowym) i kwaśnych, tworzących mozaikę z grądami, łąkami oraz bagiennymi brzezunami, borami i olsami. W buczynach został odnaleziony grzyb *Botryobasidium pruinatum*, uznawany już od wieku za wymarły, ponadto w obszarze tym stwierdzono dwa nowe dla Polski gatunki grzybów: czarnobruszek i *Tomentella subtestacea*. Wśród lasów rozproszone są dobrze zachowane torfowiska mszarne, a na torfowiskach niskich stwierdzono wiele gatunków storczyków. Obszar ma duże znaczenie dla fauny, w szczególności dla ptaków (148 gatunków łągowych) oraz płazów (12 gatunków) i gadów (4 gatunki) ze względu na duży udział dobrze zachowanych siedlisk podmokłych. Duża liczba drobnych zbiorników i mokradeł sprzyja licznemu występowaniu bezkręgowców wodnych, w tym zalotki większej. Kompleks torfowisk i drobnych zbiorników położonych między jeziorem Pośrządło i Sarnowo zasiedlają liczne i cenne populacje bezkręgowców związanych z siedliskami wodnymi i podmokłymi (zalotka większa, czerwończyk nieparek,

czerwończyk fioletek). Niska gęstość zaludnienia, niski stopień urbanizacji oraz odśrodkowy układ hydrograficzny ostoi sprzyja zachowaniu i ochronie wartości przyrodniczych.

Obszar znajduje się poza granicami gminy Węgorzyno a jedynie przylega do jej południowych granic w rejonie Jeziora Dłusko. Na obszarze gminy w tym rejonie występują tereny leśne i rolne. Ustalenia Studium nie wprowadzają żadnych terenów zabudowy. Dlatego można uznać, że ustalenia Studium nie będą oddziaływać na przedmioty ochrony i integralność obszaru.

Biorąc pod uwagę trwałość zarówno zasobów jak i produktywności gruntów rolnych oraz leśnych można stwierdzić, że dotychczasowy, kulturowy, gospodarczy i planistyczny sposób ich ochrony jest skuteczny.

Ustalenia Studium nie ingerują bezpośrednio w obszary najwyższej ochrony w postaci rezerwatów przyrody i siedliskowych obszarów Natura 2000. Ponadto ograniczają ingerencje w obszar ptasi Natura 2000, park krajobrazowy wraz z otuliną czy użytków ekologicznych. Planowany rozwój terenów zurbanizowanych nie będzie powodował znaczącego oddziaływania na cele ochrony obszarów Natura 2000, rezerwatu przyrody, użytków ekologicznych i parku krajobrazowego.

X. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem strategicznym na poziomie gminy umożliwiającym prowadzenie skutecznej polityki przestrzennej oraz umożliwiającym pozyskiwanie odpowiednich środków finansowych na realizację istotnych dla gminy przedsięwzięć inwestycyjnych (komunikacyjnych, infrastrukturalnych, gospodarczych).

Niniejsze opracowanie wyznacza obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW. Oprócz ww. obejmuje ono również szereg innych zagadnień związanych m.in. z infrastrukturą techniczną (m. in. zagadnienie gospodarki wodno-ściekowej). Obecnie na terenie gminy Węgorzyno obowiązuje Studium z roku 2012. Analizy wykazały konieczność sporządzenia tego dokumentu, uwzględniającego zmieniające się potrzeby i możliwości rozwojowe gminy, jak również obejmują pełny zakres i formę studium określoną w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w aktach wykonawczych. Do konieczności opracowania Studium przyczyniły się między innymi: potrzeba umożliwienia lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW oraz wnioski społeczności lokalnej dotyczące zmiany przeznaczenia terenu.

Niekorzystne byłoby zaprzestanie realizacji działań w zakresie planowanego rozwoju przestrzennego gminy oraz rozwoju infrastruktury technicznej i systemu komunikacyjnego oraz ochrony i kształtowania systemów przyrodniczych. Stworzenie warunków do rozwoju gospodarczego i zachowania ładu przestrzennego, to jedno z najważniejszych zadań gminy prowadzące do podniesienia jakości życia. Brak realizacji ustaleń projektu Studium może prowadzić do chaotycznego rozwoju przestrzennego istniejących jednostek urbanistycznych, bez odpowiedniej infrastruktury technicznej oraz układu komunikacyjnego. Prowadzić to będzie do pogorszenia jakości funkcjonowania środowiska (gruntowo – wodnego, powietrza, klimatu akustycznego). Może także wprowadzać zagrożenie dla środowiska w obszarach cennych przyrodniczo, których zachowanie jest istotne w punktu widzenia integralności i ciągłości systemów przyrodniczych na terenie kraju. Przy braku realizacji Studium zapewnienie ochrony, powiązań i trwałości funkcjonowania obszarów cennych przyrodniczo, byłoby prawdopodobnie niewielkie i skutkowałoby znaczną ekspansją antropogeniczną.

XI. METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do:

1. oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu,
2. przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Ad 1) W zakresie oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu na środowisko:

- w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych, obowiązywać będzie monitoring środowiska w zakresie i metodach określonych w wydanej decyzji,
- w odniesieniu do pozostałych terenów może to być monitoring państwowy środowiska, prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska,
- w przypadku skarg mieszkańców na uciążliwości prowadzonej działalności w oparciu o uchwalony plan, analizę realizacji mpzp i badanie skażenia środowiska powinien przeprowadzić odpowiedni organ administracji samorządowej.

Ad. 2) W zakresie realizacji przestrzegania ustaleń studium powinny być okresowe przeglądy zainwestowania obszaru, wykonywane przez administrację samorządową na potrzeby oceny prowadzonej polityki przestrzennej. Częstotliwość okresowych przeglądów powinna być zgodna z przepisami szczególnymi (ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym: „W celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem (...) wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta przekazuje radzie gminy wyniki analiz, o których mowa w ust. 1, po uzyskaniu opinii gminnej (...) komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady. Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania, o których mowa w art. 27 ustawy. Przy podejmowaniu uchwały, o której mowa w ust. 2, rada gminy bierze pod uwagę w szczególności zgodność studium albo planu miejscowego z wymogami wynikającymi z przepisów art. 10 ust. 1 i 2, art. 15 oraz art. 16 ust. 1.” Wskazane przepisy dotyczą m.in. uwzględniania w studium zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu:

- rejestrowanie wniosków o sporządzenie miejscowych planów lub ich zmianę, gromadzenie materiałów z nimi związanych,
- ocenę zgodności wydanych decyzji i pozwoleń budowlanych z projektem,

- ocena i aktualizacja form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych,
- oceny rozwoju gospodarczego (przedsiębiorczości, przemian struktury agrarnej, rozwoju budownictwa, wzrostu lesistości),
- ocena warunków i jakości klimatu akustycznego wykonywane 1 raz na 4 lata.
- W zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. IMGW, Wody Polskie i inne. Zgodnie z art. 10 Dyrektywy 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w celu uniknięcia powielania monitoringu raporty o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska powinny być przekazywane do gminy.

W celu oceny wpływu zagospodarowania na środowisko i człowieka można zastosować wskaźniki monitoringu. Poza przyjętymi w przepisach odrębnych wskaźnikami dotyczącymi jakości poszczególnych komponentów środowiska można wykorzystać następujące parametry:

- jakość powietrza - liczba instalacji ogrzewania i podgrzewania wody gospodarczej w oparciu o paliwa ekologiczne (gaz, olej opałowy, energia elektryczna);
- jakość wód, gospodarka wodno-ściekowa - gospodarstwa podłączone do kanalizacji, gospodarstwa podłączone do bezodpływowych zbiorników na nieczystości (szamb);
- gospodarka odpadami - ilość wytwarzanych odpadów komunalnych na 1 mieszkańca;
- ochrona przyrody, bioróżnorodności, krajobrazu - obszar gminy objęty ochroną przyrody lub krajobrazu;
- klimat akustyczny - uciążliwość akustyczna dróg (na podstawie pomiarów zarządców).

XII. PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM

12.1 Przyjęte założenia

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy jako podstawowe przyjęto założenie, że autorzy projektu Studium uwzględnili wszystkie aspekty ochrony środowiska. Zapisy ustaleń projektu Studium przygotowane zostały tak, by w możliwie maksymalnym stopniu ograniczyć negatywne oddziaływanie przyszłych aktywności na stan środowiska naturalnego i zdrowie mieszkańców. Szczegółowe lokalizacje nowych inwestycji muszą być ustalane z uwzględnieniem przepisów szczególnych, dotyczących m.in. ochrony środowiska, co stanowi dodatkowe zabezpieczenie przed potencjalną degradacją środowiska.

W celu otrzymania metodologicznej przejrzystości prognozy oddziaływania ustaleń Studium na środowisko przyrodnicze dokonano klasyfikacji poszczególnych terenów pod kątem potencjalnych zagrożeń stanu środowiska, mogących wystąpić w wyniku realizacji dokumentu. Określono również przewidywany zasięg oddziaływania, jego rodzaj oraz trwałość i odwracalność. Ponadto scharakteryzowano wpływ ustaleń zmiany Studium oraz rodzaj oddziaływania na tereny przyległe do obszaru opracowania.

Wydzielono cztery grupy, w ramach powyższej klasyfikacji, które przedstawiono na załączonej mapie w skali 1:10000 oraz opisano w niniejszym tekście.

A Obszary zieleni urządzonej **ZP**, obszary zieleni urządzonej z usługami **ZP/U**, obszary historycznych założeń parkowych **ZH**, obszary rolno-krajobrazowe **R3**, obszary lasów **ZL**, obszary wód powierzchniowych **W**.

B Obszary rolne **R1**, obszary rolne z ograniczeniami **R2**, obszary cmentarzy **ZC**, obszary ogrodów działkowych **ZD**.

C Obszary zabudowy śródmiejskiej **MU**, obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na terenach miejskich **MW1**, obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN**, obszary wielofunkcyjne o dominującym udziale zabudowy zagrodowej oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **M**, obszary rozproszonej zabudowy zagrodowej na terenach wiejskich **MR**, obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na terenach wiejskich **MW2**, obszary zabudowy usługowej **U**, obszary wydzielonych usług publicznych **UP**, obszary usług turystyki **UT**, obszary wydzielonych usług sportu i rekreacji **USR**.

D Obszary produkcji rolnej i obsługi rolnictwa **AR**, obszary aktywności gospodarczej **AG**, obszar powierzchniowej eksploatacji surowców **PG**, obszary kolejowe **KK**, obszary infrastruktury technicznej **IT**, drogi klasy głównej ruchu przyspieszonego (istniejąca i projektowana) **KDGP**, drogi klasy głównej **KDG**, drogi klasy zbiorczej **KDZ**, drogi klasy lokalnej **KDL**, ważniejsze drogi klasy dojazdowej **KDD**.

12.2 Prognoza skutków wpływu ustaleń zmiany Studium na środowisko

Przyjęte i przedstawione powyżej założenia niniejszej prognozy opracowano w odniesieniu do wydzielonych grup, oznaczonych na mapie „Prognozy ...” literami A, B, C i D. Przewiduje się następujące oddziaływanie ustaleń zmiany Studium na środowisko przyrodnicze, krajobraz i zdrowie mieszkańców:

A Tereny, na których prognozowany wpływ ustaleń Studium będzie *korzystny dla środowiska*. Oddziaływanie na środowisko:

- zachowanie bioróżnorodności na terenach leśnych, rolnych, parkowych oraz towarzyszących ciekom powierzchniowym;
- korzystny wpływ na mikroklimat i warunki biometeorologiczne;
- tereny wód, lasów, zieleni parkowej i wysokiej będą miały korzystny wpływ na mikroklimat i bioróżnorodność, łagodzenie skutków negatywnych oddziaływań urbanizacji w postaci hałasu, emisji zanieczyszczeń do atmosfery, zmian bilansu wodnego;
- zachowanie powierzchni biologicznie czynnych i siedlisk roślinnych i zwierzęcych;
- zachowanie korytarzy ekologicznych i terenów cennych przyrodniczo;
- zieleń urządzona i wysoka podnosi walory krajobrazowe terenów zurbanizowanych oraz korzystnie wpływa na ich mikroklimat.

Oddziaływanie zmiany Studium na środowisko i krajobraz można ocenić w następujący sposób: pod względem charakteru – jako bardzo korzystne, pod względem intensywności przekształceń – jako nieistotne, pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie i pośrednie, pod względem okresu trwania oddziaływania – jako stałe i okresowe, pod względem częstotliwości oddziaływania – jako długoterminowe, pod względem zasięgu przestrzennego – jako lokalne i ponadlokalne, pod względem trwałości oddziaływania – jako odwracalne.

B Tereny, na których prognozowany wpływ ustaleń Studium będzie *neutralny dla środowiska*. Oddziaływanie na środowisko:

- zachowanie powierzchni biologicznie czynnych i przestrzeni produkcyjnej gleb;
- zachowanie krajobrazu kulturowego (obszary upraw rolnych z lokalnymi zakrzewieniami i zadrzewieniami), zieleń seminaturalna na terenie ogrodów działkowych;
- tereny cmentarzy z zadrzewieniami podnoszą estetykę terenów zurbanizowanych;
- tereny cmentarzy mogą stanowić zagrożenie dla środowiska gruntowo-wodnego oraz powietrza;
- w przypadku prowadzenia intensywnej gospodarki rolnej możliwość zagrożenia dla środowiska glebowo – wodnego (nadmierna chemizacja wód gruntowych, gleb, spływ zanieczyszczonych wód do cieków wodnych).

Oddziaływanie zmiany Studium na środowisko i krajobraz można ocenić w następujący sposób: pod względem charakteru – jako bez znaczenia, pod względem intensywności przekształceń – jako nieznaczne, pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie, pod względem okresu trwania oddziaływania – jako długoterminowe, pod względem częstotliwości oddziaływania – jako stałe i okresowe, pod względem zasięgu przestrzennego – jako miejscowe, pod względem trwałości przekształceń – jako częściowo odwracalne.

C Tereny, na których prognozowany wpływ ustaleń Studium będzie generował *uciążliwość dla środowiska*. Oddziaływanie na środowisko:

- ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej pod zabudową i terenami utwardzonymi;
- emisje z systemów grzewczych: indywidualnych i zorganizowanych;

- emisje hałasu z terenów usługowych i mieszkaniowych oraz komunikacji dojazdowej;
- wzrost produkcji odpadów i ścieków;
- możliwe zanieczyszczenie wód gruntowych i gruntu wodami opadowymi ze związkami ropopochodnymi pochodzącymi z terenów komunikacji i utwardzonych;
- nieprawidłowa eksploatacja indywidualnych urządzeń do oczyszczania ścieków;
- umiarkowana presja antropogeniczna na tereny o walorach przyrodniczych.

Oddziaływanie zmiany Studium na środowisko i krajobraz można ocenić w następujący sposób: pod względem charakteru – jako potencjalnie niekorzystne i bez znaczenia, pod względem intensywności przekształceń – jako zauważalne, pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie i skumulowane, pod względem okresu trwania oddziaływania – jako długoterminowe, pod względem częstotliwości oddziaływania – jako stałe i okresowe, pod względem zasięgu przestrzennego – jako miejscowe, pod względem trwałości przekształceń – jako nieodwracalne i częściowo odwracalne.

D Tereny, na których prognozowany wpływ ustaleń Studium będzie generował **zagrożenia dla środowiska**. Oddziaływania na środowisko:

- ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej pod zabudową i terenami utwardzonymi;
- emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z systemów grzewczych zorganizowanych oraz z terenów komunikacji;
- zauważalna emisja hałasu z terenów produkcyjnych oraz komunikacji lokalnej i ponadlokalnej;
- modyfikacja krajobrazu kulturowego i wprowadzenie barier ekologicznych;
- wysokie prawdopodobieństwo zanieczyszczenia wód gruntowych i gruntu wodami opadowymi ze związkami ropopochodnymi pochodzącymi z terenów komunikacji i terenów utwardzonych,
- zagrożenia środowiskowe wynikające z gromadzenia odpadów i eksploatacji obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
- eksploatacja surowców naturalnych prowadzi do zmian rzeźby terenu, stosunków wodnych i degradacji pokrywy glebowej, bezpośrednio wprowadza zanieczyszczenia pyłowe do atmosfery, a także jest źródłem hałasu.

Oddziaływanie zmiany Studium na środowisko i krajobraz można ocenić w następujący sposób: pod względem charakteru – jako potencjalnie niekorzystne, pod względem intensywności przekształceń – jako duże i zupełne, pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie i pośrednie, pod względem okresu trwania oddziaływania – jako długoterminowe, pod względem częstotliwości oddziaływania – jako stałe i okresowe, pod względem zasięgu przestrzennego – jako miejscowe i lokalne, pod względem trwałości oddziaływania – jako nieodwracalne.

12.3 Oddziaływanie ustaleń Studium poza obszarem opracowania

Realizacja ustaleń Studium będzie miała ograniczony wpływ na zmiany środowiska poza obszarem gminy. Rozwój zabudowy mieszkaniowo-usługowej i produkcyjnej spowoduje wzrost uciążliwości bytowych tych terenów proporcjonalny do liczby mieszkańców i prowadzonej działalności (zanieczyszczeń powietrza, wzrostu ilości ścieków i odpadów komunalnych, zanieczyszczonych wód opadowych, emisji hałasu, wzrost zużycia wody,

energii elektrycznej, ciepła i gazu). Uciążliwości z tym związane zaznaczają się w miejscach obioru ścieków komunalnych oraz rejonach „produkcji” mediów i utylizacji odpadów.

Zwiększenie się ruchu samochodowego (osobowego i ciężarowego) na trasach dojazdowych do terenów mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych, spowoduje wzrost ilości zanieczyszczeń substancjami ropopochodnymi i emisji spalin, a także podwyższony poziom hałasu. Nie będą to jednak uciążliwości znaczące w sposób zauważalny wpływające na pogorszenie warunków zamieszkiwania poza obszarem Studium.

Intensyfikacja zabudowy nieznacznie zmieni warunki klimatu lokalnego, zwłaszcza przewietrzanie i stosunki wodne (zmniejszona retencja). Zadawalający udział powierzchni biologicznie czynnej na terenach mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych powinien skutecznie neutralizować negatywne skutki urbanizacji. Znaczne powierzchnie gminy pozostaną w funkcji przyrodniczej lub jako tereny rolne, dlatego nie prognozuje się znaczącego efektu negatywnego na walory przyrodnicze i krajobrazowe gmin sąsiednich.

12.4 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2017, poz. 1405), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów opracowywany dokument nie będzie miał oddziaływania transgranicznego.

Spowodowane, to jest znacznym oddaleniem od państwowych granic kraju a ponieważ, planowane zagospodarowanie nie będzie emitować do atmosfery znaczących zanieczyszczeń, nie wystąpi zjawisko migracji zanieczyszczeń nad terytoria państw ościennych.

Specyfika przedmiotowego przedsięwzięcia pozwala na stwierdzenie, że nie wystąpi oddziaływania transgraniczne zmiany Studium.

XIII. STRESZCZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje zagadnienia związane z problematyką ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, ochroną zdrowia mieszkańców, ochroną zasobów naturalnych, a także kształtowaniem i ochroną walorów krajobrazowych. Analizuje stan funkcjonowania środowiska i jego poszczególnych elementów oraz określa potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji ustaleń Studium, zarówno w obszarze opracowania, jak i w obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem. Ponadto zawiera informacje o przewidywanych przyrodniczych skutkach gospodarowania przestrzenią związanych z ustaleniami Studium.

Ustalenia Studium wskazują na zróżnicowanie zagospodarowania gminy. Obszary zurbanizowane koncentrują się w rejonie Węgorzyna, natomiast na pozostałym obszarze dominują tereny rolnicze i leśne. Jednostki osadnicze poza Węgorzynom mają charakter niewielkich miejscowości rozciągniętych wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Pod względem przyrodniczym do najcenniejszych obszarów należą obszary leśne oraz torfowiskowe, w obrębie gminy są obszary prawnie chronione (rezerваты przyrody, park krajobrazowy, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne) oraz pomniki przyrody. Największa różnorodność siedliskowa i gatunkowa występuje na terenach leśnych oraz w dolinach rzecznych poza obszarami zurbanizowanymi. Sprawia to, że na rozległych obszarach, zwłaszcza leśnych towarzyszących młodglacialnym formom terenu (moreny, ozy, drumliny) ale także w otoczeniu licznych jezior czy w dolinach rzecznych, występują chronione gatunki roślin i zwierząt oraz wartościowe siedliska przyrodnicze. Istotnymi kierunkami rozwoju przestrzennego gminy, wskazanymi w Studium, są ochrona istniejących walorów środowiska przyrodniczego i utrzymanie funkcji rolniczej, ale także rozwój gospodarczy w oparciu o miejscowość Węgorzyno i tereny przylegające. Jako najważniejszy element rozwoju rolnictwa na terenie gminy wskazano racjonalne wykorzystywanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Wskazana jest także koncentracja zabudowy wsi poprzez lokalizowanie nowych inwestycji wokół istniejących obszarów zurbanizowanych.

Obszar gminy Węgorzyno jest stosunkowo słabo zurbanizowany. Ośrodki urbanistyczne są niewielkie i skupiają głównie zabudowę zagrodową i związaną z produkcją rolną. W przypadku Węgorzyna obserwuje się systematyczne „rozlewanie się” zabudowy, głównie mieszkaniowej, ale także aktywności gospodarczej na sąsiadujące tereny rolnicze. Studium kontynuuje tendencje rozwoju przestrzennego Węgorzyna, jednocześnie umożliwiając rozwój zabudowy w pozostałych ośrodkach wiejskich. Ponadto umożliwia się rozwój zabudowy usług turystycznych. Taki rozwój przestrzenny odbywać się będzie poza terenami o najwyższych walorach przyrodniczych, w których istotnym ograniczeniem, poza czynnikami przyrodniczymi, jest niski poziom wód gruntowych uniemożliwiający lokalizację zabudowy. W Studium podkreśla się także konieczność rozwoju agroturystycznego gminy w oparciu o walory przyrodnicze. Ponadto w obrębie terenów rolnych oraz na terenach aktywności gospodarczej dopuszcza się lokalizację obiektów do pozyskiwania odnawialnych źródeł energii (ogniw fotowoltaicznych do pozyskiwania energii słonecznej).

Porównując aktualną strukturę użytkowania terenu gminy i strukturę wyznaczoną w kierunkach zagospodarowania przestrzennego Studium należy stwierdzić, że zwiększył się areal terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową i aktywność gospodarczą kosztem terenów rolnych. Najwięcej terenów zurbanizowanych przybędzie w bezpośrednim otoczeniu Węgorzyna. W pozostałych miejscowościach nie odnotowuje się znacznego zwiększenia ilości terenów pod zabudowę. Nadal rozległe obszary gminy pozostaną w użytkowaniu rolniczym oraz leśnym a w miejscowościach dominować będzie zabudowa

zagrodowa, jednorodzinna i lokalnie obiekty związane z produkcją lub przetwórstwem rolnym. Zwiększy się także udział terenów usług turystyki zwłaszcza w rejonie brzegów jezior: Woświn, Węgorzyno i Przytońskie.

Oddziaływania na system przyrodniczy gminy

Środowisko geologiczne i geograficzne wyznacza bardzo wyraźnie strukturę zagospodarowania gminy jako całości i sposoby użytkowania poszczególnych terenów. Obszar gminy Węgorzyno położony jest w obrębie terenów o wysokich walorach krajobrazowych, głównie o charakterze leśno – rolnym. Z uwagi na znaczny udział krajobrazów leśnych oraz obecność atrakcyjnych form rzeźby terenu jest to obszar o wysokiej atrakcyjności turystycznej, w tym krajobrazowej. Na obszarze gminy występują złoża surowców mineralnych, zbiorniki wodne oraz planowana jest obwodnica miasta w klasie drogi głównej, które mają lub będą miały istotny wpływ na rzeźbę terenu w skali lokalnej. Wyrobiska powierzchniowe surowców mineralnych wymagają stałego monitoringu w celu minimalizacji degradacji środowiska w czasie eksploatacji i transportu kopaliny, ponieważ brak rekultywacji i pozostawienie nieczynnych wyrobisk sprzyja powstawaniu dzikich wysypisk śmieci

Duże powierzchnie gminy znajdują się w rolniczym użytkowaniu. Grunty te zostały zubożone intensywnym użytkowaniem w biogenne składniki mineralne. Zmiany te można odwrócić właściwym nawożeniem. Biorąc pod uwagę trwałość zarówno zasobów jak i produktywności gruntów rolnych można stwierdzić, że dotychczasowy, kulturowy, gospodarczy i planistyczny sposób ich ochrony jest skuteczny.

Najbardziej charakterystyczną, wartościową i wrażliwą częścią środowiska gminy są zasoby dzikich roślin i zwierząt. Ze względu na rolnicze użytkowanie gminy powierzchnia naturalnych ekosystemów uległa znacznemu ograniczeniu, a zachowane zbiorowiska należą zwykle do stosunkowo pospolitych (podmokłe łąki i lasy). Cenniejsze lub rzadsze uległy zauważalnemu zniekształceniu i zachowały się bardzo fragmentarycznie. Ponadto na obszarze gminy występują tereny leśne, w większym nagromadzeniu w części południowej i wschodniej. Ekosystemy leśne stale są powiększane i w perspektywie stopień lesistości gminy jeszcze bardziej wzrośnie. Do zalesienia przeznacza się grunty, które pod względem przydatności rolniczej posiadają najniższą wartość, a więc powierzchnie gruntów klasy V i VI przeznaczone do zalesienia podyktowane jest usytuowaniem i położeniem względem już istniejących kompleksów leśnych.

Ustalenia Studium wskazują, że tereny leśne i ich otoczenie pozostanie w stanie nie naruszonym natomiast ekspansja zabudowy odbywać się będzie na terenach rolnych. Wskazano także powierzchnie rolne do zalesienia.

Na obszarze gminy Węgorzyno znajdują się zarówno obiekty jak i obszary chronione zgodnie z *ustawą o ochronie przyrody*. Należą do nich rezerwaty przyrody, park krajobrazowy, pomniki przyrody, obszary Natura 2000 oraz użytki ekologiczne. Ponadto na obszarze gminy wyznaczono korytarze ekologiczne. Największa różnorodność siedliskowa i gatunkowa występuje na terenach leśnych oraz w dolinach rzecznych poza obszarami zurbanizowanymi.

Na terenach zabudowanych występuje zieleń wysoka, która stanowi o walorach krajobrazowych przestrzeni zurbanizowanej. Zieleń przyuliczna jest poddawana presji ze strony komunikacji i zanieczyszczeń gleb. Studium wskazuje na konieczność utrzymania istniejącej formy ochrony przyrody a także na pielęgnację i rewitalizację zieleni w obszarach zurbanizowanych. W ustaleniach Studium nie znalazły się zapisy prowadzące do uszczuplenia walorów przyrodniczych gminy.

Oddziaływania infrastruktury technicznej

Ustalenia dotyczące infrastruktury technicznej mają na celu poprawę jakości środowiska gruntowo – wodnego oraz zmniejszenie emisji do atmosfery i wód gruntowych

i gruntu. Ustalenia *Studium* stwierdzają że należy dążyć do objęcia siecią kanalizacji sanitarnej obszaru gminy poprzez rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej wraz z podłączeniem do oczyszczalni ścieków oraz budowę kanalizacji deszczowej.

Wody opadowe i roztopowe z utwardzonych placów parkingowych, dróg i terenów gdzie mogło dojść do ich skażenia należy podczyścić. Zabrania się odprowadzania ścieków w tym również zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych, ciekłych odchodów zwierzęcych bezpośrednio do wód powierzchniowych, wód stojących oraz ziemi. Każde postępowanie ze ściekami powinno spełniać przepisy określone w ustawach *Prawo wodne* i *Prawo ochrony środowiska*, dotyczy to w szczególności rolniczego wykorzystywania ścieków. Wszystkie te przepisy powinny zagwarantować właściwe funkcjonowanie środowiska gruntowo – wodnego oraz jego jakość na poziomie wartości dopuszczalnych zwartych w przepisach odrębnych. Realizacja ustaleń zmiany *Studium* powinna przyczynić się do ograniczenia uciążliwości planowanego zagospodarowania na terenie gminy. Zbiorniki bezodpływowe dopuszcza się również dla terenów nieskanalizowanych, lecz po realizacji sieci kanalizacyjnej zbiorniki bezodpływowe powinny ulec likwidacji. Wszystkie te działania będą korzystnie wpływać na poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy.

W zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą należy dążyć do przechodzenia na bardziej ekologiczne źródła ciepła. Do wytwarzania energii w celach grzewczych i technologicznych zaleca się stosowanie paliw charakteryzujących się niższymi wskaźnikami emisyjnymi: paliwa płynne, gazowe, stałe w postaci, drewna i inne. Ponadto zaleca się wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii. W budynkach należy przeprowadzić zabiegi termomodernizacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, zarządzanych przez gminę oraz modernizować układy technologicznych ciepłowni/elektrociepłowni, w tym wprowadzać nowoczesne techniki spalania paliw. Rozwój zabudowy mieszkaniowej oraz usługowo-produkcyjnej może lokalnie prowadzić do kumulacji zanieczyszczeń atmosfery. Jest to skutek występowania tzw. emisji niskiej z indywidualnych palenisk domowych. Ustalenia *Studium* wskazują kierunki rozwoju takich systemów w oparciu o bardziej przyjazne środowisku czynniki grzewcze jednak należy zauważyć, że głównie decydują o tym czynniki ekonomiczne pozostające poza materialem działania *Studium*. Polityka energetyczna Unii Europejskiej zgodnie, z którą będzie następowało stopniowe odchodzenie od kopalnych źródeł energii oraz rozpowszechnianie rozproszonych źródeł energii będzie wymuszała coraz szersze stosowanie indywidualnych urządzeń do zaopatrzenia w ciepło i prąd opartych na energii odnawialnej wody, wiatru, słońca czy biomasy. Jako rozwiązania alternatywne dla tradycyjnych surowców kopalnych coraz częściej wskazuje się w opracowaniach specjalistycznych wykorzystanie lokalnych elektrowni wodnych, mikrowiatraków, instalacji ogniw fotowoltaicznych czy budowę mikrobiogazowni.

Oddziaływanie farm fotowoltaicznych

Na terenie gminy dopuszcza się lokalizacje elektrowni fotowoltaicznych. Na obszarze gminy tereny przeznaczone na lokalizacje elektrowni fotowoltaicznej znajduje się poza granicami obszarów chronionych i cennych dla ptaków, w obrębie krajobrazu rolniczego, który potencjalnie przydatny jest do lokalizacji tego typu inwestycji.

Oddziaływanie układu komunikacyjnego

W celu eliminowania uciążliwości powodowanych przez transport samochodowy zaleca się odsuniecie na etapie planu miejscowego linii zabudowy tak aby zapewnić właściwe warunki akustyczne. Zaleca się także stosowanie w takich lokalizacjach do budowy materiałów o podwyższonej izolacyjności akustycznej lub stosowanie ekranowania przez zabudowę niewrażliwą na hałas (np. obiekty usługowe). Na terenie gminy liczba osób narażonych na hałas jest niewielka.

Oddziaływanie zabudowy

Obszar gminy to tereny w dużej części niezabudowane. Przeważają tereny leśne i upraw rolnych, w tym łąki, pastwiska oraz nieużytki. Środowisko przyrodnicze zostało w wielu miejscach zachowane w stanie niezmienionym lub zmienionym nieznacznie. Istniejąca i planowana zabudowa koncentruje się jedynie wzdłuż niektórych dróg i ma charakter zwarty o niskiej intensywności. Przeważają budynki jednorodzinne i zabudowa zagrodowa. Odmienny typ zagospodarowania reprezentuje Węgorzyna gdzie mamy do czynienia z bardziej skoncentrowaną zabudową obiektów mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych. Ustalenia *Studium* wprowadzają nową zabudowę mieszkaniową, usługową i produkcyjną w otoczeniu Węgorzyna pomiędzy istniejącą zabudową. Na pozostałych obszarach planowana zabudowa będzie stanowić, w większości przypadków, uzupełnienie już istniejących kompleksów zabudowy zagrodowej lub w znacznie mniejszej ilości – zabudowy jednorodzinnej. Pozostawia się także zabudowę związaną z produkcją i przetwórstwem rolnym. Wzrost powierzchni terenów zabudowanych w otoczeniu Węgorzyna będzie zauważalny. Zachowaniu walorów krajobrazowych i przyrodniczych tego obszaru będą służyły zapisy o dużym udziale zieleni na terenach mieszkaniowo – usługowych. Rozwój zabudowy spowoduje wzrost ilości mieszkańców gminy. Na terenach zabudowy mieszkaniowej i usługowej dopuszcza się jako uzupełniające zagospodarowanie na zieleni, co może kreować nowe formy przestrzeni publicznych. Rozwój zabudowy mieszkaniowej i usługowej dotyczy głównie terenów istniejących jednostek osadniczych. Są to obszary pól uprawnych i ich zagospodarowanie nie będzie wiązało się z znacznymi stratami w środowisku, w tym przekształceniami siedlisk roślinnych i zwierzęcych. Planowany rozwój terenów zurbanizowanych jest ograniczony przestrzennie i nie zmieni rolniczego i leśnego charakteru dużego obszaru gminy. Nadal większość powierzchni gminy będzie w użytkowaniu rolniczym bądź będzie stanowiło tereny lasów czy wód powierzchniowych. Rozwój zabudowy na terenach rolnych będzie wiązał się ze zmianą kwalifikacji gruntów i wyłączeniem ich z produkcji rolnej. Rozwój terenów zurbanizowanych nie powinien powodować jednak znaczących zmian w środowisku oraz krajobrazie rolnym, ze względu na to, że będzie dopuszczony jedynie poza rejonami najcenniejszymi krajobrazowo i przyrodniczo oraz objemie powierzchnię w sąsiedztwie już istniejącej zabudowy.

W przypadku terenów przeznaczonych pod usługi a zwłaszcza aktywność gospodarczą przekształcenia środowiska glebowego i gruntowo-wodnego mogą być większe, dlatego w ustaleniach *Studium* znalazło się szereg zapisów ograniczających potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko tych inwestycji. Przyjęta w *Studium* koncepcja lokalizacji funkcji o większej uciążliwości w pobliżu realizowanych tras komunikacyjnych, poza terenami dolinnymi jest korzystna dla zachowania równowagi przyrodniczej na obszarze gminy. Nowe inwestycje obejmą tereny o stosunkowo najmniejszej różnorodności biologicznej i nie będą wywierały presji na tereny o większej wrażliwości na zmiany w zagospodarowaniu zlokalizowane w obszarach dolinnych czy w pobliżu terenów leśnych.

W *Studium* wskazuje się także obszary istniejącej i planowanej zabudowy śródmiejskiej nad brzegami zbiornika Połchowskiego oraz usług turystyki w sąsiedztwie niektórych jezior i zbiorników (np. Woświn, Węgorzyna, Przytońskie, Sterkowskie Górne i Dolne, Brzeźniak, Dłusko).

Nową zabudowę śródmiejską (MU) dopuszcza się w rejonie jezioro Połchowskiego bezpośrednio przy drodze krajowej nr 20 (ul. Strzelecka) i ulicy Łąkowej. W części przy tych ulicach są obszary istniejącej zabudowy, a nowa planowana jest wzdłuż ul. Strzeleckiej (DK20) w rejonie cmentarza i skrzyżowania z obwodnicą Węgorzyna. Obszar ten jest częściowo zadrzewiony a częściowo pokryty niską lub średnią zielenią, w tym roślinnością towarzyszącą zbiornikowi wodnemu. Ponadto teren łagodnie opada w kierunku północnym do jeziora. Ze względu na rzeźbę terenu oraz prawdopodobnie mało sprzyjające warunki gruntowe

nie jest to obszar najkorzystniejszy do lokalizowania tego typu zabudowy. Zabudowa nie ingeruje jednak bezpośrednio w brzegi jeziora dlatego jest możliwa do realizacji, zwłaszcza jeśli będzie zlokalizowana wzdłuż istniejącej drogi.

Nową zabudowę usług turystyki (UT) dopuszcza się natomiast nad brzegami jezior: Węgorzyno, Woświn, Przytońskie, Sterkowskie Górne i Dolne, Brzeźniak, Dłusko.

W przypadku Jeziora Węgorzyno i Przytońskiego w pierwszej wersji projektu Studium planowany obszar usług turystyki (UT) obejmował prawie cały obszar pomiędzy tymi jeziorami oraz południowe i wschodnie brzegi Jeziora Węgorzyno i zachodnie, północne i w małej części południowe brzegi Jeziora Przytońskiego. Istniejące obszary usług turystycznych znajdują się na małych powierzchniach na północnych brzegach jezior (w rejonie miejscowości Węgorzyno i Przytoń). Tak rozległe obszary usług turystyki mogłyby spowodować ograniczenie lokalnych korytarzy ekologicznych oraz utratę przestrzeni produkcyjnej żyznych gleb. W przypadku zachowania zasięgu terenów usług turystyki pomiędzy jeziorami wskazane jest zachowanie drożności korytarzy ekologicznych w ramach terenów rolnych. Kwestie te można wyregulować w planach miejscowych wyznaczając obszary wolne od zabudowy lub o mniejszej intensywności zabudowy. Jednak na dalszych etapach prac na Studium zrezygnowano z tak szerokiego zasięgu tych usług pozostawiając jedynie obszar przylegający na krótkim odcinku do wschodniego brzegu Jeziora Węgorzyno oraz pewne obszary na północnym i południowym brzegu Jeziora Przytońskiego. Większość terenów pozostawiono jako rolne lub łąkowe natomiast część terenów nad południowym brzegiem Jeziora Węgorzyno przekształcono w tereny zieleni z usługami, stwarzając warunki do zachowania ich jako biologicznie czynne.

W przypadku Jeziora Woświn obszary usług turystyki (UT) zlokalizowane są i mają być lokalizowane na wschodnim brzegu jeziora od strony miejscowości Trzebawie i Cieszyno. Ponadto w północnej części jeziora, również na brzegu wschodnim, w rejonie miejscowości Zwierzynek, wprowadza się obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN). Lokalizacja tego typu zagospodarowanie w tym rejonie jest dopuszczalna ze względu na sprzyjające warunki geologiczne i rzeźbę terenu. W kolejnej wersji projektu Studium również w tym przypadku ograniczono zasięg terenów usług turystyki jedynie do rejonów miejscowości Cieszyno i Trzebawia, a pozostały teren zamieniając na obszary zieleni z usługami.

W przypadku Jeziora Wolnowo zabudowa usług turystyki (UT) została zlokalizowana na zachodnim brzegu jeziora od strony drogi wojewódzkiej 151. Jezioro Wolnowo to stosunkowo mały zbiornik wodny, dlatego lokalizacja tak rozległego obszaru usług turystyki może spowodować zbyt dużą presję na ten akwen. Z drugiej strony jest to obszar dostępny komunikacyjnie i o dobrych warunkach geologicznych i rzeźbie terenu. Brzeg jeziora jest wyraźnie zadrzewiony. Ponadto jest to obszar położony w granicach parku krajobrazowego. W tym przypadku w nowym projekcie Studium zrezygnowano całkowicie z lokalizacji usług turystyki w tym rejonie.

W rejonie Jeziora Sterkowskie Górne wskazano obszar usług turystyki na północ od drogi krajowej nr 20. Obszar ten nie przylega bezpośrednio do brzegów jeziora i wykorzystuje dogodnie położenie komunikacyjne. Jest to lokalizacja akceptowalna przyrodniczo z uwagi na obecność w sąsiedztwie rozległych terenów leśnych i otwartych terenów rolnych.

W przypadku jezior Brzeźniak i Dłusko planowane obszary usług turystyki zajmują bardzo niewielkie obszary nie przylegające bezpośrednio do brzegów jezior.

Należy ponadto podkreślić, że opisywane obszary usług turystyki, zabudowy śródmiejskiej i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej leżą w całości w granicach otuliny Ińskiego Parku Krajobrazowego oraz ostoi ptasiej Natura 2000 Ostoja Ińska. Zresztą tymi formami ochrony przyrody objęta jest prawie cała powierzchnia gminy. Proponowane obszary usług turystyki w obecnym projekcie Studium są znacznie zmniejszone w stosunku do

obowiązującego Studium. Dotyczy to zwłaszcza rejonu Jeziora Wosin i Jezior Węgorzyno i Przytońskiego.

Z punktu widzenia przyrodniczego planowane zagospodarowanie obejmować będzie obszary rolne gdzie nie występują cenne przyrodniczo siedliska. Jedynie wzdłuż samych brzegów jezior często występują zadrzewienia. Wszystkie obszary cenne przyrodniczo na obszarze gminy zostały w ramach Studium wskazane jako istniejące lub proponowane do ochrony. Dlatego lokalizacja analizowanych typów zabudowy nie będzie powodować zniszczenia cennych przyrodniczo siedlisk, pod warunkiem zachowania zadrzewień wzdłuż brzegów jezior. Z wymienionych obszarów park krajobrazowy obejmuje jedynie otoczenie Jeziora Wolnowo. Natomiast pozostałe obszary znajdują się w otulinie parku. Zgodnie z rozporządzeniem ustanawiającym park krajobrazowy w parku wprowadza się następujące zakazy:

- 14) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.);
- 15) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 16) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 17) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 18) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 19) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 20) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 21) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych oraz obszarów wodno-błotnych;
- 22) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 23) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 24) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 25) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 26) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Ustalenia Studium są zgodne z tymi zakazami. W celu realizacji zapisu o zakazie budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej, w Studium wprowadzono zapis, że z nowej zabudowy wyłączone są m. in. tereny położone w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, sportowo-rekreacyjnej, gospodarce wodnej lub rybackiej, z uwzględnieniem obszarów użytkowania określonych w Rozporządzeniu Nr 36/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 10

listopada 2005 roku w sprawie planu ochrony Ińskiego Parku Krajobrazowego. W ustaleniach Studium ustala że przy lokalizowaniu nowej zabudowy usług turystyki należy uwzględnić przebieg korytarzy ekologicznych w szczególności na obszarach pomiędzy Jeziorem Węgorzyńskim a Jeziorem Przytońskim.

Dla obszarów usług turystyki (UT), w Studium obowiązują m. in. zapisy, że *„w celu ochrony naturalnej biologicznej otuliny cieków i zbiorników wodnych, należy dążyć do wprowadzania w planach miejscowych zakazu zabudowy wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, w pasie terenu o szerokości nie mniejszej niż 10 m od brzegów koryta lub zbiornika, wyjątek stanowią: mariny, usługi kultury, sportu i rekreacji oraz istniejąca zabudowa zlokalizowana w mniejszej odległości od brzegu koryta lub zbiornika, dla której dopuszcza się jej utrzymanie, z zakazem jej rozbudowy w kierunku koryta cieku lub zbiornika wodnego”*. Ustala się także minimalny % powierzchni biologicznie czynnej działki – 50%. Ponadto należy dążyć do nasycenia otoczenia zabudowy zielenią urządzoną, w tym również w formie drzew wysokich.

Dla obszarów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), zgodnie z ustaleniami Studium, *„należy dążyć do nasycenia otoczenia zabudowy mieszkaniowej różnymi formami zieleni oraz do kształtowania nowych terenów zielonych dla rekreacji i wypoczynku mieszkańców, przeznaczonych do zaspokajania potrzeb mieszkańców w zakresie codziennego wypoczynku, powiązanych z wyznaczonymi terenami zieleni krajobrazowej za pomocą wskazanych powiązań przyrodniczych oraz siecią ścieżek pieszych i rowerowych, ze szczególnym uwzględnieniem wskazanych ważniejszych tras rowerowych”* oraz *„należy dążyć do zachowania istniejących terenów zieleni urządzonej oraz istniejącego starodrzewia w pasach drogowych oraz na działkach budowlanych”*.

W Studium wprowadzono także nowe obszary - obszary zieleni urządzonej z usługami ZP/U, które obejmują planowane tereny zieleni urządzonej z usługami zlokalizowane w Węgorzynie w powiązaniu z linią brzegową Jeziora Węgorzyno oraz w miejscowości Trzebawia w otoczeniu Jeziora Woświn. Ustala się dominujące przeznaczenie terenów: zieleń urządzonej oraz uzupełniające przeznaczenie terenów: usługi kultury, gastronomii, hotelowe, terenowe oraz kryte obiekty turystyki i rekreacji, zabudowa rekreacji indywidualnej, mariny, przystanie oraz place, promenady i bulwary. W obszarach nie dopuszcza się lokalizowania zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej, składów i magazynów. Należy dążyć do wyposażenia obszarów w wysokiej jakości elementy małej architektury oraz rozwiązania funkcjonalne przestrzeni publicznych zapewniające do nich łatwą dostępność i wygodne użytkowanie oraz do powiązania obszarów z systemem ciągów pieszych i rowerowych. W celu ochrony naturalnej biologicznej otuliny cieków i zbiorników wodnych, należy dążyć do wprowadzania w planach miejscowych zakazu zabudowy wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, w pasie terenu o szerokości nie mniejszej niż 10 m od brzegów koryta lub zbiornika, wyjątek stanowią: mariny, usługi kultury, sportu i rekreacji oraz istniejąca zabudowa zlokalizowana w mniejszej odległości od brzegu koryta lub zbiornika, dla której dopuszcza się jej utrzymanie, z zakazem jej rozbudowy w kierunku koryta cieku lub zbiornika wodnego. Przy lokalizowaniu nowej zabudowy należy uwzględnić przebieg korytarzy ekologicznych w szczególności na obszarach nad Jeziorem Węgorzyńskim. Zapisy te pozwolą zachować na tych obszarach tereny o walorach przyrodniczych.

Pośrednio realizuje to zapisy planu zadań ochronnych i uchwały ustanawiającej park krajobrazowy. Należy także podkreślić, że wskazanie obszaru usług turystyki nie oznacza, że obiekty budowlane będą lokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie brzegu jeziora. Odpowiednią odległość można ustalić na etapie planu miejscowego lub będzie to wymuszone ukształtowaniem terenu lub budową geologiczną sprzyjającą bądź nie lokalizowaniu budynków. Na obszarach przeznaczonych na usługi turystyki oprócz terenów rolnych znajdują się tereny zadrzewione lub nawet leśne.

Ponadto wszystkie obszary usług turystyki i zabudowy śródmiejskiej znajdują się w granicach obszaru ptasiego Natura 2000 Ostoja Ińska. W planie zadań ochronnych jako zagrożenia wskazano m. in. zabudowę obrzeży zbiorników wodnych skutkującą degradacją i utratą terenów żerowiskowych, niepokojenie ptaków w wyniku działalności człowieka np. penetracji turystycznej skutkujące płoszeniem ptaków lub niszczeniem gniazd, powiększającą się antropopresję w strefie przybrzeżnej jezior skutkującą utratą żerowisk, powiększającą się antropopresję w strefie przybrzeżnej jezior i na wyspach jeziornych skutkującą utratą siedlisk oraz całkowite odlesianie brzegów rzek i jezior skutkujące utratą łągowisk. Jako działania ochronne wskazano m. in. kształtowanie stref ekotonowych przy jeziorach i rzekach o szerokości ok. 1-2 wysokości drzewostanu, nieużytkowanych cięciami zupełnymi, utrzymanie arealu i struktury siedlisk łągowych i żerowiskowych przedmiotów ochrony poprzez zachowanie w niepokorszonym stanie zbiorników wodnych oraz zachowanie niepofragmentowanych płatów roślinności szuwarowej. W przypadku lokalizacji usług turystyki w sąsiedztwie jezior mogą występować wskazane zagrożenia, dlatego jest istotne w miarę możliwości wprowadzenie w bezpośrednim sąsiedztwie brzegów jezior stref zieleni rolno - krajobrazowej lub leśnej tak, aby zachować korzystne dla ptaków ekosystemy. Ustalenia Studium wskazują odległość co najmniej 10 m od brzegów jezior. Ponadto ze względu na zadrzewienia brzegów jezior pozostaną one prawdopodobnie niezagospodarowane. W planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Ińska znajduje się wskazanie do zmiany w obowiązującym Studium: *"Wprowadzenie zapisu nie przeznaczania pod zabudowę nowych terenów zlokalizowanych bliżej niż 100 metrów od brzegów jezior poza obszarami zwartej zabudowy w rozumieniu Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Ustalenie nie dotyczy obszarów zwartej zabudowy miejscowości, działek, dla których przed dniem wejścia w życie zarządzenia w sprawie PZO wydane zostały pozwolenia na budowę oraz obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących przed dniem wejścia w życie zarządzenia w sprawie PZO. Ustalenie nie dotyczy również obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej w granicach Ińskiego Parku Krajobrazowego."* Należy jednak zauważyć, że w przypadku opisywanych obszarów usług turystyki są to albo obszary istniejące albo znajdujące się już w obowiązujących dokumentach planistycznych uchwalonych przed wprowadzeniem PZO. Ponadto po wprowadzonych korektach jedynie niewielkie obszary znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników wodnych co nie powinno negatywnie oddziaływać na środowisko w skali całej gminy i obszarów Natura 2000.

Ponadto wszystkie obszary usług turystyki i zabudowy śródmiejskiej znajdują się w granicach obszaru ptasiego Natura 2000 Ostoja Ińska. W planie zadań ochronnych jako zagrożenia wskazano m. in. zabudowę obrzeży zbiorników wodnych skutkującą degradacją i utratą terenów żerowiskowych, niepokojenie ptaków w wyniku działalności człowieka np. penetracji turystycznej skutkujące płoszeniem ptaków lub niszczeniem gniazd, powiększającą się antropopresję w strefie przybrzeżnej jezior skutkującą utratą żerowisk, powiększającą się antropopresję w strefie przybrzeżnej jezior i na wyspach jeziornych skutkującą utratą siedlisk oraz całkowite odlesianie brzegów rzek i jezior skutkujące utratą łągowisk. Jako działania ochronne wskazano m. in. kształtowanie stref ekotonowych przy jeziorach i rzekach o szerokości ok. 1-2 wysokości drzewostanu, nieużytkowanych cięciami zupełnymi, utrzymanie arealu i struktury siedlisk łągowych i żerowiskowych przedmiotów ochrony poprzez zachowanie w niepokorszonym stanie zbiorników wodnych oraz zachowanie niepofragmentowanych płatów roślinności szuwarowej. W przypadku lokalizacji usług turystyki w sąsiedztwie jezior mogą występować wskazane zagrożenia, dlatego jest istotne w miarę możliwości wprowadzenie w bezpośrednim sąsiedztwie brzegów jezior stref zieleni rolno - krajobrazowej lub leśnej tak, aby zachować korzystne dla ptaków ekosystemy.

Ustalenia Studium wskazują odległość co najmniej 10 m od brzegów jezior. Ponadto ze względu na zadrzewienia brzegów jezior pozostaną one prawdopodobnie niezagospodarowane.

Oddziaływanie na obszary chronione

Na obszarze gminy Węgorzyno występują wielkoprzestrzenne formy ochrony przyrody: rezerwat przyrody „Źródliskowe zbocza”, Iński Park Krajobrazowy, użytki, ekologiczne, obszary Natura 2000. Ponadto na obszarze gminy znajdują się pomniki przyrody.

Na terenach rolnych i zagospodarowanych naturalne siedliska roślinne są rzadkie, dominuje szata roślinna, która jest odporna na degradację i posiada wysokie cechy adaptacji do trudnych warunków bytowania. Największej presji i degradacji podlegają drzewa na terenach przyulicznych. Gatunki drzew znajdujących się na obszarze opracowania są dość dobrze przystosowane do warunków siedliskowych. Degradacja klimatu akustycznego oraz lokalne i okresowe podwyższone zanieczyszczenie atmosfery jest skutkiem przebiegu arterii komunikacyjnych oraz stosowania wysokoemisyjnych źródeł energii grzewczej w indywidualnych paleniskach. Uciążliwości związane z emisją indywidualną mogą zostać skutecznie zredukowane poprzez stosowanie proekologicznych paliw oraz wykorzystanie energii odnawialnej.

Szata roślinna znajdująca na obszarze gminy w dużej mierze nie ma cech roślinności naturalnej i jest dostosowana do wymogów estetycznych lub stanowi agrocenozy. Na terenach zabudowanych występuje zieleń wysoka, która stanowi o walorach krajobrazowych przestrzeni zurbanizowanej. Zieleń przyuliczna jest poddawana presji ze strony komunikacji i zanieczyszczeń gleb. W obrębie gruntów rolnych znajdują się enklawy roślinności łąkowej lub zadrzewienia o cechach siedlisk naturalnych. Na obszarach rolnych i zurbanizowanych występuje także fauna, w tym ptaki i nietoperze, które nie odbiegają ilościowo i jakościowo od podobnych obszarów na terenie kraju. Planowane zagospodarowanie nie spowoduje znaczących zmian w chronionym krajobrazie. Dopuszczenie do rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej w rejonie Węgorzyna nie powinno zmienić charakteru krajobrazu gminy, w tym krajobrazu kulturowego, będącego przedmiotem ochrony. Ingerencja w tereny rolne będzie dopuszczalna, dlatego należy uznać, że presja na środowisko przyrodnicze na terenach chronionych i poza nimi będzie znikoma i nie będzie powodować pogorszenia stanu występowania siedlisk roślinnych i zwierzęcych.

Zasobem środowiska jest także krajobraz gminy, który został objęty ochroną w ramach parku krajobrazowego. Mimo prowadzonej gospodarki rolnej oraz urbanizacji na obszarze gminy występują obszary o cechach krajobrazu naturalnego podkreślone ukształtowaniem terenu oraz zagospodarowaniem (lasy, łąki pola uprawne). Kształtowanie krajobrazu i utrzymanie jego walorów może polegać na ograniczeniu powstawania zabudowy rozproszonej, starannego zagospodarowania terenów (w szczególności przeznaczonych pod rekreację), utrzymanie naturalnego charakteru terenów cennych przyrodniczo, terenów lasów i terenów dolin rzecznych oraz obszarów pojeziernych, zachowanie ciągłości połączeń pomiędzy obszarami pełniącymi funkcje przyrodnicze (korytarze ekologiczne), rekultywacja terenów powydobywczych.

Wpływ na rezerwat przyrody „Źródliskowe zbocza”

Powołany w celu zachowania krajobrazu o dużych deniwelacjach na Pojezierzu Ińskim wraz z licznymi źródłiskami i wysiękami oraz występujących na tym terenie olsów, zwłaszcza w odmianie źródliskowej oraz zespołów żyznej i kwaśnej buczyny niżowej. Zostaje zachowany w stanie niezmienionym w Studium. W otoczeniu rezerwatu nie wprowadza się nowego zagospodarowania, dlatego można uznać, że analizowany dokument nie będzie miał wpływu na cel i przedmiot ochrony rezerwatu.

Wpływ na Iński Park Krajobrazowy

Celem ochrony Parku jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie jego wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych oraz walorów krajobrazowych w warunkach zrównoważonego rozwoju, a w szczególności:

- 8) utrzymanie i odtwarzanie krajobrazu zbliżonego do naturalnego oraz harmonijnych krajobrazów kulturowych;
- 9) zachowanie różnorodności biologicznej ekosystemów;
- 10) zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, zwłaszcza dzikich ptaków i ich siedlisk na obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Ińska PLB 320008;
- 11) zachowanie naturalnej rzeźby terenu;
- 12) zachowanie i wprowadzanie powszechnej dostępności walorów przyrodniczych i krajobrazowych;
- 13) prowadzenie wszelkiej działalności gospodarczej w sposób minimalizujący negatywne oddziaływania na środowisko i krajobraz;
- 14) utrzymanie wszelkich powiązań ekologicznych w otulinie Parku

Cele realizowane są przez:

- 5) zachowanie, a wobec przyrodniczych elementów wymarłych lub zniszczonych odtwarzanie:
 - a) biocenoz o charakterze naturalnym i seminaturalnym,
 - b) populacji roślin, grzybów i zwierząt gatunków chronionych, zagrożonych wyginięciem, rzadko spotykanych i kluczowych dla funkcjonowania ekosystemów,
 - c) zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, oczek wodnych śródpolnych i śródleśnych,
 - d) innych elementów środowiska przyrodniczego warunkujących zachowanie różnorodności biologicznej i georóżnorodności obszaru Parku,
 - e) reliktywów osadnictwa prehistorycznego, średniowiecznej i nowożytnej struktury osadniczej, cennych układów ruralistycznych, zabytków architektury i budownictwa, techniki, zieleni zabytkowej i nekropolii, niematerialnych wartości historycznych i społecznych;
- 6) rozwój układów osadniczych w formie dopełniania istniejących struktur przy kontroli i ograniczaniu ich zasięgu przestrzennego oraz zapobieganiu rozpraszaniu zabudowy;
- 7) rozwój infrastruktury poprawiającej stan środowiska naturalnego i warunki życia ludności;
- 8) na terenie otuliny Parku:
 - a) zachowanie korytarzy ekologicznych i innych elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego, zapewniających skuteczną ochronę walorów Parku,
 - b) rozwój obszarów zabudowanych i prowadzenie działalności gospodarczej w sposób nie zagrażający ochronie walorów Parku,
 - c) rozwój infrastruktury poprawiającej stan środowiska naturalnego i warunki życia ludności na terenie Parku.

Plan zadań ochronnych identyfikuje oraz określa sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków. W planie zadań ochronnych wskazuje się na konieczność rewizji m. in. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Węgorzyno pod kątem proponowanych zalesień. Oznacza to wykluczenie zalesień w obrębie parku z wyjątkiem działań związanych z ochroną przyrody (wzmacnianie powiązań ekologicznych między kompleksami leśnymi) i

ochroną przed erozją (nie dotyczy lasów Państwowych). W Studium na obszarze parku krajobrazowego wskazano jeden obszar do zalesień w rejonie miejscowości Cieszyno, nad Jeziorem Woświn. Proponowane zalesienie znajduje się w sąsiedztwie linii kolejowej i brzegów jeziora oraz łączy się z większym kompleksem leśnym znajdującym się na południe od gminy Węgorzyno. W otulinie parku wskazano większe obszary pod zalesienia, które mają być realizowane zgodnie z ustaleniami Studium. Planuje się, że obszary leśnej przestrzeni produkcyjnej rozwijane będą poprzez:

- prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej w kierunku ochrony i wzmocnienia ekosystemu leśnego, m.in. poprzez uzupełnianie drzewostanu - powiększanie zasobów leśnych i wzmaganie ich korzystnego wpływu na warunki życia człowieka i funkcjonowania całości przyrody,
- utrzymanie trwałości lasów i ciągłości wykorzystania ich wielostronnych funkcji,
- zapewnienia dojazdu koniecznego i niezbędnej obsługi komunikacyjnej wewnętrznej (drogi śródlasne),
- zapewnienie rekreacyjnych powiązań pieszych i rowerowych terenów lasów z innymi terenami zielonymi i rekreacyjnymi oraz wyznaczanie miejsc widokowych, odpoczynku i biwakowych,
- odpowiednie wyposażenie przejmowanych pod dolesienia obszarów w niezbędną infrastrukturę.

Ustalono ogólną zasadę, że rozdrobnione tereny leśne, o powierzchni mniejszej niż 10 ha powinny być w miarę możliwości łączone w większe kompleksy leśne, poprzez m.in. zmianę sposobu użytkowania terenów przyległych. W przypadku braku takich możliwości, dla niewielkich użytków leśnych należy ustalić zasady gospodarki leśnej w decyzjach wydanych zgodnie z ustawą o lasach. Drzewostany, które w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji, ze względu na skład gatunkowy lub inne przyczyny zostaną uznane za nie posiadające znaczenia dla gospodarki leśnej, a odznaczające się wartością przyrodniczą lub krajobrazową, należy wyodrębnić w miejscowych planach jako tereny zadrzewień, chronione przed zmianą przeznaczenia. Realizowanie zalesień zgodnie z ustaleniami Studium oraz w zgodzie z zapisami planu zadań ochronnych parku powinno poprawić strukturę przyrodniczą gminy.

Ponadto w planie zadań ochronnych nakazuje się przeciwdziałanie podziałom nieruchomości i w następstwie zabudowie otwartego krajobrazu rolniczego oraz stref nadbrzeżnych jezior oraz przeciwdziałanie podziałom nieruchomości w obrębie wsi prowadzących do rozlewania się struktur ruralistycznych w sposób chaotyczny i niekontrolowany. Oznacza to wyznaczenie w studium oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów z zakazem zabudowy, obejmujących atrakcyjne krajobrazowe tereny i wnętrza oraz maksymalnego zasięgu rozwoju jednostek osadniczych, w oparciu o ustalenia planu ochrony. W *Studium* wyznacza się obszary zurbanizowane przewidziane dla realizacji i rozwoju zabudowy, należące do strefy funkcjonalnej zainwestowania oraz obszary niezurbanizowane, chronione przed rozwojem zabudowy należące do strefy funkcjonalnej otwartej. Obszary zurbanizowane, przewidziane dla realizacji i rozwoju zabudowy zajmują 1521,64 ha, co stanowi niecałe 6% powierzchni gminy.

W § 7. 1. planu zadań ochronnych określa się sposoby udostępniania i korzystania z obszarów parku obowiązujące na całym terenie w odniesieniu do zabudowy i infrastruktury. Dotyczą one bardzo różnorodnych zagadnień, często nie związanych bezpośrednio z planowaniem przestrzennym lub materiały i stopniem szczegółowości Studium. Odniesienie do planowania przestrzennego znajdujemy m. in. w punkcie 10 gdzie wyklucza się wprowadzanie nowej zabudowy kubaturowej w pasie 100 m od brzegów jezior, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej oraz miejsc wskazanych jako

obszary użytkowania w planie zadań ochronnych. Zapis realizujący ten postulat znalazł się w ustaleniach Studium.

W planie zadań ochronnych określa się sposoby udostępniania i korzystania z obszarów parku obowiązujące na całym terenie w odniesieniu do gospodarki rolnej, m. in. wyklucza się zabudowę otwartych terenów rolniczych, z wyjątkiem zabudowy w obrębie dawnych siedlisk do czasu uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W Studium planuje się, że obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej rozwijane będą poprzez:

- prowadzenie zrównoważonej i ekologicznej gospodarki rolnej,
- utrzymanie łąk, pastwisk i zadrzewień,
- ochronę gleb i wód powierzchniowych oraz podziemnych,
- tworzenie ciągów zadrzewień śródpolnych,
- tworzenie stref buforowych na styku z terenami przeznaczonymi do zabudowy,
- nastawienie produkcji rolnej na surowce służące produkcji energii alternatywnej (biomasa).

Na terenach „R3” dopuszcza się utrzymanie i rozwój istniejących obszarów produkcji rolnej, przy szczególnym uwzględnieniu walorów i powiązań przyrodniczych. Dopuszcza się tworzenie nowych obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez powiększanie obszarów istniejących użytków rolnych, przy czym należy zachować i chronić wartościowe tereny przyrodnicze i krajobrazowe.

Na obszarach produkcji rolnej „R2”, wskazane jest zapewnienie trwałego utrzymania i ochrony funkcji rolniczej oraz wykluczenie nierolniczych sposobów użytkowania terenu, w tym nieuzasadnionego rozwoju zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Obszary te należy chronić przed nową zabudową mieszkaniową i zagrodową. Nie dopuszcza się realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, za wyjątkiem nowych obiektów na działkach istniejącej zabudowy, wyłącznie w sytuacjach uzasadnionych potrzebą poprawy jakości zamieszkiwania lub prowadzonej działalności gospodarczej. Sposób zagospodarowania i użytkowania terenów produkcji rolniczej powinien służyć zachowaniu i wzmocnieniu ich funkcji rolniczej. Planuje się, że na tych terenach rozwijała się będzie ekologiczna gospodarka rolna. Wskazane jest przyjmowanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń, które w sposób priorytetowy uwzględniają kontynuację rolniczej działalności produkcyjnej (wraz z możliwością zmiany profilu produkcyjnego w kierunku produkcji proekologicznej). W obrębie terenów produkcji rolnej, zaleca się sytuowanie półnaturalnych użytków zielonych i zadarnionych stref buforowych, ze względu na ich korzystny wpływ na sąsiadujące zbiorniki wodne, których stan ma istotne znaczenie w procesie ochrony ptaków. Półnaturalne użytki zielone i zadarnione strefy buforowe zalecane są również na terenach zalewowych, ponieważ w wyniku ewentualnego zalania straty powstałe na użytkach zielonych są znacznie mniejsze niż w przypadku zalania innych upraw.

Ponadto w planie zadań ochronnych wyklucza się likwidację zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych. Zapisy o takich działaniach w Studium pojawiają się w wielu miejscach i są elementem głównych kierunków Studium.

W planie zadań ochronnych określa się także sposoby udostępniania i korzystania z obszarów parku obowiązujące na całym terenie w odniesieniu do turystyki i rekreacji, w ramach których dopuszcza się turystyczne i rekreacyjne wykorzystanie akwenów, w szczególności uprawianie sportów wodnych i korzystanie z wyznaczonych plaż, pomostów, pól namiotowych i tras spacerowych na obszarach wskazanych w planie oraz wyklucza się lokalizację pomostów, kładek i plaż poza terenami wskazanymi. Ustalenia te są realizowane w Studium.

W kontekście przytoczonych zapisów planu zadań ochronnych oraz ustaleń Studium, które odnoszą się bezpośrednio lub pośrednio do tych zapisów należy stwierdzić, że Studium

realizuje postulaty wyrażone w planie zadań ochronnych na obszarach parku krajobrazowego oraz jego otuliny.

Wpływ na obszar Natura 2000 Ostoja Ińska

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 08. Występuje tu co najmniej 27 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W ostoi gniazduje ponad 140 gatunków ptaków. Obejmuje cały obszar gminy Węgorzyno. W planie zadań ochronnych jako zagrożenia wskazano m. in. zabudowę obrzeży zbiorników wodnych skutkującą degradacją i utratą terenów żerowiskowych, niepokojenie ptaków w wyniku działalności człowieka np. penetracji turystycznej skutkujące płoszeniem ptaków lub niszczeniem gniazd, powiększającą się antropopresję w strefie przybrzeżnej jezior skutkująca utratą żerowisk, powiększającą się antropopresję w strefie przybrzeżnej jezior i na wyspach jeziornych skutkującą utratą siedlisk oraz całkowite odlesianie brzegów rzek i jezior skutkujące utratą łągowisk. Jako działania ochronne wskazano m. in. kształtowanie stref ekotonowych przy jeziorach i rzekach o szerokości ok. 1-2 wysokości drzewostanu, nieużytkowanych cięciami zupełnymi, utrzymanie arealu i struktury siedlisk łągowych i żerowiskowych przedmiotów ochrony poprzez zachowanie w niepogorszonym stanie zbiorników wodnych oraz zachowanie niepofragmentowanych płatów roślinności szuwarowej. W przypadku lokalizacji usług turystyki w sąsiedztwie jezior mogą występować wskazane zagrożenia, dlatego jest istotne w miarę możliwości wprowadzenie w bezpośrednim sąsiedztwie brzegów jezior stref zieleni rolno krajobrazowej lub leśnej tak, aby zachować korzystne dla ptaków ekosystemy. Zgodnie z zapisami planu zadań ochronnych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węgorzyno uchwalone Uchwałą Nr XXI/183/2008 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 3 lipca 2008 r.-zmienione Uchwałą Nr XVII/163/2012 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 28 czerwca 2012 r. należy wprowadzić następujące zmiany:

- 5) Wprowadzenie zapisu nie przeznaczania pod zabudowę nowych terenów zlokalizowanych bliżej niż 100 metrów od brzegów jezior poza obszarami zwartej zabudowy w rozumieniu Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Ustalenie nie dotyczy obszarów zwartej zabudowy miejscowości, działek, dla których przed dniem wejścia w życie zarządzenia w sprawie PZO wydane zostały pozwolenia na budowę oraz obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących przed dniem wejścia w życie zarządzenia w sprawie PZO. Ustalenie nie dotyczy również obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej w granicach Ińskiego Parku Krajobrazowego – ustalenia to zostało zrealizowane w ustaleniach Studium;
- 6) Ze względu na znaczną mobilność i koncentrację ptaków oraz charakter ostoi, w studium należy umieścić ustalenia zapewniające utrzymanie dotychczasowej drożności tras migracji i przestrzeni powietrznej w zasięgach siedlisk łągowych i żerowiskowych oraz odpoczynkowych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, poprzez niedopuszczenie do zmiany przeznaczenia i zagospodarowania gruntów pod budowę farm wiatrowych – na obszarze gminy nie dopuszcza się lokalizacji farm wiatrowych;
- 7) Należy utrzymywać grunty obszaru Natura 2000 (tj. siedliska łągowe, żerowiskowe oraz miejsca odpoczynkowe przedmiotów ochrony) bez przeznaczania ich pod budowę ferm zwierząt futerkowych (w tym zwłaszcza norki amerykańskiej) w związku z bardzo wysokim ryzykiem znaczącego negatywnego oddziaływania tego typu przedsięwzięć na przedmioty ochrony – na obszarze gminy nie dopuszcza się ferm zwierząt futerkowych;
- 8) Z uwagi na kluczowe znaczenie terenów otwartych i podmokłych dla ptaków będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, konieczne jest umieszczenie w

Studium ustaleń, które zapewnią utrzymanie dotychczasowego zasięgu ich siedlisk łągowych i żerowiskowych, w szczególności poprzez utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia i sposobu użytkowania łąk, pastwisk, naturogenicznym nieużytków i gruntów ornych, dbając jednocześnie o zapewnienie prawidłowego, zbliżonego do warunków naturalnych, uwodnienia siedlisk hydrogenicznym i tym samym nie przeznaczanie tych gruntów na inne cele (m.in. na zabudowę, zalesianie, eksploatację kruszyw naturalnych). Ustalenie nie dotyczy: obszarów zwartej zabudowy miejscowości, działek, dla których przed dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia wydane zostały decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, pozwolenia na budowę, pozwolenia wodno prawne lub koncesje, obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących lub wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uzgodnionych przez RDOŚ w okresie od 30 kwietnia 2014 r. do dnia wejścia w życie niniejszego zarządzenia, inwestycji celu publicznego, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, terenów, na których występują udokumentowane złoża surowców mineralnych oraz terenów perspektywicznych ich występowania, gdy przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko lub na obszar Natura 2000 wykaże brak oddziaływania na przedmioty ochrony, działek, dla których przeprowadzono procedurę oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, podczas której stwierdzono brak negatywnego oddziaływania na ten obszar – ustalenie to jest realizowane w Studium.

Z informacji przekazanych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Szczecinie wynika że nad Jeziorem Płochowskim oraz Sterkowskim Górnym zlokalizowane są stanowiska błotniaka stawowego, nas Jeziorami Węgorzyno i Przytońskie stanowiska gągola, zimorodka, derkacza i żurawia. Natomiast na Jeziorem Wolnowo stanowisko zimorodka. W obecnym projekcie Studium zrezygnowano z lokalizacji obszarów turystyki nad Jeziorem Płochowskim i Jeziorem Wolnowo dlatego wyeliminowano zagrożenie dla wskazanych gatunków. W przypadku Jeziora Sterkowskiego Górnego obszar usług turystyki nie jest zlokalizowany bezpośrednio przy jeziorze a bliżej drogi krajowej. Błotniak stawowy zasiedla trzcinowiska wokół jezior i stawów rybnych, torfowiska z zaroślami wierzbowymi, oczka wodne wśród pól uprawnych, gęsto obrosnięte szuwarami tereny podmokłe, zbiorniki zaporowe, starorzecza, wiklinowe zarośla, a także glinianki i torfianki na otwartych przestrzeniach. Unika lasów. Ze względu na wzrost populacji zasiedla coraz mniej typowe siedliska, w tym mniej korzystne dla niego tereny rolnicze. Po okresie łągowym żeruje nad ścierniskami i polami uprawnymi. W rejonie Jeziora Sterkowskiego Górnego znajdują się rozległe tereny R3 i R2 a same brzegi jeziora będą wolne od zagospodarowania dlatego istnieją warunki do zachowania zidentyfikowanych stanowisk.

W przypadku Jezior Węgorzyno i Przytońskie znacznie ograniczono zasięg obszarów usług turystyki dlatego zdecydowanie zmniejszyło się ryzyko utraty stanowisk wskazanych gatunków ptaków.

Ustalenia Studium w większości utrzymują istniejące zagospodarowanie zachowując strukturę przyrodniczą i urbanistyczną gminy. Wzrost powierzchni zurbanizowanych spowoduje pewną presję na tereny żerowiskowe i migracyjne ptaków. W prognozie zaleca się pewne działania ochronne mogące utrzymać korzystny dla ptaków mozaikowy krajobraz rolniczo – leśny oraz tereny w otoczeniu zbiorników wodnych.

Wpływ na obszar Natura 2000 Dorzecze Regi

Obszar jest ważną ostoją występującego w obrębie Polski w zasadzie tylko w województwie zachodniopomorskim grądu subatlantyckiego. Jest tu ponad 1.300 ha tego siedliska - 8,4% obszaru, co stanowi ok. 16% grądów subatlantyckich chronionych w sieci N2000 w Polsce i ponad 6% zasobów tego siedliska w kraju). Obszar jest także ważny dla osiągnięcia odpowiedniej reprezentatywności i regionalnej zmienności lasów łągowych (prawie 1.700 ha - 10,8% obszaru). Mimo niewielkiego udziału procentowego, relatywnie duże powierzchnie, kluczowe w kontekście zmian dokonywanych w skali województwa ma ten obszar dla takich siedlisk jak: torfowiska przejściowe (95,8 ha), lasy bagiennie (68,3 ha) i dąbrowy śródlądowe (367,7 ha). Podkreślić też należy bogactwo florystyczne i faunistyczne doliny, co poświadczają długie listy gatunków ważnych (rzadkich i zagrożonych). Mimo zabudowy hydrotechnicznej przegradzającej rzekę na przeważającej długości koryto rzeczne ma naturalny charakter podobnie jak cały krajobraz znacznej części doliny. Dolina stanowi korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym.

Obszar znajduje się w północno – wschodniej części gminy i obejmuje w przeważającej części tereny leśne oraz tereny rolne. Ustalenia Studium zachowują istniejące zagospodarowanie. W rejonie Rogówka i Lesięcina wskazują tereny do zalesienia oraz nie wprowadzają nowej zabudowy na samym obszarze ani w jego sąsiedztwie. Dlatego można uznać, że ustalenia Studium nie będą oddziaływać na przedmioty ochrony i integralność obszaru.

Wpływ na obszar Natura 2000 Brzeźnicka Węgorza

Na terenie obszaru występuje 5 siedlisk z Załącznika I (zajmujących łącznie ok. 78% powierzchni) i 4 gatunki z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W skali ponadlokalnej obszar stanowi ostoję dobrze zachowanych i zróżnicowanych lasów liściastych, kontrastujących z okolicznymi lasami, głównie monokulturami na gruntach porolnych lub silnie przekształconymi przez gospodarkę leśną. Nad rzeką gnieździ się para orlików krzykliwych *Aquila pomarina*. W okresie zimowym, niezamarzająca rzeka jest miejscem bytowania kaczek w ilości kilkuset osobników.

Obszar znajduje się we wschodniej części gminy i obejmuje tereny leśne, jezioro i tereny rolne. Ustalenia Studium zachowują istniejące zagospodarowanie. Nie wprowadza się nowej zabudowy na samym obszarze ani w jego sąsiedztwie. Dlatego można uznać, że ustalenia Studium nie będą oddziaływać na przedmioty ochrony i integralność obszaru.

Wpływ na obszar Natura 2000 Pojezierze Ińskie

Cechą charakterystyczną ostoi są duże jeziora mezotroficzne (Ińsko, Wisola, Krzemień, Długie) z rozległymi łąkami ramienicowymi, rzadkimi i zagrożonymi gatunkami glonów oraz zbiorowiskami z klasy *Littorelletea* (zespół wywłócznika skrętoległego i brzeżycy jednokwiatowej). Rozległe przestrzenie zajmują lasy z dominacją dobrze zachowanych buczyn żywnych (płaty z perłówką jednokwiatową i żywcem cebulkowym) i kwaśnych, tworzących mozaikę z grądami, łąkami oraz bagiennymi brzezunami, borami i olsami. W buczynach został odnaleziony grzyb *Botryobasidium pruinatum*, uznawany już od wieku za wymarły, ponadto w obszarze tym stwierdzono dwa nowe dla Polski gatunki grzybów: *czarnobruszek* i *Tomentella subtestacea*. Wśród lasów rozproszone są dobrze zachowane torfowiska mszarne, a na torfowiskach niskich stwierdzono wiele gatunków storczyków. Obszar ma duże znaczenie dla fauny, w szczególności dla ptaków (148 gatunków łągowych) oraz płazów (12 gatunków) i gadów (4 gatunki) ze względu na duży udział dobrze zachowanych siedlisk podmokłych. Duża liczba drobnych zbiorników i mokradeł sprzyja licznemu występowaniu bezkręgowców wodnych, w tym zalotki większej. Kompleks torfowisk i drobnych zbiorników położonych między jeziorem Pośrządło i Sarnowo zasiedlają liczne i cenne populacje bezkręgowców związanych z siedliskami wodnymi i podmokłymi (zalotka większa, czerwończyk nieparek,

czerwończyk fioletek). Niska gęstość zaludnienia, niski stopień urbanizacji oraz odśrodkowy układ hydrograficzny ostoi sprzyja zachowaniu i ochronie wartości przyrodniczych.

Obszar znajduje się poza granicami gminy Węgorzyno a jedynie przylega do jej południowych granic w rejonie Jeziora Dłusko. Na obszarze gminy w tym rejonie występują tereny leśne i rolne. Ustalenia Studium nie wprowadzają żadnych terenów zabudowy. Dlatego można uznać, że ustalenia Studium nie będą oddziaływać na przedmioty ochrony i integralność obszaru.

Biorąc pod uwagę trwałość zarówno zasobów jak i produktywności gruntów rolnych oraz leśnych można stwierdzić, że dotychczasowy, kulturowy, gospodarczy i planistyczny sposób ich ochrony jest skuteczny.

Ustalenia Studium nie ingerują bezpośrednio w obszary najwyższej ochrony w postaci rezerwatów przyrody i siedliskowych obszarów Natura 2000. Ponadto ograniczają ingerencje w obszar ptasi Natura 2000, park krajobrazowy wraz z otuliną czy użytków ekologicznych. Planowany rozwój terenów zurbanizowanych nie będzie powodował znaczącego oddziaływania na cele ochrony obszarów Natura 2000, rezerwatu przyrody, użytków ekologicznych i parku krajobrazowego.

Rozwiązania mające na celu zapobieganie, zmniejszanie lub kompensowanie negatywnych działań na środowisko oraz propozycje rozwiązań alternatywnych

Ustalenia analizowanego *Studium* są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju urbanistycznego i społecznego gminy. Zaprezentowane rozwiązania są zgodne z ustawodawstwem odrębnym, dokumentami planistycznymi obowiązującymi na terenie powiatu i województwa i wykorzystują instrumenty planistyczne służące do zrównoważonego rozwoju terenów zurbanizowanych. Ustalenia Studium nie ingerują w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych i zawierają wiele rozwiązań korzystnych dla środowiska na obszarach zurbanizowanych, dlatego prognoza nie prezentuje rozwiązań alternatywnych do proponowanych w ustaleniach *Studium* uznając, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących uwarunkowań i kierunków rozwoju gminy. Należy też zwrócić uwagę, że dokument *Studium* stanowi jedynie ramy rozwoju przestrzennego gminy, precyzowane następnie bardziej szczegółowo na etapie planów miejscowych. Dlatego *Studium* dopuszcza na poszczególnych terenach różnorodne przeznaczenia np. zabudowę mieszkaniową, ale też rekreacyjną czy zieleni. Umożliwia to regulowanie, „wariantowanie” zagospodarowania na poszczególnych terenach oczywiście w ramach ustalonych w *Studium* ogólnych zasad. Należy wykorzystać tereny sąsiadujące z terenami chronionymi na tereny zieleni, stanowiącej obszary otuliny lub bufora od terenów cennych przyrodniczo.

W zakresie ładu przestrzennego konieczny jest harmonijny rozwój poszczególnych jednostek urbanistycznych oraz ograniczenie rozproszenia zabudowy. Nowo powstająca zabudowa powinna być wyposażona w odpowiednią infrastrukturę techniczną, co zapobiegnie degradacji środowiska. Korzystanie z walorów środowiska przyrodniczego powinno zakładać zachowanie równowagi tak, aby zapobiegać negatywnej antropopresji. Ochronie powinny podlegać zarówno obszary cenne przyrodniczo, obszary leśne jak i obszary zagrożenia powodziowego. Działania inwestycyjne w tych obszarach powinny uwzględniać zachowanie walorów przyrodniczych wraz z ich bioróżnorodnością i georóżnorodnością.

W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń *Studium* na środowisko przedstawia się następujące wnioski i propozycje działań:

- wskazane jest stopniowe przeznaczanie obszarów pod zainwestowanie (w pierwszej kolejności obszary uzbrojone i dostępne komunikacyjne oraz łatwe do wyposażenia w infrastrukturę techniczną i drogową);

- realizacja zabudowy na obszarach wskazanych w Studium powinna być poprzedzona wyposażeniem terenów w infrastrukturę techniczną, a przede wszystkim skanalizowaniem terenów oraz zapewnieniem dojazdu;
- na styku terenów zainwestowanych i terenów potencjalnie cennych przyrodniczo konieczne jest wprowadzenie zabezpieczeń przed negatywnym oddziaływaniem na środowisko, stosując wszelkie dostępne techniki;
- zalesienie gruntów słabych klas oraz nieużytków oraz użytków zielonych powinno być poprzedzone przeprowadzeniem stosownej oceny oddziaływania, celem wyeliminowania możliwości zalesienia cennych siedlisk przyrodniczych.

W przypadku terenów usług turystyki lokalizowanych najczęściej w pobliżu jezior wskazane jest zachowanie strefy przybrzeżnej jezior oraz istniejących tam zadrzewień. Umożliwiają to zapisy Studium wskazujące na nielocalizowania zabudowy w odległości 100 m od brzegów jezior (z wyjątkiem służących rekreacji wodnej). Postuluje się także zachowanie lokalnych korytarzy ekologicznych na obszarach rolnych, w tym w szczególności pomiędzy Jeziorami Węgorzyno i Przytońskie. W projekcie Studium wskazano te korytarze oraz zrezygnowano z części obszarów przeznaczonych na usługi turystyki.

Projekt *Studium* stwarza warunki do ograniczenia lub eliminacji części z negatywnych skutków planowanych zmian. Ich realizacja i ostateczny wpływ na środowisko przyrodnicze powinny być regulowane na etapie planów miejscowych oraz konkretnych decyzji administracyjnych wydawanych w oparciu o te dokumenty z zastosowaniem regulacji wynikających z przepisów dotyczących ochrony przyrody i środowiska.